

II. Správa o plnení opatrení vyplývajúcich z Národného programu rozvoja životných podmienok osôb so zdravotným postihnutím na roky 2014 – 2020 a návrh na jeho aktualizáciu

Materiál „Správa o plnení opatrení vyplývajúcich z Národného programu rozvoja životných podmienok osôb so zdravotným postihnutím na roky 2014 – 2020 a návrh na jeho aktualizáciu“ (schválený uznesením vlády SR č. 587 z 14. decembra 2016) bol vypracovaný v zmysle uznesenia č. 25 zo 15. januára 2014, ktorým bol schválený Národný program rozvoja životných podmienok osôb so zdravotným postihnutím na roky 2014 – 2020.

Dokument bol prvou súhrnnou správou o plnení úloh vyplývajúcich z Národného programu, pričom dokumentuje plnenie úloh za obdobie rokov 2014 – 2015. Súčasne sú v ňom zapracované jednotlivé záverečné odporúčania Výboru OSN pre práva osôb so zdravotným postihnutím, ktoré boli Ministerstvu práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky zaslané na základe obhajoby Východiskovej správy Slovenskej republiky k Dohovoru OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím v apríli 2016.

Za účelom poskytnutia komplexnej informácie o stave plnenia opatrení v hodnotiacom období rokov 2016 – 2017 bola v súlade s plnením úlohy B.3. uznesenia č. 587/2016 vypracovaná „II. Správa o plnení opatrení Národného programu rozvoja životných podmienok osôb so zdravotným postihnutím na roky 2014 – 2020“. Na jej tvorbe sa podieľali zástupcovia ústredných orgánov štátnej správy, verejnej správy a podľa čl. 4 ods. 3 Dohovoru OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím (ďalej len „dohovor“) aj osoby so zdravotným postihnutím prostredníctvom svojich reprezentatívnych organizácií.

Národný program je rozdelený do nasledovných oblastí:

1. Zvyšovanie povedomia
2. Primeraná životná úroveň a sociálna ochrana
3. Prístupnosť (prostredia, dopravy, informácií, služieb, tovarov...)
4. Rovnaké zaobchádzanie, prístup k spravodlivosti a ochrana pre diskrimináciou
5. Nezávislý spôsob života a začlenenie do spoločnosti, osobná mobilita
6. Rešpektovanie domova a rodiny
7. Vzdelávanie
8. Zdravotníctvo
9. Habilitácia a rehabilitácia
10. Zamestnávanie
11. Účasť na politickom a verejnom živote
12. Účasť na kultúrnom živote, rekreácii, záujmových aktivitách a športe
13. Ženy so zdravotným postihnutím
14. Deti so zdravotným postihnutím
15. Rizikové situácie a núdzové humanitárne situácie
16. Koordinácia a monitorovanie
17. Štatistika, zhromažďovanie údajov a výskum
18. Medzinárodná spolupráca
19. Publicita, monitoring a evaluácia plnenia programu

Návrh opatření

Vysvětlivky ku aktualizácii: *označuje, že v parametroch cieľa/úlohy došlo pri aktualizácii ku zmene; pre zmenený parameter je v texte použitý formát *italic*

4.1. Zvyšovanie povedomia

Strategický cieľ:

Zvýšiť povedomie celej spoločnosti, a to aj na úrovni rodín, o postavení osôb so zdravotným postihnutím a podporiť rešpektovanie práv a dôstojnosti osôb so zdravotným postihnutím.

4.1.1. ***Šíriť povedomie o Dohovore OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím a o Agende 2030 ako nástroji na jeho implementáciu.**

Spôsob plnenia:

Zabezpečiť informačné aktivity, odborné prednášky, konferencie a kampane zamerané na problematiku Dohovoru OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím a jeho súvislosť s Agendou 2030 pre udržateľný rozvoj, tlač a distribúciu informačných brožúr pre subjekty verejnej správy a širokú verejnosť. Zvyšovať informovanosť zástupcov jednotlivých rezortov o Dohovore. Prostredníctvom spolupracujúcich subjektov identifikovať cieľové skupiny a prezentovať príklady dobrej praxe.

Časový harmonogram/termín (s)plnenia: priebežne

Zodpovedný gestor: MPSVR SR

Spolupracujúce subjekty: ÚV SR, UPPVII, MDV SR, MF SR, MPRV SR, MH SR, MO SR, MV SR, MŽP SR, MŠVVŠ SR, MZ SR, MK SR, MZVAEZ SR, MS SR, územná samospráva, NROZP v SR

Navrhovateľ: MPSVR SR

Odpočet plnenia za roky 2016 – 2017 – čiastočne sa plní

Úrad vlády Slovenskej republiky

Realizovali sa konferencie zamerané na problematiku dohovoru pod názvom „Vyrovňavacie opatrenia a ich implementácia v programovom období 2014 - 2020“ v Bratislave dňa 30.3.2017 (účasť 40 účastníkov) a v Banskej Bystrici dňa 28.9.2017 (účasť 92 účastníkov). Konferencie boli financované z projektu „Realizácia Komunikačnej stratégie OPTP pre Partnerskú dohodu na programové obdobie 2014-2020 na roky 2016-2018“

V roku 2018 bude ÚV SR pokračovať v šírení povedomia o dohovore prípravou a realizáciou ďalších informačných aktivít formou konferencií.

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky

Na svojom webovom sídle uverejňuje aktuálne informácie týkajúce sa dohovoru, informácie ohľadom obhajoby Východiskovej správy SR k Dohovoru OSN pre práva osôb so zdravotným postihnutím, ako aj zoznam sekundárnych kontaktných miest.

Zástupcovia MPSVR SR sa pravidelne zúčastňujú na seminároch a konferenciách, na ktorých prezentujú nie len pokrok v implementácii dohovoru ale aj aktuálne problémy, ktoré sa vyskytujú pri implementácii dohovoru.

Príkladom uvádzame:

- zasadnutia pracovnej skupiny High Level Group of Representatives of the Member States on Disability a pracovnej skupiny Európskej komisie k Európskemu aktu o prístupnosti – apríl 2016, máj 2016, jún 2016, september 2016, november 2016, december 2016, február 2017, december 2017,
- 14 – 15.3.2016 porada Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny (ďalej len „UPSVR“), na ktorej zástupcovia MPSVR SR prezentovali procesy vykonávania dohovoru,
- 13.5.2016 - Beneficium (Slovenský zväz sclerosis multiplex), panelová diskusia k problematike práv osôb so zdravotným postihnutím v kontexte dohovoru,
- 26 – 27.5.2016 – vzdelávanie zamestnancov administratívnych kapacít Horizontálnych princípov Rovnosť mužov a žien a Nediskriminácia,
- 7 – 9.7.2016 – festival Pohoda, v rámci informačného stánku Operačného programu Ľudské zdroje (ďalej len „OPLZ“) zástupcovia MPSVR SR prezentovali pokrok v implementácii dohovoru v podmienkach SR,
- 27.10.2016 – konferencia organizovaná pod záštitou Úsmev ako dar, na ktorej zástupcovia MPSVR SR prezentovali opatrenia z Národného programu rozvoja životných podmienok osôb so zdravotným postihnutím zamerané na deti so zdravotným postihnutím a ich život v spoločnosti,
- 16. – 18.1.2017 – porada UPSVR, na ktorej zástupcovia prezentovali Správu o plnení opatrení vyplývajúcich z Národného programu rozvoja životných podmienok osôb so zdravotným postihnutím na roky 2014 – 2020 a návrh na jeho aktualizáciu,
- 22 – 23.6. 2017 – Konferencia o Implementácii dohovoru,
- 5.10.2017 – Nonhandicap Incheba BA, zástupcovia prezentovali záverečné odporúčanie Výboru OSN pre práva osôb so zdravotným postihnutím na konferencii „Aktuálny stav a perspektívy uplatňovania práv osôb so zdravotným postihnutím“ organizovanej Národnou radou občanov so zdravotným postihnutím v SR,
- 26 – 27.11.2017 – konferencia v Košiciach k téme Osobná asistencia, overený spôsob začleňovania osôb so zdravotným postihnutím.

Ministerstvo dopravy a výstavby Slovenskej republiky

V rámci dní kariérneho poradenstva „Kam po skončení základnej školy – ŠTUDUJ DOPRAVU“ realizovalo SNSPLP interaktívnu prednášku na tému Ľudské práva, práva detí a nediskriminácia v doprave. Cieľom prednášky bolo budovanie povedomia detí a mládeže o ľudských právach, právach detí, dohovore a bezbariérovosti v doprave. Podujatie, ktoré koordinovalo MDV SR, sa uskutočnilo v Bratislave 6. - 7.10.2017 so zameraním na propagáciu stredného odborného vzdelávania v doprave.

Ministerstvo financií Slovenskej republiky

MF SR zverejnilo na svojej webovej stránke informácie týkajúce sa dohovoru a voľne prístupný zoznam sekundárnych kontaktných miest pre problematiku vykonávania Dohovoru OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím.

Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky

Základné informácie o dohovore sú zverejnené na vývesnej tabuli osobného úradu, ktorá je voľne prístupná všetkým zamestnancom. Zamestnanci sú pri nástupe

do zamestnania v rámci adaptačného programu informovaní o ratifikovanom dohovore.

V podmienkach služobného úradu sa pri zamestnávaní osôb so zdravotným postihnutím dodržiavajú zásady rovnakého zaobchádzania v zmysle aktuálne platnej legislatívy: zákon o štátnej službe, zákon o výkone prác vo verejnom záujme, zákon o službách zamestnanosti, zákon zákonník práce, antidiskriminačný zákon.

Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky

V roku 2016 pripravilo MH SR v spolupráci so SNSPLP semináre „Rovnosť a nediskriminácia“ v apríli 2016 a „Prístupnosť a zamestnávanie“ v máji 2016, na ktorých sa zúčastnili zamestnanci MH SR a zamestnanci Slovenskej obchodnej inšpekcie (ďalej len „SOI“). Kládol sa dôraz na tie články dohovoru, ktoré sa vecne dotýkajú kompetencií rezortu.

Seminár „Rovnosť a nediskriminácia“ bol zameraný najmä na dohovor, rovnosť a nediskrimináciu s akcentom na prístup k tovarom a službám vo vzťahu ku zdravotne postihnutým osobám, na úlohu SOI v prípadoch diskriminácie pri prístupe k tovarom a službám, či dočasné vyrovnávacie opatrenia.

Seminár „Prístupnosť a zamestnávanie“ pojednával najmä o debarierizácii prostredia a práce a osobnej mobilite osôb so zdravotným postihnutím - prístupnosti k prostrediu ako budovy, cesty, pracoviská... a prístupe k informáciám a komunikácií, o osobnej mobilite, práci a zamestnávaní osôb so zdravotným postihnutím, o podpore príležitostí na samostatnú zárobkovú činnosť, podnikanie, rozvoj družstiev, začatie vlastného podnikania, manažment rozmanitosti, vybudovanie budov alebo podniku, kde sú všetky rozdiely rešpektované, o univerzálnom dizajne.

Ministerstvo obrany Slovenskej republiky

Pri zamestnávaní osôb so zdravotným postihnutím sa dodržiavajú zásady rovnakého zaobchádzania v zmysle príslušných pracovnoprávných predpisov. Pod záštitou ministra obrany SR sa konala putovná výstava „Národná prezentácia umenia handicapovaných umelcov SR“ na MO SR a na Medzinárodných leteckých dňoch SIAF 2016 na Sliachi.

Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky

Informácie vo vzťahu k pozitívnemu vnímaniu potrieb osôb so zdravotným postihnutím sú poskytované na stránkach časopisu eZvesti MV SR. Na intranete MV SR bola zriadená osobitná časť venovaná realizácii aktivít súvisiacich s činnosťou sekundárneho kontaktného miesta.

Každoročne sa pri príležitosti Dňa bielej palice uskutočňovali celoslovenské dopravno-preventívne akcie „Biela palica“ v spolupráci s Úniou nevidiacich a slabozrakých Slovenska, ktorej cieľom bolo upozorniť vodičov na chodcov so zrakovým postihnutím, ktorí sa pohybujú s bielou palicou či vodiacim psom.

V rámci Európskeho a národného dňa 112 boli prezentované činnosti zamerané na prípravu zavedenia krátkych textových správ ako systému núdzovej komunikácie pre sluchovo postihnutých.

Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky

MŽP SR priebežne šíri povedomie o dohovore, najmä prostredníctvom zverejňovania informácií o dohovore na svojom webovom sídle a sprístupňovania viacerých aktivít a ďalších podujatí v oblasti starostlivosti o životné prostredie pre ľudí s rôznym zdravotným postihnutím (napríklad ZOO Bojnice) v priestoroch s bezbariérovým prístupom a na svojom webovom sídle.

Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky

MŠVVŠ SR organizovalo v roku 2017 odborný seminár na tému „Práva osôb so zdravotným postihnutím v kontexte práva na vzdelanie“ s cieľom priblížiť základné informácie o dohovore.

MŠVVŠ SR každoročne vydáva Pedagogicko-organizačné pokyny pre školy, školské zariadenia a ich zriaďovateľov, v ktorých odporúča dodržiavať ustanovenia dohovoru. Zriaďovatelia organizujú pracovné porady riaditeľov škôl a školských zariadení so zameraním na priblíženie a výklad dohovoru. Školy deklarujú skutočnosť sprístupňovania informácií o dohovore deťom a žiakom v štátnom vzdelávacom programe (ďalej len „ŠVP“) a v školskom vzdelávacom programe (ďalej len „ŠkVP“). Žiakom sú sprístupňované informácie na vyučovacích predmetoch napr. občianska výchova, etická výchova, náboženská výchova, v rámci prierezových tém (zaradenie témy „Dohovor o právach osôb so zdravotným postihnutím“ na vyučovacom predmete občianska náuka v rámci tematického celku „Ľudské práva“).

Zároveň boli organizované besedy aj s osobami so zdravotným postihnutím, a to výtvarné a literárne aktivity, vernisáže, interaktívne prezentácie, aktivity informatívneho a charitatívneho charakteru, tvorenie plagátov, násteniek, portfólií, riadené rozhovory na triednických hodinách.

Školy a školské zariadenia spolupracovali s chránenými dielňami a subjektmi, ktoré zastupujú osoby so zdravotným postihnutím a organizovali ďalšie aktivity, napr.:

- konferencia „Deň povedomia o autizme“, ktorej cieľom bolo oboznamovanie verejnosti s podmienkami osôb so zdravotným postihnutím v médiách (RTVS, LUX, TA3); príspevky do časopisov; prezentácia výrobkov žiakov škôl,
- v roku 2017 delegovalo Centrum špeciálneho-pedagogického poradenstva (ďalej len „CŠPP“), Čajkovského 55, Trnava žiakov so zdravotným postihnutím na Európske vypočutie o inkluzívnom vzdelávaní v Luxembursku, kde sa žiaci prezentovali a diskutovali o svojich skúsenostiach, čo im ponúka inkluzívne vzdelávanie v každodennom živote,
- besedy, prednášky, tvorenie plagátov, násteniek, portfólia, riadené rozhovory na triednických hodinách, v rodinných centrách: komunity, riadené rozhovory, dramaterapia, Deň ľudských práv, Deň iných národností.

Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky

V marci 2016 schválila vláda SR Východiská implementácie Agendy 2030 pre udržateľný rozvoj. Tento dokument zasahuje do všetkých oblastí života spoločnosti, obsahuje aj explicitné zmienky o zdravotnom postihnutí, celkom 11 výskytov. Implicitne však obsahuje zdravotné postihnutie vo väčšine cieľov udržateľného rozvoja, lebo sú určené pre všetkých. Preto bude možné nastaviť realizáciu Agendy 2030 tak, aby slúžila aj ako účinný nástroj podpory rýchlejšej a rovnomernejšej implementácie dohovoru vo všetkých oblastiach života spoločnosti, ktorý zároveň bude zvyšovať

povedomie celej spoločnosti o zdravotnom postihnutí a podporí jeho prijímanie ako bežnú súčasť života a rozvoja spoločnosti.

MZ SR participovalo a zúčastnilo sa na medzinárodnej konferencii "Implementácia dokumentu OSN Dohovor o právach osôb so zdravotným postihnutím v krajinách V4" organizované Asociáciou organizácií zdravotne postihnutých občanov SR dňa 3.11.2017.

Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky

Národné osvetové centrum (ďalej len „NOC“) uskutočňovalo metodicko-poradenské a vzdelávacie aktivity, ktoré propagovali problematiku dohovoru. Špeciálne v rámci seminárov „Ochrana a podpora ľudských práv v oblasti kultúry“ (Bratislava 14.9.2016) a „Ľudské práva v kultúrno-osvetovej činnosti“ (Bratislava 14.6.2017) sa kládol dôraz na problematiku ochrany a podpory občianskych, politických, sociálnych, kultúrnych práv osôb so zdravotným postihnutím, pertraktovala sa téma ľudskej dôstojnosti, pozornosť účastníkov smerovala na nové a aktuálne témy v oblasti nediskriminácie a prezentovali sa rôzne metodické postupy. Obidva semináre poukázali aj na pozitívne príklady z praxe.

NOC publikovalo v odborných časopisoch „Sociálna prevencia“ a „Javisko“ príspevky s tematikou zameranou na zviditeľňovanie a prezentáciu špecifickej kultúry osôb so zdravotným postihnutím:

- odborný časopis Sociálna prevencia: 2/2017 - Najzraniteľnejší poškodení. Judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) a slovenské právo, JUDr. Marica Pirošíková, zástupkyňa Slovenskej republiky pred Európskym súdom pre ľudské práva, a JUDr. Róbert Dobrovodský, PhD., LL.M. Katedra občianskeho a obchodného práva, Právnická fakulta Trnavskej univerzity v Trnave, s. 11-12;
- odborný časopis Javisko: 1/2016 - Divadlo ako výchovné a terapeutické médium, Ľ. Bekéniová, s. 48-49; 3/2016 Svetlá slov z tmy (Dni Mateja Hrebendu), J. Čajková, s. 38-39; 3/2016 Aj hendikep môže divadlo povýšiť, J. Čajková, s. 50-51; 1/2017 Vydarené integrovanie hendikepovaných, Ľ. Bekéniová, str. 28-30).

Na odbornom seminári „Prevencia sociálno-patologických javov“ (Svidník 10.–11.3.2016), ktorý bol určený metodickým a riadiacim pracovníkom kultúrno-osvetových zariadení, sa renomovaní odborníci venovali téme duševného zdravia v rodinách s ťažko chorým dieťaťom (onkologické ochorenie).

V rámci edukačných aktivít so zameraním na sociálnu prevenciu NOC uskutočnilo v rokoch 2016 a 2017 štyri podujatia pre študentov zo Spojenej školy na Švabinského ulici v Bratislave k vybraným témam sociálnej prevencie. Podujatia boli špeciálne pripravené pre žiakov s mentálnym postihnutím. Témami boli nelátkové závislosti, ich hrozby, legálne drogy a spôsoby, ako ich odmietnuť. Podujatia boli pripravené pre 32 účastníkov.

K zvyšovaniu povedomia o implementácii článku 30 dohovoru prispel najmä podprogram 6.4. Neformálne vzdelávanie v oblasti kultúry ľudí so zdravotným postihnutím v zmysle Dohovoru OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím, ktorý existuje od roku 2014 v rámci dotačného systému MK SR – dotačného programu

Kultúra znevýhodnených skupín obyvateľstva. V roku 2016 bolo v predmetnej oblasti podporených 21 projektov vo celkovej sume 70 900 eur. V roku 2017 išlo o 37 projektov v celkovej sume 172 000 eur.

Ministerstvo zahraničných vecí a európskych záležitostí Slovenskej republiky

MZVaEZ SR na svojom webovom sídle pravidelne aktualizuje informácie týkajúce sa dohovoru.

Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky

Justičná akadémia SR zrealizovala nasledovné vzdelávacie podujatia zamerané na predmetnú problematiku pre cieľovú skupinu v zmysle § 3 ods. 1 – 9 zákona o Justičnej akadémii:

1. Právo na spravodlivý proces a civilné procesy - Ako predchádzať porušeniu čl. 6 dohovoru (celoslovenské podujatie)

Dátum realizácie: 16.6.2016

Počet odzdelávaných účastníkov z cieľovej skupiny: 24

2. Sloboda prejavu podľa čl. 10 dohovoru v intenciách najnovšej judikatúry ESLP so zameraním na prípady proti SR (celoslovenské podujatie)

Dátum realizácie: 26.10.2016

Počet odzdelávaných účastníkov z cieľovej skupiny: 28

Dátum realizácie: 7.6.2017

Počet odzdelávaných účastníkov z cieľovej skupiny: 32

3. Judikatúra ESLP a jej vplyv na rozhodovaciu prax slovenských súdov (netrestná agenda); Aplikačná prax vo vzťahu k čl. 6 dohovoru – Právo na spravodlivé súdne konanie v pojmosloví ESLP

Dátum realizácie: 23.11.2017 – 24.11.2017

Počet odzdelávaných účastníkov z cieľovej skupiny: 38

Úrad komisára pre osoby so zdravotným postihnutím

Úrad komisára pre osoby so zdravotným postihnutím neustále šíri povedomie o dohovore, o čom svedčia rôzne aktivity – výjazdové dni komisárky v mestách SR, aktívna účasť na rôznych konferenciách, odborných seminároch, podujatiach a aktivitách organizovaných mimovládnyimi organizáciami, účasť v pracovných skupinách na zmenu legislatívy, poskytovanie poradenstva, odborné články.

Komisárka pre osoby so zdravotným postihnutím sa zamerala na vytvorenie čo najširšej spolupráce s mimovládnyimi organizáciami, so subjektami, ktoré majú významnú úlohu v poskytovaní pomoci osobám so zdravotným postihnutím, ale aj so školami za účelom šírenia informácií a vzdelávania študentov o právach osôb so zdravotným postihnutím. Cieľom bolo nadviazať spoluprácu s mimovládnyimi organizáciami, informovať o postavení a kompetenciách komisárky a zamestnancov Úradu komisára pre osoby so zdravotným postihnutím, ale tiež konzultovať a pomáhať riešiť otázky, ktoré sa dotýkajú osôb so zdravotným postihnutím.

O začatí výkonu činnosti Úradu komisára pre osoby so zdravotným postihnutím boli v priebehu marca 2016 informovaní elektronickou poštou zástupcovia všetkých ministerstiev v SR, zástupcovia vyšších územným celkov, zástupcovia miest a obcí, zástupcovia Národnej rady občanov so zdravotným postihnutím v Slovenskej

republike a jej členské organizácie, zástupcovia mimovládnych organizácií obhajujúcich práva osôb so zdravotným postihnutím. Zástupcov uvedených organizácií boli zároveň požiadaní, aby o začatí činnosti Úradu komisára pre osoby so zdravotným postihnutím informovali všetky organizácie v ich zriaďovateľskej pôsobnosti. S návrhom na spoločné pracovné stretnutie, ktorého vecnou náplňou bolo predstavenie Úradu komisára pre osoby so zdravotným postihnutím a uplatňovanie článkov dohovoru v jednotlivých rezortoch, boli v 2. polroku 2016 listom oslovení aj štatutárny zástupcovia MPSVR SR, MŠVVŠ SR, MK SR, MZ SR, MDV SR a MS SR.

V snahe zvyšovať povedomie o právach osôb so zdravotným postihnutím a realizovať spoločné programy a projekty bola naštartovaná spolupráca aj s akademickou obcou.

V roku 2016 sa komisárka aj s kolegami z Úradu komisára pre osoby so zdravotným postihnutím, zúčastnila:

- 23 pracovných stretnutí so zástupcami orgánov štátnej a verejnej správy,
- 9 zasadnutí výborov a zasadnutí odborných pracovných skupín,
- 4 pracovných stretnutí so zástupcami akademickej obce,
- 29 pracovných stretnutí so zástupcami mimovládnych organizácií,
- 14 aktivít organizovaných mimovládnymi organizáciami pri príležitosti ich výročných udalostí,
- 9 odborných aktivít v spolupráci so zahraničnými partnermi,
- 2 pracovných stretnutí s poslancami Národnej rady SR,
- 4 stretnutí so zástupcami médií,
- 11 návštev zariadení sociálnych služieb.

Za desať mesiacov práce v roku 2016 sa zúčastnili spolu 105 týchto aktivít. Podrobne o aktivitách informuje na webovom portáli komisárky pre osoby so zdravotným postihnutím. Účinným nástrojom na zvyšovanie povedomia a informovanosti verejnosti o právach osôb so zdravotným postihnutím a o uplatňovaní týchto práv sú média.

Hlavným cieľom v komunikácii s médiami v roku 2016 bolo predovšetkým informovať verejnosť o začatí výkonu činnosti komisárky, o jej poslaní a kompetenciách, o zriadení Úradu komisára pre osoby so zdravotným postihnutím a o jeho úlohách. V priebehu roka sa komunikácia s médiami rozšírila o správy o činnosti komisárky, ako aj o odborné stanoviská, postoje a vyjadrenia komisárky k otázkam novinárov k témam týkajúcich sa práv osôb so zdravotným postihnutím. Cieľom komunikácie s médiami bolo aj prostredníctvom médií informovať ľudí so zdravotným postihnutím, akým spôsobom a kde môžu riešiť svoj problém a zároveň posilniť ich sebadôveru na príkladoch dobrej praxe, ako aj poukázať na nesprávne postoje a rozhodnutia zasahujúce do práv osôb so zdravotným postihnutím.

Informácie o aktivitách a činnosti komisárky a Úradu komisára pre osoby so zdravotným postihnutím, o stanoviskách a vyjadreniach komisárky k medializovaným prípadom osôb so zdravotným postihnutím, boli v priebehu roka 2016 zverejnené:

- v časopisoch: CARISSIMI, Trnavský Gong, Vozičkár, Informácie Združenia na pomoc ľuďom s mentálnym postihnutím v SR (ďalej len „ZPMP v SR“), To sme my (ZPMP v SR), Tretí vek,

- v dennej tlači: Plus1Deň, Hospodárske noviny,
- v reláciách rozhlasovej stanice SRO 1,
- v televíznych reláciách: televízne spravodajstvá, relácia Cesty RTVS, relácie Reportéri RTVS, relácie Reflex TV Markíza,
- v mediálnom výstupe pre Národnú radu sluchovo postihnutých,
- prostredníctvom 2 tlačových správ v TASR ku konkrétnym medializovaným prípadom osôb so zdravotným postihnutím a 1 k začatiu činnosti Úradu komisára pre osoby so zdravotným postihnutím,
- prostredníctvom newslettera komisárky pre osoby pre osoby so zdravotným postihnutím,
- prostredníctvom informačných letákov Úradu komisára pre osoby so zdravotným postihnutím,
- prostredníctvom webového portálu,
- prostredníctvom webového portálu organizácií, ktoré sa zaoberajú právami osôb so zdravotným postihnutím.

Banskobystrický samosprávny kraj

Zariadenia sociálnych služieb (ďalej len „ZSS“) v zriaďovateľskej pôsobnosti Banskobystrického samosprávneho kraja (ďalej len „BBSK“) majú vo svojich vnútorných normatívnych aktoch, s ktorými oboznamujú klientov, rodinných príslušníkov ako aj verejnosť, zakomponované všeobecné zásady dohovoru, čo súvisí aj s plnením podmienok kvality sociálnej služby (ďalej len „SS“), ako to požaduje zákon o sociálnych službách.

K zvyšovaniu povedomia o postavení osôb so zdravotným postihnutím prispievajú zariadenia aktivitami na rôznych úrovniach:

- zúčastnili sa medzinárodného festivalu „Inter nos – medzi nami“ Žilina, cieľom ktorého bolo podporiť vzájomné porozumenie medzi ľuďmi bez rozdielu a prijateľnou formou poznať, že všetci ľudia bez rozdielu tvoria spoločnosť,
- centrum včasnej intervencie v Banskej Bystrici organizovalo kampane pre verejnosť na Námestí SNP v Banskej Bystrici „Už sa viem vcítiť“, zameranej na práva osôb so zdravotným postihnutím,
- mesto Brezno organizovalo projekt „Žijeme medzi Vami“, v rámci ktorého sa prezentovali organizácie a združenia, ktoré poskytujú a zabezpečujú služby zdravotne postihnutým osobám,
- každoročné kultúrne akcie „Ladomerský anjel“ v Domove sociálnych služieb (ďalej len „DSS“) Ladomerská Vieska a „Na krídlach anjela“ v Žiari nad Hronom, ktoré sú zamerané na podporu integrácie ľudí so zdravotným postihnutím s účasťou širokej verejnosti,
- benefičné koncerty „Ruky spoja ruky“ v Kováčovej, „Osmidiv“ v Banskej Štiavnici, „Objatie tónov“ v Leviciach.

Zamestnanci poskytovateľov SS sa zúčastnili viacerých konferencií a odborných seminárov napr.: „Kultúrne aktivity ľudí s mentálnym postihnutím“ (organizovaná Združením na pomoc ľuďom s mentálnym postihnutím Bratislava); školenie "Zodpovedné konanie osôb s mentálnym postihnutím"; „Právne aspekty výkonu opatrovníctva" (organizované Združením na pomoc ľuďom s mentálnym postihnutím v SR); „Zamestnávajúce ľudí so zdravotným postihnutím“; „Maratón sociálnej rehabilitácie“ (Holíč); „Spôsobilosť na právne úkony“; „Dostupnosť sociálnych

služieb pre ľudí so zdravotným postihnutím“ (organizovala Jana Žitňanská, poslankyňa Európskeho parlamentu (ďalej len „EP“)); Výročná konferencia a 9. fórum poskytovateľov služieb pre osoby so zdravotným postihnutím“ (EASPD); „Integrovaná starostlivosť pre osoby so zdravotným postihnutím“ (Inštitút zdravotnej politiky, Kancelária WHO).

Zamestnanci zariadenia DSS Slatinka v Lučenci, ktoré sa pripravuje na realizáciu deinštitucionalizácie, sa zúčastnili nasledovných odborných aktivít organizovaných Výborom pre občanov so zdravotným postihnutím pri OSN, Európskym parlamentom, ZPMP v SR, Európskou komisiou, Nadáciou Socia, Inštitútom integrácie rodiny, JUDr. Matiaškom, RPSP: „Alternatívna správa k implementácii Dohovoru o právach ľudí so ZP v Slovenskej republike – verejné stretnutie s komisármi OSN“, „Právo na nezávislý život pre osoby s mentálnym postihnutím“, „Vrátenie spôsobilosti na právne úkony“, „Deinštitucionalizácia – porovnanie slovenských a českých skúseností“, „Sebaobhajovanie“, „Europe in Action 2017“, „Zapájanie ľudí s postihnutím do života – odborný workshop“, „Ako ísť prvýkrát voliť“ – pracovný workshop pre ľudí s mentálnym postihnutím“, „Konferencia Sociofóra“, „Pracovné stretnutie s komisárkou pre osoby so zdravotným postihnutím“.

V zariadeniach v pôsobnosti BBSK boli v rokoch 2016 a 2017 pravidlom interné mesačné vzdelávania zamestnancov zamerané aj na témy súvisiace s rešpektovaním práv osôb so zdravotným postihnutím. Ako príklady dobrej praxe môžeme uviesť prezentácie ZSS, výrobkov klientov, dni otvorených dverí, príspevky a články na web stránkach zariadení a BBSK, ktorými sa zvyšuje povedomie laickej verejnosti o živote a schopnostiach osôb so zdravotným postihnutím.

Novohradské múzeum a galéria v Lučenci niekoľko rokov spolupracuje so Základnou organizáciou Únie nevidiacich a slabozrakých v Lučenci, pravidelne sa zapája do podpory celoslovenskej kampane Biela pastelka.

Stredné školy (ďalej len „SŠ“) majú uvedenú úlohu zakomponovanú do ŠVP, a to do viacerých predmetov (hlavne etická výchova, občianska výchova, triednické hodiny). Zároveň v rámci mimoškolskej činnosti organizujú besedy a podujatia, ktorými šíria informácie o právach dieťaťa so zdravotným postihnutím. Sú to hlavne stredné zdravotnícke školy v Banskej Bystrici, vo Zvolene a v Lučenci.

Bratislavský samosprávny kraj

Odbor sociálnych vecí Bratislavského samosprávneho kraja (ďalej len „BSK“) realizoval dňa 10.3.2016 vzdelávací seminár zameraný na oblasť poskytovania osobnej asistencie osobám so zdravotným postihnutím, určený pre poskytovateľov SS, prijímateľov SS a verejnosť. Osobná asistencia je pre osoby so zdravotným postihnutím dôležitým nástrojom na uplatňovanie práv garantovaných dohovorom.

Košický samosprávny kraj

Košický samosprávny kraj (ďalej len „KSK“) vo svojich zariadeniach v zriaďovateľskej pôsobnosti venoval pozornosť prinávrateniu spôsobilosti pre prijímateľov SS, ktorých zdravotný stav to dovoľoval.

Úrad KSK organizuje každoročne festival tvorivosti zdravých a zdravotne postihnutých detí a mládeže "MOSTY BEZ BARIÉR", v Pribeníku, je posolstvom

spolupráce, prezentáciou tvorivosti a nadania. Taktiež organizoval akciu „Deň pre Vaše zdravie“ za účelom prezentácie špecializovaného poradenstva pre osoby so zdravotným postihnutím (napr. Únia nevidiacich a slabozrakých, zväz diabetikov...) ako aj za účelom prezentácie ZSS. Uskutočnil sa týždeň dobrovoľníctva, ktorého cieľom bolo šíriť osvetu a pomoc pre osoby so zdravotným postihnutím. Všetky informácie týkajúce sa osôb so zdravotným postihnutím (napr. voľby do VÚC) sú zasielané bezodkladne do ZSS a zverejňované na stránke KSK.

V roku 2017 bolo zo strany ZSS v spolupráci s KSK realizovaných množstvo aktivít - „Most úsmevov“ (festival dramatickej tvorivosti klientov DSS); „Tancuj srdcom“ (tanečná súťaž); dni otvorených dverí ZSS, „Zlatý Slávik“ (spevacká súťaž); športové hry pre prijímateľov ZSS, ako aj konferencia na tému ošetrovateľská starostlivosť.

Nitriansky samosprávny kraj

Na školách v zriaďovateľskej pôsobnosti Nitrianskeho samosprávneho kraja (ďalej len „NSK“) sa uskutočňujú informačné aktivity zamerané na dodržiavanie ľudských práv a na problematiku dohovoru (prednášky, konferencie, kampane). Školy sa aktívne zapájajú do rôznych vyhlasovaných kampaní a svetových dní napr.: „Belasý motýľ“ (zbierka na kompenzačné pomôcky pre svalových dystrofikov), „Červené stužky“ (zapojenie žiakov do hnutia za uvedomenie si nebezpečenstva choroby AIDS – formovanie zodpovednosti za seba, právo na život, právo na ochranu zdravia), benefičný koncert „Bez modrín“ (spolupráca s OZ Slniečko) a rôzne charitatívne akcie škôl (Súkromná špeciálna ZŠ, Pod kopcom, Nové Zámky, Škola pre mentálne postihnuté deti Nitra).

NSK v spolupráci s mestskou políciou mesta Nitra zorganizoval v roku 2016 seminár pre 63 preventistov sociálno – patologických javov pod názvom „Šikanovanie v školskom prostredí a jeho prevencia“. Konala sa konferencia na tému „Mládež a dobrovoľníctvo“ zameraná na zoznámenie sa s Kódexom dobrovoľníka a možnosťami realizácie sa mladých ľudí v oblasti dobrovoľníckej práce.

NSK vydával aj v rokoch 2016 - 2017 mesačník „ŽUPNÉ OZVENY“, v ktorých sa široká verejnosť okrem iného môže dočítať informácie o zaujímavostiach zo života osôb so zdravotným postihnutím.

Prešovský samosprávny kraj

Organizácie v zriaďovateľskej pôsobnosti Prešovského samosprávneho kraja (ďalej len „PSK“) informujú o potrebe dodržiavania základných ľudských práv a slobôd a dohovore. V ZSS boli spracované smernice v súvislosti s napĺňaním štandardov kvality v zmysle prílohy č.1 zákona o sociálnych službách.

PSK spolupracuje s príslušnými organizáciami, ktoré sa podieľajú na plnení tohto opatrenia a to s Úniou nevidiacich a slabozrakých SR ako aj s Úniou sluchovo postihnutých, ktoré svoju činnosť prezentovali napr. na Dni otvorených dverí úradu PSK.

Trenčiansky samosprávny kra

Otázka dodržiavania a šírenia povedomia o právach osôb so zdravotným postihnutím prijímateľov SS je nosnou témou poskytovania SS v zariadeniach zriadených Trenčianskym samosprávnym krajom (ďalej len „TSK“). Ďalej je šírená

prostredníctvom stretnutí s riaditeľmi ostatných verejných a neverejných poskytovateľov SS. Dohovor je verejne dostupný aj na web sídle TSK.

Trnavský samosprávny kraj

V rokoch 2016 a 2017 odbor sociálnej pomoci Trnavského samosprávneho kraja (ďalej len „TTSK“) realizoval aktivity, ktorých cieľom je šírenie povedomia týkajúceho sa práv osôb so zdravotným postihnutím napr.: konferencia s medzinárodnou účasťou „Dobrá prax, naša inšpirácia“ (v spolupráci s Trnavskou univerzitou), športové podujatie s medzinárodnou účasťou „Župná paralympiáda TTSK“, vzdelávacie aktivity zamerané na zlepšovanie poskytovania služieb a na práva prijímateľov SS.

V prijímacom procese do zamestnania v ZSS musí uchádzač absolvovať psychologický posudok na vhodnosť práce s ľuďmi so zdravotným postihnutím.

SS vytvárajú podmienky pre vzdelávanie žiakov so zdravotným postihnutím a zvyšujú povedomie o právach osôb so zdravotným postihnutím formou prednášok a prostredníctvom vyučovacích predmetov (občianska náuka, náuka o spoločnosti).

Žilinský samosprávny kraj

V roku 2016 a 2017 Žilinský samosprávny kraj (ďalej len „ŽSK“) prostredníctvom 26 účelne zlúčených ZSS pokračoval v šírení problematiky práv osôb so zdravotným postihnutím. Celkovo 10 poradenských centier poskytovalo základné sociálne poradenstvo pre osoby v rôznych krízových situáciách. Zároveň v roku 2016 ŽSK zriadil nový druh sociálnej služby – špecializované sociálne poradenstvo v Liptovskom Mikuláši, ktoré je určené predovšetkým pre ženy, deti a osoby zažívajúce domáce násilie.

Boli zorganizované 22. a 23. roč. festivalu „Dni nádeje“ Centrom sociálnych služieb LÚČ, Žilina – osвета verejnosti o právach osôb v rôznej krízovej situácii.

V roku 2016 sa uskutočnil Tábor sebaobhajoby pre osoby so zdravotným postihnutím – základné témy: sebaobhajoba, ľudské práva, asertivita, ciele a sny osôb so zdravotným postihnutím - účasť 15 osôb so zdravotným postihnutím.

Od roku 2008 Spojená škola, Rosinská cesta, Žilina v spolupráci so ŽSK každoročne organizuje podujatie s názvom „Parádny deň“, ktoré je určené pre zdravotne postihnuté osoby. Podujatie je koncepčne organizované na báze tzv. opačnej integrácie, t. j. zdraví a zdravotne postihnuté osoby súťažia v 15-tich disciplínach, v ktorých si vyskúšajú veľmi netradičné chápanie pohybu. Organizácia športového podujatia pre zdravotne postihnuté osoby bola zameraná na integráciu zdravotne postihnutých osôb a podporu dodržiavania ľudských práv v spoločnosti. Počas rokov 2016 - 2017 sa „Parádneho dňa“ zúčastnilo približne 1000 zdravých a zdravotne postihnutých osôb. ŽSK podporil uvedené podujatie v rokoch 2016 - 2017 sumou 1 200 eur.

Združenie na pomoc ľuďom s mentálnym postihnutím

Združenie na pomoc ľuďom s mentálnym postihnutím v SR zrealizovalo projekt pod názvom „Deň krivých zrkadiel“ (zameraný na búranie predsudkov a informovanie verejnosti o právach ľudí s mentálnym postihnutím), vydalo knihy „Sebaobhajovanie –

od myšlienky „činom“ a „Príručka (nielen) pre odborníkov“ kniha venovaná problematike zvyšovania právneho povedomia u ľudí s mentálnym postihnutím.

Národná rada občanov so zdravotným postihnutím v SR

Dňa 5.10.2018 zorganizovala NROZP v SR konferenciu „Aktuálny stav a perspektívy uplatňovania práv osôb so zdravotným postihnutím“, ktorá sa zaoberala aj Agendou 2030 pre udržateľný rozvoj ako nástrojom na podporu implementácie Dohovoru. NROZP priebežne informovala prostredníctvom internetového časopisu Mosty inklúzie o záverečných odporúčaní OSN k Východiskovej správe vlády SR k implementácii Dohovoru a o Agende 2030 pre udržateľný rozvoj.

4.1.2. Zvyšovať informovanosť odbornej aj laickej verejnosti o živote, právach a schopnostiach osôb so zdravotným postihnutím.

Spôsob plnenia:

Zvyšovať informovanosť odbornej a laickej verejnosti o živote osôb so zdravotným postihnutím, prostredníctvom RTVS.

Časový harmonogram/termín (s)plnenia: priebežne

Zodpovedný gestor: RTVS

Spolupracujúci subjekt: Rada RTVS

Navrhovateľ: NROZPvSR

Odpočet plnenia za roky 2016 – 2017 – plní sa

Rozhlas a televízia Slovenska

Televízia: Spravodajstvo - denné správy v slovenskom posunkovom jazyku a Správy RTVS tlmočené do posunkovej reči + cyklické relácie Cesta, Moja diagnóza, Família, Generácia – zlaté roky života.

Rozhlas: Spravodajstvo + príspevky v prúdovom vysielaní Rádia Slovensko, Rádia Regina.

Špeciálne zamerané vysielanie RTVS k Medzinárodnému dňu sluchovo postihnutých (27.9.) boli celý deň na Jednotke aj Dvojke programy so skrytými aj otvorenými titulkami, večerníčky tlmočené do posunkovej reči ako aj k Medzinárodnému dňu nevidiacich (13.11.) boli celý deň programy na oboch okruhoch s audiokomentármi.

4.1.3. Zameriť školskú politiku a prax na otázky antidiskriminácie, rôznorodosti, rovného zaobchádzania a implementovať ju do vzdelávacích programov na všetkých úrovniach vzdelávacieho systému.

Spôsob plnenia:

Podporovať a realizovať vzdelávacie programy a prezentačné aktivity o problematike zdravotného postihnutia a dodržiavania ľudských práv.

Časový harmonogram/termín (s)plnenia: priebežne

Zodpovedný gestor: MŠVVŠ SR

Spolupracujúce subjekty: ŠPÚ, VÚDPaP, VÚC, Okresné úrady v sídle kraja – odbory školstva
Navrhovateľ: MŠVVŠ SR

Odpočet plnenia za roky 2016 – 2017 – plní sa

Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky

MŠVVŠ SR vyčlenilo z rozpočtovej kapitoly v rokoch 2016 a 2017 finančné prostriedky na účel financovania rozvojových projektov: „Odstránenie stavebných bariér pre žiakov so zdravotným postihnutím“ a „Zvýšenie efektivity vzdelávania žiakov so zdravotným znevýhodnením“.

Problematika osôb so zdravotným postihnutím bola explicitne implementovaná do ŠVP na všetkých úrovniach vzdelávacieho systému a bola aj zakomponovaná do ŠkVP, do tématicko-výchovných plánov a plánov výchovného poradcu.

Školy upravili a užšie vymedzili aktivity zamerané na problematiku zdravotného postihnutia a dodržiavania ľudských práv najmä aktivity, kde sa stretávajú intaktní žiaci a žiaci so zdravotným postihnutím, kde žiaci prezentujú svoje vedomosti, zručnosti, talenty, nadanie s cieľom vzájomnej tolerancie a kooperácie. Napr. „Mosty bez bariér“, „Integráčik“, „Slnko v duši“ (výstava prác žiakov špeciálnych škôl a zariadení výtvarná súťaž), „Nie sme rovnakí, ale sme si rovní“, „Biela ceruzka“ (finančná zbierka pre nevidiacich), „Belasý motýl“ (finančná zbierka pre pomoc ľuďom so svalovou dystrofiou) a pod.

Vo všetkých školách a školských zariadeniach bola realizovaná podpora programov, prednášok, besied, výcvikových skupín a iných preventívnych aktivít so zameraním na problematiku dodržiavania a akceptácie ľudských práv, informatívneho charakteru s dlhodobým efektom a dopadom na podporu prosociálneho správania žiakov.

Slovenské národné stredisko pre ľudské práva

V rámci dlhodobej spolupráce so Spojenou školou Švabinského 7 v Bratislave realizovalo SNSPLP v roku 2016 dve vzdelávacie podujatia (sexuálne násilie a extrémizmus). Jednu vzdelávaciu aktivitu poskytlo aj pre Špeciálnu základnú školu Dolinského v Bratislave na tému nediskriminácia a dve vzdelávacie aktivity pre MH SR s témami rovnosť a nediskriminácia, prístupnosť a zamestnávanie a manažment diverzity v súvislosti s vykonávaním dohovoru.

V roku 2017 taktiež v spolupráci so Spojenou školou Švabinského 7 v Bratislave vzdelávalo 18 detí. Pre 41 študentov Špeciálnej základnej školy v Krompachoch pripravilo SNSPLP v apríli 2017 podujatie na tému kyberšikana. Dospelí účastníci (približne 47 ľudí) boli vzdelávaní v priestoroch Psychiatrickej nemocnice Hronovce na tému zákaz mučenia, neľudského zaobchádzania a trestania. SNSPLP tiež poskytlo vzdelávacie aktivity zamestnancom MDV SR na tému debarierizácia prostredia, osobná mobilita a rovnosť a nediskriminácia.

Banskobystrický samosprávny kraj

Centrum voľného času – JUNIOR v Banskej Bystrici zorganizovalo niekoľko podujatí formou prednášok, seminárov, cvičení a workshopov, ktoré boli určené aj pre

žiakov so zdravotným postihnutím. Boli realizované na rôzne témy napr.: „Kyberšikanovanie“ s cieľom poukázať na negatívny vplyv kyberšikanovania a zadávania osobných údajov na sociálne siete, na formy a dôsledky zneužitia prostredníctvom sociálnych sietí a internetu, nebezpečenstvo nezáväznej komunikácie, uvedomenie si následkov vlastného konania, naučiť sa chrániť voči niekomu, koho nevidieť, koho nepoznáme, nevieme aké má úmysly, vedieť zabrániť kyberšikanovaniu.

Na kyberšikanovanie a pochopenie prežívania a správania obeť kyberšikany bolo zamerané aj vzdelávanie s názvom „Internet dobrý radca či zlý pán, sociálne siete verzus ľudské práva a slobody“; ďalej bola téma „Bez nenávisti“ s cieľom odstrániť zo životného štýlu mládeže agresivitu, násilie a vandalizmus; „Nikto nie je na predaj“ so zameraním na prevenciu obchodovania s ľuďmi posilnením informovanosti mládeže, jej sociálnych zručností a schopnosti rozoznať riziká; workshop „Toleranca – fakt alebo fikcia“ so zameraním na pochopenie pojmu tolerancie v kontexte charty ľudských práv, s konkrétnymi príkladmi pre pochopenie dôsledkov predsudkov a nerešpektovania kultúrnych odlišností príslušníkov rôznych sociálnych skupín, rozvíjanie tolerantného postoja mládeže, diskusia o mýtoch a pravdách o tolerancii, problematika diskriminácie, rasizmu, predsudkov, xenofóbie a pod.; prednášky „Šikanovanie a trestnoprávna zodpovednosť pri prejavoch šikany“ s cieľom odhaliť, príp. znížiť násilie, agresivitu a kriminalitu v školách, ale aj preventívne vplývať na protagonistov násilia všeobecne, pomôcť mladým ľuďom, ktorí sa cítia byť ohrození, utláčaní, duševne i telesne zneužívaní, ovplyvniť a presvedčiť mladých ľudí, aby sa nebáli upozorniť na prejavy šikanovania, týrania alebo iného ubližovania vo svojom okolí, a to aj vtedy, keď sa tieto problémy netýkajú priamo nich. Workshop „Farebný svet“ bol zameraný na multikultúrnu výchovu, rozvoj schopnosti pochopenia odlišnej kultúry, odlišného životného štýlu a rešpektovania faktu kultúrnej rozmanitosti, pochopenie, že v kultúrno rozmanitom prostredí by mal mať každý jednotlivec slobodu v definovaní svojej vlastnej identity a v prejavovaní svojej kultúry, a to za podmienky, že vyznávaním či praktizovaním prejavov svojej kultúry neobmedzuje slobodu iných. Ďalšie aktivity boli zamerané na témy „Chceme žiť bez závislostí“, Kultúry a sekty“, Zdravý životný štýl a poruchy príjmu potravy“, „Zdravie a počítač“, „Prevencia zdravia“, „HIV-AIDS“, „Drogy, alkohol a fajčenie, projekt „Chceme žiť bez závislostí“.

SŠ realizovali rôzne aktivity (napr. SOŠ Tornaľa - téma: „Škola priateľská deťom – aktivity UNICEF“, Gymnázium F. Švantnera Nová Baňa – téma: „Obchod s ľuďmi“ – besedy s Okresným oddelením Policajného zboru, ďalej exkurzie do Múzea holokaustu, Osviečimu, kampaň boja proti AIDS, činnosť dobrovoľníkov doma a v zahraničí, besedy na triednických hodinách, SOŠ Nová Baňa: téma „Šikanovanie – čo s tým“, návšteva predstavenia „Cigánske korene“, problematika diskriminácie Rómov, Gymnázium Hnúšťa: stredoškolská odborná činnosť – „Rómska kultúra“, pomoc na podujatiach Dňa nevidiacich, darcovstvo krvi, Pedagogická a sociálna akadémia Lučenec - Biela pastelka a pod).

Väčšina SŠ zabezpečuje podujatia a besedy k problematike ľudských práv, predchádzaniu konfliktov, extrémizmu, k otázkam rasovej a náboženskej problematiky.

Bratislavský samosprávny kraj

Žiaci škôl sa zapájajú do aktivít a projektov organizovaných na podporu osôb so zdravotným postihnutím, do celonárodných zbierok, ak napr.: „Dni nezábudiek“ (na

podporu osôb s duševnými poruchami), „Biela pastelka“ (na podporu osôb so zrakovým postihnutím) a pod.

Košický samosprávny kraj

V koncepcii práce s mládežou KSK sú v oblasti Zdravia a zdravého životného štýlu rozpracované témy starostlivosti, výchove, ochrane a podpore zdravotne postihnutej mládeže. V súlade s koncepciou vykonáva Centrum voľného času-regionálne centrum mládeže KSK aktivity, prednášky, školenia, workshopy, ktorých sa zúčastnilo v sledovanom období takmer 5000 žiakov SŠ v zriaďovateľskej pôsobnosti KSK.

Školy majú vo svojich ŠkVP zapracované v predmetoch občianska náuka a cudzie jazyky témy multikultúrnej výchovy, tolerancie v školskom prostredí, hodnôt iných kultúr, výchovy v duchu humanizmu, predchádzania všetkých foriem diskriminácie, xenofóbie a ostatných nežiaducich javov.

Žiaci sa v sledovanom období aktívne zapájali do olympiády ľudských práv.

Nitriansky samosprávny kraj

NSK eviduje na SŠ 34 žiakov s telesným postihnutím, 609 žiakov s poruchami učenia a správania a 4 žiakov s autizmom. Integrácia zdravotne postihnutých žiakov je na školách zabezpečená a žiaci sú vedení k tomu, aby boli nápomocní pomáhať svojim spolužiakom so zdravotným znevýhodnením. Školy apelujú na budovanie a rozvíjanie etických, mravných a ľudských hodnôt mládeže.

Projekty na školách napr.: „Škola podporujúca zdravie“ (zameranie sa na žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia a zdravotne postihnutých žiakov), „Nenechaj si ubližovať“ (každý môže vychádzať s ostatnými dobre), „Sme škola, kde šikanovanie netolerujeme v žiadnych podobách“, „Škola priateľská k deťom“, zapojenie sa do projektu „Ťaháme za jedno lano“, projektová aktivita „Solidarita“, preventívne zážitkové programy na tému „Tolerujeme sa navzájom“.

Výchovné koncerty napr.: „Dobre, lepšie, najlepšie – naše nevyužité schopnosti“ (téma priateľstva, lásky, vzájomného porozumenia), výchovný koncert s témou „Ľudské práva“, hudobná „Bubnovačka“ (proti týraniu detí), hudobno-vzdelávací program: „Buďme ľudia“ (antidiskriminačný program), multimedialný výchovný koncert „Križovatky vlastných ciest“ (koncert proti prejavom rasizmu a xenofóbie, šikanovaniu v školskom prostredí a jeho prevencia).

Prešovský samosprávny kraj

PSK poskytuje finančné prostriedky školám vo svojej zriaďovateľskej pôsobnosti priebežne podľa potreby a požiadaviek jednotlivých škôl.

Školy sa aktívne zapájajú do projektov ako: „Červené stužky“, „Hodina deťom“, „Deň narcisov“, „Biela pastelka“, „Deň slnečnic“ a pod...

Počet uskutočnených akcií zameraných na danú problematiku je 6 – 11 za školský rok. V rámci vyučovacích a triednických hodín, projektov, výletov, exkurzií a pod. sa realizujú prednášky, debaty, pozývajú sa hostia z rôznych oblastí, ktorí primeraným spôsobom oboznamujú žiakov s danou problematikou. Školy majú

nástenky s danou tematikou, príp. ju žiaci majú zapracovanú vo svojich školských časopisoch, zúčastňujú sa olympiád ľudských práv.

Niektoré školy, ktoré majú možnosť, spolupracujú s tretím sektorom: komunitné centrá, občianske združenia - Návrat, Venuša, Liga za duševné zdravie, Náš dom, Barlička, chránené dielne a pod.

Trenčiansky samosprávny kraj

Pre túto oblasť školy využívajú rozhovory, zážitkové metódy, nástenky a aktivity zamerané na prosociálne správanie detí. Dôležitým nástrojom na plnenie úloh v oblasti výchovy k ľudským právam u všetkých žiakov a študentov je Plán výchovy k ľudským právam.

Každoročne je organizovaná Olympiáda ľudských práv, ktorej cieľom je posilňovanie základných demokratických pilierov medzi mladými ľuďmi, ktorí študujú. Zvlášť ohľad sa pripisuje zabezpečeniu základných ľudských práv občana, sprostredkovania vedomostí a poznania práv človeka. V zmysle študujúcej mládeže sa zreteľ pripisuje na práva detí. Všetky SŠ v kraji sa zúčastňujú Olympiády a stávajú sa tak šíriteľmi myšlienky naplňania a dodržiavania ľudských práv.

Trnavský samosprávny kraj

TTSK bol k 1.9.2017 zriaďovateľom 50 SŠ, ktoré navštevuje celkovo 16 473 žiakov, z uvedeného počtu bolo 761 žiakov vzdelávaných formou školskej integrácie.

TTSK vytvára podmienky pre žiakov so zdravotným postihnutím bezbariérovou úpravou spoločných priestorov a učební. Študenti sa zúčastňujú rôznych aktivít (besedy, výstavy) spojených s činnosťou osôb so zdravotným postihnutím. Angažovanosť škôl v uvedenej problematike sa prejavuje aj získavaním asistentov učiteľa, aby integrovaní žiaci mali čo najlepšie podmienky pre vzdelávanie.

Žilinský samosprávny kraj

ŽSK každoročne organizuje výchovné koncerty pre žiakov SŠ, ktoré sú zamerané na prevenciu rôznych sociálno-patologických javov. Jedným z hlavných cieľov výchovných koncertov je poukázať aj na problematiku extrémizmu, diskriminácie a intolerancie v spoločnosti a zdôrazniť negatívne dôsledky uvedených foriem správania. V rámci koncertov sme spolupracovali s o. z. Škola života, o. z. BSOS a preventistkami z Krajského riaditeľstva Policajného zboru (ďalej len „PZ“) v Žiline. Viaceré SŠ sa zapájajú do verejných zbierok, ktoré sú určené pre osoby so zdravotným postihnutím.

Počas rokov 2016 – 2017 ŽSK zorganizoval celkovo 20 výchovných koncertov pre 7 000 žiakov SŠ, ktoré sú v jeho zriaďovateľskej pôsobnosti. ŽSK podporil financovanie výchovných koncertov sumou 6 600 eur.

4.1.4. Zvyšovať informovanosť odbornej aj laickej verejnosti o živote, právach a schopnostiach osôb so zdravotným postihnutím prostredníctvom knižníc v zriaďovateľskej pôsobnosti MK SR s cieľom odbúrať bariéry, zabezpečiť rovnosť príležitostí a predchádzať diskriminácii a všetkým formám násillia v predmetnej oblasti.

Spôsob plnenia:

Realizovať akvizície študijnej literatúry s problematikou zdravotného postihnutia a vypracovávať rešerše s touto tematikou. Organizovať diskusie, výstavy a iné podujatia zvyšujúce informovanosť verejnosti o živote osôb so zdravotným postihnutím, napr. pri príležitosti medzinárodného dňa zdravotného postihnutia.

Časový harmonogram/termín (s)plnenia: priebežne

Zodpovedný gestor: MK SR

Spolupracujúce subjekty: knižnice v zriaďovateľskej pôsobnosti MK SR, VÚC

Navrhovateľ: MK SR

Odpočet plnenia za roky 2016 – 2017 – plní sa**Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky**

V rokoch 2016 - 2017 knižnice zabezpečovali bezbariérovosť a dostupnosť knižnično-informačných služieb zameraných na rozvoj kultúry osôb so zdravotným postihnutím a šírenie informácií o ich živote. Knižnice získavali v rámci akvizičnej činnosti literatúru s problematikou zdravotného postihnutia a predchádzania diskriminácii a v predmetnej oblasti zorganizovali desiatky kultúrno-vzdelávacích podujatí v rámci multifunkčných kultúrnych centier: prednášky, besedy, koncerty, výstavy kníh na aktuálne témy z rôznych oblastí života s voľným prístupom pre verejnosť.

Knižnice v zriaďovateľskej pôsobnosti MK SR:

- Univerzitná knižnica - kde bol knižný fond doplnený o 25 titulov - z toho 23 klasických kníh, 1 elektronickú knihu a 1 zvukovú nahrávku s tematikou diagnostiky, integrácie a edukácie osôb so zdravotným postihnutím. Za hodnotené obdobie bolo vypracovaných 42 rešerší z katalógov, bibliografických a plnotextových elektronických databáz s tematikou diagnostiky, terapie, integrácie, edukácie a práv osôb so zdravotným postihnutím,
- Slovenská národná knižnica v Martine (39 rešerší a 2 neformálno-vzdelávacie interaktívne podujatia),
- Štátna vedecká knižnica v Banskej Bystrici (1 rešerš a 5 neformálno-vzdelávacích interaktívnych podujatí),
- Štátna vedecká knižnica Prešove (49 rešerší a 17 neformálno-vzdelávacích podujatí),
- Štátna vedecká knižnica v Košiciach (6 rešerší a 3 typy permanentne realizovaných neformálno-vzdelávacích podujatí),
- Slovenská knižnica pre nevidiacich M. Hrebendu v Levoči (ďalej len „SKN“) (11 neformálno-vzdelávacích a 4 výstavy).

V Univerzitnej knižnici Bratislava sú dostupné nasledovné elektronické služby: podpora tvorby a transpozície tradičných a moderných dokumentov do podoby vhodnej pre občanov so zrakovým a sluchovým znevýhodnením – napr. prostredníctvom služby E-book on demand (e-kniha na objednávku), bez nutnosti návštevy knižnice (vyžiadanie aj platba za službu prebieha cez portál služby dostupný na adrese <https://books2ebooks.eu/sk>); mobilná aplikácia pre prístup k zdigitalizovaným dokumentom knižnice v [Digitálnej knižnici Mediainfo](#) (pre používateľov a občanov s mobilnými zariadeniami na platforme Apple - iPad, iPhone) - [dostupná na stiahnutie zdarma](#) používanie QR kódov s možnosťou stiahnutia

základných informácií o službách a ich dostupnosti do mobilu; vzdialený prístup k licencovaným [e-zdrojom a databázam](#).

Štátna vedecká knižnica v Košiciach zabezpečuje sprístupňovanie knižničného fondu a informácií pre nevidiacich a slabozrakých vďaka špeciálnemu softvéru JAWS & Fine Reader (zariadenie na sprístupnenie textu pomocou hlasu), ako aj prístup na internet pre nevidiacich. K dispozícii je počítač s pripojením na internet, skener, slúchadlá, MP3 a tlačiareň, ktoré môžu nevidiaci a slabozrakí využívať podľa potreby. Štátna vedecká knižnica Košiciach spracovala zvukové dokumenty z vlastného fondu (digitalizácia 6500 platní a konverzia 800 CD do formátu mp3).

SKN realizovala napr.: „Slovensko a UNESCO“ (hmatová výstava s ukážkami postupu výroby rovnomennej knihy pre nevidiacich v kombinácii Braillovo písmo – zväčšený typ písma – reliéfná grafika); „Majster Pavol z Levoče. Ruky a zlato v službe ducha“ - výstava inštalovaná v priestoroch Historického múzea na Bratislavskom hrade pri príležitosti 500. výročia ukončenia prác na hlavnom oltári v chráme sv. Jakuba v Levoči. Výstava je obohatená o haptickú a interaktívnu zónu (3D exponáty). V tejto časti sa napríklad nevidiaci návštevníci budú môcť zoznámiť s dielom Majstra Pavla z Levoče prostredníctvom publikácie Majster Pavol z Levoče, ktorú vydala v roku 2017 (reliéfná grafika); „Videnia nevidenia – i videnia“ - putovná hmatová výstava kresleného humoru o ľuďoch, ktorým zrak úplne alebo čiastočne chýba, ale aj o zraku ako takom od autorov z rôznych kútov sveta- doplnená o reliéfnu grafiku. (účasť zástupcov SKN na 5 konferenciách a seminároch s témami: reliéfná grafika a nevidiaci, prezentácia SKN a pod.).

Banskobystrický samosprávny kraj

Knižnice v zriaďovateľskej pôsobnosti BBSK pravidelne realizujú aktivity pre osoby so zdravotným postihnutím. Časť akvizície knižničného fondu knižníc obsahuje odbornú literatúru zameranú na medicínsku, pedagogickú, právnu a spoločenskovednú oblasť týkajúcu sa osôb so zdravotným postihnutím, ich liečbu, uplatnenie, sociálne služby a kompenzácie. Pre osoby so zrakovým postihnutím sprostredkujúvajú zapožičanie audiovizuálnych diel, kníh v Braillovom písme zo SKN. K dispozícii sú počítače s pripojením na internet a špeciálnym softvérom. Knižnice zabezpečujú donášku kníh pre imobilných občanov a tvorivé dielne – arteterapie.

Verejná knižnica Mikuláša Kováča v Banskej Bystrici organizovala výjazdový literárny klub pri SKN. Podujatie podporuje umeleckú tvorivosť a integráciu zrakovo znevýhodnených píšucich autorov poézie a prózy. Organizovala čítanie v Braillovom písme, Regionálne kolo Braillovskej olympiády, odborný seminár v spolupráci so SKN pod názvom „Digitálna knižnica nielen pre nevidiacich“. Knižnica realizuje aj premietanie filmov s hlasovým komentárom pre slabozrakých a nevidiacich.

Knižnica Mateja Hrebendu v Rimavskej Sobote realizovala podujatia zamerané na zlepšenie zručností, socializáciu v bežnom živote, podporu vitality a zručností pre zdravotne postihnutých. Pre spoluprácu s návštevníkmi knižnice bola zriadená komunitná miestnosť s didaktickou technikou na prízemí s bezbariérovým prístupom.

Novohradská knižnica v Lučenci prispievala k integrácii osôb so zrakovým postihnutím do spoločnosti prostredníctvom prednášok organizovaných v spolupráci s Úniou nevidiacich a slabozrakých Slovenska pod názvom „Ako čítajú nevidiaci“. Zároveň organizovala prednášky, ukážky práce s knihou, výstavy a zapájala do svojej

činnosti aj deti materských a základných škôl so sluchovým postihnutím, ako aj deti s narušenou komunikačnou schopnosťou v Lučenci.

Krajská knižnica Ľudovíta Štúra vo Zvolene spolupracovala pri verejnej zbierke „Biela pastelka“. Knižnica každoročne zapája zdravotne postihnutých do projektu „Štúrovo pero“, celoslovenskej súťaže stredoškolských a vysokoškolských novinárov. Realizuje podujatia pre zmiešané skupiny detí a dospelých so zdravotným postihnutím a bez zdravotného postihnutia s cieľom začlenenia zdravotne postihnutých do kultúrneho a spoločenského života spoločnosti, napr.: „Čítanie bez bariér“ (2017) – projekt podporený MK SR, 4 podujatia pre zrakovo znevýhodnených a širokú verejnosť, autorské čítania a besedy so zrakovo znevýhodnenými spisovateľmi a spisovateľmi bez zrakového postihnutia. Spolupracuje s DSS Symbia vo Zvolene, klientom umožňuje navštevovať knižnicu, využívať jej služby, zúčastňovať sa kultúrnych aktivít a pripravuje im samostatné aktivity. Knižnica zakúpila elektronickú čítaciu stolovú lupu pre zrakovo znevýhodnených používateľov.

Knižnica Jána Kollára v Kremnici pre osoby so zrakovým postihnutím sprostredkúva zapožičanie audiovizuálnych diel zo SKN. Na požiadanie vypracováva rešerše z oblastí zdravotného postihnutia.

Hontiansko-novohradská knižnica vo Veľkom Krtíši organizovala 2 besedy pre deti o živote a pomôckach pre slabozrakých s členmi Únie nevidiacich a slabozrakých Slovenska, prezentácie komunikácie v posunkovej reči v rámci Noci s Andersenom, 2 literárno-vedné súťaže pre zdravotne postihnutých žiakov. Používatelia knižnice majú k dispozícii počítač s hlasovým výstupom a Braillovou klávesnicou a zväčšovacie lupy. Pripravila 2 výstavy Najkrajších kalendárov Slovenska, v rámci ktorých boli kalendáre v Braillovom písme. V oddelení čítárne a v komunitnej miestnosti sú celoročne umiestnené kalendáre v Braillovom písme.

Bratislavský samosprávny kraj

V zriaďovateľskej pôsobnosti BSK je Malokarpatská knižnica v Pezinku, ktorá nevytvára špecializovaný knižničný fond zameraný na problematiku života osôb so zdravotným postihnutím, publikácie sú zaradené do všeobecného knižničného fondu. Problematike zdravotného postihnutia sa venovala počas pravidelných tréningov pamäti a koncentrácie certifikovaná lektorka, v rokoch 2016-2017 bolo realizovaných 79 tréningov.

Malokarpatská knižnica v Pezinku realizovala podujatia pre deti, ktoré sa venovali problematike života osôb so zdravotným postihnutím - zapojila sa do celoslovenského programu „Lentilkovanie“ – na základe knihy Ivony Březinovej Lentilka pre dedka Edka (problematika Alzheimerovej choroby), zrealizovala sériu podujatí S labkou na knihy venovanú problematike canisterapi, o zdravotných postihnutiach sa deti dozvedeli počas tréningov pamäti pre deti.

Knižnica v rokoch 2016 – 2017 vypracovala na požiadanie 9 (z celkového počtu 51) rešerší, ktoré sa týkali ľudí so zdravotným postihnutím, predovšetkým seniorov a detí so zdravotným postihnutím.

Košický samosprávny kraj

Verejná knižnica Jána Bocatia v Košiciach organizuje pravidelné podujatia pre deti s autizmom a knižničný fond je doplňovaný priebežne odbornou tématickou literatúrou.

Gemerská knižnica Pavla Dobšinského v Rožňave realizovala 3 výstavy, má spracovaných 6 rešerší a knižničný fond je doplňovaný priebežne s touto tematikou.

Kultúrne centrum Medzibodrožia a Použia v Kráľovskom Chlmci realizovala diskusie a výstavu keramických obrazov Mgr. Ladislava Csótóa /telesne postihnutej osoby/ v regionálnej knižnici v Kráľovskom Chlmci a tiež výstavu servítok Guinnessovej rekordérky telesne postihnutej Antónie Kozákovej v Regionálnom múzeu Jozefa Mailátha v Kráľovskom Chlmci.

Nitriansky samosprávny kraj

V rámci integrácie a zvyšovania informovanosti verejnosti o živote, právach a schopnostiach osôb so zdravotným postihnutím dňa 26.5.2016 a 18.5.2017 NSK zorganizoval celokrajskú prehliadku dramatickej tvorby „OSKAR“, na ktorej sa prezentovali klienti zo 14-tich ZSS v zriaďovateľskej pôsobnosti NSK.

NSK tiež zorganizoval v decembri 2016 a 2017 v obchodnom centre Max v Nitre predajnú výstavu výrobkov a ručných prác klientov so zdravotným postihnutím žijúcich v ZSS v zriaďovateľskej pôsobnosti NSK.

Knižnice v zriaďovateľskej pôsobnosti NSK napomáhajú zabezpečiť rovnaký prístup k informáciám pre všetkých bez ohľadu na zdravotné postihnutie. Pre slabozrakých a nevidiacich občanov sú k dispozícii zvukové knihy, zabezpečované zo SKN. Všetky knižnice spolupracujú s Úniou nevidiacich a slabozrakých Slovenska. Každoročne organizujú podujatie Tréningy pamäti, rozprávania o živote spojené s ukázkami piesní známych slovenských a svetových spevákov populárnej hudby, o hudobných skladateľoch vážnej hudby.

Tekovská knižnica v Leviciach v roku 2017 vypožičala 662 zvukových dokumentov. V roku 2017 zorganizovala 6 podujatí pre 65 dospelých.

V Knižnici Józsefa Szinnyeiho v Komárne bol založený literárny klub pre nevidiacich a slabozrakých šáLKKÁ.

Knižnica Antona Bernoláka v Nových Zámkoch poskytuje zdravotne postihnutým obyvateľom aj službu donáška kníh do domu, pre telesne postihnutých asistenčnú službu pri návšteve knižnice (sídli v prenajatých priestoroch v 2 budovách, ktoré nie sú debarierizované). V roku 2017 využilo službu vypožičania zvukových kníh 18 používateľov, ktorí si zapožičali 645 takýchto kníh. V danom roku knižnica spolupracovala so Špeciálnou základnou školou, ktorú navštevujú deti s mentálnym aj fyzickým postihom. Realizovala 3 podujatia, ktorých sa zúčastnilo 59 detí a 1 podujatie s denným stacionárom pre deti s diagnózou autizmus pre 6 detí.

V Tribečskej knižnici v Topoľčanoch, pri príležitosti 300. výročia narodenia panovníčky Márie Terézie vystúpili v letnej čítárni klienti ZSS Horné Obdokovce s divadelným vystúpením s témou reformiem tejto panovníčky. Zaujímavá bola i beseda s členom Únie slabozrakých a nevidiacich Slovenska Andrejom Farkašom pod názvom

„Deň očami nevidiaceho“. V roku 2017 knižnica zrealizovala tiež literárne pásmo Písané srdcom – veľkonočné zamyslenie, dramatizácie rozprávok s úlohami pre deti, zážitkové čítanie spojené s divadlom.

Krajská knižnica Karola Kmeťa v Nitre realizovala aj tvorivé dielne, prednášky pri príležitosti Svetového dňa Alzheimerovej choroby. Jej ďalšie aktivity boli zamerané najmä tvorivé dielne, audio nahrávky cigánskych piesní spojené s videoprojekciou a spevom, „A opäť sú tu Vianoce“ - pásmo kolied, vianočných zvykov a obyčajov spojené s videoprojekciou, „Štvornohé oči“ – projekt symbolizujúci neoceniteľnú pomoc vodiaceho psa pre človeka so zrakovým postihnutím. Ďalej to bola výstavka ručných prác členov Slovenského zväzu telesne postihnutých – Veľkonočné ozdoby pre každého, Zručnosť a krása ukrytá v umení – výstavka ručných prác klientov Denného stacionára pre osoby so zdravotným postihnutím ako aj hudobno-poetické pásmo Prišli sme k vám s poéziou a dobrou náladou.

Prešovský samosprávny kraj

Podtatranská knižnica v Poprade spolupracuje s Úniou nevidiacich a slabozrakých Slovenska (stretnutia 2x ročne na knižničnom podujatí; pomoc pri predávaní „bielych pasteliek“). Taktiež spolupracuje so Špeciálnou základnou školou a Spojenou školou Mládeže pri príprave a realizácii špeciálnych podujatí a stretnutiach v knižnici. Organizuje podujatia pre matky s deťmi, špeciálne stretnutia detí a ich starých rodičov.

Ľubovnianska knižnica v Starej Ľubovni poskytuje služby pre nevidiacich a slabozrakých. Pre nevidiacich a slabozrakých bolo zriadené z projektových finančných prostriedkov špeciálne pracovisko – ŠTUDOVŇA INTERNETOVÉ OČKO.

Vihorlatská knižnica v Humennom úzko spolupracuje s Úniou nevidiacich a slabozrakých v Humennom sprístupňovaním informácií formou výmenných súborov zvukových dokumentov, a to na základe spolupráce so SKN. Pripravuje podujatia, prednášky, hud.-literárne pásma a besedy.

Hornozemplínska knižnica vo Vranove nad Topľou pre nevidiacich a slabozrakých poskytuje zvukové knihy na MP3 a MP4 nosičoch. Organizuje podujatia pre mentálne a telesne postihnuté deti, podujatia týmto skupinám čitateľov či návštevníkov prispôbuje na základe dohody podľa toho o aký druh postihnutia sa jedná, konzultuje s pedagógmi.

Zároveň spolupracuje so školami Spojenou školou internátnou M.R. Štefánika a Spojenou školou Budovateľská. Ponuka všetkých podujatí aj pre znevýhodnených je zverejnená na web stránke a konkrétne podujatia sú aktualizované na webovej stránke knižnice v kalendári podujatí.

Okresná knižnica Dávida Gutgesela v Bardejove služby poskytuje pre nevidiacich a slabozrakých a pre ľudí so sclerosou multiplex.

Podduklianska knižnica vo Svidníku má veľmi dobrú spoluprácu s Úniou nevidiacich a slabozrakých vo Svidníku, kde spoločne uskutočňuje rôzne kultúrno-spoločenské podujatia. V jej fonde sa nachádzajú rôzne knihy v Braillovom písme.

Knižnica P. O. Hviezdoslava v Prešove poskytuje služby pre nevidiacich a slabozrakých, má špeciálne oddelenie pre nevidiacich kde sú dokumenty v Braillovom písme, zvukové knihy, spolupracuje s Úniou nevidiacich a slabozrakých na spoločných projektoch, úzko spolupracuje s Dia klubom v Prešove a Zväzom telesne postihnutých

Trenčiansky samosprávny kraj

Zdravotne ťažko postihnutým občanom poskytujú knižnično-informačné služby bezplatne, poberateľom invalidného dôchodku poskytujú knižnično-informačné služby za znížený ročný poplatok, nevidiacim a slabozrakým občanom poskytujú audio knihy, komentované filmy a periodiká v Braillovom písme.

Verejná knižnica M. Rešetku v Trenčíne pravidelne organizuje prednášku „Novinky vo svete zvukových kníh“. Prednáška sa týka poskytovania služieb nevidiacim a slabozrakým občanom, ktorí sú klientami trenčianskej knižnice. Knižnica spolupracuje pri organizácii celoštátnej súťaže v čítaní a písaní Braillovoho písma.

Považská knižnica v Považskej Bystrici dlhodobo spolupracuje so SKN, poskytuje výmenu kníh v bezbariérovej bytovke pre zdravotne ťažko postihnutých v Jelšovom.

Knižnice spolupracovali so Slovenským hemofilickým združením pri organizovaní podujatia „Kvapka krvi“. Verejná knižnica M. Rešetku v Trenčíne spolupracovala s občianskym združením Ars Vivendi - umenie žiť, na podporu duševného zdravia a na pomoc duševne chorým v regióne Trenčín, pri besedách a prednáškach s odborníkmi, pre telesne postihnutých poskytujú knižnice bezbariérový prístup, na požiadanie realizujú službu „donáška kníh“, osobitné aktivity realizujú knižnice pre žiakov špeciálnych základných škôl.

Trnavský samosprávny kraj

Knižnica Juraja Fándlyho v Trnave každoročne organizuje pri príležitosti „Dňa bielej palice“, stretnutie s nevidiacim knihovníkom Júliusom Bartekom v rámci cyklu „Žijú medzi nami“.

Žilinský samosprávny kraj

ŽSK v spolupráci s Kysuckou knižnicou v Čadci, Turčianskou knižnicou v Martine, Krajskou knižnicou v Žiline, Liptovskou knižnicou GFB v Liptovskom Mikuláši a Oravskou knižnicou A. Habovštiaka v Dolnom Kubíne realizoval množstvo podujatí a aktivít zameraných na podporu rozvoja životných podmienok osôb so zdravotným postihnutím ako napr.: Rozprávky večných detí 3, Starneme dôstojne, Pekné slovo lieči – zážitkové čítanie a tvorivé dielne pre hospitalizované deti.

Knižnice umožňujú využívanie internetu i prístup k rozličným typom informácií prostredníctvom online katalógov i web stránky knižníc. Knižnice nakupujú literatúru zaoberajúcu sa problematikou zdravotného postihnutia, liečby, podpory a pomoci osobám so zdravotným postihnutím, zároveň vypracúvajú rešerše na tému zdravotného postihnutia.

Za sledované obdobie vypracovali viac ako 100 rešerší na tému zdravotného postihnutia, nakúpili cca 40 knižných titulov k téme a zaobstarali 7 súborov názorných magnetických pomôcok pre zdravotne znevýhodnené deti a mládež.

4.1.5. Zvyšovať spoločenské ocenenie miest a obcí zabezpečujúcich prístupnosť pre osoby so zdravotným postihnutím.

Spôsob plnenia:

Oceňovať mestá a obce zabezpečujúce komplexnú prístupnosť pre osoby so zdravotným postihnutím na svojom území, vrátane stavieb, dopravy a informácií a služieb. *Pri výbere projektov primerane zohľadňovať metodiku Európskej súťaže ACCESS CITY AWARDS.*

Časový harmonogram/termín (s)plnenia: každoročne

Zodpovedný gestor: ZMOS, ÚMS

Spolupracujúce subjekty: MPSVR SR, MDV SR, MPRV SR

Navrhovateľ: IVPR

Odpočet plnenia za roky 2016 – 2017 – plní sa

Združenie miest a obcí Slovenska

ZMOS už tradične oceňuje samosprávy, ktoré sa podujali odstraňovať nielen bariéry architektonické ale aj ľudské, a vytvárajú podmienky pre dôstojnejší život odkázaných občanov a to vrátane osôb so zdravotným postihnutím. Deje sa tak v rámci súťaže OSKAR bez bariér a v roku 2017 išlo už o 13ty ročník tejto súťaže, pričom sa oceňujú vždy aktivity a projekty miest a obcí za predchádzajúci rok. Spolupracujúcou inštitúciou je aj MPSVR SR. Ocenenie odovzdáva už tradične predseda ZMOS Michal Sýkora a minister práce Ján Richter. V rámci súťaže sa odovzdávajú dve ocenenia, a to v kategórii sídel do 5000 a nad 5000 obyvateľov.

4.2. Primeraná životná úroveň a sociálna ochrana

Strategický cieľ:

Zabezpečiť využívanie všetkých práv na zachovanie primeranej životnej úrovne pre osoby so zdravotným postihnutím a ich rodiny vrátane dostatočnej výživy, oblečenia a ubytovania a na neustále zlepšovanie ich životných podmienok. Zabezpečiť osobám so zdravotným postihnutím rovnaký prístup k programom sociálnej ochrany a znižovania chudoby.

4.2.1. Poskytovať podporu na obstaranie aj bezbariérových nájomných bytov v rámci Programu rozvoja bývania.

Spôsob plnenia:

V rámci programu rozvoja bývania MDV SR poskytuje dotácie obciam, vyšším územným celkom a neziskovým organizáciám na obstaranie bezbariérových nájomných bytov bežného štandardu pre osoby so zdravotným postihnutím.

Časový harmonogram/termín (s)plnenia: priebežne

Zodpovedný gestor: MDV SR

Navrhovateľ: MDV SR

Odpočet plnenia za roky 2016 – 2017 – plní sa

Ministerstvo dopravy a výstavby Slovenskej republiky

V roku 2016 bolo na obstaranie nájomných bytov v rámci Programu rozvoja bývania poskytnutých 24,503 mil. eur a 1 350 podporených bytov a v roku 2017 bolo poskytnutých 25,958 mil. eur a podporených 1 524 bytov. Kombináciou dotačných prostriedkov, vlastných finančných prostriedkov a úveru zo štátneho fondu rozvoja bývania obstarávajú obce, VÚC a neziskové organizácie nájomné byty, prípadne bezbariérové nájomné byty v závislosti od potrieb obce. Prehľad o poskytnutej podpore, počte podporených bytov v členení podľa krajov je zverejnený na webovom sídle MDV SR.

Úrad komisára pre osoby so zdravotným postihnutím

Poznatky z činnosti Úradu komisára pre osoby so zdravotným postihnutím sú nasledovné: z celkového počtu podporených nájomných bytov (7 944) bolo ako bezbariérových nájomných bytov vybudovaných: v roku 2012 - 7 bytov (0,54 %), v roku 2013 – 14 bytov (1 %), v roku 2014 – 4 byty (0,20 %), v roku 2015 – 5 bytov (0,26 %), v roku 2016 – 3 byty (0,22 %). Z uvedeného vyplýva, že ako bezbariérové byty bolo vybudovaných iba 0,42 % bytov.

Osoby so zdravotným postihnutím majú právo na bezbariérové bývanie. V súčasnosti však je nedostatok bezbariérových bytov pre osoby s obmedzenou schopnosťou pohybu a orientácie.

Skupina poslancov NR SR podala návrh na vydanie zákona, ktorým sa mení a dopĺňa stavebný zákon. V prvom čítaní NR SR rozhodla, že nebude pokračovať v rokovaní o tomto návrhu zákona. Cieľom návrhu je zavedenie podmienky, podľa ktorej bude musieť každý novopostavený bytový dom obsahovať aspoň 2 % bytov spĺňajúcich osobitné požiadavky kladené na užívanie stavby osobou s obmedzenou schopnosťou pohybu a orientácie (najmä požiadavku bezbariérovosti), najmenej však 1 byt. Táto podmienka by mala byť vnímaná ako všeobecná technická požiadavka na stavbu, ktoré sú podrobnejšie upravené v § 47 stavebného zákona.

Navrhuje sa, aby sa ustanovenie § 47 doplnilo písmenom n), ktoré by znelo:

„n) stavba podľa § 43b ods. 2 bola navrhnutá a zhotovená tak, aby osobitné požiadavky na užívanie stavby osobami s obmedzenou schopnosťou pohybu a orientácie, najmä požiadavku bezbariérovosti, spĺňali aspoň 2 % bytov v tejto stavbe, najmenej však jeden byt.“

MPSVR SR iniciovalo pracovné stretnutie, na ktorom sa diskutovalo o najvhodnejšej možnosti riešenia výstavby bezbariérových bytov, vrátane nájomných bezbariérových bytov. Jednou z možností je zmeniť aktuálne platnú právnu úpravu tak, aby určila percentuálne vyjadrenie bezbariérových bytov v každej novovybudovanej stavbe, prípadne aby sa zaviedla povinnosť vybudovať „adaptabilné“ byty, t. j. byty predpripravené na úpravu na bezbariérový byt. Ideálny stav by bol, ak by sa každý novopostavený byt dal upraviť ako bezbariérový. Zlepšilo by sa tým začlenenie osôb so zdravotným postihnutím do spoločnosti. Výstavba bezbariérových bytov tiež predpokladá, že sa zníži počet žiadostí o príspevok na úpravu bytu podľa zákona o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ŤZP.

4.2.2. Motivovať mestá a obce vo výstavbe bezbariérových nájomných bytov pre osoby so zdravotným postihnutím za dodržania podmienok bezbariérovosti.

Spôsob plnenia:

V podporných ekonomických nástrojoch na rozvoj bývania, ktoré sú v pôsobení MDV SR, navrhnuť stimulačné opatrenia, napr. zvýhodnené úvery zo ŠFRB na obstaranie bezbariérových nájomných bytov.

Časový harmonogram/termín (s)plnenia: priebežne

Zodpovedný gestor: MDV SR

Spolupracujúce subjekty: ZMOS, ÚMS, SK8

Navrhovateľ: MDV SR

Odpočet plnenia za roky 2016 – 2017 – plní sa

Ministerstvo dopravy a výstavby Slovenskej republiky

Zákonom o dotáciách na rozvoj bývania a o sociálnom bývaní sú vytvorené výhodnejšie podmienky pre žiadateľov motivujúce k obstarávaniu nájomných bytov (aj bezbariérových nájomných bytov) pre sociálne ohrozené skupiny obyvateľstva. Ide o zvýšenie rozsahu dotácií na obstaranie nájomných bytov, umožnenie poskytnutia dotácie na budúcu kúpu nájomných bytov od zhotoviteľa, pri obstarávaní bezbariérových bytov vyššia podlahová plocha bytu o 10 %.

Novelou zákona o Štátnom fonde rozvoja bývania sa okrem zvýšenia maximálnej sumy úveru (75 000 eur) a maximálneho podielu úveru (100 % obstarávacej ceny) na obstaranie nájomných bytov pre mestá a obce zaviedol nový účel podpory – obstaranie technickej vybavenosti podmieňujúcej výstavbu a užívanie nájomných bytov. Týmto zákonom je umožnené poskytovanie úveru aj na budúcu kúpu nájomných bytov od ich zhotoviteľa a pri obstarávaní bezbariérových bytov je možné zvýšiť podlahovú plochu bytu stanovenú zákonom o 10 %.

4.2.3. *Zvyšovať ekonomickú dostupnosť bezbariérových nájomných bytov pre osoby so zdravotným postihnutím v rámci Programu rozvoja bývania.

Spôsob plnenia:

Pri najbližšej novele zvážiť možnosť zvýšenia hornej hranice príjmu pri zisťovaní nároku na bezbariérový nájomný byt.

Časový harmonogram/termín (s)plnenia: priebežne

Zodpovedný gestor: MDV SR

Navrhovateľ: MVO

4.3. Prístupnosť (prostredia, dopravy, informácií, služieb a tovarov)

Strategický cieľ:

Prijať opatrenia, ktoré umožnia osobám so zdravotným postihnutím žiť nezávislým spôsobom života a podieľať sa na všetkých aspektoch života. Zároveň zabezpečiť

osobám so zdravotným postihnutím na rovnakom základe s ostatnými prístup k fyzickému prostrediu, k doprave, k informáciám a komunikácii vrátane informačných a komunikačných technológií a systémov, ako aj k ďalším prostriedkom a službám dostupným alebo poskytovaným verejnosti, a to tak v mestských, ako aj vo vidieckych oblastiach.

4.3.1. Monitorovať a analyzovať situáciu v oblasti prístupnosti webového prostredia verejnej správy, a to najmä za účelom prípravy efektívnych krokov na jej zlepšovanie.

Spôsob plnenia:

Monitorovať prístupnosť webových stránok so zameraním na dodržiavanie štandardov WCAG 2.0 a ich vplyvu na poskytovanie služieb verejnej správy

Časový harmonogram/termín (s)plnenia: priebežne

Zodpovedný gestor: UPPVII

Navrhovateľ: MF SR

Odpočet plnenia za roky 2016 – 2017 – plní sa

Úrad podpredsedu vlády SR pre investície a informatizáciu

V roku 2015 MF SR zrealizovalo v rozmedzí júna až októbra monitoring prístupnosti webových sídiel ústredných orgánov štátnej správy (v rozsahu 23 webových sídiel). V roku 2016 bolo monitorovanie zamerané na projekty v rámci Operačného programu Informatizácia spoločnosti s cieľom ukončiť projekty iba ak sú v súlade so štandardmi prístupnosti. V roku 2017 sa analýza situácie sústredila na podmienky pripravované v rámci novej európskej smernice, ustanovujúcej celoeurópsky štandard v oblasti prístupnosti webových sídiel.

4.3.2. Zvyšovať prístupnosť portálu slov-lex.sk.

Spôsob plnenia:

Zabezpečiť prístupnosť portálu slov-lex.sk a na ňom zverejňovaných dokumentov v zmysle platných právnych predpisov, *vrátane využívania bohatsšej štruktúry dokumentov pomocou nadpisov na uľahčenie navigácie.*

Časový harmonogram/termín (s)plnenia: priebežne

Zodpovedný gestor: MS SR

Navrhovateľ: NROZPvSR

Odpočet plnenia za roky 2016 – 2017 – plní sa

Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky

MS SR kreovalo pracovnú skupinu na podporu Informačného systému Slov-Lex (ďalej len „IS Slov-lex“), ktorá riešila úlohy v súvislosti so zisťovaním nedostatkov, ako aj nasadenia e-learningovej podpory pre IS Slov-Lex a samostatne podnety z e-Legislatívy.

Zistenia a odporúčania na zlepšenie funkcionality IS Slov-Lex boli spracované do dokumentu, kde bola určená ich priorita a sú postupne nasadzované na systém Slov-Lex.

V rámci štandardizácie informačných systémov a informačno-komunikačných technológií v štátnej správe a zákona o e-Governmente sa vykonali úpravy a doplnenia funkcionality, ktoré podporujú účasť osoby so zdravotným postihnutím na tvorbe zákonov pomocou IS Slov-Lex:

- používanie spoločných modulov eGov pre Ústredný portál verejnej správy
- overenie prístupnosti informačného systému pre osoby so zdravotným postihnutím
- prístup pomocou alternatívneho autentifikátora.

4.3.4. Zabezpečiť bezbariérovosť budov štátnej správy, samosprávy a verejnoprávnych inštitúcií.

Spôsob plnenia:

1. Zabezpečiť v budovách všetkých inštitúcií verejnej správy (štátnej správy a samosprávy) identifikáciu bariér, ktoré sú v rozpore s bezbariérovosťou a s platnými právnymi predpismi, ako aj vypracovanie časového plánu na 5 – ročné obdobie s určením priorít na postupné odstraňovanie identifikovaných bariér. Pri prenájme a získavaní nových budov a pri rekonštrukcií existujúcich budov zohľadniť pravidlá prístupnosti.

Spôsob plnenia:

2. Zabezpečiť možnosti finančného krytia odstraňovaných identifikovaných bariér v súlade s vypracovanými časovými plánmi. Po uplynutí 5-ročnej lehoty na realizáciu plánu zabezpečiť pravidelné monitorovanie dodržiavania bezbariérovosti vnútorným auditom inštitúcie, príp. iným povereným orgánom.

Časový harmonogram/termín (s)plnenia: 2015 až 2020

Zodpovedný gestor: MDV SR, MF SR, MPRV SR, MH SR, MO SR, MV SR, MŽP SR, MŠVVŠ SR, MZ SR, MK SR, MZVAEZ SR, MS SR, MPSVR SR, samospráva

Spolupracujúce subjekty: MVO

Navrhovateľ: MF SR

Odpočet plnenia za roky 2016 – 2017 – plní sa

Ministerstvo dopravy a výstavby Slovenskej republiky

Objekty MDV SR v správe ministerstva na adresách: Námestie slobody 6 v BA a Lamačská cesta 8 v BA majú zabezpečený bezbariérový prístup formou rámp a zdvíhacích zariadení. V obidvoch objektoch je k dispozícii strážna služba, ktorá osobám so zdravotným postihnutím poskytuje potrebnú pomoc.

Stavebno – technické prvky areálov a objektov v správe MDV SR (rampy, zdvíhacie zariadenia), ktoré sú určené pre osoby so zdravotným postihnutím sú priebežne udržiavané v prevádzkyschopnom stave tak, aby vyhovovali požiadavkám vyhlášky MŽP SR, ktorou sa ustanovujú podrobnosti o všeobecných technických požiadavkách na výstavbu a o všeobecných technických požiadavkách na stavby užívané osobami s obmedzenou schopnosťou pohybu a orientácie a vyhlášky MV SR

č. 9/2009 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon o cestnej premávke v znení neskorších predpisov.

MDV SR je v prípade predloženia požiadavky na zabezpečenie finančných prostriedkov potrebných na realizáciu rekonštrukčných prác v zmysle vypracovaného časového plánu pripravené na spoluprácu. Zabezpečenie finančných prostriedkov je však možné len v rámci existujúcich limitov výdavkov, a to najmä prehodnotením priorít v rámci rozpočtu MDV SR.

MDV SR nemá k dispozícii časový plán resp. harmonogram prác, ktoré sa navrhujú realizovať v nadväznosti na uvedenú úlohu.

Ministerstvo financií Slovenskej republiky

Budovy MF SR sú budovy pre administratívu, správu a riadenie, preto sa dajú zaradiť pod pojem „verejné budovy“, ale na MF SR nemá prístup každá osoba, t. z., že sa nejedná o klasické „stránky“.

V rokoch 2013 a 2015 boli, v rámci rekonštrukcie sociálnych zariadení v jednotlivých administratívnych budovách ministerstva, vybudované sociálne zariadenia pre osoby so zdravotným postihnutím (prístupné priamo z verejného priestoru - chodby).

V roku 2016 bol vybudovaný bezbariérový vstup do budovy ministerstva z Kýčerského ulice na úrovni komunikácie pre chodcov bez vyrovnávacích stupňov a do jedálne ministerstva bola nainštalovaná šikmá schodisková plošina.

V roku 2017 bola zrealizovaná rekonštrukcia dvoch osobných výťahov nachádzajúcich sa v administratívnej budove ministerstva s vchodom z Kýčerského ulice. Podstatou tejto rekonštrukcie bola výmena dvoch osobných výťahov za jeden nový výťah, ktorý spĺňa všetky požiadavky pre bezbariérový prístup osôb s obmedzenou schopnosťou pohybu a orientácie.

Podateľňa MF SR je prístupná každej osobe a vstup do podateľne je bezbariérový na úrovni komunikácie pre chodcov bez vyrovnávacích stupňov z Kýčerského ulice.

Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky

Vybudovanie bezbariérového vstupu cez hlavný vstup do administratívnej budovy MPRV SR na Dobrovičovej 12 v BA bolo zamietnuté Krajským pamiatkovým úradom Bratislava a odporúčené bolo situovať bezbariérový vstup mimo hlavného vstupu.

V rámci investičnej akcie – rekonštrukcia bývalých gastronomických a skladových priestorov na bufet s predajňou farmárskych produktov a zasadaciu miestnosť bude vybudovaný bezbariérový vstup, ktorý umožní pohyb osobám so zdravotným postihnutím v rámci celej budovy. Súčasťou investičnej akcie bude vybudovanie toalety pre osoby so zdravotným postihnutím.

V rámci investičných akcií pri zlepšovaní energetickej náročnosti budov MPRV SR budú ich súčasťou aj budovanie bezbariérových vstupov. V r. 2018 sa plánuje rekonštrukcia budov v Trenčíne, Prievidzi a v Rožňave. Tieto práce budú financované z finančných prostriedkov poskytnutých vo forme nenávratného finančného príspevku

Slovenskou inovačnou a energetickou agentúrou v rámci výzvy OPKZP-PO4-SC431-2017-19.

Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky

MH SR spĺňa i naďalej štandardy bezbariérovosti a má zabezpečený bezbariérový prístup riešený rampou do každej z komplexu budov na Mierovej 19 v BA. V súčasnosti sídli väčšia časť zamestnancov MH SR v prenajatých priestoroch v budovách SPP a.s., ktoré taktiež spĺňajú požadované štandardy bezbariérovosti.

Rezort neevidoval žiadne podnety ani sťažnosti zo strany verejnosti v súvislosti s odstraňovaním bariér.

Podriadená organizácia Múzeum obchodu Bratislava má vo svojej budove vytvorený bezbariérový prístup od roku 2006.

Ministerstvo obrany Slovenskej republiky

V súčasnej dobe prebieha proces prípravy požiadaviek na vypracovanie projektovej dokumentácie pre investičnú výstavbu budov, súčasťou ktorých bude aj bezbariérový prístup. V rámci investičnej akcie „Zateplenie a modernizácia hlavnej budovy MO SR“ v areáli Kutuzovových kasární v Bratislave bude riešený aj bezbariérový prístup.

Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky

V rámci objektov MV SR sa jedná hlavne o bariéry zabraňujúce vstupu do objektov a vestibulov a užívanie sociálnych zariadení. Ide najmä o miesta pre vybavovanie rôznych dokladov, dopravné inšpektoráty, ktoré sú občanmi najviac využívané a navštevované. Odstraňovanie bariér sa rieši výstavbou nájazdových rámp, šikmými schodiskovými plošinami, schodolezmi, zariadením bezbariérových sociálnych zariadení a modernizáciou osobných výťahov.

Vlastná realizácia bezbariérových vstupov sa v rámci finančných možností v každom roku rieši ako súčasť rekonštrukcií objektov, resp. ako samostatné akcie. Zaradovanie jednotlivých akcií do rozpisu investičnej výstavby sa riadi poradím dôležitosti stanoveným príslušnými centrami podpory MV SR priebežne v rámci rozpisu úloh investičnej výstavby.

Realizované opatrenia:

1. Vybudovanie 37 klientských centier
2. Realizácia stavieb v rámci opatrení pre zníženie energetickej náročnosti budov, spolufinancovaných z Operačného programu Kvalita životného prostredia, v rámci ktorého sa rieši bezbariérový prístup objektov (zrealizované opatrenia - 3), pripravovaných a rozpracovaných ďalších 55 opatrení.

Zdroj financovania zrealizovaných, resp. pripravovaných opatrení – štátny rozpočet, rozpočtová kapitola MV SR.

Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky

Hlavná budova MŽP SR na Nám. Ľ. Štúra 1 v Bratislave a jej bezbariérovosť po 4. nadzemné podlažie je zabezpečená osobným výťahom. Prístup k 5. nadzemnému podlažiu je možný len po schodisku. Čo sa týka budov, kde sa nachádzajú dislokované pracoviská MŽP SR: Karloveská 2 v Bratislave je plne bezbariérová, Nábřežie Ľ. Svobodu 5 v Bratislave je čiastočne bezbariérová, Klobučnícka 7 v Bratislave a jej

bezbariérovosť po 4. nadzemné poschodie je zabezpečená len po schodisku a Bukureštská 4 v Bratislave je čiastočne bezbariérová.

Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky

MŠVVŠ SR z rozpočtovej kapitoly vyčlenilo a prideliť finančné prostriedky na podporu rozvojového projektu „Odstránenie stavebných bariér v základných školách, ktoré navštevujú žiaci so zdravotným postihnutím 2016“ v celkovej sume 294 301 eur a finančné prostriedky na podporu rozvojového projektu „Odstránenie stavebných bariér v základných školách, ktoré navštevujú žiaci so zdravotným postihnutím 2017“ v celkovej sume 300 000 eur.

MŠVVŠ SR poskytuje v rámci možností rozpočtu kapitoly MŠVVŠ SR a kapitoly MV SR finančné prostriedky na zabezpečenie bezbariérovosti v zmysle požiadaviek jednotlivých organizácií rezortu MŠVVŠ SR, útvarov MŠVVŠ SR, VÚC, verejných vysokých škôl a okresných úradov. Za vecnú stránku zabezpečenia bezbariérovosti je zodpovedný konkrétny žiadateľ.

Školy uskutočňovali v rokoch 2016 a 2017 bezbariérovosť v postupných krokoch (najmä vybudovaním šikmých plošín, výmenou výťahov, výťahových plošín, bezbariérových vstupov a prechodov, polohovateľnými lavice, debarierizáciou sociálnych zariadení a iné) podľa objemu finančných prostriedkov pridelených na účel debarierizácie škôl a školských zariadení.

Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky

Zákomom o poskytovateľoch zdravotnej starostlivosti, zdravotníckych pracovníkoch, stavovských organizáciách v zdravotníctve je ustanovené, že poskytovateľ, ktorý je držiteľom povolenia alebo držiteľom licencie na výkon samostatnej zdravotníckej praxe, je povinný poskytovať na základe žiadosti úradu pre dohľad informácie o tom, že zdravotnícke zariadenie, v ktorom sa poskytuje ústavná zdravotná starostlivosť, má bezbariérový prístup pre osoby so zdravotným postihnutím.

Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky

V zmysle úlohy č. 15 z Rozpracovaného Programového vyhlásenia vlády SR na roky 2016 – 2020 na podmienky rezortu kultúry pripravilo MK SR informatívny materiál „Informácia o stave fyzickej a informačnej debarierizácie v organizáciách v zriaďovateľskej pôsobnosti Ministerstva kultúry Slovenskej republiky“. Informácia bola spracovaná na základe údajov vyplývajúcich z prieskumu realizovaného prostredníctvom elektronického dotazníka. Prieskum sa uskutočnil prostredníctvom webového sídla ministerstva formou podrobného on-line elektronického dotazníka, ktorý mal dve časti:

I. časť obsahovala otázky týkajúce sa stavu informačnej debarierizácie, ktoré mapovali používanie štandardov, technológií a postupov umožňujúcich využívanie výsledkov činnosti organizácie pre osoby so zdravotným postihnutím.

II. časť pozostávala z otázok týkajúcich sa stavu fyzickej debarierizácie, ktoré mapovali vybrané povinné atribúty sprístupňovania stavieb využívaných širokou verejnosťou a niektoré ďalšie aspekty uľahčovania sprístupňovania výsledkov činnosti organizácií pre osoby so zdravotným postihnutím.

Do prieskumu sa zapojilo všetkých 30 organizácií v zriaďovateľskej pôsobnosti ministerstva. Návratnosť dotazníka bola 100%.

Po prerokovaní materiálu poradou vedenia MK SR bude materiál pre informáciu a prípadné ďalšie využitie zaslaný štatutárom všetkých organizácií v zriaďovateľskej pôsobnosti MK SR.

Zo 197 objektov využívaných organizáciami je 98 (49,75%) národných kultúrnych pamiatok. 123 objektov (62,44%) je určených na realizáciu kultúrnych podujatí a/alebo služieb pre verejnosť. 91 objektov (46,19%) má zabezpečený bezbariérový vstup, z nich 14 (15,38%) má osobitný vstup (napr. zadný, bočný, vedľajší) pre osoby so zdravotným postihnutím.

Najčastejšie uvádzaným dôvodom nezabezpečenia spoločného vstupu je skutočnosť, že ide o historické budovy. Debarierizácia vstupu je realizovaná pomocou rampy alebo plošiny, ktorá je pevnou súčasťou stavby (19 objektov), odnímateľnej rampy alebo plošiny, ktorá sa sprístupní na požiadanie (13 objektov), šikmej schodiskovej plošiny (7 objektov), zvislej schodiskovej plošiny (1 objekt), stoličkového výťahu (1 objekt) a zapožičania schodolezu (1 objekt). Pri 57 objektoch organizácie uviedli, že debarierizácia vstupu je zabezpečená iným spôsobom, pričom najčastejšie v komentári napísali, že ide o vstup bez schodov na úrovni spevneného terénu.

Parkovisko alebo vyhradené miesta na parkovisku má k dispozícii 104 objektov (52,79%), z nich 14 (13,46%) má vyhradené parkovacie miesta pre osoby so zdravotným postihnutím.

Zo 143 objektov (72,59%), v ktorých sa nachádzajú schody, nie je zabezpečené bezbariérové riešenie v 69,93% prípadoch (100 objektov), čo predstavuje 50,76% všetkých budov/objektov zapojených do prieskumu.

Príklady dobrej praxe:

- SKN Levoča – nový bezbariérový prístup do budovy na Námestí Majstra Pavla (rok 2016) a nová šikmá schodisková plošina pre osoby so zdravotným postihnutím, ktorá im zabezpečí vstup na pracoviská osobných a zásielkových výpožičiek zvukových dokumentov na prízemí; Slovenská národná knižnica - debarierizovaný priestor hygienických zariadení pre návštevníkov so zdravotným postihnutím (rok 2017).
- SĽUK – osobitné hygienické zariadenie pre osoby so zdravotným postihnutím (rok 2016) a debarierizácia vstupných priestorov, chodníka a schodov (rok 2017).
- SNM – Múzeum bábkarských kultúr a hračiek, hrad Modrý Kameň má zabezpečenú bezbariérovosť inštitúcie v časti barokového kaštieľa – východné krídlo, ktorá je po rekonštrukcii v rokoch 2016.
- SNM – Múzeum Betliar - Hrad Krásna Hôrka – je v rekonštrukcii, pripravená je projektová dokumentácia, ktorá predmetnú problematiku zohľadňuje
- V SNM – MŽK – Múzeu holokaustu v Seredi je zabezpečený bezbariérový prístup pre osoby so zdravotným postihnutím (rok 2016).
- V kine Lumière, ktoré prevádzkuje Slovenský filmový ústav, boli vykonané nasledovné opatrenia: vytvorenie priestoru pre osoby na invalidnom vozíku v kinosálach (kinosály K1 a K2), renovácia hygienických zariadení, priebežná

príprava podkladov pre realizáciu výťahu na zabezpečenie bezbariérovej prístupnosti kinosál K3 a K4, finálna fáza identifikácie ďalších potenciálnych bariér.

Ministerstvo zahraničných vecí a európskych záležitostí Slovenskej republiky

V objektoch, v ktorých sídli MZVaEZ SR na Pražskej 1 v BA, Pražskej 7 v BA a na Hlbokej 2 v BA je vytvorený bezbariérový prístup do objektov, vyhradené parkovacie miesta pre osoby so zdravotným postihnutím, ako aj vybudované záchodové kabíny pre osoby na invalidnom vozíku.

Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky

Vo všetkých budovách, ktoré sú v správe organizácií v rámci rezortu spravodlivosti je zabezpečený bezbariérový prístup do budovy. Z budov súdov, ktoré sú v nájme alebo výpožičke je potrebné doriešiť bezbariérový prístup iba na Okresnom súde Žiar nad Hronom. Ide o dva schody pri vstupe do budovy, pričom pojednávacia miestnosť je na prízemí, bezbariérový prístup bude zabezpečený v roku 2018.

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky

Budovanie bezbariérovosti závisí od pridelenia kapitálových výdavkov na jednotlivé roky. UPSVR v závislosti od finančných prostriedkov, postupne odstraňuje bezbariérovosť v budovách, ktoré má v správe. Za sledované obdobie bolo vybudované bezbariérové hygienické zariadenie v budove v užívaní úradov práce, sociálnych vecí a rodiny (ďalej len „UPSVaR“) Banská Bystrica, Piešťany, Nové Zámky a Prievidza.

Budovy a priestory, ktoré využívajú detské domovy SR, v zriaďovateľskej pôsobnosti UPSVR sú bezbariérové čiastočne. Jedná sa prevažne o budovy a priestory, v ktorých sú umiestnené deti v špecializovaných samostatných skupinách pre deti s ťažkým zdravotným postihnutím. Kompletne bezbariérové priestory má detský domov Remetské Hámre.

V nasledujúcej tabuľke uvádzame detské domovy, pre ktoré v rámci plánu deinštitucionalizácie budú vybudované priestory v rámci Integrovaného regionálneho operačného programu (ďalej len „IROP“). Časový horizont predkladania Žiadosti o nenávratný finančný príspevok je do roku 2020. Novovybudované priestory budú kompletne bezbariérové.

Kraj	DeD	Novostavby – rodinné domy
Bratislava	Bernolákovo	5
	BA - Učiteľská ul.	5
	BA - Studienka	5 – z toho 3 účelové objekty pre ŤZP
Košice	KE- Hurbanova	8 účelových objektov pre ŤZP
	Veľké Kapušany	6
	Mlynky – Biele Vody	4 – z toho 3 účelové objekty pre ŤZP

Nitra	Nitra	6 – z toho 3 účelové objekty pre ŤZP
	Dedina mládeže	7 – z toho 4 účelové objekty pre ŤZP
Prešov	Prešov	10 – z toho 8 účelových objektov pre ŤZP
Trenčín	Prievidza	2
	Zlatovce	11
Trnava	Trnava	4
	Holíč	2
	Dunajská Streda	4
Žilina	Ružomberok	1
	Martin	9 – z toho 6 účelových objektov pre ŤZP
Banská Bystrica	Tornaľa	4
Spolu		93

Úrad komisára pre osoby so zdravotným postihnutím

Úrad komisára pre osoby so zdravotným postihnutím má zabezpečený bezbariérový vstup do budovy, v ktorej sídli. V budove sa nachádza výťah, ktorý je vhodný pre osoby s obmedzenou schopnosťou pohybu a orientácie. V priestoroch úradu je pre klientov k dispozícii bezbariérové sociálne zariadenie. Chodby sú dostatočne široké. Pri vstupe do kancelárií nie sú žiadne prahy. Priestory kancelárií sú vhodné aj na zamestnanie osôb so zdravotným postihnutím.

Pred budovou sa nachádza parkovacie miesto vyhradené pre osoby s obmedzenou schopnosťou pohybu a orientácie. Je však potrebné ešte doriešiť zabezpečenie bezbariérového prístupu z parkoviska do budovy. V súčasnosti už je zabezpečený bezbariérový prístup do budovy zo zastávky Malé Krasňany (vlastná iniciatíva komisárky).

Banskobystrický samosprávny kraj

Úrad BBSK sídli v bezbariérovej budove. BBSK priebežne vyčleňuje v rozpočte finančné prostriedky na debarierizáciu zariadení vo svojej zriaďovateľskej pôsobnosti.

V 6 zariadeniach SS bolo v roku 2016 investovaných do debarierizácie 381 169 eur na kapitálové výdavky, a to pre Špecializované zariadenie Tereza Hronec (rekonštrukcia výťahu), domov dôchodcov a domov sociálnych služieb (ďalej len „DDaDSS“) Zvolen (rekonštrukcia výťahu), stredisko DDaDSS Nová Baňa pri DSS Hrabiny Nová Baňa (vybudovanie výťahu), blok A DDaDSS Senium Banská Bystrica (komplexná rekonštrukcia), Domov Márie Banská Štiavnica (modernizácia výťahu) a DDaDSS Luna Brezno (bezbariérové prechody zárubní).

V roku 2017 bolo na kapitálové výdavky súvisiace s debarierizáciou 13 zariadení SS vynaložených 1 782 825 eur, a to pre DDaDSS Veľký Krtíš (rekonštrukcia výťahu), blok B, C DDaDSS Senium Banská Bystrica (komplexná rekonštrukcia),

DDaDSS Krupina (vybudovanie výťahu projektová dokumentácia), Domov Márie Banská Štiavnica (deväťmiestne motorové vozidlo so zdvíhacou plošinou), DDaDSS Luna Brezno (sprchovacie kreslo), DSS Slatinka Lučenec (sprchovacie lehátko), DDaDSS Žiar nad Hronom (zdvíhacie zariadenie s vakom), Domov Márie Banská Štiavnica (rekonštrukcia kúpeľní), DDaDSS Klenovec (debarierizácia a rekonštrukcia kúpeľní, stropný závesný systém), DDaDSS Tisovec (debarierizácia a rekonštrukcia kúpeľne), DDaDSS Sušany (debarierizácia vstupu), DDaDSS Rimavská Sobota (debarierizácia a rekonštrukcia kúpeľní), DSS Libertas Lučenec (debarierizácia a modernizácia výťahu) a Stredisko AMBRA Lučenec (debarierizácia a rekonštrukcia 3 kúpeľní).

Debarierizácia sa riešila na SŠ, kde študujú žiaci so zdravotným postihnutím vyžadujúcim bezbariérové prostredie. V rokoch 2016 a 2017 bolo preinvestovaných 6 650 eur na vybudovanie bezbariérových vstupov na Gymnázium A. Škultétyho vo Veľkom Krtíši a v SŠ Jarmočná v Modrom Kameni. V predchádzajúcich rokoch bolo na SOŠ v Tornali vybudované bezbariérové WC, bezbariérové vstupy na SOŠ v Novej Bani a na SOŠ agropotravinárskej v Rimavskej Sobote.

Ďalšie školy majú pripravené projekty v rámci IROP na realizáciu bezbariérového vstupu a pohybu po škole.

V rámci rekonštrukcií budov kultúrnych inštitúcií bol v roku 2016 realizovaný projekt „Komunitná knižnica bez bariér“ – debarierizácia Verejnej knižnice Michala Kováča na ul. Jilemnického č. 48 v Banskej Bystrici prostredníctvom stoličkového výťahu – schodiskovej sedačky Acorn. Projekt v celom rozsahu finančne podporila Nadácia SPP (8.000 eur) v rámci svojho grantového programu Podpora partnerstiev. Po vyvezení na 1. poschodie vozičkári môžu využiť rehabilitačný vozík, získaný ako sponzorský dar od DDaDSS Senium v Banskej Bystrici.

V rokoch 2016 a 2017 bolo vynaložených na debarierizáciu zariadení SS 2 153 994 eur (z rozpočtu BBSK), školských zariadení 6 650 eur a kultúrnych inštitúcií 8 000 eur (z Nadácie SPP).

Bratislavský samosprávny kraj

Budova BSK je bezbariérová. Pri vonkajšom vchode do budovy úradu je osobám so zdravotným postihnutím k dispozícii schodisková plošina a zvonček na privolanie osoby, ktorá pomôže pri manipulácii s plošinou.

V objektoch ZSS v zriaďovateľskej pôsobnosti BSK prebieha proces odstraňovania bariér, v sledovanom období (1/2016-12/2017) došlo k bezbariérovej úprave chodieb v DSS v Báhoni, bezbariérovej úprave kúpeľní v DSS KAMPINO a bezbariérovej úprave podláh v DSS Rozsutec.

Objekty škôl a školských zariadení v zriaďovateľskej pôsobnosti BSK nemajú zabezpečený bezbariérový prístup. BSK ako zriaďovateľ v rámci možností rozpočtu rieši operatívne konkrétne situácie tak, aby umožnil štúdiu na konkrétnych školách aj žiakom so zdravotným postihnutím. Komplexná debarierizácia školských budov však vyžaduje vynaloženie nemalých finančných prostriedkov z rozpočtu samosprávneho kraja.

Malokarpatská knižnica v Pezinku inštalovala v budove schodiskovú plošinu, ktorou sprístupnila priestory na 1. poschodí pre návštevníkov so zdravotným postihnutím.

BSK v roku 2015 – 2016 zrealizoval prvú etapu plánovanej rozsiahlej rekonštrukcie Polikliniky Karlova Ves, ktorú má v zriaďovateľskej pôsobnosti. Boli zrekonštruované vnútorné priestory, došlo k výmene výťahov, oprave sociálnych zariadení, rekonštrukcii podláh. V roku 2017 bola zrealizovaná aj rekonštrukcia vonkajšej terasy polikliniky. V Poliklinike Karlova Ves je pre bezbariérový prístup určená pôvodná rampa na terasu. Poliklinika Karlova Ves plánuje vybudovanie aj druhej rampy na terasu. Návrh je v štádiu rokovania s vlastníkom pozemku (Billa s.r.o.), kde je jediné vhodné miesto na jej umiestnenie. Po dohode s vlastníkom pozemku pristúpi BSK k následným krokom týkajúcich sa realizácie výstavby.

Košický samosprávny kraj

Úrad KSK sídli v debarierizovanej budove. Zariadenia v zriaďovateľskej pôsobnosti KSK (školské, kultúrne, sociálne a iné) sa postupne debarierizujú, a to z rozpočtu KSK alebo z iných zdrojov.

V roku 2017 boli získané pre ZSS v zriaďovateľskej pôsobnosti finančné prostriedky z dotácií MPSVR SR za účelom vytvorenia bezbariérového prostredia napr. výmena protišmykových dlažieb, osadenie madiel, rekonštrukcia kúpeľní a kúpa motorových vozidiel so zdvíhacou plošinou pre osoby s obmedzeným pohybom.

Verejná knižnica Jána Bocathia v Košiciach zabezpečila bezbariérový vstup do objektu Centrálnej požičovne VKJB a objektu so sídlom vedenia knižnice, do regionálneho a hudobného oddelenia knižnice. Kultúrne centrum Medzibodrožia a Použia v Kráľovskom Chlmci realizovalo v rámci rekonštrukcie budovy Regionálneho múzea Jozefa Mailátha v Kráľovskom Chlmci bezbariérový výťah pre imobilných návštevníkov.

Bezbariérovosť pre osoby so zdravotným postihnutím je zabezpečená v nasledovných knižniciach: Zemplínskej knižnici Gorazda Zvonického v Michalovciach, Verejnej knižnici Jána Bocathia v Košiciach, Spišská knižnici v Spišskej Novej Vsi, Gemerskej knižnici v Rožňave.

KSK má vo svojej zriaďovateľskej pôsobnosti 70 škôl a školských zariadení. Z tohto počtu má 24 školských zariadení vybudovaný bezbariérový prístup, na ostatných školách a školských zariadeniach sa postupne v rámci komplexných rekonštrukcií budujú bezbariérové vstupy.

Nitriansky samosprávny kraj

Na 15 SŠ v zriaďovateľskej pôsobnosti NSK bol vybudovaný úplný bezbariérový prístup, v rámci ktorého majú 3 školy výťah.

Debarierizácia budov ZSS v zriaďovateľskej pôsobnosti NSK prostredníctvom dotácií:

- v r. 2016: ZSS Borinka, Nitra (vytváranie bezbariérových kúpeľní), ZSS Nitrava, Nitra (výmena podlahy za protišmykovú), ZSS MOJ DOMOV, Topoľčany a ZSS Harlekýn, Topoľčany (inštalovanie prenosného stropného

koľajnicového zdvíhacieho systému), ZSS PENZIÓN, Topoľčany (nákup špeciálneho zdviháku), ZSS KREATÍV, Klasov (obstaranie 2 schodiskových plošín s rampou),

- -v r. 2017: ZSS CLEMENTIA, Kovarce (obstaranie šikmej schodiskovej plošiny), ZSS VINIČKY, Nitra (obstaranie špeciálneho 9 miestneho motorového vozidla so zdvíhacou plošinou), ZSS PERLA, Želiezovce, ZSS PENZIÓN, Topoľčany a ZSS JESEŇ ŽIVOTA, Levice (obstaranie 35 ks elektrických polohovateľných postelí).

Z rozpočtu NSK boli financované v roku 2016 nasledovné projekty súvisiace s debarierizáciou:

z kapitálových výdavkov:

ZSS Nitrava, Nitra - projektová dokumentácia na rekonštrukciu sociálnych zariadení vo výške 4 850,00 eur, ZSS Borinka, Nitra - hydraulický sprchový vozík 3 ks vo výške 11 707,20 eur, ZSS Ipeľ, Leľa - zvislá schodisková plošina vo výške 24 999,00 eur, ZSS Svetlo, Olichov - humanizácia a modernizácia pavilónu A vo výške 804 728,45 eur, ZSS Dunaj, Kováčov - rekonštrukcia a modernizácia objektov ubytovacieho pavilónu vo výške 68 604,34 eur; projektová dokumentácia na stavebné úpravy pracovne, sociálnych zariadení a kúpeľní vo výške 2 400,00 eur, ZSS Platan, Lontov – projektová dokumentácia na rekonštrukciu a modernizáciu stravovacej prevádzky ubytovacích priestor a sociálnych zariadení v rehabilitačnom pavilóne vo výške 14 890,00 eur, ZSS Baracha, Bardoňovo-Vybudovanie bezbariérového prístupu do hlavnej budovy vo výške 35 820,00 eur; rekonštrukcia bytových jadier bytového domu vo výške 84 944,72 eur,

z bežných výdavkov:

ZSS Borinka, Nitra – oprava plochy nádvorcia vo výške 11 997,84 eur, ZSS Svetlo, Olichov - oprava kúpeľní vo výške 32 393,41 eur, ZSS Harmónia, Horné Štitáre – oprava chodníkov vo výške 5 933,48 eur, ZSS PLATAN, Lontov - oprava chodníkov vo výške 1 796,95 eur, ZSS Baracha, Bardoňovo - výmena podlahovej krytiny vo výške 24 931,78 eur, ZSS JESEŇ ŽIVOTA, Levice - oprava chodbových priestorov vo výške 79 410,05 eur, ZSS Harlekýn, Topoľčany - oprava kúpeľne s kanalizáciou vo výške 3 459,11 eur.

Z rozpočtu NSK boli financované v roku 2017 nasledovné projekty súvisiace s debarierizáciou:

z kapitálových výdavkov:

ZSS Nitrava, Nitra - rekonštrukcia sociálnych zariadení pav. A časť vo výške 61 755,63 eur, ZSS PENZIÓN, Topoľčany – projektová dokumentácia na rekonštrukciu kúpeľní v obytných jednotkách vo výške 4 899,00 eur; špeciálny zdvihák 2 ks vo výške 6 306,50 eur, ZSS Vek nádeje, Nové Zámky - rekonštrukcia priestorov bytov vo výške 186 028,02 eur, ZSS Dunaj, Kováčov - rekonštrukcia a modernizácia objektov ubytovacieho pavilónu vo výške 59 665,22 eur; rekonštrukcia a modernizácia jedálne vo výške 104 476,60 eur, ZSS JESEŇ ŽIVOTA, Levice – debarierizácia prevádzky Domadice vo výške 8 380,00 eur, ZSS Ipeľ, Leľa – 9 – miestne motorové vozidlo s hydraulickou plošinou vo výške 28 100,00 eur, ZSS Borinka, Nitra - zdvíhacia

stolička hydraulická 2 ks vo výške 10 538,00 eur, ZSS PLATAN, Lontov – elektrický vozík vo výške 3 950,00 eur,

z bežných výdavkov:

ZSS Borinka, Nitra - oprava chodníkov vo výške 25 000,00 eur, ZSS VINIČKY, Nitra – oprava sociálnych a hygienických zariadení v obytných jednotkách vo výške 75 613,20 eur, ZSS Svetlo, Olichov - oprava podlahových krytín v pavilónoch E a D a v práčovni vo výške 69 943,38 eur, ZSS Harmónia, Horné Štitáre – oprava havarijného stavu kúpeľne vo výške 2 999,18 eur, ZSS V kaštieli, Horné Obdokovce - oprava havarijného stavu kúpeľne vo výške 9 900,00 eur, ZSS PERLA, Želiezovce - oprava sociálnych zariadení vrátane výmeny kanalizácie vo výške 8 818,20 eur, ZSS Baracha, Bardoňovo – debarierizácia a rozšírenie kúpeľne vo výške 15 970,47 eur.

Sídlo Úradu NSK je na Rázusovej 2A v Nitre, budova nie je vo vlastníctve NSK, má 5 podlaží a je bezbariérová. Predseda NSK sídli v Župnom dome na Župnom nám. č. 962/3 v Nitre, budova ja vo vlastníctve NSK a je bezbariérová. Niektoré odbory sídli na Kupeckej ul. č. 3 V Nitre, je to štvorpodlažná budova bývalej SŠ, nie je bezbariérová.

Prešovský samosprávny kraj

PSK má vo svojej zriaďovateľskej pôsobnosti 78 SŠ a 2 školské zariadenia. Z tohto počtu má 35 škôl vybudovaný bezbariérový prístup, približne 20 škôl plánuje do roku 2020 vybudovať nový bezbariérový prístup a to nielen pri vstupe do hlavných budov.

V rámci siedmich okresných knižníc, ktoré sú zriadené PSK má päť knižníc bezbariérový prístup, z toho jedna disponuje aj sociálnym zariadením pre imobilných občanov, jedna knižnica má bezbariérový prístup len do dvoch oddelení a jedna knižnica nemá zatiaľ bezbariérový prístup účelovo vyriešený (v prípade potreby užívajú nákladný výtah).

Dve galérie zriadené PSK majú vybudované bezbariérové vstupy. Jedno z dvoch divadiel disponuje bezbariérovým vstupom. Jedno zo siedmich múzeí nemá vybudovaný bezbariérový prístup, ostatné disponujú bezbariérovým vstupom čiastočne.

PSK má vo svojej zriaďovateľskej pôsobnosti aj 25 ZSS, ktoré sa postupne debarierizujú a to z rozpočtu PSK alebo z iných zdrojov (bezbariérový vstup do budovy, bezbariérová úprava kúpeľní a WC, do niektorých zariadení bolo zakúpené zdvíhacie zariadenie, stoličkový výtah, resp. pásový schodolez, zakúpené špeciálne motorové vozidlo so zdvíhacou technikou).

Niektoré z organizácií v zriaďovateľskej pôsobnosti PSK sídli v historickej, starej resp. pamiatkovej budove, prípadne sú v prenajatých priestoroch, takže nemôžu realizovať žiadne úpravy tohto druhu. Tie sa s problematikou dostupnosti vysporadúvajú aj tak, že najčastejšie používané priestory ako napr. dielne sú umiestnené na prízemíach, pričom pri vstupe do budov je zdravotne postihnutým osobám zabezpečená pomoc. Zároveň sa podieľajú na ďalšom odstraňovaní bariér - úprava okolia, obrubníkov, parkovísk, zárubní, prístupy k dielňam, učebniam, do sociálnych zariadení a pod.

Trenčiansky samosprávny kraj

Budova Úradu TSK bola navrhnutá a postavená ako debarierizovaná budova, prístupná pre všetkých občanov. Možnosti pohybu občanov s rôznymi obmedzeniami a tým napĺňanie potrieb občanov je pre kraj dôležité a snaží sa to naplniť neustálymi rekonštrukciami početných budov vo vlastníctve TSK či už sa jedná o ZSS, nemocnice, knižnice, školy a pod...).

Medzi zrealizované akcie v rámci debarierizácie v ZSS v pôsobnosti TSK patria rekonštrukcia kúpeľne a toaliet v hlavnej budove DSS Zemianske Podhradie v hodnote 15 000,00 eur a prístavba výťahu v sume 116 480,00 eur, rekonštrukcia objektu č. 4 s vybudovaním samostatného bezbariérového výťahu v CSS – SLOVEN v sume 199 799,53 eur, prístavba výťahu II. etapa v CSS – DOMINO vo výške 42 159,60 eur, rekonštrukcia sociálnych zariadení pre CSS – NÁDEJ v sume 38 862,18 eur, bezbariérová kúpeľňa v CSS – Trenčín v sume 4 657,78 eur, bezbariérová kúpeľňa – rekonštrukcia priestorov v CSS – BYSTRÍČAN v sume 18 363,47 eur, rekonštrukcia výťahu a rozšírenie 40 ks dverových otvorov + dvere – bezbariérovosť v CSS – Partizánske v celkovej sume 78 800,00 eur, inštalácia šikmej schodiskovej plošiny a prístavba výťahu – pavilón C v CSS – Jesienka v celkovej sume 215 600,00 eur, prístavba výťahu a vrátnice k budove A v CSS – LIPA v sume 185 049,00 eur, zdvíhacie zariadenie na stavenie a presun osôb v CSS – AVE v sume 4 686,00 eur, rekonštrukcia šatní, sociálnych zariadení a inšpekčnej izby v CSS – Bánovce nad Bebravou v sume 9 982,75 eur, PD – Bezbariérový vchod na III. oddelenie.

V roku 2017 bola prevedená Rekonštrukcia hlavného vstupu do budovy Gymnázia V. B. Nedožerského Prievidza v hodnote 6750 eur.

V roku 2017 bola vypracovaná projektová dokumentácia na realizáciu výťahu v knižnici na ul. Jaselskej v Trenčíne v celkovej hodnote 3 450,- eur. Vybudovanie výťahu podľa hotovej projektovej dokumentácie je plánované v roku 2018 v celkovej hodnote 88 667,- eur.

Trnavský samosprávny kraj

Úrad TTSK sídli v bezbariérovej budove (bezbariérové vstupy, výťahy, hygienické zariadenia). TTSK sa zapája do projektov určených na debarierizáciu a takisto z vlastného rozpočtu postupne vyčleňuje finančné prostriedky určené na debarierizáciu budov vo svojej zriaďovateľskej pôsobnosti.

Budovy poskytujúce SS v zriaďovateľskej pôsobnosti TTSK majú zabezpečené podmienky pre bezbariérové vstupy. V rámci rekonštrukcií ZSS boli realizované nasledovné debarierizačné projekty: vybudovanie výťahov, rekonštrukcie a modernizácia výťahov, rozširovanie zárubní, rekonštrukcie a modernizácia hygienických zariadení a ich vybavenia pomôckami na uľahčenie manipulácie, renovácie podláh, nákup motorového vozidla so zdvíhacou plošinou a nákup elektrických polohovateľných postelí.

V rámci debarierizácie školských zariadení majú všetky budovy SS v zriaďovateľskej pôsobnosti TTSK zabezpečené bezbariérové vstupy, zároveň dochádza k postupnému vytváraniu potrebných stavebných úprav aj interiérov škôl za účelom umožniť výhodnejšie podmienky pre vzdelávanie osôb so zdravotným postihnutím. Angažovanosť škôl v uvedenej problematike sa prejavuje takisto

získavaním asistentov učiteľa, aby integrovaní žiaci mali čo najlepšie podmienky pre vzdelávanie.

Budovy kultúrnych inštitúcií majú zabezpečené bezbariérové vstupy. V rámci rekonštrukcie zo štrukturálnych fondov EÚ bola zrealizovaná komplexná debarierizácia Žitnoostrovského múzea v Dunajskej Strede a v prípade Západoslovenského múzea v Trnave a Synagógy Galérie Jána Koniarka v Trnave prebehla výstavba výťahov. V ostatných kultúrnych inštitúciách bola debarierizácia realizovaná prostredníctvom bezbariérových rámp.

V rokoch 2016 a 2017 bolo v rámci debarierizácie z rozpočtu TTSK vynaložených v ZSS 1 200 000 eur, v školských zariadeniach 15 500 eur a v kultúrnych inštitúciách 750 000 eur.

Žilinský samosprávny kraj

ŽSK sa snaží samotnú budovu Úradu ŽSK a všetky zriadené inštitúcie sprístupňovať pre osoby so zdravotným postihnutím. V roku 2017 bol vybudovaný bezbariérový prístup na 1. poschodie – foyer budovy „B“ ŽSK, ktorý je určený na rôzne výstavy, propagácie. V budove „A“ ŽSK sa v roku 2017 rekonštruovali výťahy.

Budovy ZSS, v ktorých je potrebné riešiť bezbariérovosť a to zabezpečením prístupu do budov ZSS (min. v 8 zariadeniach ŽSK). V roku 2016 získal ŽSK z MPSVR SR dotácie v celkovej výške 134 595 eur (celkovo 22 úspešných projektov) a v roku 2017 získal ŽSK z MPSVR SR dotácie v celkovej výške 101 463 eur (celkovo 22 úspešných projektov). Získané finančné prostriedky boli účelovo využité hlavne na zvyšovanie kvality poskytovaných SS a zabezpečenie bezbariérových vstupov a rôznych pomôcok (napr. polohovateľné postele, stoličkový výťah, pásový schodolez...).

Bezbariérovosť je v kultúrnych zariadeniach zabezpečovaná priebežne v súlade s platnou legislatívou a plánom investícií ŽSK; v roku 2016 a 2017 sa v Považskom múzeu v Žiline otvorila kaplnka Budatínskeho hradu a v roku 2017 výstavná miestnosť s bezbariérovými vstupmi.

Knižnice ŽSK zabezpečujú pre osoby so zdravotným postihnutím dostupnosť informácií prostredníctvom rôznych druhov literatúry i verejného internetu. Osoby so zdravotným postihnutím majú možnosť využívať služby prostredníctvom webovej stránky knižnice, kde je dostupný on-line katalóg knižnice a osobné konto čitateľa.

V rokoch 2016 a 2017 prebiehali výstavby moderných pracovísk urgentného príjmu v každej zo štyroch nemocníc ŽSK. V roku 2017 boli uvedené do prevádzky pracoviská urgentného príjmu v troch nemocniciach, posledná prevádzka bude ukončená v roku 2018. Uvedené pracoviská majú bezbariérový prístup. V roku 2016 a 2017 ŽSK vybuďoval systém transparentnejšej a dostupnej zdravotnej starostlivosti – projekt unikátneho bezplatného [objednávania k lekárovi](#).

V rokoch 2016 a 2017 sa na vybraných stavbách a budovách ŽSK robili úpravy na riešenie bezbariérovosti – budovanie výťahov – Lôžkový výťah v ZSS (CSS Letokruhy, Žilina) bude dokončený v roku 2018, okrem iného sa vykonávali stavebné úpravy ako výmena protišmykovej podlahy, rekonštrukcia interiérov ZSS, rekonštrukcia bezbariérových hygienických zariadení, odstraňovanie prahov.

4.3.5. *Zabezpečiť prístupnosť nových stavieb a územia určených na používanie verejnosťou.

Spôsob plnenia:

V stavebnom zákone a vykonávacích vyhláškach zakotviť podmienky na aplikovanie princípov tvorby bezbariérového prostredia metódou univerzálneho navrhovania, tak ako sa uvádza v európskych dokumentoch a v súlade so Všeobecným komentárom Výboru OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím č. 2 (2014) k prístupnosti.

Časový harmonogram/termín (s)plnenia: 2019

Zodpovedný gestor: MDV SR

Spolupracujúci subjekt: fakulta architektúry STU

Navrhovateľ: NROZPVSR

Spôsob plnenia:

2. V rámci nových vykonávacích vyhlášok k novému stavebnému zákonu pripraviť návrh princípov navrhovania a označovania bezbariérovosti stavieb a prístupu k nim, vrátane budov a objektov využívaných na kultúrne, rekreačné, záujmové a športové aktivity.

Časový harmonogram/termín (s)plnenia: 2020

Zodpovedný gestor: MDV SR

Spolupracujúci subjekt: MVO

Navrhovateľ: MVO

Odpočet plnenia za roky 2016 – 2017 – nesplnené

Ministerstvo dopravy a výstavby Slovenskej republiky

Princípy tvorby bezbariérového prostredia metódou univerzálneho navrhovania v súčasnosti nie sú premietnuté v platnom stavebnom zákone, ani vo vykonávacích vyhláškach k tomuto zákonu. MDV SR v súlade s Programovým vyhlásením vlády SR na roky 2016 – 2020 pripravuje nové návrhy právnych predpisov o územnom plánovaní a o výstavbe. Predmetné opatrenie bude komplexne upravené vo vykonávacích predpisoch k „Návrhu zákona o územnom plánovaní“, a „Návrhu zákona o výstavbe“.

Úrad komisára pre osoby so zdravotným postihnutím

Poznanky z činnosti Úradu komisára pre osoby so zdravotným postihnutím: pri príprave nových právnych predpisov je potrebné dôkladne poznať nároky rôznych skupín užívateľov, spôsob používania jednotlivých priestorov a prvkov, technické riešenia prístupnosti, priestorové a konštrukčné možnosti budovy. Je nevyhnutná konzultácia s odborníkom a posúdenie projektovej dokumentácie odborníkom na tvorbu bezbariérového prostredia a univerzálneho navrhovania. Inak budú navrhované riešenia aj naďalej nekvalitné a nepoužiteľné. Je potrebné zabezpečiť vzdelávanie študentov a odborníkov v sektore výstavby, ktorí budú projektovú dokumentáciu posudzovať tak, aby boli zohľadnené požiadavky všetkých osôb s obmedzenou schopnosťou pohybu a orientácie. Ďalej je potrebné zabezpečiť odbornú prípravu zamestnancov verejnej správy a odborníkov vykonávajúcich štátny stavebný dohľad v oblasti prístupnosti a univerzálneho navrhovania.

Závažným nedostatkom predložených návrhov je určite skutočnosť, že nie sú stanovené účinné mechanizmy na kontrolu dodržiavania bezbariérovej prístupnosti. Ak nebude zavedený dostatočne účinný kontrolný mechanizmus, situácia sa nezlepší. Ďalej je potrebné stanoviť sankcie za nedodržiavanie požiadaviek architektonickej

prístupnosti. Do novej právnej úpravy je nevyhnutné zaviesť povinnú „certifikáciu“ prístupnosti. „Certifikát“ prístupnosti“ by mal byť povinným dokladom, ktorý je stavebník predložiť na to, aby bola stavba povolená a skolaudovaná (tak ako napr. energetický certifikát). Na preukázanie splnenia podmienok na bezbariérové užívanie stavby osobami s obmedzenou schopnosťou pohybu a orientácie by mal byť vydaný odborný posudok o bezbariérovom užívaní.

4.3.6. Systematicky zvyšovať prístupnosť dopravných prostriedkov a dopravnej infraštruktúry.

Spôsob plnenia:

Zvýšiť počet bezbariérových vozidiel verejnej osobnej dopravy. Všetky nové vozidlá vybavovať informačnými systémami pre osoby so zrakovým postihnutím (hlasové oznamovanie zastávok) a informačnými systémami pre osoby so sluchovým postihnutím (vizuálne zobrazovače). Systematicky zvyšovať prístupnosť autobusových a železničných staníc a letísk.

Časový harmonogram/termín (s)plnenia: každoročne

Zodpovedný gestor: MDV SR

Odpočet plnenia za roky 2016 – 2017 – plní sa

Ministerstvo dopravy a výstavby Slovenskej republiky

Modernizácia železničnej infraštruktúry a infraštruktúry Integrovaného dopravného systému (ďalej len „IDS“) - najmä verejných priestorov železničných staníc a zastávok: modernizácia prevádzkových budov železničných staníc Trnava a Košice, modernizácia električkových tratí v mestách Bratislava a Košice, modernizácia infraštruktúry na úseku Dolný Hričov – Žilina (mimo).

Nákup dráhových vozidiel vybavených pre prepravu osôb s obmedzenou mobilitou a orientáciou: nákup električiek v meste Košice (10 ks) a Bratislava (15 ks), nákup trolejbusov v meste Žilina (9 ks) a Prešov (15 ks).

Uznesením vlády SR č. 311 z 25. júna 2014 bol schválený materiál „Strategický plán rozvoja dopravnej infraštruktúry do roku 2020“, ktorého prílohu tvorí „Stratégia rozvoja verejnej osobnej a nemotorovej dopravy SR do roku 2020“.

V prioritnej osi 1 ide o modernizáciu železničnej infraštruktúry a obnovu mobilných prostriedkov (modernizujú sa železničné trate TEN-T a pre Banskobystrický kraj bude dodaných 21 dieselmotorových vlakov, ktoré budú postupne nasadzované do prevádzky od mája 2019) a v prioritnej osi 3 (Verejná osobná doprava) ide o modernizáciu koľajových vozidiel a trolejbusov, budovanie a modernizáciu električkových tratí a prestupných terminálov integrovanej osobnej prepravy.

Ďalej sa pripravuje výstavba 8 terminálov IDS (v Bratislave a okolí a v Trebišove). Realizácia uvedených opatrení významne prispeje k zabezpečeniu prístupnosti dopravy osobám so zdravotným postihnutím najmä vo vzťahu k zabezpečeniu bezbariérového prístupu.

V rámci modernizácie a dispečerizácie železničných tratí, ako aj pri rekonštrukciách prijímacích budov a nástupíšť sa budujú v železničných staniciach a zastávkach vizuálne a automatické hlasové informačné systémy pre cestujúcu verejnosť. Tieto informačné systémy informujú cestujúcich a čakajúcich o aktuálnom chode vlakov (príchody, odchody, prestupové možnosti, meškania, atď...) a o prevádzkových a bezpečnostných opatreniach súvisiacich s osobnou dopravou.

V snahe zjednodušiť cestovanie vlakom zrealizovali slovenské železnice projekt zavedenia zdvíhacích plošín a súbežne s modernizáciou železničných tratí na našej sieti prebieha budovanie bezbariérových prístupov v rámci areálu železničných staníc, a to stavebnými úpravami ako sú rampy, rozšírenie dverí, bezbariérové prechody na peróny; zriadenie alebo rekonštrukcia hygienických zariadení; ako aj ostatné vizuálne a audiové značenia prístupov a pod.

Neustále taktiež prebieha projekt obnovy vozového parku železničného osobného prepravcu (ZSSK), v rámci ktorého dochádza k výmene regionálnych a prímestských vlakov na slovenských železniciach. Tieto vlaky sú nízkopodlažné, s multifunkčnými priestormi pre imobilných cestujúcich s vozíkmi a taktiež sú vybavené informačným systémom.

Prístupnosť leteckej dopravy pre zdravotne postihnuté osoby a osoby so zníženou pohyblivosťou nie je obmedzená. Medzinárodné letiská SR a leteckí dopravcovia využívajúci tieto letiská dodržiavajú [nariadenie](#) a zabezpečujú prístupnosť letísk a lietadiel prevádzkovaných uvedenými dopravcami.

Vo vodnej doprave mali dopravcovia povinnosť riadiť sa [nariadením](#) o právach cestujúcich v námornej a vnútrozemskej vodnej doprave, ktorým sa ustanovujú pravidlá námornej a vnútrozemskej vodnej dopravy týkajúce sa nediskriminácie a pomoci zdravotne postihnutým osobám a osobám so zníženou pohyblivosťou. Kapitola II nariadenia sa venuje právam zdravotne postihnutých osôb a osôb so zníženou pohyblivosťou, pričom bližšie špecifikuje povinnosť dopravcov, cestovných kancelárií a cestovných agentúr neodmietnuť prijať rezerváciu, vydať alebo inak poskytnúť cestovný lístok, alebo nalodiť osoby na základe zdravotného postihnutia alebo zníženej pohyblivosti ako takej, ale aj možnosť dopravcov, cestovných kancelárií a cestovných agentúr odmietnuť vydať alebo inak poskytnúť cestovný lístok, alebo nalodiť zdravotne postihnutú osobu alebo osobu so zníženou pohyblivosťou v prípade, ak by bola ohrozená ich bezpečnosť alebo bezpečnosť iných cestujúcich. Dopravca tiež musí dodržiavať zákon o vnútrozemskej plavbe, ktorý stanovuje povinnosť dopravcu vytvárať podmienky na prepravu zdravotne postihnutých osôb a osôb so zníženou pohyblivosťou.

Úrad komisára pre osoby so zdravotným postihnutím

V oblasti prístupnosti a odstraňovania bariér komisárka pre osoby so zdravotným postihnutím začala z vlastnej iniciatívy riešiť zabezpečenie bezbariérového prístupu na viacerých poštách.

Riešila podnet, v ktorom občania namietali, že samoobslužné automaty na kúpu cestovných lístkov v Bratislave nie sú vybavené Braillovým písmom. Automaty na kúpu cestovných lístkov sú nepoužiteľné pre nevidiacich a slabozrakých občanov, ktorí nemôžu používať ovládacie prvky (nemôžu si prečítať informácie na displeji, ani zistiť, ktoré ovládacie prvky majú použiť a ako), ako aj pre osoby odkázané na invalidnú

vozik, ktoré nedosiahnu na štrbinu na vkladanie mincí a často ani na ovládacie prvky automatu. Tlačidlá zodpovedajúce jednotlivým druhom cestovných lístkov sú umiestnené príliš husto, čo značne sťažuje umiestnenie označenia Braillovým písmom. Problémom je aj veľký počet tlačidiel.

„Bežný“ cestujúci si môže cestovný lístok zakúpiť prostredníctvom SMS, držiteľ preukazu ŤZP alebo ŤZP-S však nie, čo môže viesť ku diskriminácii na základe zdravotného postihnutia. Pri označovaní cestovného lístka v dopravnom prostriedku je problémom správne vloženie do označovača cestovných lístkov osobou so zrakovým postihnutím. Problémom pre osoby so zdravotným postihnutím je tiež nájsť vhodné (prístupné) predajné miesto.

V médiách, na stretnutiach, seminároch, konferenciách, výjazdových dňoch a iných aktivitách pravidelne poukazuje na potrebu debarierizácie.

Slovenské národné stredisko pre ľudské práva

V oblasti prístupnosti a odstraňovania bariér SNSLP dlhodobo monitoruje okolnosti poskytovania služieb ťažko prístupnej Hlavnej pošty v Košiciach. SNSLP v médiách pravidelne poukazuje na potrebu debarierizácie verejných priestranstiev a objektov, na úrovni urbanizmu a architektúry podporuje presadzovanie štandardov univerzálneho dizajnu.

4.3.7. *Zabezpečiť prístup osobám so sluchovým postihnutím k číslu tiesňového volania 112.

Spôsob plnenia:

1. Vytvoriť pracovnú skupinu so zástupcami relevantných organizácií osôb so sluchovým postihnutím a technické zabezpečenie systému tiesňového volania 112 pre osoby so sluchovým postihnutím, vrátane využívania formy SMS.

Časový harmonogram/termín (s)plnenia: *splnené*

Zodpovedný gestor: MV SR

Spolupracujúce subjekty: MDV SR, asociácia samaritánov SR, Úrad pre reguláciu elektronických komunikácií a poštových služieb, organizácie občanov so sluchovým postihnutím, podniky poskytujúce verejnú elektronickú komunikačnú službu

Navrhovateľ: MV SR

2. Na základe výsledkov činnosti pracovnej skupiny vytvoriť systém prístupu osobám so sluchovým postihnutím k číslu tiesňového volania 112.

Časový harmonogram/termín (s)plnenia: *splnené*

Zodpovedný gestor: MV SR

Spolupracujúce subjekty: MDV SR, asociácia samaritánov SR, Úrad pre reguláciu elektronických komunikácií a poštových služieb, organizácie občanov so sluchovým postihnutím, podniky poskytujúce verejnú elektronickú komunikačnú službu

Navrhovateľ: MV SR

Odpočet plnenia za roky 2016 – 2017 – splnené

Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky

Prístup na číslo tiesňového volania 112 pre osoby so sluchovým postihnutím prostredníctvom krátkej textovej správy SMS je legislatívne ustanovený od 1.1.2018 a zavedený do praxe na celom území SR.

V sledovanom období bola vykonaná novelizácia zákonov upravujúcich prístupnosť čísla tiesňového volania 112 na zabezpečenie príjmu SMS - zákona o elektronických komunikáciách a zákon o integrovanom záchrannom systéme. Súčasne boli zavedené nevyhnutné opatrenia na strane telekomunikačných operátorov.

V súčinnosti s organizáciami sluchovo postihnutých občanov prebieha a bude pokračovať vzdelávanie operátorov čísla tiesňového volania 112 aj sluchovo postihnutých pre komunikáciu v núdzovej situácii prostredníctvom SMS.

4.3.8. Monitorovať zabezpečenie multimodálneho prístupu k televíznemu vysielaniu.

Spôsob plnenia:

Monitorovať dodržiavanie povinností vysielateľov vysielajúcich svoju televíznu programovú službu digitálnym spôsobom podľa § 18 až § 18c zákona č. 308/2000 Z. z. o vysielaní a retransmisii.

Časový harmonogram/termín (s)plnenia: priebežne

Zodpovedný gestor: RPVaR

Navrhovateľ: RPVaR

Odpočet plnenia za roky 2016 – 2017 – plní sa

Rada pre vysielanie a retransmisiiu

Rada pre vysielanie a retransmisiiu (ďalej len „RPVaR“) sa uloženým opatrením kontinuálne zaoberá a za týmto účelom

- vyhodnocuje štatistiky vysielateľov o odvysielanom programe televíznych programových služieb podľa § 16 ods. 3 písm. m) zákona č. 308/2000 Z.z. v znení neskorších predpisov, ktorá okrem iného obsahuje aj vyhodnotenie podielov programov vysielaných s multimodálnym prístupom,
- prijíma a prešetruje sťažnosti na porušenie uvedených zákonných ustanovení,
- vykonáva kontrolné monitorings vysielania programových služieb vysielateľov;

RPVaR za sledované obdobie rozhodla o porušení príslušných zákonných ustanovení a uložila vysielateľom sankcie nasledovnými rozhodnutiami:

1. RPVaR rozhodnutím č. RL/1/2016 zo dňa 12.1.2016 uložila spoločnosti MAC TV, s.r.o. sankciu – **upozornenie na porušenie zákona** za porušenie povinnosti ustanovenej v § 18b ods. 1 zákona o vysielaní a retransmisii odvysielaním programu Súdna sieň, sprevádzaného skrytými titulkami nekorešpondujúcimi s dejom vysielaného programu.

2. RPVaR rozhodnutím č. RL/31/2016 zo dňa 11.10.2016 uložila spoločnosti Rozhlas a televízia Slovenska, vysielateľ na základe zákona sankciu – **upozornenie na**

porušenie zákona za porušenie povinnosti ustanovenej v § 18b ods. 2 zákona o vysielaní a retransmisii v súvislosti s tým, že neposkytol na zverejnenie v periodickej tlači informácie o vysielaní žiadnej formy multimodálneho prístupu, ktoré sa týkali vysielania programu Grzimek dňa 10.4.2016 o cca 20:27 hod (1. časť) a 21:54 hod. (2. časť) na televíznej programovej službe Jednotka.

3. RPPVaR rozhodnutím č. RL/33/2017 zo dňa 30.8.2017 uložila spoločnosti MAC TV, s.r.o. sankciu – **upozornenie na porušenie zákona** za porušenie:

I. povinnosti ustanovenej v § 18aa ods. 1 písm. a) zákona o vysielaní a retransmisii v súvislosti s tým, že dňa 16.2.2017 v čase o cca 8:54 hod. odvysielal v rámci programovej služby JOJ doplnkovú obsahovú službu – titulky pre osoby so sluchovým postihnutím k programu Súdna sieň, ktoré neboli zosynchronizované so zvukovou stopou programu,

II. povinnosti ustanovenej v § 18 aa ods. 1 písm. c) zákona o vysielaní a retransmisii v súvislosti s tým, že dňa 16.2.2017 v čase o cca 8:54 hod. odvysielal v rámci programovej služby JOJ doplnkovú obsahovú službu – titulky pre osoby so sluchovým postihnutím, ktoré neboli v súlade s nasledovnými požiadavkami ustanovenými vyhláškou Ministerstva kultúry o titulkoch pre osoby so sluchovým postihnutím.

§ 1 písm. d), nakoľko čas zobrazenia titulkov nebol primeraný na zabezpečenie jeho čitateľnosti,

§ 2 ods. 1, nakoľko nebolo použité farebné odlišenie titulkov pri zobrazení titulkov zaznamenávajúcich hovorený prejav viacerých postáv,

§ 2 ods. 2, nakoľko neboli použité pomlčky na začiatku vety na oddelenie hovoreného prejavu jednej postavy od predchádzajúceho hovoreného prejavu inej osoby,

§ 2 ods. 7, nakoľko upravený text titulkov menil a skresľoval zmysel hovoreného prejavu,

§ 3, nakoľko v programe obsiahnutý zvuk, ktorý mal vplyv na jeho dej, nebol v titulkoch oznámený a zobrazený veľkými písmenami.

Tým došlo k porušeniu povinnosti, aby boli titulky pre osoby so sluchovým postihnutím v súlade s požiadavkami ustanovenými všeobecne záväzným právnym predpisom, ktorý vydá ministerstvo kultúry podľa § 18aa ods. 2 zákona o vysielaní a retransmisii.

4. RPPVaR rozhodnutím č. RL/1/2018 zo dňa 10.1.2018 uložila spoločnosti Rozhlas a televízia Slovenska, vysielateľ na základe zákona, sankciu – **upozornenie na porušenie zákona** za porušenie povinnosti ustanovenej v § 18aa ods. 1 písm. c) zákona o vysielaní a retransmisii tým, že: dňa 14.2.2017 v čase o cca 10:02 hod. na programovej službe Jednotka v rámci programu *Diagnóza vražda* odvysielal doplnkovú obsahovú službu – titulky pre osoby so sluchovým postihnutím, ktoré neboli v súlade s nasledovnými požiadavkami ustanovenými vyhláškou MK SR o titulkoch pre osoby so sluchovým postihnutím.

§ 1 písm. d), nakoľko čas zobrazenia určitých titulkov nebol primeraný na zabezpečenie ich čitateľnosti, dňa 17.2.2017 v čase o cca 10:01 hod. na programovej službe Dvojka v rámci programu *Lampióniky* odvysielal doplnkovú obsahovú službu – titulky pre osoby so sluchovým postihnutím, ktoré neboli v súlade s nasledovnými požiadavkami ustanovenými vyhláškou Ministerstva kultúry o titulkoch pre osoby so sluchovým postihnutím

§ 1 písm. d), nakoľko čas zobrazenia určitých titulkov nebol primeraný na zabezpečenie ich čitateľnosti, čím došlo k porušeniu povinnosti, aby boli titulky pre osoby so sluchovým postihnutím v súlade s požiadavkami ustanovenými všeobecne záväzným právnym predpisom, ktorý vydá ministerstvo kultúry podľa § 18aa ods. 2 zákona o vysielaní a retransmisii:

5. RPVaR rozhodnutím č. RL/45/2017 zo dňa 20.12.2017 uložila spoločnosti MARKÍZA-SLOVAKIA, spol. s.r.o. sankciu – **upozornenie na porušenie zákona** za porušenie:

I. povinnosti ustanovenej v § 18aa ods. 1 písm. a) zákona o vysielaní a retransmisii v súvislosti s tým, že dňa 14.2.2017 v čase o cca 13:11 hod. na programovej službe TV MARKÍZA v rámci programu *Mentalista*, dňa 15.2.2017 v čase o cca 13:20 hod. na programovej službe DAJTO v rámci programu *NCIS: Los Angeles* odvysielal doplnkovú obsahovú službu – titulky pre osoby so sluchovým postihnutím, ktoré neboli zosynchronizované so zvukovou stopou programu;

II. povinnosti ustanovenej v § 18 aa ods. 1 písm. b) zákona o vysielaní a retransmisii v súvislosti s tým, že dňa 13.2.2017 v čase o cca 10:52 hod na programovej službe TV DOMA v rámci programu *Zakázaná láska*, dňa 14.2.2017 v čase o cca 13:11 hod. na programovej službe TV MARKÍZA v rámci programu *Mentalista*, odvysielal doplnkovú obsahovú službu – titulky pre osoby so sluchovým postihnutím, ktoré nezachytávali hovorený prejav v programe spôsobom, ktorý osobám so sluchovým postihnutím umožnil porozumieť jeho obsahu.

4.3.9. Podporiť rovnaké príležitosti participácie pre osoby so zdravotným postihnutím pri realizovaní bohoslužieb a náboženských aktivít.

Spôsob plnenia:

Zabezpečiť prístup k plnej realizácii práva na slobodu vierovyznania vo formátoch dostupných osobám so zdravotným postihnutím.

Časový harmonogram/termín (s)plnenia: priebežne

Zodpovedný gestor: MK SR

Navrhovateľ: MK SR

Odpočet plnenia za roky 2016 – 2017 – plní sa

Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky

Cirkvi a náboženské spoločnosti (ďalej len „CaNS“) zameriavajú svoju sociálnu a charitatívnu činnosť aj na oblasť osôb so zdravotným postihnutím. CaNS zabezpečujú osobám so zdravotným postihnutím duchovno-pastiersku a psychologickú pomoc a vytvárajú im v spoločenstve priestor na realizáciu. CaNS vytvárajú podmienky pre účasť osôb so zdravotným postihnutím na náboženských obradoch (bezbariérový prístup, bohoslužobné knihy v Braillovom písme pre nevidiacich a podobne). Realizujú náboženské aktivity v rôznych typoch zdravotných a SS (pre všetky typy zdravotného postihnutia – pre nepočujúcich, nevidiacich, ľudí s psychickými ochoreniami atď.), realizujú napr. bohoslužby pre nepočujúcich v posunkovom jazyku. Na svoje aktivity majú cirkvi zriadené špecifické inštitúcie - charitné domy a diakonické strediská. Významnú úlohu pri dostupnosti náboženských

aktivít pre osoby so zdravotným postihnutím plní tiež Slovenská katolícka charita, Diakonia Evanjelickej cirkvi augsburského vyznania, Ústredie diakonie Reformovanej kresťanskej cirkvi, Betánia Cirkvi bratskej, ADRA cirkvi Adventistov siedmeho dňa a Diakonia Apoštolskej cirkvi. Diakonie poskytujú služby predovšetkým na základe zákonov o sociálnych službách a o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kuratele. Ide o cirkevné organizácie, založené registrovanými cirkvami na Slovensku ako účelové zariadenie cirkvi, t. j. náboženský život je neoddeliteľnou súčasťou ich práce. CaNS zakladajú a spravujú špeciálne vzdelávacie zariadenia. Prostredníctvom pastoračnej činnosti duchovných sú tak podporované projekty, ktoré priamo súvisia s ochranou kultúrnych práv osôb so zdravotným postihnutím.

Na Slovensku existuje len jediná špeciálna škola, ktorá poskytuje vzdelávanie hluchoslepým žiakom. Ide o školu v Červenici pri Prešove. Evanjelickú spojenú školu internátnu pre hluchoslepé deti, ktorú zriadila evanjelická cirkev augsburského vyznania na Slovensku a v roku 1992 ju MŠVVŠ SR zaradilo do siete špeciálnych. Súčasťou školy sú špeciálna materská škola (9 detí s kombinovaným postihnutím), špeciálna základná škola (12 detí, z toho 3 s totálnou hluchoslepotou, ostatné s duálnym postihnutím, tzn. zvyšky zraku alebo sluchu) a praktická škola, kde je v súčasnosti 6 mladých ľudí nad 18 rokov. Ide o jedinú školu svojho druhu a zamerania v SR.

V roku 2016 bolo realizovaných 1366 bohoslužobných objektov so zabezpečeným bezbariérovým vstupom a 571 bohoslužieb realizovaných v posunkovej reči pre nepočujúcich.

4.3.10. *Zabezpečiť prevenciu, identifikáciu a odstraňovanie bariér pre osoby so zdravotným postihnutím brániacich prístupnosti k informáciám, informačným systémom a službám, vrátane komunikácie s verejnou správou a službami poskytovanými verejnosti.

Spôsob plnenia:

1. Systematicky rozširovať štandardizáciu na ďalšie oblasti informačno-komunikačných technológií vrátane mobilných aplikácií v súlade s aktuálnym stavom pripravenosti medzinárodných štandardov v týchto oblastiach, zohľadňujúc najmä relevantnú legislatívu Európskej únie.

Časový harmonogram/termín (s)plnenia: *splnené*

Zodpovedný gestor: ÚPPVII

Navrhovateľ: NROZPvSR

Spôsob plnenia:

2. Systematicky motivovať subjekty v pôsobnosti zodpovedného gestora, ktoré nie sú subjektmi verejnej správy, aby uplatňovali štandardy v oblasti prístupnosti IKT, a to v súlade so štandardmi určenými pre informačné systémy verejnej správy.

Časový harmonogram/termín (s)plnenia: 2015 a priebežne

Zodpovedný gestor: MDV SR, MF SR, MPRV SR, MH SR, MO SR, MV SR, MŽP SR, MŠVVŠ SR, MZ SR, MK SR, MZVAEZ SR, MS SR, MPSVR SR, NBS, ÚVO, SOI, ÚPPVII

Navrhovateľ: NROZPvSR

Spôsob plnenia:

3. Zpracovať do programových manuálov operačných programov povinnosť zabezpečiť prístupnosť dokumentácie, informácií, informačných systémov, informačno-komunikačných technológií a výstupov projektov pre osoby so zdravotným postihnutím, vrátane stavebného prostredia, dopravy, služieb a tovarov, a zabezpečiť túto povinnosť aj v relevantných výzvach a žiadostiach o nenávratný finančný príspevok.

Časový harmonogram/termín (s)plnenia: 2015

Zodpovedný gestor: riadiace orgány operačných orgánov

Spolupracujúce subjekty: sprostredkovateľské orgány pod riadiacim orgánom operačných programov, MF SR

Navrhovateľ: NROZPvSR

Spôsob plnenia:

4. Zaviesť požiadavky prístupnosti informačno-komunikačných technológií do verejného obstarávania tovarov a služieb, vrátane prístupnosti relevantných informácií o obstarávaných tovaroch a službách aj pre osoby so zdravotným postihnutím.

Časový harmonogram/termín (s)plnenia: priebežne

Zodpovedný gestor: ÚVO

Spolupracujúci subjekt: ÚPPVII

Navrhovateľ: NROZPvSR

Spôsob plnenia:

5. Zabezpečiť, aby v čase nadobudnutia účinnosti predpisov ukladajúcich povinnosti FO a PO týkajúce sa elektronickej komunikácie, boli zadefinované povinnosti, ktoré zabezpečia prístupnosť osobám so zdravotným postihnutím v oblasti ISVS.

Časový harmonogram/termín (s)plnenia: priebežne

Zodpovedný gestor: ÚPPVII

Spolupracujúci subjekt: MDV SR, MF SR, MPRV SR, MH SR, MO SR, MV SR, MŽP SR, MŠVVŠ SR, MZ SR, MK SR, MZVAEZ SR, MS SR, MPSVR SR, NBS, ÚVO, SOI

Navrhovateľ: NROZPvSR

1. Odpočet plnenia za roky 2016 – 2017 – splnené

Úrad podpredsedu vlády SR pre investície a informatizáciu

Dňa 15.3.2014 nadobudol platnosť Výnos o štandardoch pre informačné systémy verejnej správy, ktorý úplne zharmonizoval slovenskú legislatívu so smernicami W3C WCAG 2.0 a zároveň podrobnejšie rozšíril požiadavky prístupnosti na oblasť používania a poskytovania súborov.

Príprava na harmonizáciu slovenských štandardov s požiadavkami podľa novej smernice EÚ o prístupnosti webových sídiel, ktorá generálne rozširuje oblasť prístupnosti aj na mobilné zariadenia a posúva požadovanú úroveň na druhý stupeň kritérií (tzv. AA)

2. Odpočet plnenia za roky 2016 – 2017 – plní sa

Úrad podpredsedu vlády SR pre investície a informatizáciu

ÚPPVII ako gestor tejto oblasti po prebratí agendy od MF SR poskytuje priebežné poradenstvo ostatným gestorom a začiatkom roka 2014 pripravilo v spolupráci s Národným centrom zdravotníckych informácií a MZ SR rozšírenie a to do oblasti zdravotníctva.

Ministerstvo dopravy a výstavby Slovenskej republiky

MDV SR aj v sledovanom období uplatňovalo zavedený Systém riadenia informačnej bezpečnosti. MDV SR realizovalo projekt „Jednotný informačný systém v cestnej doprave – Elektronické služby v doprave“ a „Národný systém dopravných informácií“. Pri predmetných projektoch bol rešpektovaný Výnos o štandardoch pre informačné systémy verejnej správy. Rešpektovaním tohto Výnosu o štandardoch pre informačné systémy verejnej správy sa MDV SR zaviazalo, že realizované projekty nemôžu znevýhodňovať osoby so zdravotným postihnutím, ktoré pristupujú k službám pre občana.

Ministerstvo financií Slovenskej republiky

Voči subjektom v pôsobnosti MF SR, ktoré nie sú subjektmi verejnej správy, vykonáva MF SR úlohy v rozsahu ustanovenom príslušnými právnymi predpismi. Oblasť prístupnosti webových stránok MF SR bola viackrát monitorovaná tzv. automatickým testovaním (pomocou automatických nástrojov) podľa Metodiky hodnotenia prístupnosti, ktorú vypracovalo MF SR v r 2010 a naposledy MF SR revidovalo v r. 2015. DataCentrum ako podriadená organizácia MF SR priebežne implementuje Štandardy pre informačné systémy verejnej správy do informačných systémov verejnej správy celého rezortu MF SR pri nasadzovaní nových a údržbe existujúcich SW nástrojov.

Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky

Pre zabezpečenie plnenia opatrenia sú v maximálnej miere uplatňované zásady prístupnosti webových stránok pre osoby so zdravotným postihnutím. Webové stránky MPRV SR sú robené podľa Výnosu o štandardoch pre informačné systémy verejnej správy a ktorý stanovuje požiadavky s dôrazom na poskytovanie služieb zdravotne postihnutým osobám.

Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky

Webový portál SOI bol validovaný službou W3C pre XHTML 1.0 Transitional, ktorý vyhovuje požiadavkám Blind Friendly. Portál soi.sk dosiahol na základe monitorovania štandardov pre informačné systémy verejnej správy najlepší rating prístupnosti 98,9 % (január 2009) a údaj z roku 2013 je 95,1 %. Portál je prístupný po vypnutí zobrazovania obrázkov, kaskádnych štýlov (CSS), Java a JavaScript sekvencií. Veľkosť písma je definovaná v relatívnych jednotkách a text je možné jednoducho zväčšovať a zmenšovať pomocou štandardných nástrojov webových prehliadačov. Portál je navrhnutý ako responzívny, teda rozloženie prvkov sa prispôsobuje veľkosti zariadenia, na ktorom je stránka prezeraná. Za obdobie rokov 2016 - 2017 nedošlo k novým zmenám.

Uverejnenie zoznamu sekundárnych kontaktných miest na webe MH SR od augusta 2017.

Ministerstvo obrany Slovenskej republiky

MO SR nemá vo svojej pôsobnosti také subjekty, ktoré nie sú subjektmi verejnej správy, a mali by uplatňovať štandardy v oblasti prístupnosti informačných a komunikačných technológií (ďalej len „IKT“) v súlade so štandardmi určenými pre informačné systémy verejnej správy.

Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky

MV SR systematicky presadzuje štandardy v oblasti prístupnosti informačno-komunikačných technológií pre subjekty, ktoré nie sú subjektmi verejnej správy a sú v jej vecnej pôsobnosti, ako Stredné odborné školy PZ Bratislava, Košice, Pezinok, Žilina a Akadémia PZ, kúpeľné a rekreačné zariadenia MV SR.

Pri vytváraní obsahu webových sídel sa zohľadňujú všetky povinné štandardy prístupnosti pre informačné systémy verejnej správy (ďalej len „IS VS“) v súlade s Výnosom o štandardoch pre informačné systémy verejnej správy. MV SR zabezpečuje školenia pre redaktorov redakčného systému [na webovom portáli](#).

MV SR pri budovaní klientskych miest pre občanov dodržiava zásady bezbariérovosti, pracovníci klientskych miest pre občanov sú školení v zásadách komunikácie s osobami so zdravotným postihnutím.

Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky

V sledovanom období prebiehalo priebežné monitorovanie a odstraňovanie prekážok používania webových stránok nevidiacim a slabozrakým osobám.

V minulosti, v priebehu roka 2015 bolo [webové sídlo](#) kvôli súladu so štandardmi prístupnosti testované 2 krát. V januári 2015 s výsledkom 65% súladu, a opätovne v apríli a máji 2015 s výsledkom 82% súladu. V roku 2015 bol celkový obsah manuálne skontrolovaný a identifikované nedostatky odstránené. V priebehu roka 2016 boli za účelom kontroly a odstraňovania bariér pre nevidiace a slabozraké osoby posilnené personálne kapacity na priebežné monitorovanie predmetných prekážok a potrebné nápravné činnosti.

Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky

Ústredný portál verejnej správy pre výskum a vývoj (Centrálny informačný portál pre výskum, vývoj a inovácie spolu s databázovou časťou SK CRIS) spĺňa podmienky Výnosu Ministerstva dopravy, pôšt a telekomunikácií Slovenskej republiky o štandardoch pre informačné systémy verejnej správy, ktorý obsahuje aj štandardy prístupnosti pre slabozrakých a nevidiacich.

Školy a školské zariadenia sú zabezpečené IKT, technikou s pripojením na internet, interaktívnymi tabuľami a tabletmi prostredníctvom rôznych projektov, ako napríklad Elektronizácia vzdelávacieho systému regionálneho školstva (Digiškola). Ministerstvo poskytuje základným a stredným školám licencie spoločnosti Microsoft, vďaka čomu môžu učitelia a žiaci pracovať na študijných materiáloch nielen v škole, ale aj doma.

Prístupnosť IKT podľa druhu a stupňa zdravotného postihnutia žiakov a zvýšenie efektívnosti využitia IKT na škole a zintenzívnenie práce s internetom, aby mali žiaci možnosť prístupu k informáciám sa realizovala formou: zvýšenia počtu vyučovacích hodín informatiky na škole v rámci ŠkVP, zavedením rôznych krúžkov napr. Práca s počítačom, v rámci edukácie maximálneho využívania počítačov, notebookov, interaktívnych tabúľ (E Beam), dataprojektorov a multimediálnych programov, budovaním bezbariérovosti tried IKT pre žiakov so zdravotným postihnutím.

Školy systematicky rozširovali štandardizáciu na ďalšie oblasti IKT v súlade s aktuálnym stavom pripravenosti medzinárodných štandardov v týchto oblastiach, zohľadňujúc najmä relevantnú legislatívu EÚ (pokrytie sieťou, IKT- počítače, notebooky, tablety, programy a aplikácie uľahčujúce získavanie informácií, informačné tabule, webové sídlo školy, kompenzačné pomôcky pre rôzne druhy a stupne (kompenzačný kočiar).

Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky

Projekt „Elektronické služby zdravotníctva“ je významnou súčasťou Programu implementácie eHealth. Prioritami projektu sú: Národný portál zdravia, ePreskripcia a eMedikácia, Elektronická zdravotná knižka občana, eAlokácie. V priebehu roka 2017 prebiehalo postupné pripájanie lekárov do prostredia eHealth. Od roku 2018 majú byť časti – Národný portál zdravia, ePreskripcia a eMedikácia, Elektronická zdravotná knižka občana a eAlokácie postupne implementované do praxe.

Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky

Sprostredkovateľský orgán pre Integrovaný regionálny operačný program prioritná os 3 publikuje v súvislosti so zverejňovaním dokumentov a formulárov na webovom sídle MK SR určených pre žiadateľov o poskytnutie nenávratného finančného príspevku dokumenty vo formáte .pdf (PortableDocument Format) resp. vo formáte s príponou .rtf (Rich Text Format), ak ide o formulár určený na vyplnenie žiadateľom. V ďalšom období sa plánuje zverejňovanie textových súborov vo formáte typu .docx (Office Open XML) resp. .odt (Open Document Format).

V rámci implementácie projektov Operačného programu Informatizácia spoločnosti, prioritná os č. 2 sú zverejňované zdigitalizované kultúrne objekty v súlade s platnými štandardmi k neobmedzenému prístupu k údajom v elektronickom prostredí [na portáli kultúry Slovakiana](#), ktorý bol spustený v novembri 2015. Portál je súčasťou siete európskych kultúrnych portálov na čele s celoeurópskym kultúrnym portálom Europeana.

Úloha bola realizovaná aj prostredníctvom prednášok o činnosti a službách Slovenskej knižnice pre nevidiacich: seminár „Nitlib“ (Univerzitná knižnica Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre) s témou „Využitie mobilných aplikácií, virtuálnych prehliadok a 3D technológií pri propagácii knižnice“ (18.5.2016), seminár „Digitálna knižnica nielen pre nevidiacich“ (Verejná knižnica M. Kováča, Banská Bystrica) s témami „Digitálna fonotéka SKN“ a „Knižnično-informačné služby SKN“ (19.10.2016), odborný celoslovenský seminár pri príležitosti 25. výročia otvorenia oddelenia pre nevidiacich a slabozrakých pod názvom „Knižnica v ústrety zrakovo a inak znevýhodneným používateľom“ (Mestská knižnica v Bratislave) s témou „Zvuková kniha – prostriedok prístupu k informáciám“ (11.5.2016).

Ministerstvo zahraničných vecí a európskych záležitostí Slovenskej republiky

[Webové sídlo](#) spĺňa ustanovenia dané Výnosom o štandardoch pre informačné systémy verejnej správy. Stránky boli vytvorené s maximálnym ohľadom na prístupnosť pre osoby so zrakovým postihnutím a sú validované on-line nástrojom testovania prístupnosti TAW3.

Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky

MS SR vypracovalo dokument v spolupráci s pracovnou skupinou na podporu IS Slov-lex s cieľom identifikácie nedostatkov a odporúčaniami na zlepšenie

funkcionality IS Slov-lex. Odporúčania z dokumentu sú postupne nasadzované do systému Slov-lex.

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky

MPSVR SR dodržiava štandardy v zmysle Výnosu o štandardoch pre informačné systémy verejnej správy [na svojom webovom sídle](#) aj pri elektronickej komunikácii s verejnosťou prostredníctvom e-mailu a elektronickej schránky na www.slovensko.sk. Zamestnanci, ktorí zverejňujú dokumenty sa riadia Opatrením VSÚ o zverejňovaní dokumentov na intranetovom portáli MPSVR SR a webovom sídle MPSVR SR, všetci novo prichádzajúci zamestnanci sú oboznamovaní so štandardmi prístupnosti v rámci vstupného adaptačného vzdelávania.

Úrad komisára pre osoby so zdravotným postihnutím

Webový portál komisárky pre osoby so zdravotným postihnutím je kľúčovým komunikačným nástrojom Úradu komisára pre osoby so zdravotným postihnutím vo vzťahu k širokej verejnosti, ale aj k zamestnancom Úradu.

Na portáli sú poskytované aktuálne informácie o:

- práci komisárky a zamestnancov Úradu komisára pre osoby so zdravotným postihnutím,
- priebehu vybavovania podnetov a oblastiach zásahu do práv osôb so zdravotným postihnutím a ich grafické znázornenie,
- monitoringoch a ich výsledkoch, vrátane zobrazenia v prehľadných grafoch,
- dodávateľských zmluvách a faktúrach,
- aktuálnych zákonoch v oblasti práv osôb so zdravotným postihnutím, legislatívnych zmenách s možnosťou pre verejnosť predkladať pripomienky k návrhom legislatívnych zmien,
- stanoviskách komisárky vo veciach dodržiavania práv osôb so zdravotným postihnutím.

Portál tiež plní funkciu informačného systému pre zamestnancov prostredníctvom intranetu Úradu. Intranet poskytuje elektronické zázemie pre chod úradu. Zabezpečuje elektronickú evidenciu podnetov, sledovanie aktivít zamestnancov k podnetom a ostatným pracovným procesom, evidenciu výkazov práce a dochádzky, poskytuje prístup k zdieľanému internému aj verejnému kalendáru, evidenciu a kontrolu úloh, dokumentový sklad a adresár firiem a osôb.

Portál spĺňa kritériá prístupnosti aj pre osoby so zrakovým postihnutím, nakoľko umožňuje úpravu textu zväčšením písma. Niektoré materiály, vrátane dohovoru, sú pre osoby so zdravotným postihnutím prístupné v ľahko čitateľnej forme.

Dôležitou funkcionalitou webového portálu je možnosť pre osoby podávať podnet elektronicke cez „podať podnet“, s výberom možnosti „podať elektronicke“. Taktiež je možné si cez webový portál dohodnúť elektronicke termín stretnutia podania podnetu osobne – ústne do zápisnice, cez „podať podnet“, s výberom možnosti „podať osobne“. Cieľom je zabezpečiť, aby každý podávateľ podnetu mohol komunikovať s tým zamestnancom Úradu, ktorý sa uvedenej problematike odborne venuje.

Webové sídlo komisárky pre osoby so zdravotným postihnutím bolo vytvorené v decembri 2015. Prostredníctvom webu začali byť poskytované informácie od februára 2016.

Úrad pre verejné obstarávanie

ÚVO nemá vo svojej pôsobnosti subjekty, ktoré nie sú subjektmi verejnej správy, a majú uplatňovať štandardy v oblasti prístupnosti IKT, a to v súlade so štandardmi určenými pre informačné systémy verejnej správy.

4. Odpočet plnenia za roky 2016 – 2017 – plní sa

Úrad pre verejné obstarávanie

Smernica 2014/24 EÚ bola transponovaná (prebratá) do zákona o verejnom obstarávaní (§ 42 – zohľadnili sa požiadavky dostupnosti pre osoby so zdravotným postihnutím).

Webové sídlo ÚVO, webové služby a EVO majú aj textovú verziu (mód) a spĺňajú štandardy v oblasti prístupnosti IKT a štandardy pre IS VS. Prezentačné videá – audio záznamy k zákonu o verejnom obstarávaní boli zverejnené na webovom sídle úradu. Príručka „Sociálne aspekty vo verejnom obstarávaní“ bola zverejnená na webovom sídle ÚVO.

Bola zriadená pracovná skupina pre sociálne aspekty vo verejnom obstarávaní s cieľom oboznámiť odbornú verejnosť s praktickými možnosťami sociálne zodpovedného verejného obstarávania.

Uskutočnila sa odborná konferencia ÚVO a ZMOS pod názvom „Inovatívne metódy verejného obstarávania na Slovensku“ (Sociálne aspekty vo VO).

4.3.11. Zabezpečiť parkovacie miesta pri školách a školských zariadeniach

Spôsob plnenia:

Zriaďovať parkovacie miesta pre držiteľov parkovacieho preukazu osoby so zdravotným postihnutím pri školách a školských zariadeniach.

Časový harmonogram/termín (s)plnenia: priebežne

Zodpovedný gestor: zriaďovateľ školy a školské zariadenia, VÚC

Spolupracujúci subjekt: MV SR, MŠVVŠ SR

Navrhovateľ: MŠVVŠ SR

Odpočet plnenia za roky 2016 – 2017 – plní sa

Banskobystrický samosprávny kraj

SŠ zabezpečujú podľa svojich možností parkovanie nielen pre svojich zamestnancov a žiakov, ale aj pre návštevníkov vrátane osôb so zdravotným postihnutím, parkovacie možnosti sú väčšinou postačujúce. Niektoré školy majú vyznačené a rezervované parkovanie pre osoby so zdravotným postihnutím (napr. SOŠ – SzKI v Tornali, Spojená škola v Detve, SOŠ obchodu a služieb v Novej Bani, Spojená škola v Modrom Kameni, SOŠ agropotravinárska v Rimavskej Sobote).

Bratislavský samosprávny kraj

BSK usmerní riaditeľov škôl a školských zariadení, aby v prípade, že majú pri školách vytvorené parkovacie miesta, zriaďovali v spolupráci s príslušnými orgánmi parkovacie miesta pre držiteľov parkovacieho preukazu osoby so zdravotným postihnutím.

V súčasnosti školy a školské zariadenia riešia situáciu individuálne – umožnením parkovania osôb so zdravotným postihnutím (žiakov prípadne zákonných zástupcov) v areáloch škôl tak, aby bol zabezpečený bezproblémový prístup takýchto osôb k školskej budove.

Košický samosprávny kraj

Z celkového počtu SŠ v zriaďovateľskej pôsobnosti KSK väčšina nemá vybudované oficiálne parkoviská. V súčasnosti iba 6 SŠ sídli v budovách, ktoré majú zriadené parkovacie miesta. Pre držiteľov parkovacieho preukazu osoby so zdravotným postihnutím pri školách a školských zariadeniach bolo v rámci oficiálne zriadených parkovacích kapacít vyhradených celkovo 10 miest.

Nitriansky samosprávny kraj

Riaditeľom SŠ v zriaďovacej pôsobnosti NSK bolo odporučené zriadiť parkovacie miesta pre držiteľov parkovacieho preukazu osoby so zdravotným postihnutím pri školách a školských zariadeniach. Zriadenie a zabezpečenie parkovacích miest pre držiteľov parkovacích preukazov osôb so zdravotným postihnutím pri školách a školských zariadeniach je kompetenciou vlastníka areálu, resp. budovy, ktorý vykonáva taktiež ich správu a údržbu.

Prešovský samosprávny kraj

Väčšina SŠ v zriaďovateľskej pôsobnosti PSK má zriadené parkovacie miesta pre držiteľov parkovacieho preukazu, príp. tieto miesta síce nemajú označené, ale majú dostatok priestoru na parkovanie. Niektoré školy majú naplánovanú rekonštrukciu parkovísk, pričom rátajú aj s označením, príp. plánujú do konca roka 2019 označiť takéto miesta. Školy, ktoré nemajú z kapacitných dôvodov takéto miesto na parkovanie vyhradené, majú v blízkosti mestské parkoviská, z ktorých väčšina má aj takýto označený priestor. Štyri školy, ktoré sú v prenajatých priestoroch, nemajú kompetenciu riešiť tento problém, nakoľko budovy a príslušné priestory patria mestám, evanjelickej cirkvi, a pod.

Trenčiansky samosprávny kraj

Školy v zriaďovateľskej pôsobnosti TSK zatiaľ neevidujú žiadosť o zriadenie parkovacieho miesta pre držiteľov preukazu osoby so zdravotným postihnutím. Parkovacie plochy kapacitne postačujú všetkým návštevníkom školy.

Trnavský samosprávny kraj

SŠ v zriaďovateľskej pôsobnosti TTSK rozširujú v rámci svojich možností dostupnosť parkovacích miest podľa najnovších štandardov, čoho súčasťou je budovanie parkovacích miest pre osoby so zdravotným postihnutím.

Žilinský samosprávny kraj

SŠ a školské zariadenia v zriaďovateľskej pôsobnosti majú celkovo 11 zriadených parkovacích miest pre držiteľov parkovacieho preukazu osoby so zdravotným postihnutím: Dopravná akadémia v Žiline – 1 miesto; Gymnázium A.

Bernoláka, Námestovo – 2 miesta; Gymnázium M. M. Hodžu, Liptovský Mikuláš – 1 miesto; Obchodná akadémia, Dolný Kubín – 1 miesto; Spojená škola, Nižná – 2 miesta; SOŠ dopravná, Martin – Priekopa – 1 miesto; SOŠ polytechnická, Liptovský Mikuláš – 2 miesta a SOŠ stavebná, Žilina – 1 miesto.

4.3.12. Podporiť horizontálne princípy rovnosť mužov a žien a nediskriminácia pre roky 2014 – 2020 v rámci EŠIF v zmysle Partnerskej dohody SR na roky 2014-2020.

Spôsob plnenia:

Zabezpečiť rovnosť príležitostí na trhu práce a v príprave naň pre programy ESF a zabezpečiť rovnosť príležitostí v prístupe a vo využívaní infraštruktúry a služieb pre ostatné programy EŠIF s osobitným dôrazom na vytváranie podmienok prístupnosti pre osoby so zdravotným postihnutím.

Časový harmonogram/termín (s)plnenia: 2016 – 2020

Zodpovedný gestor: MPSVR SR

Navrhovateľ: MPSVR SR

Odpočet plnenia za roky 2016 – 2017 – plní sa

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky

Gestor horizontálnych princípov (ďalej len „HP“) plní svoje úlohy v rámci Systému riadenia EŠIF, napr.: definuje podmienku poskytnutia príspevku súvisiacu so zabezpečením uplatňovania HP a spôsob jej overovania, ktoré sú pre riadiaci orgán (ďalej len „RO“) záväzné; spolupracuje s RO pri príprave všetkých dokumentov na programovej a projektovej úrovni s cieľom zabezpečiť správne a včasné zapracovanie potrebných aspektov implementácie HP na úrovni operačných programov; zabezpečuje školiace a vzdelávacie aktivity pre RO a relevantných sociálno-ekonomických partnerov v rámci vzdelávacieho plánu Centrálného koordinačného orgánu (ďalej len „CKO“); poskytuje informovanosť a publicitu v rámci komunikačného plánu CKO; spolupracuje s RO pri definovaní merateľných ukazovateľov pre HP a plní ďalšie úlohy v súlade s platnou právnou úpravou a systém implementácie HP.

4.3.13. Pripraviť Konceptiu mestského rozvoja Slovenskej republiky.

Spôsob plnenia:

Pomenovať a analyzovať súčasný stav miest a ich rozvoj v súlade s cieľom udržateľného rozvoja.

Časový harmonogram/termín (s)plnenia: 2019

Zodpovedný gestor: MDV SR

Navrhovateľ: MDV SR

Odpočet plnenia za roky 2016 – 2017 – plní sa

Ministerstvo dopravy a výstavby Slovenskej republiky

Koncepcia mestského rozvoja SR do roku 2030 bola MDV SR listom č. 21824/2017/SBPMR/85627-M zo dňa 18.12.2017 predložená na rokovanie vlády SR.

4.4. Rovnaké zaobchádzanie, prístup k spravodlivosti a ochrana pred diskrimináciou

Strategický cieľ:

Zabezpečiť osobám so zdravotným postihnutím rovnaké zaobchádzanie vo všetkých oblastiach života a zaručiť osobám so zdravotným postihnutím rovnakú a účinnú právnu ochranu pred diskrimináciou. Zabezpečiť osobám so zdravotným postihnutím účinný prístup k spravodlivosti na rovnakom základe s ostatnými, a to aj poskytnutím procesných a veku primeraných úprav s cieľom uľahčiť im účinné plnenie ich úloh priamych a nepriamych účastníkov vrátane úlohy svedkov, vo všetkých súdnych konaniach, a to aj vo fáze vyšetrovania a predbežného konania.

4.4.2. Pripraviť návrh nového Občianskeho zákonníka, ktorého súčasťou bude aj nová koncepcia spôsobilosti na právne úkony a možnosti jej obmedzenia, ako aj inštitúty opatrovníctva a poručníctva.

Spôsob plnenia:

Rekodifikácia Občianskeho zákonníka.

Časový harmonogram/termín (s)plnenia: 2018

Zodpovedný gestor: MS SR

Spolupracujúce subjekty: Komisia pre rekodifikáciu Občianskeho zákonníka

Navrhovateľ: MS SR

Odpočet plnenia za roky 2016 – 2017 – nesplnené

Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky

MS SR plánuje riešiť novú koncepciu opatrovníctva v rámci Vecného zámeru reformy opatrovníctva dospelých v SR. MS SR začalo v roku 2017 pripravovať legislatívne práce na tejto reforme. Znenie vecného zámeru reformy opatrovníctva dospelých a seniorov sa tvorilo v rámci pracovnej skupiny, ktorú v júni 2017 kreovala podpredsedníčka vlády SR a ministerka spravodlivosti SR.

4.4.3. Pripraviť novelu Občianskeho zákonníka.

Spôsob plnenia:

V rámci novely Občianskeho zákonníka upraviť podporované rozhodovanie v súlade s čl. 12 Dohovoru.

Časový harmonogram/termín (s)plnenia: 2017

Zodpovedný gestor: MS SR

Spolupracujúce subjekty: Komisár pre osoby so zdravotným postihnutím, Komisia pre rekodifikáciu Občianskeho zákonníka

Navrhovateľ: KOZP

Odpočet plnenia za roky 2016 – 2017 – nesplnené

Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky

MS SR plánuje riešiť túto tému vrátane novej koncepcie opatrovníctva v rámci Vecného zámeru reformy opatrovníctva dospelých v SR. MS SR začalo v roku 2017 pripravovať legislatívne práce na tejto reforme. Znenie vecného zámeru reformy opatrovníctva dospelých a seniorov sa tvorilo v rámci pracovnej skupiny, ktorú v júni 2017 kreovala podpredsedníčka vlády SR a ministerka spravodlivosti SR. Vzhľadom na to, sa čiastková novelizácia Občianskeho zákonníka v tomto smere neplánuje.

Úrad komisára pre osoby so zdravotným postihnutím

V oblasti občianskoprávnej agendy, komisárka pre osoby so zdravotným postihnutím vo svojej správe za rok 2016 navrhla, okrem iného:

- vytvoriť systém pravidelného štatistického zisťovania a priebežnej aktualizácie počtu osôb, ktorým bolo rozhodnutím súdu zasiahnuté do spôsobilosti na právne úkony alebo ktorým bola táto spôsobilosť na právne úkony vrátená alebo zmenená.
- Implementovať článok 12 dohovoru do Občianskeho zákonníka tak, aby sa dosiahol súlad medzi procesnoprávnou úpravou a hmotnoprávnou úpravou.
- Pri implementácii článku 12 dohovoru je prvoradou legislatívnou úlohou odstránenie inštitútu úplného pozbavenia spôsobilosti na právne úkony v Občianskom zákonníku (aj keď súdy od 1. júla 2016 už nemôžu ľudí pozbavovať spôsobilosti na právne úkony).
- Zároveň je potrebné zakotvenie nových právnych inštitútov – podporované rozhodovanie, zastúpenie členom domácnosti, predbežné právne prehlásenie, opatrovníctvo bez obmedzenia spôsobilosti na právne úkony (ako účinnejšie formy pomoci a miernejšie zásahy do osobného statusu človeka) tak, aby sa obmedzenie spôsobilosti na právne úkony stalo najkrajnejším prostriedkom zásahu do spôsobilosti na právne úkony dospelého človeka.
- V novele Občianskeho zákonníka precizovať ochranu majetkových práv osôb so zdravotným postihnutím, ktorej nevyhnutnou súčasťou bude implementácia článku 12 ods. 5 dohovoru a vytváranie základného rámca ochrany majetkových práv osôb so zdravotným postihnutím.
- Je potrebné, aby správa majetku opatrovanca a povinnosti opatrovníka boli jasne upravené, s dôrazom na zodpovednosť opatrovníka za riadnu správu zvereného majetku.

V správe komisárky pre osoby so zdravotným postihnutím za rok 2016 bola pozitívne hodnotená legislatívna zmena procesných občianskoprávnych predpisov ako „prvý krok smerovania vnútroštátnej legislatívy Slovenskej republiky k medzinárodným normám v oblasti ľudských práv chrániacich osoby so zdravotným postihnutím (s.45).“ Procesné právo samotné však nemôže dostatočne saturovať potrebu jasných a podrobnejších pravidiel hmotného práva. Predovšetkým hmotnoprávne pravidlá môžu spravodlivo nastaviť právne vzťahy medzi opatrovníkom a opatrovancom. V tejto súvislosti je potrebné upraviť najmä požiadavky, ktoré štát bude klást' na samotných opatrovníkov – napr. že je schopný starať sa o nakladanie s majetkom opatrovanca, je morálne bezúhonný, bez zápisu v registri trestov, či je vhodné, aby bola daná osoba určená za opatrovateľa všeobecne a taktiež sa zaoberať

otázkou, či je osoba vhodná byť opatrovateľom v konkrétnom prípade – teda upraviť otázky tzv. „kolízie záujmov“.

Za účelom novely Občianskeho zákonníka v rámci tzv. „opatrovníckej reformy“ bola pri MS SR zriadená pracovná skupina, ktorá v období od júna 2017 – októbra 2017 vypracovala návrh vecného zámeru reformy opatrovníctva. Pracovná skupina k tomuto návrhu zasadala dňa 19.9.2017 a 26.9.2017. Následne sa v dňoch 23. – 24.11. uskutočnilo stretnutie v Omšeni s cieľom prejednať návrh vecného zámeru na kongrese poručenských sudcov.

V rámci pripomienok komisárky pre osoby so zdravotným postihnutím k návrhu vecného zámeru reformy opatrovníctva poukazujeme na skutočnosť, že Výbor OSN odporúča, aby zmluvný štát zrušil § 10 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ktorý upravuje pozbavenie spôsobilosti na právne úkony, a § 10 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ktorý upravuje obmedzenie spôsobilosti na právne úkony, a zaviedol podporované rozhodovanie, ktoré rešpektuje autonómiu, vôľu a preferencie jednotlivca.

Jedným zo základných posolstiev dohovoru je, že na osoby so zdravotným postihnutím by sa nemalo pozeráť ako na objekty, ale ako na ľudské subjekty, ktoré si zaslúžia rovnakú úctu a zaobchádzanie ako ľudia bez postihnutia. Tento dohovor je medzinárodne uznaný právny dokument, ktorý ustanovuje smernice pre medzinárodné spoločenstvo. Je to nástroj a hybná sila pre domáce zmeny. Dohovor zaviedol paradigmatický posun v medzinárodnom a národnom právnom poriadku zavedením koncepcie „podporovaného rozhodovania“. Podporované rozhodovanie znamená, že práva sa neprenášajú na iné osoby. Ľudia s postihnutím plne užívajú všetky svoje práva. Podporované rozhodovanie má nahradiť systémy poručníctva. Zatiaľ čo existujúca legislatíva poručníctva postupuje cestou čiastočného alebo úplného zbavenia svojprávosti ľudí s postihnutím, článok 12 dohovoru jasne deklaruje, že osoby so zdravotným postihnutím musia mať „právnu spôsobilosť na rovnakej báze ako iní ľudia“.

Právna spôsobilosť by sa mala chápať ako spôsobilosť mať práva a možnosť konať. Dohovor tiež ustanovuje, že osoby so zdravotným postihnutím dostanú „podporu, ktorú si môžu žiadať“ pri uplatňovaní svojich práv.

Pracovná skupina v rámci vecného zámeru reformy opatrovníctva sa venovala aj otázke tzv. „verejného opatrovníka“. Problematika úpravy tzv. verejného opatrovníctva má rozsiahly rozmer, pretože sa dotkne v zásade všetkých poskytovateľov SS s celoročnou pobytovou službou, domovy pre seniorov, špecializovaných zariadení a ďalších poskytovateľov soc. služieb. Komisárka pre osoby so zdravotným postihnutím niekoľkokrát poukazovala na konflikt záujmov medzi týmto opatrovníkom a klientom – prijímateľom SS. Považujeme za dôležité uviesť, že túto agendu je potrebné rozpracovať komplexne a to aj so zabezpečením jednoznačných kompetencií, dôslednej a efektívnej kontroly, neustáleho vzdelávania verejných opatrovníkov a profesionalizácie vrátane zodpovednosti za škodu.

Navrhujeme upraviť aj samotné požiadavky, ktoré bude štát klásť na osobu opatrovníka a taktiež jeho zodpovednosť za plnenie povinností: napr. rozpracovať podmienky porušenia práv a povinností, trestnú zodpovednosť opatrovníka, namietat' a žalovať rozhodnutie opatrovníka vykonané v rozpore so záujmami opatrovanca. Taktiež je vhodné upraviť otázku, či pôjde o rôzne typy opatrovníkov tzv.

(„odstupňovaný rozsah pomoci“), pretože nie všetky osoby potrebujú využívať inštitút opatrovníctva v rovnakom rozsahu: napr. môže ísť o dôverníka, správcu majetku, asistenta, poradcu, blízku osobu.. atď.

Zároveň je potrebné začať riešiť otázku finančného zabezpečenia povinnosti obcí a miest pri výkone funkcie opatrovníctva osobám s obmedzenou spôsobilosťou na právne úkony, vrátane funkcie procesného (kolízneho) opatrovníctva.

Z poznatkov z činnosti Úradu komisára pre osoby so zdravotným postihnutím vyplýva, že kontrola ustanovených opatrovníkov prebieha zo strany súdov formálne. Kontrola sa poväčšine obmedzuje na podanie správy o nakladaní s finančnými prostriedkami opatrovanca, ktorá sa založí do súdneho spisu. Úrad komisára pre osoby so zdravotným postihnutím v rámci svojej činnosti prešetruje podnety, v ktorých sa na komisárku obrátili osoby so zdravotným postihnutím, ktoré sa domnievajú, že opatrovník zneužíva svoje postavenie, najmä čo sa týka nakladania s majetkom. V tejto súvislosti navrhujeme, aby súdne orgány mali vytvorený aparát, ktorý bude slúžiť na včasnú a efektívnu kontrolu dodržiavania povinností opatrovníka.

V rámci vecného zámeru reformy opatrovníctva komisárka poukázala na skutočnosť, že nie je správne, ak by mala mať reforma opatrovníctva len nevyhnutný a minimálny dopad na verejné financie. Ak chceme zaviesť účinný a efektívny spôsob ustanovovania opatrovníkov a kontroly opatrovníckych povinností a opatrovníkov samotných je potrebné počítat so značnými nákladmi na sfunkčnenie týchto procesov. Úrad komisára pre osoby so zdravotným postihnutím z podnetov zaznamenal prípady, kedy samotná obec / mesto odmieta stať sa opatrovníkom, pretože nemá na vykonávanie týchto kompetencií z dôvodu časovo náročnej práce dostatok personálneho obsadenia a s tým spojené finančné zdroje. Taktiež netreba opomenúť ani na personálne posilnenie poručníckych súdov.

V rámci vytvorenia systému pravidelného štatistického zisťovania a priebežnej aktualizácie počtu osôb, ktorým bolo rozhodnutím súdu zasiahnuté do spôsobilosti na právne úkony alebo ktorým bola táto spôsobilosť na právne úkony vrátená alebo zmenená Úrad komisára pre osoby so zdravotným postihnutím inicioval stretnutie na Analytickom centre MS SR, na ktorom bol prerokovaný pripravený koncept štatistického zisťovania údajov vo veci spôsobilosti na právne úkony do budúcnosti.

4.4.4. Novelizovať antidiskriminačný zákon tak, aby v sebe inkorporoval odporúčania Výboru OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím č. 13 – 18.

Spôsob plnenia:

Novelizácia § 2a ods. 1 antidiskriminačného zákona

Časový harmonogram/termín (s)plnenia: 2020

Zodpovedný gestor: MS SR

Spolupracujúce subjekty: MPSVR SR, MVO, Komisár pre osoby so zdravotným postihnutím

Navrhovateľ: MS SR

Odpočet plnenia za roky 2016 – 2017 – plní sa

Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky

MS SR zhromažďuje podklady k prípadným zmenám antidiskriminačného zákona. Zatiaľ máme k dispozícii Analýzu potreby novelizácie antidiskriminačného zákona spracovanú v roku 2017 SNSPLP, v ktorej sú obsiahnuté viaceré odporúčania. Vzhľadom na závažnosť danej problematiky nie je na rok 2018 plánované predloženie finálnej novelizácie antidiskriminačného zákona.

4.5. Nezávislý spôsob života, začlenenie do spoločnosti a osobná mobilita

Strategický cieľ:

Prijať účinné a primerané opatrenia, ktoré osobám so zdravotným postihnutím umožnia plné využívanie nezávislého spôsobu života a začlenenia do spoločnosti. Prijať účinné opatrenia na zabezpečenie osobnej mobility s najväčšou možnou nezávislosťou pre osoby so zdravotným postihnutím.

4.5.1. *Podporiť realizáciu procesu deinštitucionalizácie a transformácie systému sociálnych služieb.

Spôsob plnenia:

Aktualizovať a realizovať jednotlivé úlohy v Národnom akčnom pláne prechodu z inštitucionálnej na komunitnú starostlivosť v systéme sociálnych služieb 2016 – 2020 v súlade s odporúčaniami Výboru OSN pre práva osôb so zdravotným postihnutím a *Všeobecným komentárom Výboru OSN pre práva osôb so zdravotným postihnutím*. Národné projekty modelujú a overujú jednotný postup zásadných zmien prechodu z inštitucionálnej sociálnej starostlivosti na komunitnú. Riešia dopad negatívnych vplyvov inštitucionalizácie vytvorením možnosti pre prechod klientov zariadení sociálnych služieb do prirodzeného prostredia komunity obce a umožní im plne a rovnoprávne sa začleniť do spoločnosti. Život v komunite obce im otvorí nové možnosti pre osobnostný rozvoj a kvalitatívnu zmenu ich životného štýlu.

Časový harmonogram/termín (s)plnenia: 2018

Zodpovedný gestor: MPSVR SR

Spolupracujúce subjekty: VÚC, obce, ZMOS, ÚMS, MPRV SR

Navrhovateľ: MPSVR SR

Spôsob plnenia:

2. Zriadiť pracovnú skupinu za účelom prípravy *Stratégie deinštitucionalizácie systému sociálnych služieb a náhradnej starostlivosti v Slovenskej republike po roku 2020*.

Časový harmonogram/termín (s)plnenia: 2019

Zodpovedný gestor: MPSVR SR

Spolupracujúci subjekt: MŠVVŠ SR, MZ SR, MS SR, MPRV SR, MF SR, ZMOS, VÚC, MVO

Navrhovateľ: ZPMPV SR

Odpočet plnenia za roky 2016 – 2017 – plní sa

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky

V oblasti podpory procesu deinštitucionalizácie (ďalej len „DI“) SS ministerstvo pripravilo nový [Národný akčný plán prechodu z inštitucionálnej na komunitnú](#)

[starostlivosť v systéme sociálnych služieb na roky 2016 – 2020](#) (ďalej len „Národný akčný plán DI“), ktorý reflektuje aj na záverečné odporúčania a pripomienky Výboru OSN pre práva osôb so zdravotným postihnutím v oblasti DI a transformácie SS.

Jednotlivé úlohy Národného akčného plánu DI sú realizované so zreteľom na udržateľnosť služieb komunitného charakteru, v zmysle: komunitné SS – individualizované služby poskytované v prirodzenom sociálnom prostredí ako jedného z pilierov nezávislého života. Cieľom tohto dokumentu bolo stanovenie konkrétnych cieľov a opatrení pre pokračovanie v procese DI SS, pre nastavenie postupov, pomocou ktorých sa inštitucionálna starostlivosť o osoby so zdravotným postihnutím a seniorov postupne nahradí komunitnými službami v závislosti od individuálnych potrieb ich klientov - prijímateľov týchto služieb.

Vláda SR schválila Stratégiu deinštitucionalizácie systému sociálnych služieb a náhradnej starostlivosti v Slovenskej republike (ďalej len „Stratégia DI“). Stratégia DI je každoročne vyhodnocovaná a Informáciu o plnení opatrení Stratégie DI za rok 2016 vzala vláda SR na vedomie dňa 11.01.2017. Informáciu o plnení opatrení Stratégie DI za rok 2017 vzala vláda Slovenskej republiky na vedomie dňa 10.01.2018.

Pokračovať v procese DI starostlivosti o osoby so zdravotným postihnutím sa bude aj prostredníctvom Národného projektu Deinštitucionalizácia zariadení sociálnych služieb – Podpora transformačných tímov (ďalej len „Národný projekt DI ZSS – Podpora transformačných tímov“), ktorého hlavným cieľom je príprava, kreovanie a systematická metodická podpora transformačných tímov pri tvorbe transformačných plánov konkrétnych ZSS zapojených do procesu prechodu z inštitucionálnej na komunitnú starostlivosť a naštartovanie transformačných procesov v komunitách, kde sa tieto zariadenia budú nachádzať. Výsledkom tejto podpory bude vytvorenie transformačných plánov pre konkrétne ZSS, ktoré sú nevyhnutné pre zabezpečenie synergie s IROP. MPRV SR ako riadiaci orgán IROP dňa 22.5.2017 vyhlásilo otvorenú výzvu na predkladanie žiadostí o nenávratný finančný príspevok na podporu prechodu poskytovania SS a z inštitucionálnej formy na komunitnú (proces DI existujúcich zariadení) v objeme 67 449 470 eur (zdroj EÚ). Príprava ZSS zapojených do projektu sa bude uskutočňovať predovšetkým prostredníctvom zabezpečenia kontinuálnej metodickej podpory, vzdelávania relevantných osôb a subjektov, diseminačných aktivít podporujúcich proces DI a vzťahov v komunite, supervízie, informačných aktivít o procese DI.

Národný projekt je zdrojom financovania investičná priorita 4.2 (Prioritná os: 4. Sociálne začlenenie, špecifického cieľa 4.2.1), žiadateľom bude Implementačná agentúra MPSVR SR, predpokladaná celková dĺžka realizácie aktivít projektu je 66 mesiacov. Projekt je podporený v maximálnej výške nenávratného finančného príspevku, ktorá predstavuje sumu 8 799 083,38 eur. Národný projekt bude realizovaný v rámci územia celej SR. Zapojiť sa do tohto Národného projektu bude umožnené každému veľkokapacitnému pobytovému ZSS, ktoré o podporu pri procese DI prejaví záujem a bude spĺňať Hlavné zásady výberu operácií pre Špecifický cieľ 2.1.1 v súlade s IROP. V národnom projekte DI ZSS – Podpora transformačných tímov bude 7 podaktivít – aktivity riadiaceho výboru projektu, zriadenie a činnosť metodického a koordinačného tímu, výber zapojených zariadení, hodnotenie pripravenosti zariadení na proces DI, vzdelávanie pre zapojené ZSS ich zriaďovateľov a ďalších relevantných aktérov, konzultácie prípravy transformačných plánov, diseminačné aktivity procesu prechodu z inštitucionálnej na komunitnú starostlivosť.

Podpora zapojených zariadení v rámci tohto projektu bude prebiehať až do obdobia vytvorenia transformačných plánov, začiatku ich realizácie, resp. do začiatku realizácie investičných projektov DI v rámci IROP s ukončením realizácie aktivít projektu najneskôr v prvom štvrtroku 2023. Projekt bude realizovaný v partnerstve troch partnerských organizácií – Rada pre poradenstvo v sociálnej práci; Slovenská technická univerzita v Bratislave, Fakulta architektúry STU, Výskumné a školiace centrum bezbariérového navrhovania; Slovenská únia podporovaného zamestnávania. Každý zapojený partner bude vecne zodpovedný za základné oblasti podpory v procese DI SS, zmeny fyzického prostredia, zamestnávania a aktivizácia. Implementácia Národného projektu DI ZSS - Podpora transformačných tímov prinesie konkrétne návrhy a odporúčania na zmenu legislatívy pre ďalšiu podporu procesu prechodu z inštitucionálnej na komunitnú starostlivosť.

Konkretizácia stavu projektového financovania a zabezpečenia synergie medzi IROP a OP ĽZ :

Národný projekt DI ZSS – Podpora transformačných tímov v rámci OP ĽZ je toho času pripravený.

Dlhšie obdobie procesu prípravy národného projektu DI ZSS – Podpora transformačných tímov bolo ovplyvnené najmä týmito objektívnymi skutočnosťami:

- vstup partnerov do projektu, podľa aktuálnej verzie 1.1 Stratégie financovania EŠIF pre programové obdobie 2014 – 2020, ktorej certifikačným orgánom je MF SR by mali neštátne subjekty spolufinancovať národné projekty vo výške 5%. V zmysle schváleného projektového zámeru a návrhu žiadosti o nenávratný finančný príspevok (ďalej len „žiadosť o NFP“), ktorý prešiel medzirezortným pripomienkovaním, bol projekt schválený ako partnerský projekt bez povinnosti spolufinancovania partnerov. Nadmieru dlhšie časové obdobie od schválenia projektového zámeru po spustenie realizácie projektu bolo spôsobené tým, že partneri projektu – mimovládne subjekty – odmietali prevziať na seba zodpovednosť za spolufinancovanie svojej účasti. Na základe tejto skutočnosti MPSVR SR hľadalo alternatívne riešenia, ktoré by umožnili pokračovať v začatom procese deinštitucionalizácie a transformácie systému sociálnych služieb spoločne s odborníkmi z neštátnych organizácií. MPSVR SR v spolupráci s MF SR našlo riešenie problému - spolufinancovanie partnerov vo výške 5% bude hrazené z kapitoly MPSVR SR.
- schém štátnej pomoci, po rokovaní MPSVR SR so zástupcami Protimonopolného úradu Slovenskej republiky (ďalej len „PMÚ SR“) vo veci nastavenia podmienok a mechanizmu poskytovania pomoci de minimis partnerom/tretím subjektom v rámci realizácie NP, PMÚ SR akceptuje, že v rámci predloženej aktualizácie schémy pomoci de minimis v rámci aktivity 1.5 (vzdelávanie a workshopy) bude celá pomoc postúpená tretej strane/poskytovateľom sociálnych služieb. To znamená, že prijímateľom pomoci de minimis bude poskytovateľ SS. Uvedené bude nutné adekvátnym spôsobom zapracovať do zmluvných podmienok.

V rámci IROP:

- Výzva „Podpora prechodu poskytovania sociálnych služieb a sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately z inštitucionálnej formy na komunitnú (proces deinštitucionalizácie)“ - IROP-PO2-SC211-2016-4
- Výzva na predkladanie projektových zámerov „Podpora poskytovania sociálnych služieb a sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately v zariadeniach na komunitnej úrovni“ - IROP-PO2-SC211-PZ-2018-6

Zabezpečenie synergie medzi IROP a OP ĽZ a národnými stratégiami a legislatívou je zabezpečené o.i. aj:

- stanoviskom MPSVR SR o súlade projektu a Transformačného plánu zariadenia s príslušnou legislatívou a princípmi DI stanovenými v Stratégii DI a v iných strategických dokumentoch, ktorý je súčasťou Žiadosti o nenávratný finančný príspevok výziev IROP.
- pracovnou skupinou pre koordináciu OP ĽZ a IROP pre oblasť DI, ktorá bola zriadená ako spoločná platforma riadiacich orgánov pre OP ĽZ a IROP na systematickú výmenu informácií za účelom vytvorenia účinného mechanizmu vecného, obsahového a časového zosúladovania prípravy a implementácie oboch operačných programov vo vzťahu k podpore DI poskytovania SS a výkonu opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately. Ide o nadrezortnú pracovnú skupinu MPSVR SR ako riadiaceho orgánu pre OP ĽZ a MPRV SR ako riadiaceho orgánu pre IROP a Výboru expertov pre DI.

Počas prípravy výzvy „Podpora prechodu poskytovania sociálnych služieb a sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately z inštitucionálnej formy na komunitnú (proces deinštitucionalizácie)“ - IROP-PO2-SC211-2016-4, RO pre IROP spolu s MPSVR SR ako gestorom sociálnej a rodinnej politiky evidovali značný dopyt a potrebu čo najskoršieho vyhlásenia výzvy zo strany poskytovateľov SS a sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately za účelom plnenia úloh a cieľov v rámci národných stratégií v oblasti sociálnych služieb a sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately.

Z dôvodu nízkeho dopytu žiadateľov v prvom hodnotiacom kole a možnej náročnosti prípravy žiadostí o NFP vypracoval RO pre IROP dotazník s cieľom identifikovať problémy pri príprave žiadostí o NFP. Dotazník bol určený pre sprostredkovateľské orgány IROP, MPSVR SR a potenciálnych žiadateľov, ktorí sú oprávnení na predkladanie žiadostí o NFP v súlade so zákonmi. Otázky dotazníka boli prepojené s podmienkami poskytnutia príspevku a s vybranými predmetmi hodnotenia žiadostí o NFP vo výzve IROP-PO2-SC211-2017-17 a s externými faktormi ovplyvňujúcimi predkladanie žiadostí o NFP.

Predložených ŽoNFP v 1. 2. 3. 4. 5. hodnotiacom kole (ERDF) bolo v celkovej výške 17 203 847 eur.

MPSVR SR ako gestorom sociálnej a rodinnej politiky spolupracovalo s MPRV SR (Riadiaci orgán pre IROP) na výzve na predkladanie projektových zámerov na podporu poskytovania nových a existujúcich sociálnych služieb a sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately v zariadeniach na komunitnej úrovni. Riadiaci orgán pre IROP vyhlási výzvu na predkladanie projektových zámerov na podporu poskytovania nových a existujúcich sociálnych služieb a sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately v zariadeniach na komunitnej úrovni v objeme 72 363 394 eur.

MPSVR SR intenzívne komunikovalo s MPRV SR k otázkam ohľadne výzvy na predkladanie žiadostí o nenávratný finančný príspevok na podporu prechodu poskytovania sociálnych služieb a sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately z inštitucionálnej formy na komunitnú (proces DI existujúcich zariadení) a výzvy na predkladanie projektových zámerov na podporu poskytovania nových a existujúcich SS a sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately v zariadeniach na komunitnej úrovni. MPRV SR spolu s MPSVR SR evidujú značný dopyt a veľký záujem o výzvu na predkladanie projektových zámerov „Podpora poskytovania sociálnych služieb a sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately v zariadeniach na komunitnej úrovni“.

Efektívnym nástrojom podpory na zabezpečenie zotrvania občanov v prirodzenom domácom prostredí na komunitnej úrovni v súlade s princípmi DI je aj poskytovanie terénnej opatrovateľskej služby (národným projektom „Podpora opatrovateľskej služby“ sa zvýšil počet klientov, ktorým sa doteraz neposkytovala opatrovateľská služba o 3 842 osôb a na druhej strane sa vytvorili nové pracovné miesta pre opatrovateľov v počte 3 620). Projekt sa realizuje po dobu 33 mesiacov, jeho implementácia sa začala v decembri 2015, do súčasnosti sa jeho implementáciou podporilo opatrovanie 5 326 osôb odkázaných na pomoc inej osoby a 3 722 pracovných miest pre opatrovateľov. Zámerom MPSVR SR je po ukončení súčasného národného projektu naďalej pokračovať v podpore opatrovateľskej služby pomocou zdrojov EŠIF.

Novela zákona o sociálnych službách vykonaná s účinnosťou od 1. januára 2018 zákonom č. 331/2017 Z. z. – vymedzenie legislatívnych úprav zameraných na podporu DI systému SS:

1. novonastavená (na poznatky prípravy DI reagujúca právna úprava) regulácia počtu miest v zariadení podporovaného bývania z hľadiska požiadavky rodinného ubytovania, ktoré je vymedzené v zásade reguláciou počtu prijímateľov tejto SS v jednej bytovej jednotke, resp. vo viacerých bytových jednotkách v bytovom dome, v rodinnom dome a inej budove určenej na dlhodobé bývanie osôb.

Zavedenie poskytovania SS v zariadení podporovaného bývania v budove na bývanie najviac pre

- šesť prijímateľov SS v jednej bytovej jednotke a
- dvanásť prijímateľov SS vo viacerých bytových jednotkách so spoločným hlavným vstupom z verejnej komunikácie.

Cieľom takto koncipovanej úpravy je prirodzene začleňovať zariadenia podporovaného bývania do rodinných domov, bytových domov a budov určených na dlhodobé bývanie v rámci bežnej zástavby, a to v záujme sociálneho začleňovania prijímateľov týchto SS a priblíženia spôsobu ich života väčšinovej populácií na rovnakom základe, a to i z hľadiska podmienok bývania a prirodzeného občianskeho spolunažívania.

2. novonastavený spôsob posudzovania regulácie počtu miest v zariadení pre seniorov, špecializovanom zariadení a DSS so zámerom odklonu od priestorovej segregácie ZSS a prevádzky veľkokapacitných ZSS. Právna úprava má za cieľ odstrániť v tomto smere neželateľnú aplikačnú prax uplatňovania doterajšej právnej úpravy, pri ktorej sa v jednej budove zariadenia poskytovala SS v zariadení aj

viacerými poskytovateľmi tohto druhu SS, u ktorých sa podmienka regulácie počtu prijímateľov SS posudzovala bez vzájomnej previazanosti oddelene (a teda reálne sa v jednej budove poskytovala SS napr. v zariadení pre seniorov 80 a viac klientom viacerými poskytovateľmi tejto SS), alebo sa v jednej budove zariadenia pre seniorov poskytovala popri SS v zariadení pre seniorov aj iná pobytová SS v inom druhu ZSS tým istým poskytovateľom SS alebo iným poskytovateľom SS, u ktorých sa podmienka regulácie počtu prijímateľov SS posudzovala bez vzájomnej previazanosti oddelene (a teda reálne sa v jednej budove poskytovala pobytová SS v ZSS pre desiatky klientov a išlo reálne o veľkokapacitnú budovu účelovo prevádzkovanú na účely poskytovania pobytových SS). Právna úprava preto explicitne ustanovuje, že do počtu prijímateľov SS v jednej budove zariadenia sa započítavajú aj prijímatelia SS v tomto druhu zariadenia u iného poskytovateľa pobytovej SS v zariadení v tejto budove a prijímatelia celoročnej pobytovej SS (aj týždennej pobytovej SS) v inom druhu ZSS v tejto budove. Reálne sa tým docieli možnosť prevádzkovania pobytových SS v jednej budove najviac pre 40 prijímateľov SS, a to bez ohľadu na druh prevádzkovaných ZSS a na počet poskytovateľov týchto SS.

3. právna úprava novo ustanovuje pohľadávku poskytovateľa SS nezaplatenej úhrady za SS alebo jej nezaplatenej časti, ktorá vznikla počas doby nezaopatrenosti prijímateľa SS, za pohľadávku voči fyzickej osobe, ktorá má k tomuto dieťaťu vyživovaciu povinnosť. Ak takejto osoby niet, táto pohľadávka zaniká. Dôvodom takto koncipovanej úpravy je zabezpečiť ochranu dieťaťa, ako prijímateľa SS, pred dôsledkami akumulácie dlhu nezaplatenej úhrady a jeho vymáhaním po dosiahnutí jeho vlastných príjmov, resp. jeho osamostatnení. Nakoľko v postavení povinného platiť úhradu za SS je prijímateľ tejto SS, teda dieťa zastúpené zákonným zástupcom, táto neplatená úhrada je podľa doterajšej právnej úpravy evidovaná ako pohľadávka voči tomuto dieťaťu, od ktorého sa vymáha pri zmenených príjmových a majetkových pomeroch, a to aj po dosiahnutí jeho plnoletosti. Tým sa vymáhanie pohľadávky stáva podľa doterajšej právnej úpravy reálnou prekážkou jeho snahy o uplatnenie sa na trhu práce (chránenom trhu práce) a jeho plné začlenenie v rámci realizácie stratégie DI ZSS. Navrhovaná nová právna úprava tomu zamedzuje.

4. vzhľadom na povahu a charakter služby včasnej intervencie a najmä jej preventívne pôsobenie z hľadiska nepriaznivých dôsledkov zdravotného postihnutia dieťaťa na jeho sociálne začlenenie a začlenenie jeho rodiny sa novo ustanovuje povinnosť VUC poskytovať finančný príspevok na prevádzku tejto SS, ak o poskytovanie požiadava neverejného poskytovateľa tejto SS. Právnou podmienkou je neposkytovanie tejto SS s cieľom dosiahnuť zisk, a žiadosť VUC o poskytovanie tejto SS neverejného poskytovateľa SS, a to pri viazanosti právom výberu poskytovateľa SS fyzickou osobou, ktorá je odkázaná na SS a žiada o jej zabezpečenie a realizáciou práva informovaného výberu poskytovateľa tejto SS (vrátane dostupnosti informácií v zrozumiteľnej forme o spôsobe poskytovania SS, o úhrade za SS a cieľovej skupine, ktorej je poskytovaná).

5. v rámci finančnej podpory neverejných poskytovateľov SS sa novo ustanovuje povinnosť VUC poskytovať finančný príspevok na prevádzku poskytovanej SS - podpory samostatného bývania. Právnou podmienkou je neposkytovanie tejto SS zo strany jej neverejného poskytovateľa s cieľom dosiahnuť zisk, a predchádzajúca žiadosť VUC o poskytovanie tejto SS konkrétneho neverejného poskytovateľa SS v konkrétnom rozsahu poskytovaných výkonov.

Táto novo ustanovená povinnosť poskytnutia finančnej podpory z verejných prostriedkov vychádza zo skutočnosti, že tento druh podpornej služby zameranej na podporu samostatnosti, nezávislosti a sebestačnosti fyzickej osoby, a to najmä pomocou pri prevádzke domácnosti, pomocou pri hospodárení s peniazmi, podporou pri organizovaní času, podporou pri zapojení sa do spoločenského a pracovného života, podporou rozvoja osobných záujmov, zabezpečuje vytvorenie podmienok na zotrvanie fyzických osôb v nepriaznivej sociálnej situácii v prirodzenom rodinnom prostredí a integruje ich do miestnej komunity. Ide o jeden z významných nástrojov pomoci a podpory v procese DI ZSS, ale aj novo o jeden z nástrojov podpory a pomoci cieľovej skupine osôb v nepriaznivej sociálnej situácii z dôvodu ohrozenia stratou bývania.

Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky

MPRV SR ako RO pre IROP v roku 2017 (22.5.2017) zabezpečilo zverejnenie výzvy na podávanie žiadostí o nenávratný finančný príspevok v rámci špecifického cieľa IROP 2.1.1 „Podporiť prechod poskytovania sociálnych služieb a zabezpečenia výkonu opatrení sociálnej ochrany detí a sociálnej kurately v zariadení z inštitucionálnej formy na komunitnú a podporiť rozvoj služieb starostlivosti o dieťa do troch rokov veku na komunitnej úrovni - Výzva na DI poskytovania SS a zabezpečenia výkonu opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately existujúcich zariadení z inštitucionálnej formy na komunitnú úroveň“.

Banskobystrický samosprávny kraj

Poslanci zastupiteľstva BBSK na 43. zasadnutí dňa 14.8.2017 schválili „Transformačný plán DSS Slatinka v Lučenci“. Schválili taktiež spolufinancovanie investičného projektu v rámci IROP v programovom období 2014 – 2020, Prioritná os č. 2: Ľahší prístup k efektívnym a kvalitnejším verejným službám, t.j. schválili projekt „Zavŕšenie procesu DI a transformácie DSS Slatinka v Lučenci“; žiadosť o nenávratný finančný príspevok zariadením v rámci výzvy IROP – PO2- SC211 – 2017 – 17 za účelom realizácie uvedeného projektu, ktorého ciele sú v súlade s Konceptiou rozvoja sociálnych služieb BBSK a s Regionálnou integrovanou územnou stratégiou BBSK; zabezpečenie realizácie projektu po schválení žiadosti o NFP a financovanie projektu vo výške 5 % z celkových oprávnených výdavkov na projekt, t. j. vo výške 120 000 eur.

Bratislavský samosprávny kraj

Do procesu DI sú v súčasnosti zapojené 2 ZSS v zriaďovateľskej pôsobnosti BSK – DSS a zariadenie podporovaného bývania MEREMA (DSS a ZPB MEREMA) a DSS a zariadenie pre seniorov Rača. V sledovanom období (1/2016-12/2017) došlo k realizácii nasledovných krokov:

DSS a ZPB MEREMA - schválenie Transformačného plánu zariadenia Zastupiteľstvom BSK, nákup časti nehnuteľností, príprava projektovej dokumentácie na výstavbu a rekonštrukciu objektov;

DSS a ZPS Rača - schválenie Transformačného plánu zariadenia Zastupiteľstvom BSK, príprava projektovej dokumentácie na výstavbu a rekonštrukciu objektov, podanie Žiadosti o nenávratný finančný príspevok na realizáciu 1.etapy DI zariadenia.

Košický samosprávny kraj

KSK sa zapojil do procesu DI SS prostredníctvom zariadenia LIDWINA – DSS, Strážske. Výsledkom procesu bude DI zariadenia s celoročným pobytom pre deti a dospelých s telesným, mentálnym a zmyslovým postihnutím s kapacitou 78 miest na zariadenie poskytujúce služby na komunitnej báze, v prirodzenom sociálnom prostredí, t. j. v rodinných domoch a bytoch.

KSK v roku 2017 pre zariadenie LIDWINA zakúpil: dva rodinné domy v k.ú Strážskom spolu pre 12 prijímateľov (1dom/6 prijímateľov), pozemok v k.ú. Strážske na výstavbu jedného dvojdomu pre 12 prijímateľov a pozemok v k.ú. Voľa na výstavu jedného dvojdomu pre 12 prijímateľov.

Ďalšou podpornou etapou a pokračovaním procesu DI bolo podanie žiadosti o nenávratný finančný príspevok v rámci vyhlásenej výzvy IROP, kde bol nákup nehnuteľností oprávnenou aktivitou. Žiadosť bola podaná v novembri 2017.

Nitriansky samosprávny kraj

Po zverejnení indikatívneho harmonogramu výziev NSK v spolupráci ZSS LIPKA, Lipová a ZSS V Kaštieli, Horné Obdokovce začal pripravovať podmienky na podanie žiadosti o nenávratný finančný príspevok. Najdôležitejšou úlohou bolo zabezpečiť pozemky, resp. nehnuteľnosti na výstavbu nových domov a rekonštrukciu existujúcich.

ZSS V Kaštieli, Horné Obdokovce bol termín na podanie žiadosti posunutý do ďalšieho kola s tým, že manažment a zamestnanci budú zapojení do Národného projektu – podpora procesu DI a transformácie systému SS. Po absolvovaní tohto vzdelávania a po vypracovaní transformačného plánu prechodu zariadenia z inštitucionálnej formy starostlivosti na komunitnú, bude vypracovaná žiadosť. V priebehu roka 2017 odbor sociálnych vecí NSK pripravoval podmienky na podanie žiadosti o nenávratný finančný príspevok.

Pri príprave DI zariadenia ZSS LIPKA, Lipová boli vybraté lokality na výstavbu nehnuteľností. Nakoľko pri výbere lokality v Nových Zámkoch došlo k problémom ohľadom vhodnosti vybratej pozemku, žiadosť o NFP podaná nebola. Žiadosť o NFP bude podaná do ďalšieho vyhodnocovacieho kola v roku 2018.

Prešovský samosprávny kraj

PSK uplatňuje princíp DI a transformácie vo viacerých ZSS. Do procesu DI sa zapojil 1 neverejný poskytovateľ a 1 verejný poskytovateľ je vo fáze príprav.

Trenčiansky samosprávny kraj

DSS Adamovské Kochanovce je ZSS určené prioritne na DI, vybudovanie nových komunitných bývaní. Na podporu tohto procesu je vytvorená projektová rada. V projektovej rade sú zúčastnení zástupcovia odboru regionálneho rozvoja, odboru finančného, odboru právneho, správy majetku a verejného obstarávania, odboru investícií, životného prostredia a vnútornej prevádzky, oddelenia komunikácie a medzinárodných vzťahov. Projektová rada sa stretá podľa potreby, komunikuje s verejnosťou, so starostami obcí, s obecnými zastupiteľstvami. Členovia projektovej rady aktívne vyhľadávajú pozemky, domy a byty vhodné na komunitné bývanie pre prijímateľov SS, zariadení zapojených v procese DI. Členovia projektovej rady sa

zúčastňujú zasadnutí obecných zastupiteľstiev so zámerom prezentovať proces DI ZSS.

ZSS pripravené do procesu DI rozbiehajú aj cezhraničný projekt v Českej republike. Aktívne pretvárajú vnútornú štruktúru a zvyklosti v procese starostlivosti o prijímateľov SS žijúcich v inštitucionalizovaných zariadeniach. Vytvorili sa nové dielne, kde prijímatelia SS pracujú, vytvárajú produkty, ktoré prezentujú na rôznych podujatiach. Prijímatelia SS začali pracovať v Kaviarničke Na ceste, obsluhujú občanov, samostatne cestujú, rozhodujú sa.

Trnavský samosprávny kraj

V rámci prípravy projektu DI SS v zriaďovateľskej pôsobnosti TTSK - DSS v Okoči – Opatovskom Sokolci, TTSK nadviazal na informácie získané počas zapojenia DSS v Okoči do pilotného projektu DI: v roku 2016 TTSK odkúpil posledný, piaty pozemok pre výstavbu rodinných domov. V roku 2017 zabezpečil úpravu pôvodnej projektovej dokumentácie podľa požiadaviek platnej legislatívy a požiadaviek IROP a získal platné stavebné povolenie pre výstavbu 2 rodinných domov a 1 rekonštrukciu rodinného domu z plánovaných piatich rodinných domov pre projekt DI. V roku 2017 TTSK zabezpečil verejné obstarávanie na dodávateľa zvyšných dvoch projektových dokumentácií a odkúpil rodinný dom v centre obce Okoč, do ktorého bola v decembri 2017 presťahovaná administratívna zložka DSS.

Žilinský samosprávny kraj

V roku 2016 ŽSK zriadil denné centrum s kapacitou 10 v priestoroch CSS Studienka v Novoti. V roku 2017 ŽSK zriadil denný stacionár s kapacitou 10 v priestoroch CSS Horný Turiec v Turčianskych Tepliciach. V roku 2016 sa vybuďovalo chránené pracovisko v CSS TAU Turie a v roku 2017 sa zriadili chránené dielne, kde sú zamestnané 4 PSS na úseku upratovania.

Pokračovanie v projekte komunitného bývania (zriadené v roku 2012 CSS Straník) pre 13 klientok a 10 klientov za účelom osamostatnenia a odchodu zo zariadenia – hľadanie pracovných príležitostí, upevňovanie pracovných návykov, finančná gramotnosť a samostatnosť pri sebaobslužných úkonov.

ŽSK sa priamo nezapojil do pilotného (národného) projektu modelovania a overovania jednotného postupu zásadných zmien prechodu z inštitucionálnej SS na komunitnú, avšak vyjadril k nemu podporu a rešpektuje a podľa možností uplatňuje princípy DI v existujúcich ZSS a pri plánovaní SS.

4.5.2. Podporovať zachovanie zliav vo verejnej hromadnej doprave osôb so zdravotným postihnutím (železničná doprava).

Spôsob plnenia:

Cestujúcim, ktorí sú držiteľmi preukazu fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím, Železničná spoločnosť Slovensko, a. s. poskytuje zľavu 50 % z obyčajného cestovného v 2. vozňovej triede vlakov osobnej dopravy. Držiteľ preukazu ŤZP-S (s červeným pruhom) má nárok aj na bezplatnú prepravu svojho sprievodcu, invalidného vozíka a vodiaceho psa.

Časový harmonogram/termín (s)plnenia: priebežne

Zodpovedný gestor: MDV SR

Spolupracujúce subjekty: Úrad pre reguláciu železničnej dopravy, jednotlivé železničné spoločnosti
Navrhovateľ: MDV SR

Odpočet plnenia za roky 2016 – 2017 – plní sa

Ministerstvo dopravy a výstavby Slovenskej republiky

Zľavy v osobnej železničnej doprave pre osoby so zdravotným postihnutím sú zachované.

4.5.3. Podporovať zavádzanie a udržanie jednotlivých zliav vo verejnej autobusovej doprave osobám so zdravotným postihnutím.

Spôsob plnenia:

Cestujúcim, ktorí sú držiteľmi preukazu fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím, resp. preukazu fyzickej osoby s ŤZP-S (so sprievodcom) sa poskytuje zľavnená alebo bezplatná preprava. Dopravcovia poskytujú služby vo verejnom záujme v prímestskej autobusovej doprave poskytujú zľavnenú prepravu na základe zmluvných podmienok, uzatvorených s príslušným mestom, resp. VÚC pri uzatváraní zmlúv o službách vo verejnom záujme v prímestskej autobusovej doprave.

Časový harmonogram/termín (s)plnenia: priebežne

Zodpovedný gestor: VÚC

Spolupracujúce subjekty: ÚMS, ZMOS

Navrhovateľ: ÚMS

Odpočet plnenia za roky 2016 – 2017 – plní sa

Banskobystrický samosprávny kraj

BBSK má uzatvorené Zmluvy o výkone vo verejnom záujme s dopravcami S.A.D. Zvolen, a. s. a S.A.D. Lučenec, a. s., ktorí zabezpečujú prímestskú dopravu na území kraja. V období rokov 2016 – 2017 bolo zakúpených 14 ks nízko podlažných autobusov.

BBSK taktiež poskytuje jednosmerné zľavnené cestovné, ktorým sa prepravujú držiteľia preukazov FO s ŤZP a FO s ŤZP so sprievodcom. Bezplatne sa prepravuje detský kočík, invalidný vozík a vodiaci pes držiteľa preukazu FO s ŤZP a FO s ŤZP so sprievodcom.

Priemerná ročná preukázaná zľava poskytnutá za uvedené obdobie je vo výške 423 000 eur. V období 2016 – 2017 sa tarifné podmienky nemenili.

Bratislavský samosprávny kraj

Zastupiteľstvo BSK schválilo Uznesenie č. 30 zo dňa 22.4.2016, ktorým pre držiteľov preukazov FO s ŤZP a FO s ŤZP so sprievodcom, držiteľov Diamantovej plakety prof. MUDr. Janského a držiteľov preukazov účastníkov protikomunistického odboja a politických väzňov a ich príbuzných v prvom rade (manžel, manželka, brat, sestra, deti) narodených pred 17.11.1989 v IDS v Bratislavskom kraji v zónach 100+101 od 1.5.2016 zvýšenej dodatočnej extra zľavy na 100% z ceny predplatného

cestovného lístka pre občanov s trvalým pobytom v okresoch Malacky, Pezinok a Senec.

Košický samosprávny kraj

Zľava pre držiteľov preukazov FO s ŤZP a FO s ŤZP so sprievodcom sú zachované a nezmenené. KSK poskytuje ročne preukázané zľavy v celkovej sume 350 000 eur.

Nitriansky samosprávny kraj

Tarifa v prímestskej autobusovej doprave NSK pre výkon služieb vo verejnom záujme je platná od 1.1.2011 a určuje osobitné cestovné pre držiteľov preukazov FO s ŤZP a FO s ŤZP so sprievodcom.

Prešovský samosprávny kraj

PSK má podpísané Zmluvy o službách vo verejnom záujme na roky 2009 – 2018 s dopravcami SAD Prešov, a.s., SAD Humenné, a.s., SAD Poprad, a.s., BUS Karpaty, spol. s r.o. v rámci ktorých sú definované tarifné podmienky pre jednotlivé kategórie cestujúcich vrátane držiteľov preukazov FO s ŤZP a FO s ŤZP so sprievodcom. Tarifné podmienky boli naposledy upravené k 1.1.2014 a sú platné v zmysle zmluvy.

Trenčiansky samosprávny kraj

Prepravu osôb so zdravotným postihnutím upravuje Prepravný poriadok SAD Trenčín, a. s. a SAD Prievidza a. s.. Dopravcovia v rámci obnovy vozidlového parku v roku 2017 kúpili 18 nízko podlažných autobusov.

Zároveň od 1.7.2017 je možnosť dopravy všetkých cestujúcich, t. j. aj cestujúcich, ktorí sú držiteľmi preukazu FO s ŤZP a FO s ŤZP so sprievodcom v rámci spoločného dopravného územia „modrými“ autobusmi, t. j. autobusmi prímestskej dopravy na území mesta Trenčín na základe podpísanej zmluvy o spolupráci pri zabezpečení prepravy cestujúcich na území mesta Trenčín spojmi prímestskej autobusovej dopravy.

Trnavský samosprávny kraj

Od roku 2011 je v platnosti Výmer cestovného č. 1/2011, ktorý ustanovuje zľavnené cestovné pre vybrané skupiny cestujúcich, do ktorej patria i osoby so zdravotným postihnutím.

Žilinský samosprávny kraj

Zľavy na cestovnom a ich rozsah sú zachované od roka 2006. Zľavy sa týkajú prímestskej autobusovej dopravy zabezpečovanej SAD Žilina, a. s. a ARRIVA Liorbus, a. s.. Zľavy sú poskytované pre žiakov, študentov, deti, osoby, ktoré sú držiteľmi preukazov FO s ŤZP a FO s ŤZP so sprievodcom, pre rodičov na návštevu detí so zdravotným postihnutím v školskom, sociálnom alebo zdravotníckom zariadení a pre občanov po dovŕšení 70., resp. 65. roku veku.

ŽSK v roku 2016 refundoval prepravcom na zľavnenom cestovnom cca 6,725 mil. eur, čo predstavuje okolo 44 % celkovej úhrady poskytnutej dopravcom za služby vo verejnom záujme.

4.5.4. Rozvoj prepravnej služby na účely integrácie osôb so zdravotným postihnutím, vrátane detí so zdravotným postihnutím do komunity, za účelom prístupu ku všetkým druhom verejných služieb.

Spôsob plnenia:

Zabezpečiť prepravnú službu v rámci miest a obcí.

Časový harmonogram/termín (s)plnenia: priebežne

Zodpovedný gestor: MPSVR SR

Spolupracujúce subjekty: Mestá, obce

Navrhovateľ: MPSVR SR

Odpočet plnenia za roky 2016 – 2017 - plní sa

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky

Rozvoj prepravnej služby, resp. prepravu osôb so zdravotným postihnutím MPSVR SR podporilo prostredníctvom dotácií (zákon o dotáciách v pôsobnosti MPSVR SR) tým, boli schválené dotácie na kúpu 7 - miestneho alebo 9 – miestneho špeciálneho osobného motorového vozidla so zdvíhacou plošinou, a to v roku 2016 pre 12 žiadateľov v celkovej výške 267 000 eur a v roku 2017 pre 16 žiadateľov v celkovej výške 350 000 eur.

4.5.5. Zabezpečiť rozvoj tlmočnickej služby za účelom integrácie osôb so sluchovým postihnutím v zmysle odporúčania Výboru OSN pre práva osôb so zdravotným postihnutím.

Spôsob plnenia:

Rozšíriť kapacity tlmočníkov a vzdelávacie programy pre tlmočníkov posunkového jazyka.

Časový harmonogram/termín (s)plnenia: 2018

Zodpovedný gestor: MPSVR SR, MŠVVŠ SR

Spolupracujúce subjekty: VÚC, ESF

Navrhovateľ: MPSVR SR

Odpočet plnenia za roky 2016 – 2017 - plní sa

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky

Novelou zákona o sociálnych službách, vykonanou s účinnosťou od 1. januára 2018 zákonom č. 331/2017 Z. z. sa novo ustanovuje právna možnosť v rámci tlmočnickej služby poskytovať aj nové formy prekonávania komunikačných bariér u FO so zdravotným postihnutím a ktoré využívajú podporné technické vybavenie. Ide o formu online tlmočenia a simultánneho prepisu hovorenej reči.

Online tlmočenie predpokladá vybavenosť prijímateľa tejto služby počítačom, tabletom alebo mobilom s webkamerou, pripojením na internet a nainštalovaným programom Skype a je realizované prostredníctvom komunikácie (tlmočenia, prekladu textu, prepisu hovorenej reči, kontroly textu) sprostredkovanej medzi nepočujúcim a počujúcim účastníkom komunikácie online tlmočníkom a realizuje sa v telefóne alebo na monitore počítača (tlmočník komunikuje s nepočujúcim cez posunkový jazyk, a ak

posunkový jazyk nepočujúci neovláda, prostredníctvom písaných správ- použitie chatu).

Simultánny prepis hovorenej reči je činnosť, pri ktorej prepisovateľ súčasne (simultánne) prepisuje hovorený prejav do písanej podoby hovoreného jazyka. Hovorený prejav je prepisovaný doslovne na počítači do textu.

Banskobystrický samosprávny kraj

BBSK nemá v registri poskytovateľov sociálnych služieb zapísaného žiadneho poskytovateľa tlmočnickej služby a z toho dôvodu sa tlmočnická služba v kraji už 2 roky neposkytuje. Záujemcov o poskytovanie tlmočnickej služby BBSK eviduje, problémom je, že nespĺňajú kvalifikačné predpoklady v dôsledku toho, že v SR už dlhodobo absentuje vzdelávanie tlmočníkov.

Košický samosprávna kraj

V rámci podpory rozvoja komunitných služieb KSK poskytuje finančný príspevok na tlmočnicku službu. V rámci tlmočnickej služby zazmluvnil KSK pre KC ANEPS 3000 hodín/rok.

Nitriansky samosprávny kraj

NSK poskytuje finančné prostriedky na tlmočnicku službu, ktorú zabezpečuje EFFETA – stredisko Sv. Františka Saleského, Samova č. 4, Nitra.

V roku 2016 NSK poskytol finančné prostriedky pre 15 PSS v rozsahu 2 679 hodín, v celkovej sume 16 866,36 eur.

V roku 2017 NSK poskytol finančné prostriedky pre 15 PSS v rozsahu 2 679 hodín, v celkovej sume 17 306,34 eur.

Trenčiansky samosprávny kraj

TSK má v registri poskytovateľov SS pre druh SS tlmočnická služba, jednu FO - živnostníka a jednu neziskovú organizáciu. Pre obe je štatutár aj zodpovedná osoba ta istá osoba.

TSK uzatvoril v roku 2018 zmluvu o poskytovaní finančného príspevku na prevádzku poskytovanej SS neverejnému poskytovateľovi SS pre 3000 hodín tlmočenia, čo predstavuje úväzok pre 1,5 osoby. SS je registrovaná s celokrajskou pôsobnosťou (na území TSK).

Trnavský samosprávny kraj

V roku 2017 TTSK zabezpečoval tlmočenie v posunkovej reči prostredníctvom 6 tlmočníkov a artikulačné tlmočenie prostredníctvom 1 tlmočníka.

Žilinský samosprávny kraj

ŽSK pokrýva dopyt po tlmočnickej službe a vychádza v ústrety potrebám sluchovo postihnutým, preto si okrem tlmočenia v posunkovej reči zabezpečuje poskytovanie špecializovaného sociálneho poradenstva pre sluchovo postihnutých u neverejného poskytovateľa SS, ktorí okrem tlmočenia v posunkovej reči potrebujú poradiť a komplexne vyriešiť svoje rôzne životné situácie.

ŽSK zabezpečoval tlmočenie v roku 2016 v posunkovej reči prostredníctvom 2 zaregistrovaných tlmočníkov v posunkovej reči v počte 2500 hodín/rok

a špecializované sociálne poradenstvo prostredníctvom 1 zaregistrovaného poradenského centra v počte 1928 hodín špecializovaného sociálneho poradenstva.

V roku 2017 zabezpečoval tlmočenie v posunkovej reči prostredníctvom 1 zaregistrovaného tlmočníka v posunkovej reči v počte 2500 hodín/rok a špecializované sociálne poradenstvo prostredníctvom 1 zaregistrovaného poradenského centra v počte 1928 hodín špecializovaného sociálneho poradenstva.

4.5.6. Vytvoriť podmienky pre rozvoj sociálnych služieb na komunitnej úrovni v zmysle odporúčania Výboru OSN pre práva osôb so zdravotným postihnutím.

Spôsob plnenia:

Stanovenie mechanizmu spolufinancovania/financovania sociálnych služieb na komunitnej úrovni.

Časový harmonogram/termín (s)plnenia: 2018

Zodpovedný gestor: MPSVR SR

Spolupracujúce subjekty: VÚC, obce, ZMOS, ÚMS

Navrhovateľ: MPSVR SR

Odpočet plnenia za roky 2016 – 2017 - plní sa

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky

Realizáciou záväzku vyplývajúceho z Programového vyhlásenia vlády SR na roky 2016 - 2020 „zefektívniť systém viaczdrojového financovania sociálnych služieb zavedením príspevku podľa stupňa odkázanosti pre všetkých zriaďovateľov rovnako“ je novela zákona o sociálnych službách, ktorú MPSVR SR pripravovalo v roku 2017. Podľa uvedeného zákona sa za ustanovených podmienok z prostriedkov štátneho rozpočtu, prostredníctvom rozpočtovej kapitoly MPSVR SR, zabezpečuje na rovnakom právnom základe spolufinancovanie neverejných poskytovateľov SS v ZSS pre fyzické osoby, ktoré sú odkázané na pomoc inej fyzickej osoby pri sebaobsluže (zariadenia podporovaného bývania, zariadenia pre seniorov, zariadenia opatrovateľskej služby, rehabilitačné strediská, DSS, špecializované zariadenia a denné stacionáre) na lokálnej i regionálnej úrovni a verejných poskytovateľov týchto SS na lokálnej úrovni. Ide o diferenciaciu úrovne tohto spolufinancovania vo väzbe na štruktúru prijímateľov SS podľa stupňa ich odkázanosti na pomoc inej osoby pri sebaobsluže a podľa formy SS, ktoré determinujú nákladovosť poskytovanej SS. Poskytnutý finančný príspevok je účelovo viazaný na spolufinancovanie ekonomicky oprávnených nákladov na mzdy a odvody zamestnancov poskytovateľa SS. Takto ustanovený mechanizmus posilní viaczdrojové financovanie SS a prispeje k ich dlhodobej udržateľnosti a dostupnosti, prispeje tiež k podpore zamestnanosti a zamestnateľnosti a k riešeniu úrovne odmeňovania zamestnancov v SS. Podpora spolufinancovania vytvorí priestor v rozpočtoch samosprávnych orgánov na poskytovanie a zabezpečovanie aj ďalších druhov SS vo verejnom záujme v rámci ich pôsobnosti a podporu procesu DI SS rozvojom sociálnych služieb komunitného charakteru. Legislatívne zmeny zamerané na podporu uvedeného procesu sú najmä:

- regulácia počtu miest v zariadení podporovaného bývania z hľadiska požiadavky rodinného ubytovania, ktoré je vymedzené v zásade reguláciou počtu prijímateľov tejto SS v jednej bytovej jednotke, resp. vo viacerých

bytových jednotkách v bytovom dome, v rodinnom dome a inej budove určenej na dlhodobé bývanie osôb (právna úprava reagujúca na poznatky prípravy DI), zavedením možnosti poskytovania SS v zariadení podporovaného bývania v budove na bývanie najviac pre šesť prijímateľov SS v jednej bytovej jednotke a dvanásť prijímateľov SS vo viacerých bytových jednotkách so spoločným hlavným vstupom z verejnej komunikácie.

Cieľom tejto úpravy je prirodzene začleňovať zariadenia podporovaného bývania do rodinných domov, bytových domov a budov určených na dlhodobé bývanie v rámci bežnej zástavby, a to v záujme sociálneho začleňovania prijímateľov týchto SS a priblíženia spôsobu ich života väčšinovej populácií na rovnakom základe, a to i z hľadiska podmienok bývania a prirodzeného občianskeho spolunažívania,

- novonastavený spôsob posudzovania regulácie počtu miest v zariadení pre seniorov, špecializovanom zariadení a DSS so zámerom odklonu od priestorovej segregácie zariadení SS a prevádzky veľkokapacitných zariadení SS. Navrhovaná právna úprava explicitne ustanovuje, že do počtu prijímateľov SS v jednej budove zariadenia sa započítavajú aj prijímatelia SS v tomto druhu zariadenia u iného poskytovateľa pobytovej SS tejto budove a prijímatelia celoročnej pobytovej SS (aj týždennej pobytovej sociálnej služby) v inom druhu ZSS v tejto budove. Reálne sa tým docieli možnosť prevádzkovania pobytových SS v jednej budove najviac pre 40 prijímateľov SS, a to bez ohľadu na druh prevádzkovaných ZSS a na počet poskytovateľov týchto SS.
- novo sa ustanovuje povinnosť VÚC poskytovať finančný príspevok na prevádzku služby včasnej intervencie, ak VÚC o poskytovanie požiadava neverejného poskytovateľa tejto SS. Právnu podmienkou je neposkytovanie tejto SS s cieľom dosiahnuť zisk. Povinnosť financovania sa ustanovuje vzhľadom na povahu a charakter a najmä preventívne pôsobenie tejto SS, z hľadiska nepriaznivých dôsledkov zdravotného postihnutia dieťaťa na jeho sociálne začlenenie a začlenenie jeho rodiny. Zachováva sa pri tom právo výberu poskytovateľa SS fyzickou osobou a realizácia práva informovaného výberu poskytovateľa tejto SS (vrátane dostupnosti informácií v zrozumiteľnej forme o spôsobe poskytovania SS, o úhrade za SS a cieľovej skupine, ktorej je poskytovaná).

sa novo ustanovuje povinnosť VÚC poskytovať finančný príspevok na prevádzku poskytovanej SS - podpory samostatného bývania, v rámci finančnej podpory neverejných poskytovateľov SS, ktorí SS neposkytujú s cieľom dosiahnuť zisk, ak o poskytovanie konkrétneho neverejného poskytovateľa SS v konkrétnom rozsahu poskytovaných výkonov požiadava VÚC. Novo ustanovená povinnosť poskytnutia finančnej podpory z verejných prostriedkov vychádza zo skutočnosti, že tento druh podpornej služby zabezpečuje vytvorenie podmienok na zotrvanie fyzických osôb v nepriaznivej sociálnej situácii v prirodzenom rodinnom prostredí a integruje ich do miestnej komunity tým, že je zameraná na podporu samostatnosti, nezávislosti a sebestačnosti fyzickej osoby, a to najmä pomocou pri prevádzke domácnosti, pomocou pri hospodárení s peniazmi, podporou pri organizovaní času, podporou pri zapojení sa do spoločenského a pracovného života, podporou rozvoja osobných záujmov. Ide o jeden z významných nástrojov pomoci a podpory v procese DI systému SS, ale aj o jeden z nástrojov podpory a pomoci cieľovej skupine osôb v nepriaznivej sociálnej situácii z dôvodu ohrozenia stratou bývania.

Novelou zákona o sociálnych službách sa posilňuje ochrana prijímateľov domácej opatrovateľskej služby, prijímateľov pomoci pri osobnej starostlivosti o dieťa a ochrana prijímateľov ambulantnej SS v ZSS bez poskytovania stravovania, a to zvýšením výšky povinného zostatku z príjmu prijímateľa tejto SS na 1,65-násobok sumy životného minima pre jednu plnoletú fyzickú osobu.

Viaczdrojové financovanie SS posilňuje s účinnosťou od 1. januára 2018 aj zákon o zdravotnej starostlivosti, službách súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti, a to za ustanovených podmienok garantovaným poskytnutím paušálnej platby za ošetrovateľskú starostlivosť v ZSS (zariadenie pre seniorov, zariadenie opatrovateľskej služby, DSS a špecializované zariadenie) zo zdrojov verejného zdravotného poistenia, a to v rámci ustanoveného limitu minimálneho počtu určených lôžok na paušálnu úhradu za poskytovanie ošetrovateľskej starostlivosti.

4.5.7. Podporiť rozvoj sociálnych služieb na komunitnej úrovni v zmysle odporúčania Výboru OSN pre práva osôb so zdravotným postihnutím.

Spôsob plnenia:

Podporiť rozvoj sociálnych služieb na komunitnej úrovni v rámci celého Slovenska v súlade s potrebami cieľových skupín v regiónoch.

Časový harmonogram/termín (s)plnenia: 2019

Zodpovedný gestor: VÚC, obce, ZMOS, ÚMS

Spolupracujúce subjekty: MPSVR SR

Navrhovateľ: MPSVR SR

4.5.8. *Prehodnotiť povahu, účel, vecný obsah a financovanie služby včasnej intervencie v zmysle odporúčania Výboru OSN pre práva osôb so zdravotným postihnutím.

Spôsob plnenia:

Zriadiť pracovnú skupinu za účelom prehodnotenia potreby vytvorenia podmienok na podporu rozvoja a udržateľnosti služby včasnej intervencie podľa oprávnených potrieb cieľových skupín.

Časový harmonogram/termín (s)plnenia: *splnené*

Zodpovedný gestor: MPSVR SR

Spolupracujúce subjekty: VÚC, obce, ZMOS, ÚMS, MŠVVŠ SR, MZ SR, ESF

Navrhovateľ: MPSVR SR

Odpočet plnenia za roky 2016 – 2017 - splnené

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky

V súvislosti s napĺňaním úloh vyplývajúcich z odporúčaní Výboru OSN pre práva osôb so zdravotným postihnutím bola zriadená pracovná skupina, ktorej zámerom bolo podrobnejšie upravenie poskytovania služby včasnej intervencie. Na základe záverov pracovnej skupiny v zastúpení MZ SR, MŠVVŠ SR, VÚC, poskytovateľov služby včasnej intervencie a rodičov detí so zdravotným postihnutím sa v zákone o sociálnych službách upravilo a precizovalo znenie odbornej činnosti, ktorou je stimulácia komplexného vývoja. Ustanovilo sa, že túto činnosť nebude možné

vykonávať ako samostatný druh SS, ale len v spojení s ďalšími odbornými činnosťami v rozsahu ustanovenom v § 33 zákona o sociálnych službách pre službu včasnej intervencie. Novo sa ustanovilo vykonávanie komunitnej rehabilitácie pričom na tieto účely ide o koordináciu činností všetkých subjektov v prospech podpory sociálneho začlenenia dieťaťa a jeho rodiny.

Ustanovilo sa poskytovanie služby včasnej intervencie prioritne terénnou formou SS prostredníctvom terénneho programu, ktorá je dopĺňaná ambulatnou formou, ak terénna forma SS nie je vhodná.

Vymedzili sa aktivity a činnosti vykonávané v rámci poskytovania služby včasnej intervencie tak, aby z hľadiska pôsobnosti zákona o sociálnych službách nedochádzalo k duplicitě odborných činností patriacich do pôsobnosti MZ SR a MŠVVŠ SR.

Novelou zákona o sociálnych službách sa vykonali viaceré zmeny a doplnky právnej úpravy dotýkajúcej sa služby včasnej intervencie.

Novo sa vymedzuje stimulácia komplexného vývoja dieťaťa so zdravotným postihnutím, a to v záujme precizovania obsahu tejto odbornej činnosti, ktorej obsahom je vykonávanie konkrétnych postupov a techník, ktoré podporujú psychomotorický vývoj dieťaťa, rozvoj komunikácie a adaptáciu dieťaťa na vonkajšie prostredie, a to v súlade s jeho individuálnymi potrebami vychádzajúcimi z dôsledkov jeho zdravotného postihnutia. Zamestnanci aplikujúci tieto konkrétne postupy a techniky musia podľa jednotlivých druhov používaných techník a postupov spĺňať kvalifikačné predpoklady. Identifikácia individuálnych potrieb a schopností dieťaťa so zdravotným postihnutím je pritom realizovaná na základe multidisciplinárneho posúdenia so zapojením odborníkov príslušných profesií. Do stimulácie komplexného vývinu dieťaťa právna úprava predpokladá zapájať aj členov rodiny dieťaťa tak, aby získali potrebné zručnosti, vedomosti a prax v oblasti starostlivosti o svoje dieťa so špecifickými potrebami.

Stimuláciu komplexného vývinu dieťaťa so zdravotným postihnutím, ktorá je odbornou činnosťou, nebude možné vykonávať samostatne, teda ako samostatný druh sociálnej služby, ale len v spojení s ďalšími odbornými činnosťami v rozsahu ustanovenom pre službu včasnej intervencie.

Novo sa ustanovuje, aby sa zabezpečilo plnenie jej účelu, povinnosť utvárať podmienky na zabezpečenie integrovanej a koordinovanej sociálnej, zdravotnej, pedagogickej a psychologickkej podpory a pomoci dieťaťu so zdravotným postihnutím a jeho rodine. Účelom je v konečnom dôsledku ovplyvniť vývin dieťaťa so zdravotným postihnutím s ohľadom na jeho individuálne a špecifické potreby a naučiť ho v maximálnej miere využívať oslabené funkcie a vytvárať kompenzačné mechanizmy za stratené schopnosti.

Jedným zo základných princípov včasnej intervencie je tímová práca viacerých odborníkov najmä sociálny pracovník, psychológ, špeciálny /liečebný pedagóg, fyzioterapeut, ktorí spoločne dokážu odhaliť nezrovnalosti vo vývine dieťaťa a spolu s rodičmi definovať priority intervencie s prihliadnutím na ich ostatné potreby (individuálny plán rozvoja).

Iným princípom je terénna práca – práca multidisciplinárneho tímu v prirodzenom prostredí rodiny (alebo inde), pričom ambulantná forma služby je len doplnková. Právna úprava preto predpokladá zapájanie odborníkov so sociálnou intervenciou, zdravotnou intervenciou, pedagogickou intervenciou a psychologickou intervenciou v prospech dieťaťa so zdravotným postihnutím s cieľom obnovy alebo rozvoja fyzických schopností a mentálnych schopností dieťaťa a podpory jeho sociálneho začlenenia. Tieto intervencie odborníkov nenahrádzajú, ale len dopĺňajú, rozsah poskytovanej zdravotnej starostlivosti, výchovy a vzdelávania podľa osobitných predpisov a sú realizované spravidla formou konzultácií a poskytnutia alternatívnych, doplňujúcich a nadväzujúcich možných foriem pomoci a podpory tak, aby táto pomoc a podpora bola integrovaná v prospech dieťaťa so zdravotným postihnutím a aby bola realizovaná koordinovanými prostriedkami podpory a pomoci v pôsobnosti viacerých subjektov. Novo je s pôsobnosťou VUC vo veci zabezpečenia poskytovania služby včasnej intervencie previazaná aj obligatornosť financovania tejto SS zo strany VUC.

Banskobystrický samosprávny kraj

V roku 2016 boli zapísaní do Registra poskytovateľov SS 2 neverejní poskytovatelia služby včasnej intervencie s poskytovaním pre okresy Banská Bystrica, Banská Štiavnica, Brezno, Detva, Krupina, Lučenec, Poltár, Revúca, Rimavská Sobota, Veľký Krtíš, Zvolen a Žiar nad Hronom. V roku 2016 im BBSK neposkytoval finančné príspevky.

V roku 2017 si BBSK objednal poskytovanie služby včasnej intervencie u obidvoch neverejných poskytovateľov v celkovom rozsahu 4 660 hodín a poskytol im finančné príspevky celkovo vo výške 38 701 eur.

BBSK v roku 2017 spolupracoval s Asociáciou poskytovateľov a podporovateľov včasnej intervencie pri distribuovaní dotazníkov a získavaní údajov od obvodných lekárov pre deti a dorast o potencionálnom počte detí so zdravotným postihnutím vo veku od 0 do 7 rokov.

Bratislavský samosprávny kraj

BSK ako prvý spomedzi krajov inicioval vznik odbornej pracovnej skupiny za účelom prípravy Koncepcie poskytovania služby včasnej intervencie v regióne BSK a facilitoval pracovné stretnutia tejto skupiny. Pracovná skupina začala svoju činnosť v júni roku 2014 a tvorili ju odborníci na prácu s deťmi a rodinami detí s rôznym zdravotným postihnutím (autizmus, mentálne postihnutie, viacnásobné postihnutie, zrakové postihnutie), zástupcovia organizácií poskytujúcich podporné služby rodičom detí so zdravotným postihnutím a odborníci na prácu s deťmi s rizikovým vývinom pôsobiaci v rezorte zdravotníctva a školstva. V spolupráci s odborníkmi v oblasti včasnej intervencie bola spracovaná Koncepcia poskytovania služby včasnej intervencie v regióne BSK. Koncepcia okrem iného obsahuje terminologické vymedzenie včasnej intervencie, legislatívny rámec včasnej intervencie, analýzu potrieb rodín s deťmi so zdravotným postihnutím, návrhy na legislatívne zmeny v tejto oblasti a tiež očakávaný dopad rozvoja služieb včasnej intervencie na dieťa so zdravotným postihnutím a jeho rodinu. Ďalším z dôležitých výstupov tejto odbornej pracovnej skupiny bola aj podpora vzniku Centra včasnej intervencie v Bratislave.

V roku 2017 boli v Registri poskytovateľov SS vedení 3 neverejní poskytovatelia SS včasnej intervencie a 1 verejný poskytovateľ v zriaďovateľskej pôsobnosti BSK. Finančný príspevok na prevádzku poskytovanej SS v roku 2017 poskytol 2 neverejným

poskytovateľom, spolu vo výške 64 825 eur. Poskytovanie včasnej intervencie verejným poskytovateľom SS v zriaďovateľskej pôsobnosti BSK bolo financované v rámci rozpočtu zariadenia.

Košický samosprávny kraj

Schválením 5. etapy optimalizácie siete zariadení v zriaďovateľskej pôsobnosti KSK zastupiteľstvom bola vytvorená nová sociálna služba – služba včasnej intervencie. Služba včasnej intervencie vznikla pri zariadení DDS DOMKO, Košice a začala fungovať od 1.1.2017.

Nitriansky samosprávny kraj

NSK zriadil pracovnú skupinu, ktorá prehodnocuje potreby vytvorenia podmienok na podporu rozvoja a udržateľnosti služby včasnej intervencie podľa oprávnených potrieb cieľových skupín.

Prešovský samosprávny kraj

PSK zabezpečuje poskytovanie služby včasnej intervencie prostredníctvom 2 zariadení vo svojej zriaďovateľskej pôsobnosti a tiež poskytovaním finančného príspevku na prevádzku všetkým registrovaným neverejným poskytovateľom tejto SS na svojom území. Službu včasnej intervencie poskytujú centrá SS Zátiešie Osadné a Kežmarok.

V roku 2017 PSK poskytol tiež finančný príspevok aj Gréckokatolíckej charite Prešov, Bez bariér n.o. Prešov a Centru včasnej intervencie Prešov n. o. Objednaný rozsah SS predstavoval 6 435 hodín ročne. Výška finančného príspevku na prevádzku sociálnej služby bola vypočítaná v súlade so zákonom o sociálnych službách, a pre rok 2017 predstavovala hodnotu 8,00 eur/hod.

Trenčiansky samosprávny kraj

TSK doposiaľ nezriadil žiadnu pracovnú skupinu za účelom prehodnotenia potreby vytvorenia podmienok na podporu rozvoja a udržateľnosti služby včasnej intervencie. TSK je však zriaďovateľom Centra SS Domino, ktoré poskytuje od 3/2017 službu včasnej intervencie a to terénnou a ambulantnou formou poskytovania SS.

V registri poskytovateľov SS sú registrovaní dvaja neverejní poskytovatelia služby včasnej intervencie a to terénnou aj ambulantnou formou poskytovania SS. TSK má vo svojom rozpočte pre rok 2018 vyčlenené finančné prostriedky na podporu poskytovateľov služby včasnej intervencie.

Trnavský samosprávny kraj

V roku 2017 TTSK finančne podporoval 1 subjekt poskytujúci službu včasnej intervencie terénnou formou.

Žilinský samosprávny kraj

ŽSK v roku 2015 zriadil ako prvý zo samosprávnych krajov nový druh sociálnej služby – službu včasnej intervencie v regióne Kysuce a v regióne Orava.

Zároveň v roku 2016 ŽSK ako prvý zo samosprávnych krajov poskytol finančný príspevok na prevádzku poskytovania SS - pre neverejného poskytovateľa služby včasnej intervencie.

ŽSK plánuje v roku 2018 zriadiť službu včasnej intervencie pre rodičov s dieťaťom so zdravotným postihnutím v regióne Liptov. Zároveň v rokoch 2017 a aj 2018 podporuje neverejného poskytovateľa sociálnej služby poskytnutím finančného príspevku na prevádzku poskytovania služby včasnej intervencie.

4.5.9. Podporovať rozvoj, dostupnosť a udržateľnosť služby včasnej intervencie.

Spôsob plnenia:

Pokračovať v činnosti medzirezortnej pracovnej skupiny za účelom koordinácie, rozvoja, dostupnosti a udržateľnosti služby včasnej intervencie.

Časový harmonogram/termín (s)plnenia: 2018 a priebežne

Zodpovedný gestor: MPSVR SR, VÚC

Spolupracujúce subjekty: MŠVVŠ SR, MZ SR, MVO

Navrhovateľ: MPSVR SR+MVO

4.6. Rešpektovanie domova a rodiny

Strategický cieľ:

Odstrániť diskrimináciu osôb so zdravotným postihnutím vo všetkých záležitostiach týkajúcich sa manželstva, rodiny, rodičovstva a partnerských vzťahov na rovnakom základe s ostatnými. Zabezpečiť práva a povinnosti osôb so zdravotným postihnutím s prihliadnutím na opatrovníctvo, poručníctvo, zverenectvo, adopciu detí alebo podobné inštitúty. Poskytnúť osobám so zdravotným postihnutím primeranú pomoc pri výkone ich povinností spojených s výchovou detí. Zabezpečiť, aby deti so zdravotným postihnutím mali rovnaké práva, pokiaľ ide o život v rodinnom prostredí.

4.6.1. *Pri prijímaní dieťaťa alebo žiaka so zdravotným postihnutím do internátu v súvislosti s jeho vzdelávaním zaviesť povinnosť zaznamenať jeho názor.

Spôsob plnenia:

V dikcii školského zákona stanoviť povinnosť skúmať vôľu dieťaťa (žiaka) so zdravotným postihnutím pred jeho prijatím do internátu.

Časový harmonogram/termín (s)plnenia: úloha vypustená 2018

Zodpovedný gestor: MŠVVŠ SR

Navrhovateľ: MŠVVŠ SR

Odpočet plnenia za roky 2016 – 2017 – vypustiť

Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky

Záujem a vôľu žiakov školy riešia v súlade so záujmom a potrebami žiaka a jeho zákonného zástupcu (o umiestnení v internáte rozhoduje zákonný zástupca), SŠ neprijímajú žiakov na internát proti jeho vôli, preto žiadame vyššie uvedené opatrenie vypustiť.

4.7. Vzdelávanie

Strategický cieľ:

Zabezpečiť právo osobám so zdravotným postihnutím na vzdelanie bez diskriminácie a na základe rovnosti príležitostí zabezpečiť začleňujúci vzdelávací systém na všetkých úrovniach a celoživotné vzdelávanie. Umožniť osobám so zdravotným postihnutím získať zručnosti v oblasti bežného života a sociálne zručnosti s cieľom uľahčiť ich plné a rovnoprávne zapojenie do systému vzdelávania a do života spoločnosti. Prijat' príslušné opatrenia na zamestnávanie učiteľov, ktorí ovládajú posunkový jazyk alebo Braillovo písmo, vrátane učiteľov so zdravotným postihnutím, a na prípravu odborníkov a pracovníkov, ktorí pôsobia na všetkých stupňoch vzdelávania.

4.7.1. *Sprístupniť obsah vzdelávania pre deti a žiakov s jednotlivými druhmi zdravotného postihnutia inovatívnymi alternatívnymi formami a metódami.

Spôsob plnenia:

Sledovať a rozširovať podiel takýchto programov v rámci programov pre bežné vzdelávanie z hľadiska ich použiteľnosti pre inkluzívne vzdelávanie žiakov so zdravotným postihnutím.

Časový harmonogram/termín (s)plnenia: 2014 a priebežne

Zodpovedný gestor: MŠVVŠ SR

Navrhovateľ: MŠVVŠ SR

Spôsob plnenia:

2. Zvyšovať dostupnosť, objem a sortiment vzdelávacích zdrojov v prístupných formátoch pre žiakov základných a stredných škôl.

Časový harmonogram/termín (s)plnenia: 2020

Zodpovedný gestor: MŠVVŠ SR

Spoluzodpovedný gestor: MK SR

Spolupracujúci subjekt: Slovenská knižnica pre nevidiacich Mateja Hrebendu v Levoči

Navrhovateľ: NROZPVSR

Odpočet plnenia za roky 2016 – 2017 – plní sa

Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky

V roku 2016 bola komplexne riešená problematika vyučovania slovenského posunkového jazyka v ZŠ, ktoré vzdelávajú žiakov so sluchovým postihnutím. Vydaná bola prvá publikácia „Slovenský posunkový jazyk, špecifický vyučovací predmet pre žiakov so sluchovým postihnutím, jazyková úroveň A1, A2, B1“. V r. 2017 sa uskutočnil seminár k publikácii pre učiteľov vyučujúcich slovenský posunkový jazyk.

V rokoch 2016 a 2017 boli ŠPÚ vypracované a MŠVVŠ SR schválené vzdelávacie programy pre deti so zdravotným postihnutím pre predprimárne vzdelávanie a pre žiakov so zdravotným postihnutím a všeobecným intelektovým nadaním a následne bola vydaná aj publikácia zameraná na implementáciu vzdelávacích programov pre deti so zdravotným postihnutím.

Školy používajú moderné učebné pomôcky a technológie (interaktívne tabule, iPady, moderné aktivizačné metódy), aktívne využívajú tablety v komunikácii nehovoriacich žiakov (dotykové monitory, tablety), využívajú interaktívne tabule vizualizérov na sprostredkovanie reálnych informácií, pracujú s interaktívnymi cvičeniami a pracovnými listami, využívajú edukačné programy on-line. Zriaďujú multimediálne učebne s využívaním digitálnych učebníc, zriaďujú multimediálne učebne s využívaním digitálnych učebníc, digitalizáciou učebných textov, DUM, testovacích PC programov TAP, interaktívnych programov ACTIVISPIRE, ALF, edukačných softvérov s pracovnými listami, čítacími lupami pre žiakov so zrakovým postihnutím-, Elearning – ASC EduPage.

Uplatňujú špecifické metódy pre žiakov s autizmom napr.: špeciálna úprava triedy, bloková výučba a individuálny prístup (TEEACH, ABA, PECS, intenz. interakcia).

Školy zavádzajú inovatívne metódy (TEACCH program, funkcionálne učenie, stimulačno–obohacujúci program KO-SE-TO, Snoezelen-terapeutický prístup, prvky VEU/ITV, projektová metóda).

4.7.2. Novelizovať zákon č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Spôsob plnenia:

Prostredníctvom novelizácie zákona odstrániť legislatívne ustanovenia predpokladajúc možnosť porušovania práv intaktných detí a žiakov pri inkluzívnom spôsobe výchovy a vzdelávania.

Časový harmonogram/termín (s)plnenia: 2014 a priebežne

Zodpovedný gestor: MŠVVŠ SR

Navrhovateľ: MŠVVŠ SR

Odpočet plnenia za roky 2016 – 2017 – plní sa

Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky

Novelou školského zákona sa zavádza slovenský posunkový jazyk ako základný dorozumievací prostriedok komunity nepočujúcich na Slovensku a jeho charakteristika. Rovnako sa zavádza pojem posunková slovenčina ako špecificky vymedzená forma komunikácie. V § 12 ods. 4 školského zákona sa nepočujúcim deťom a žiakom zaručuje aj právo na výchovu a vzdelávanie primárne v slovenskom posunkovom jazyku.

V zmenenom a doplnenom § 144 ods. 3 sa v súlade s § 13 školského zákona upravujúceho učebnice, učebné texty a pracovné zošity zaručuje dieťaťu alebo žiakovi so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, teda aj nepočujúcemu dieťaťu alebo žiakovi právo používať pri výchove a vzdelávaní nielen špeciálne učebnice, ale aj špeciálne učebné texty a špeciálne pracovné zošity. Nepočujúcim deťom a žiakom sa zabezpečuje právo na vzdelávanie v slovenskom posunkovom jazyku ako ich prirodzenej komunikačnej forme. Návrh zákona bol konzultovaný na pracovných

stretnutiach so zástupcami nepočujúcich a s odborníkmi z oblasti špeciálnej pedagogiky z ŠPÚ a UKF v Nitre.

Zákonom bol s účinnosťou od 1. septembra 2017 doplnený v § 100 odsek 5 školského zákona, na základe ktorého sa v odborných učilištiach možno zriadiť spoločnú triedu pre niekoľko učebných odborov, teda spájať v jednej triede odborného učilišťa žiakov rôznych učebných odborov. Týmto ustanovením sa dosiahne, že v prípade poklesu počtu žiakov v triede odborného učilišťa pod ustanovený počet sa trieda nebude musieť zrušiť, čím sa podporí právo na vzdelanie žiakov s mentálnym postihnutím. Išlo o poslanecký návrh zákona.

MŠVVŠ SR vydalo na základe § 102 školského zákona vyhlášku o špeciálnych školách. Nové znenie § 5 ods. 6 zabezpečí, aby do tried s rôznymi ročníkmi boli prednostne zaradovaní žiaci z najbližšieho ročníka a až následne z ďalšieho najbližšieho ročníka. Z pedagogického hľadiska je vhodné, aby v triede s rôznymi ročníkmi boli zaradení žiaci s čo najmenším vekovým rozdielom.

V súvislosti s vyhodnotením experimentálneho overovania, ktoré sa realizovalo s cieľom vytvoriť nový učebný odbor pre žiakov s mentálnym postihnutím v odborných učilištiach v SR, sa do sústavy učebných odborov a zameraní učebných odborov v odborných učilištiach dopĺňa nový učebný odbor gastronómické služby. MŠVVŠ SR schválilo výsledky experimentálneho overovania, týkajúceho sa ŠKVP 2983 G 00 Gastronómické služby a zároveň rozhodlo o úspešnom ukončení experimentálneho overovania s účinnosťou k 31.8.2017 a o možnosti uplatnenia výsledkov experimentálneho overovania v odborných učilištiach zaradených do siete škôl a školských zariadení SR.

4.7.3. Zabezpečiť väčšiu mieru individualizovanej podpory pre deti a žiakov so zdravotným postihnutím v rámci všeobecného systému vzdelávania.

Spôsob plnenia:

Podpora zamestnávania pedagogických asistentov, školských psychológov a školských špeciálnych pedagógov a liečebných pedagógov v školách a školských zariadeniach.

Časový harmonogram/termín (s)plnenia: 2014 a priebežne

Zodpovedný gestor: MŠVVŠ SR

Spolupracujúci subjekt: MPSVR SR, MZ SR

Navrhovateľ: MŠVVŠ SR

Odpočet plnenia za roky 2016 – 2017 – plní sa

Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky

K 1.1.2016 bolo z rozpočtovej kapitoly MŠVVŠ SR a MV SR financovaných 1 676 asistentov učiteľa. Počas roka 2016 došlo k navýšeniu z vlastných zdrojov o 25 asistentov učiteľa. V roku 2017 bolo financovaných 1 710 asistentov učiteľa a následne došlo k navýšeniu z vlastných zdrojov o 27 asistentov učiteľa. V súčasnosti MŠVVŠ SR financuje 1 737 asistentov učiteľa. V roku 2016 boli poskytnuté finančné

prostriedky na asistentov učiteľa vo výške 14 600 633 eur a v roku 2017 vo výške cca. 15 900 000 eur.

V rámci všeobecného vzdelávania sa uskutočnila celoslovenská konferencia so zameraním na individualizovanú podporu deťom a žiakom so zdravotným postihnutím „Asistent učiteľa v praxi 2016“, ktorú organizoval Okresný úrad Žilina v spolupráci so Špeciálnou základnou školou s materskou školou J. Vojtaššáka v Žiline. Na konferencii boli prezentované príspevky so zameraním na prácu asistenta učiteľa, spoluprácu so špeciálnym pedagógom, triednym učiteľom, rodičom. Otvorila sa diskusia k aktuálnym problémom škôl k tejto problematike.

MŠVVŠ SR je gestorom prioritnej osi Vzdelávanie v rámci OPLZ, ktorej prierezovým prvkom je inkluzívny rozmer na všetkých stupňoch vzdelávania, čím sa zohľadňujú potreby všetkých účastníkov vrátane znevýhodnených osôb so zámerom rovnakého prístupu ku vzdelaniu. Bola vyhlásená dopytovo – orientovaná výzva „V ZŠ úspešnejší“ dňa 30.12.2016, v rámci ktorej mohli oprávnení žiadatelia predkladať žiadosti o nenávratný finančný príspevok na vytvorenie nových pracovných miest aj pre asistentov učiteľa ako nástroja integrácie žiakov so zdravotným postihnutím do hlavného prúdu vzdelávacieho procesu.

Školy prijali do pracovného pomeru pedagogických a odborných zamestnancov (asistentov učiteľa, školských špeciálnych pedagógov, školských psychológov, koordinátorov protidrogovej prevencie, zdravotníkov, logopédov – aj v súčinnosti s ČŠPP).

Úrad komisára pre osoby so zdravotným postihnutím

V súvislosti s prešetrovanými podnetmi na Úrade komisára pre osoby so zdravotným postihnutím, ktoré sa venujú problematike asistencie žiakov s ťažkým zdravotným postihnutím počas pobytu v školách a školských zariadeniach vznikla pracovná skupina. Cieľom pracovnej skupiny bude vypracovanie analýzy, aké druhy činností a určenia ich rozsahu sú potrebné na zabezpečenie potrieb pre žiakov s ťažkým zdravotným postihnutím počas ich pobytu v škole a školskom zariadení.

Na spoluprácu bola oslovené MPSVR SR, MŠVVŠ SR a MZ SR. Hlavným cieľom pracovnej skupiny bude návrh na zmenu legislatívy v oblasti asistencie pri všetkých úkonoch, ktoré žiaci s ťažkým zdravotným postihnutím potrebujú zabezpečiť počas pobytu v škole a školskom zariadení.

Legislatívny zámer bol predrokován na jednotlivých ministerstvách.

V Správe o činnosti komisára pre osoby so zdravotným postihnutím za rok 2016 sú uvedené návrhy a odporúčania na zmenu legislatívy a to konkrétne:

1. legislatívne riešiť pomoc žiakovi, ktorý nie je schopný zabezpečiť si úkony sebaobsluhy počas vyučovacieho procesu. Navrhujem vychádzať z týchto alternatív:

a) umožniť osobnému asistentovi byť účastníkom výchovno-vzdelávacieho procesu. Podľa terajšej právnej úpravy do rozsahu osobnej asistencie sa nezapočítavajú hodiny osobnej asistencie, počas ktorých fyzická osoba s ťažkým zdravotným postihnutím navštevuje školské zariadenie,

- b) vytvoriť v škole pracovné miesto opatrovateľa, ktorý bude spĺňať kvalifikačné predpoklady podľa § 84 ods. 9 zákona o sociálnych službách,
c) pedagogický asistent bude pomáhať žiakovi aj pri úkonoch sebaobsluhy,

2. legislatívne upraviť zákonný nárok žiaka so špeciálnymi potrebami na pedagogického asistenta vo výchovnovzdelávacom procese. Metodicky zjednotiť postupy žiadania a pridelenia pedagogického asistenta s ohľadom na druh, stupeň a mieru zdravotného postihnutia žiaka.

4.7.4. Podporiť rozvíjanie služieb špeciálnych pedagógov, zdrojové centrá a celoživotné vzdelávanie osôb so zdravotným postihnutím. Podporovať celoživotné vzdelávanie a osobitne vzdelávanie a prípravu pre trh práce uchádzačov o zamestnanie so zdravotným postihnutím.

Spôsob plnenia:

Tvorba nových, na potreby trhu orientovaných vzdelávacích programov, resp. sprístupňovanie prebiehajúcich aktivít v rámci CŽV pre osoby so zdravotným postihnutím.

Časový harmonogram/termín (s)plnenia: 2014 a priebežne

Zodpovedný gestor: MŠVVŠ SR

Spolupracujúce subjekty: MPSVR SR, ŠIOV, MVO, UPSVAR, zástupcovia zamestnávateľských zväzov a združení pôsobiacich v SR

Navrhovateľ: MŠVVŠ SR

Odpočet plnenia za roky 2016 – 2017 – plní sa

Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky

MŠVVŠ SR je gestorom prioritnej osi Vzdelávanie v rámci OPLZ, ktorá sa zameriava aj na zvýšenie kvality a efektívnosti celoživotného vzdelávania s dôrazom na rozvoj kľúčových kompetencií, prehlbovanie a zvyšovanie kvalifikácie.

Bola vyhlásená dopytovo – orientovaná výzva „NedisKVALIFIKUJ SA!“ dňa 21.11.2016, v rámci ktorej mohli oprávnení žiadatelia predkladať žiadosti o nenávratný finančný príspevok aj na podporu inkluzívnych vzdelávacích aktivít pre osoby s osobitými vzdelávacími potrebami a iné znevýhodnené skupiny, či mladých ľudí so špecifickými problémami pri ich zamestnaní.

V období 2016-2017 realizovali poradenské centrá pre dospelých nasledovné aktivity:

- „Práca s počítačom nie je náš handicap“ (06/2016, 09/2016, Spišská Nová Ves). Cieľom bolo umožniť osobám zdravotným postihnutím získať zručnosti pri práci s PC, hlavne na prácu s internetom (vyhľadávanie pracovných portálov a i.), zámerom bolo tiež rozšíriť možnosti ľudí pri získavaní zamestnania, prehĺbiť ich vedomosti a zručnosti formou kariérneho poradenstva a prispieť k ich uplatneniu na trhu práce,
- „Starostlivosť o pleť“ (26. -27.10.2016, skupinové poradenstvo pre dospelých, Žilina). V rámci skupinového poradenstva bola do tejto vzdelávacej aktivity

zapojená lektorka so zdravotným postihnutím a tiež traja účastníci, osoby so zdravotným postihnutím,

- „Prečo sa ďalej vzdelávať“ – motivačný seminár (19.10.2016, Prešov). Realizovaná aktivita bola zameraná na uvedenie si potreby vzdelávať sa a hľadanie možností ďalšieho sebarozvoja, či skvalitnenia života osôb so zdravotným postihnutím,
- „IMPULS“ (10/2016, Michalovce). Prezentácia možností uplatnenia osôb so zdravotným postihnutím v regionálnych podmienkach, ujasnenie pôsobenia jednotlivých organizácií a inštitúcií poskytujúcich služby v pracovnom, sociálnom a kultúrnom živote. Sprehľadnenie inštitúcií a organizácií poskytujúcich služby osobám so zdravotným postihnutím (štátnych, neštátnych a tretí sektor),
- záujmové vzdelávanie a poradenstvo pre handicapovaných občanov (02/04/2017, Brezno),
- skupinové poradenstvo v spolupráci s o. z. Silnejší – slabším pre klientov DSS (28.7.2017, Trenčín). Workshop bol spojený s prezentáciou Národného ústavu celoživotného vzdelávania a poradenského centra Trenčín, kde účastníci spoznali možnosti spolupráce ako aj možnosti rozvoja svojich kompetencií v rámci svojich zdravotných možností,
- poradenská aktivita – informatívne poradenstvo o „Trhu práce“ – prednáška (26.6.2017, Michalovce). Cieľom aktivity bolo oboznámiť žiakov vo Veľkých Kapušanoch s možnosťami ktoré ponúka trh práce pre ich dispozície a možnosti ďalšieho štúdia na SŠ pre zvolenú cieľovú skupinu,
- skupinové poradenstvo (19.2.2017, Levice). Stretnutie žien k hľadaniu osobnej vízie, príp. jej revidovanie. Cieľom stretnutia bolo povzbudenie žien k rozvoju kariéry, k osobnostnému rozvoju a využitiu príležitostí, ktoré sa im v Leviciach ponúkajú. Medzi účastníčkami boli aj ženy so zdravotným postihnutím,
- skupinové poradenstvo a skupinová diagnostika (9.8.2017, Trnava). Poradenská a motivačná činnosť so zameraním sa na možnosti zamestnateľnosti osôb so zdravotným postihnutím, výber vhodného zamestnania, v chránených dielňach v okolí, pomoc a podpora,
- vzdelávacie aktivity v rámci počítačových zručností pre zdravotne postihnutých klientov (3.-4.10.2017, 10.-11.10.2017, Spišská Nová Ves). Cieľom bolo umožniť osobám získavať zručnosti pri práci s PC, zameraných hlavne na prácu s internetom (vyhľadávanie pracovných portálov a i.), zámerom bolo tiež rozšíriť možnosti ľudí pri získavaní zamestnania, prehĺbiť ich vedomosti a zručnosti formou kariérneho poradenstva a prispieť k ich uplatneniu na trhu práce,
- skupinové poradenstvo a diagnostika (24.2.2017, Prešov). Diagnostika pomocou dotazníkov, následné vyhodnotenie a práca v skupine zameraná na lepšie uplatnenie/orientáciu sa na trhu práce osoby so zdravotným postihnutím,
- v roku 2016 bola uskutočnená vzdelávacia aktivita „Poznaj svoju minulosť a nezabudni“. Jej cieľom bola konfrontácia ľudí s minulosťou, so zameraním na históriu druhej svetovej vojny. V nadväznosti na „Poznaj svoju minulosť a nezabudni“ v roku 2017 implementoval Národný ústav celoživotného vzdelávania medzinárodný projekt prostredníctvom schémy Rady Európy, do ktorého sa zapojili aj študenti so zdravotným postihnutím navštevujúcich SŠ. V rámci projektu bola vyhlásená súťaž (natočenie videa o demokratickej kultúre na škole), ktorej vyhlásenie výsledkov sa uskutočnilo v septembri 2017 aj za účasti komisárky pre osoby so zdravotným postihnutím.

Európska platforma vzdelávania dospelých (EPALE), elektronický portál pre diskusné príspevky a štúdie k témam vzdelávania dospelých, sa kontinuálne venuje problematike práv osôb so zdravotným postihnutím. V rámci tematických mesiacov bola pre jún 2017 zvolená za kľúčovú tému problematika „Ľudí so zdravotným postihnutím“. Počas tohto obdobia národné tímy a komunita EPALE publikovali množstvo inšpiratívnych prípadových štúdií, článkov, správ a ďalších zdrojov. Bola realizovaná diskusia na tému ako zlepšiť vzdelávanie dospelých pre osoby so zdravotným postihnutím. Živá diskusia mala viac ako 130 komentárov od účastníkov z 15 krajín. Zoznam článkov z tohto mesiaca v slovenskom jazyku je dostupný na portáli EPALE - <https://ec.europa.eu/epale/sk/themes/persons-with-disabilities>.

4.7.5. Podporiť terénnych špeciálnych pedagógov a zdrojové centrá špeciálno-pedagogického poradenstva poskytujúcich podporné služby pre deti a žiakov so zdravotným postihnutím v školách bežného typu.

Spôsob plnenia:

Poskytovať podporné služby pre deti a žiakov so zdravotným postihnutím a pedagogických pracovníkov v školách bežného typu.

Časový harmonogram/termín (s)plnenia: 2014 a priebežne

Zodpovedný gestor: MŠVVŠ SR

Navrhovateľ: MŠVVŠ SR

Odpočet plnenia za roky 2016 – 2017 – plní sa

Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky

MŠVVŠ SR vydalo súhlas pre pôsobnosť súkromného CŠPP v Rožňave, ako zdrojového centra s nadregionálnou pôsobnosťou, špecializovaného aj na oblasť raného poradenstva pre deti s narušenou komunikačnou schopnosťou a pre pôsobnosť CŠPP pri Spojenej škole internátnej M. Urbana 160/45, Námestovo, ako zdrojového centra s nadregionálnou pôsobnosťou, špecializovaného na rané poradenstvo pre deti s viacnásobným postihnutím.

4.7.6. *Zabezpečiť poskytovanie podporných služieb centrami špeciálno-pedagogického poradenstva aj deťom a žiakom chorým a zdravotne oslabeným.

Spôsob plnenia:

Legislatívne poskytovanie komplexnej starostlivosti centrami špeciálno-pedagogického poradenstva aj deťom a žiakom chorým a zdravotne oslabeným.

Časový harmonogram/termín (s)plnenia: úloha vypustená 2018

Zodpovedný gestor: MŠVVŠ SR

Navrhovateľ: MŠVVŠ SR

Odpočet plnenia za roky 2016 – 2017 – vypustiť

Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky

V súlade s platnou legislatívou (§ 132 ods. 1, § 2 písm. k), l), m) školského zákona) poskytovanie komplexnej starostlivosti o deti a žiakov chorých a zdravotne oslabeným prináleží CPPP a P.

MŠVVŠ SR si uvedomuje potrebu rozšíriť činnosť CŠPP o poskytovanie odbornej komplexnej starostlivosti aj pre deti a žiakov chorých a zdravotne oslabených. Na uskutočnení uvedenej potreby sa dohodla aj pracovná skupina zameraná na transformáciu výchovného poradenstva, a prevencie a to na pracovnom stretnutí, ktoré sa konalo dňa 14.12.2017. Návrh rozšíriť činnosť CŠPP o poskytovanie odbornej komplexnej starostlivosti aj pre deti a žiakov chorých a zdravotne oslabených predložila ako odporúčanie pracovnej skupine, v ktorej gescii je aktuálne pripravovaná novela školského zákona, a preto žiadame vyššie uvedené opatrenie vypustiť.

4.7.7. Schváliť Národný akčný plán vytvárania prístupného akademického prostredia a zodpovedajúcich podmienok štúdia študentov so špeciálnymi potrebami.

Spôsob plnenia:

Schválenie a plnenie Národného akčného plánu.

Časový harmonogram/termín (s)plnenia: 2017 a priebežne

Zodpovedný gestor: MŠVVŠ SR

Spolupracujúce subjekty: Rada ministra školstva, vedy, výskumu a športu SR na podporu štúdia študentov so špeciálnymi potrebami

Navrhovateľ: MŠVVŠ SR

Odpočet plnenia za roky 2016 – 2017 – plní sa

Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky

MŠVVŠ SR v spolupráci so Slovenskou technickou univerzitou v Bratislave v roku 2017 pripravilo podklady pre Národný akčný plán na sprístupnenie vysokoškolského prostredia pre študentov so špecifickými potrebami.

Uvedené podklady sú v súčasnosti na pripomienkovaní relevantným subjektom. Po ukončení pripomienkového konania bude pripravená finálna verzia materiálu.

4.7.8. Systematicky podporovať siet'ovanie a vzdelávanie univerzitných koordinátorov pre študentov so špeciálnymi potrebami.

Spôsob plnenia:

Príprava vzdelávacích materiálov a organizovanie pravidelných stretnutí koordinátorov.

Časový harmonogram/termín (s)plnenia: 2014 a priebežne

Zodpovedný gestor: MŠVVŠ SR

Spolupracujúce subjekty: Rada ministra školstva, vedy, výskumu a športu SR na podporu štúdia študentov so špeciálnymi potrebami

Navrhovateľ: MŠVVŠ SR

Odpočet plnenia za roky 2016 – 2017 – plní sa

Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky

MŠVVŠ SR v spolupráci s Univerzitou Komenského v Bratislave každoročne pripravuje seminár pre koordinátorov vysokých škôl zameraný na riešenie problematiky štúdia študentov so špecifickými potrebami. Okrem uvedeného seminára Technická univerzita v Košiciach a Univerzita Komenského v Bratislave každoročne realizujú vzdelávacie aktivity pre koordinátorov vysokých škôl.

4.7.9. Implementovať odporúčania Výboru OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím v oblasti odbornej prípravy zamestnancov justície, štátnej správy a trestného konania.

Spôsob plnenia:

Zabezpečiť odbornú prípravu

- a) v oblasti práv obsiahnutých v Dohovore vrátane účasti na rovnakom základe s ostatnými bez ohľadu na ich spôsobilosť na právne úkony,
- b) procesných úprav v súdnom konaní,
- c) primeraných úprav,
- d) boja proti škodlivým rodovým stereotypom a stereotypom na základe zdravotného postihnutia.

Časový harmonogram/termín (s)plnenia: 2017

Zodpovedný gestor: MS SR, MV SR

Spoluzodpovedný gestor: MPSVR SR, MDV SR, MF SR, MPRV SR, MH SR, MO SR, MŽP SR, MŠVVŠ SR, MZ SR, MK SR, MZVAEZ SR

Spolupracujúce subjekty: MVO, Komisár pre osoby so zdravotným postihnutím

Navrhovateľ: MPSVR SR

Odpočet plnenia za roky 2016 – 2017 – plní sa

Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky

Justičná akadémia Slovenskej republiky v období rokov 2014 – 2017 zrealizovala nasledovné vzdelávacie podujatia zamerané na predmetnú problematiku pre cieľovú skupinu v zmysle § 3 ods. 1 – 9 zákona o justičnej akadémii:

1) Aplikácia ľudských práv poškodených v trestnom konaní – judikatúra ESLP (predvolávanie, vypočúvanie poškodených, efektivita vyšetrovania trestných činov, dozor prokurátora); prepojenie medzi katalógom ľudských práv v dohovore a v Charte základných práv EÚ (Projekt Justícia a ochrana poškodených - Project Judiciary and Protection of Victims)

Dátum realizácie: 4. – 5.9.2014

Počet odzdelávaných účastníkov z cieľovej skupiny: 18

2) Aplikácia ľudských práv poškodených v Charte základných práv EÚ (Projekt Justícia a ochrana poškodených - Project Judiciary and Protection of Victims)

Dátum realizácie: 1. – 2.6.2015

Počet odzdelávaných účastníkov z cieľovej skupiny: 47

3) Právo na spravodlivý proces a civilné procesy - Ako predchádzať porušeniu čl. 6 dohovoru (celoslovenské podujatie)

Dátum realizácie: 16.6.2016

Počet odzvedelávaných účastníkov z cieľovej skupiny: 24

4) Sloboda prejavu podľa čl. 10 dohovoru v intenciách najnovšej judikatúry ESLP so zameraním na prípady proti SR (celoslovenské podujatie)

Dátum realizácie: 26.10.2016

Počet odzvedelávaných účastníkov z cieľovej skupiny: 28

5) Sloboda prejavu podľa čl. 10 dohovoru v intenciách najnovšej judikatúry ESLP so zameraním na prípady proti SR (celoslovenské podujatie)

Dátum realizácie: 7.6.2017

Počet odzvedelávaných účastníkov z cieľovej skupiny: 32

6) Judikatúra ESLP a jej vplyv na rozhodovaciu prax slovenských súdov (netrestná agenda); Aplikačná prax vo vzťahu k čl. 6 dohovoru – Právo na spravodlivé súdne konanie v pojmosloví ESLP

Dátum realizácie: 23.11.2017 – 24.11.2017

Počet odzvedelávaných účastníkov z cieľovej skupiny: 38

Aj keď z názvu jednotlivých podujatí priamo nevyplýva „právach osôb so zdravotným postihnutím“, toto je zahrnuté v rámci jednotlivých vzdelávacích podujatí ako podtéma.

Justičná akadémia SR v období rokov 2018 – 2020 opätovne plánuje zaradiť vzdelávacie podujatia zamerané na predmetnú problematiku pre cieľovú skupinu v zmysle § 3 ods. 1 – 9 zákona o justičnej akadémii.

Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky

Stredné odborné školy Policajného zboru majú vypracované viaceré ŠVP základnej policajnej prípravy pomaturitného kvalifikačného štúdia a špecializovanej policajnej prípravy pomaturitného zdokonaľovacieho štúdia.

V ŠVP sú v predmete právo zapracované témy „Dodržiavanie základných ľudských práv pri výkone policajnej praxe, predchádzanie všetkým formám diskriminácie, rasizmu, xenofóbie, antisemitizmu a ostatných prejavov intolerancie“. Rozoberajú sa charakteristiky a rozbery trestných činov proti slobode a ľudskej dôstojnosti, v ktorých sú uvedené aj chránené osoby. V priebehu výučby tematického celku Ústavné právo SR (vybrané otázky z ústavného práva SR) predmetu Základný policajný výcvik sú poslucháči v úvode štúdia oboznámení so základnými právami a slobodami občanov a s dodržiavaním zásady rovnakého zaobchádzania, ktoré spočíva v zákaze diskriminácie z dôvodu pohlavia, náboženského vyznania alebo viery, rasy, príslušnosti k národnosti alebo etnickej skupine, zdravotného postihnutia, veku, sexuálnej orientácie, manželského stavu a rodinného stavu, farby pleti, jazyka, politického alebo iného zmýšľania, národného alebo sociálneho pôvodu, majetku, rodu alebo iného postavenia alebo z dôvodu oznámenia kriminality alebo inej protipoloženskej činnosti

O taktickom postupe policajta pri vykonávaní služobnej činnosti a služobných zákrokoch proti osobám so zdravotným postihnutím sú poslucháči oboznamovaní v tematickom celku „Služobné zákroky“ pri výučbe témy „Služobné zákroky proti tehotným ženám, osobám vysokého veku, osobám so zdravotným postihnutím alebo chorobou“ a „Služobné zákroky proti osobám duševne chorým“ s dôrazom na § 65 Osobitné obmedzenia podľa zákona Policajnom zbore. S taktickým spôsobom komunikácie pri výsluchoch s osobami so zdravotným postihnutím sú poslucháči oboznamovaní taktiež v predmete kriminalistika v tematickom celku „Kriminalistická taktika“ v téme „Zvláštnosti výsluchov maloletých, mladistvých, chorých, zranených, výsluch svedka, výsluch podozrivého, obvineného“. V predmete etika a psychológia policajnej práce sa frekventanti v tematickom celku „Psychológia výsluchu, sociálno-psychologický výcvik“ v téme „Výsluch ako kriminalisticko-psychologická metóda“ zaoberajú zvláštnosťami výsluchu maloletého, dospelého, starého, chorého a jedinca so zdravotným postihnutím a nadviazanie kontaktu s týmito osobami. Opatrenie bolo realizované aj v rámci projektov spolufinancovaných z prostriedkov EÚ a v rámci pravidelnej odbornej prípravy zamestnancov odborov krízového riadenia 122 okresných úradov v sídle kraja a zamestnancov a príslušníkov záchranných zložiek podieľajúcich sa na poskytovaní pomoci v tiesni.

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky

Na porade UPSVR v dňoch 14 – 15.3.2016 zástupcovia MPSVR SR prezentovali procesy vykonávania dohovoru a taktiež sa v januári 2017 zúčastnili na trojdňovom rokovaní zamestnancov UPSVaR v Tatranskej Štrbe, na ktorej prezentovali implementáciu dohovoru v podmienkach SR a uviedli príklady dobrej praxe zo zahraničia ako aj zo SR.

Ministerstvo dopravy a výstavby Slovenskej republiky

V spolupráci so SNSPLP pripravilo MDV SR pre zamestnancov odborný seminár s názvom Debarierizácia prostredia a práce, osobná mobilita, rovnosť a nediskriminácia ako záväzky SR voči osobám so zdravotným postihnutím.

Obsahové zameranie: dohovor o ochrane práv osôb so zdravotným postihnutím, prístupnosť (k fyzickému prostrediu, k informáciám, opatrenia), osobná mobilita, práca a zamestnávanie osôb so zdravotným postihnutím, rovnosť a nediskriminácia, manažment rozmanitosti. Seminár sa uskutočnil 20.4.2017 na MDV SR pre 23 účastníkov (zamestnancov MDV SR a zástupcov organizácií v pôsobnosti MDV SR).

Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky

V apríli 2017 pripravil osobný úrad MH SR v spolupráci so SNSPLP vzdelávaciu aktivitu „Prevencia a eliminácia diskriminácie“, na ktorej sa zúčastnili zamestnanci rezortu spolu s podriadenými organizáciami rezortu. Vzdelávacia aktivita bola zameraná predovšetkým na rôzne oblasti v kontexte širšieho záberu diskriminačných dôvodov a bola doplnená o problematiku dočasných vyrovnávacích opatrení (vrátane problematiky stereotypov zdravotného postihnutia, rodovej rovnosti, ...).

Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky

Pracovníci MZ SR sa zúčastnili a participovali, v roku 2017, na medzinárodnej konferencii „Implementácia dokumentu OSN Dohovor o právach osôb so zdravotným postihnutím v krajinách V4“.

Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky

Služobný úrad MPRV SR v rámci prehlbovania kvalifikácie vytvára rovnaké podmienky všetkým zamestnancom a umožňuje im absolvovať vzdelávacie aktivity v súlade s opisom štátnozamestnaneckého miesta a aktuálnych potrieb príslušného útvaru.

Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky

NOC uskutočnilo metodicko-poradenské a vzdelávacie aktivity v rámci 2 neformálno-vzdelávacích podujatí (Ochrana a podpora ľudských práv v oblasti kultúry - Bratislava 14.9.2016 a Ľudské práva v kultúrno-osvetovej činnosti - Bratislava 14.6.2017 – spolu 4 zamestnanci), ako aj prostredníctvom seminára Prevencia sociálno-patologických javov (4 podujatia), na ktorých si predmetnú problematiku osvojovali 4 zamestnanci štátnej správy (MK SR).

Odborná príprava zamestnancov v štátnej správe prebiehala aktívnou účasťou na konferenciách a seminároch (a konzultáciách), kde rezonovala téma nediskriminácie a prevencie násilia, na domácej i medzinárodnej úrovni (pravidelná Implementačná schôdzka OBSE k ľudským právam vo Varšave - 2 zamestnankyne – 2 podujatia).

Vzdelávacie aktivity sa uskutočnili aj v rámci výročných konferencií o ľudských právach MS SR (2016 – 2017, 4 zamestnanci) a tiež napr. návštevou a diskusiou na Úrade vlády ČR so zástupcami Výboru pre osoby so zdravotným postihnutím v Českej republike (1 podujatie - 2 zamestnankyne MK SR).

Vzdelávanie sa realizovalo aj prostredníctvom konferencií a seminárov o právach osôb so zdravotným postihnutím podporených z dotačného programu kultúra znevýhodnených skupín v roku 2016 - 2017 (4 podujatia – 4 zamestnankyne).

Úrad komisára pre osoby so zdravotným postihnutím

V súvislosti s týmto bodom komisárka pre osoby so zdravotným postihnutím vo svojej správe za rok 2016 navrhla zabezpečiť účinný prístup k spravodlivosti osobám so zdravotným postihnutím a podporovať primerané vzdelávanie osôb pôsobiacich v oblasti justičnej správy vrátane pracovníkov polície a väzenskej správy tak, ako sa k tomu SR zaviazala v článku 13 ods. 2 dohovoru. Rozhodujúca je tu nová filozofia nazerania na ochranu práv dospelých ľudí s duševným postihnutím v spojení so znením článku 12 dohovoru.

4.7.10. Zriadiť národnú autoritu pre štandardizáciu Braillovo písma.

Spôsob plnenia:

Zriadiť pracovnú skupinu za účelom hľadania najvhodnejšieho spôsobu riešenia ustanovenia národnej autority pre štandardizáciu Braillovo písma.

Časový harmonogram/termín (s)plnenia: 2018

Zodpovedný gestor: MPSVR SR, MŠVVŠ SR, MK SR, MVO

Spolupracujúce subjekty: Slovenská knižnica pre nevidiacich Mateja Hrebendu v Levoči, Štátny pedagogický ústav, ÚNSS

Navrhovateľ: MPSVR SR

Odpočet plnenia za roky 2016 – 2017 – plní sa

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky

MPSVR SR požiadalo Výbor pre osoby so zdravotným postihnutím o nomináciu členov do pracovnej skupiny na zriadenie Národnej autority pre Braillovo písmo.

V marci 2017 bola doručená nominácia od členov komory Výboru pre osoby so zdravotným postihnutím za mimovládne organizácie (Spojená škola internátna pre slabozrakých a nevidiacich, Bratislava, Technická univerzita v Košiciach, SKN, Rehabilitačné stredisko pre zrakovo postihnutých Levoča, Únia nevidiacich a slabozrakých Slovenska a Centrum podpory študentov so špeciálnymi potrebami). Taktiež bolo požiadané MK SR a MŠVVŠ SR o nomináciu vecne príslušných zástupcov.

MPSVR SR zorganizovalo viacero pracovných stretnutí. Na pracovnom stretnutí v decembri 2017 sa zúčastnili všetci nominovaní členovia pracovnej skupiny a diskutovalo sa o problémoch využívania Braillovo písma na školách, prekladoch učebníc, kodifikácii, skúsenostiach v SR a iných štátov a taktiež možnosti financovania.

Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky

MK SR v júni 2016 zorganizovalo k predmetnej téme pracovné stretnutie s predsedom Únie nevidiacich a slabozrakých SR a tiež so zástupcami MPSVR SR a MŠ SR, kde sa riešila otázka vytvorenia pracovnej skupiny pre štandardizáciu Braillovo písma a tiež otázka gestora úlohy. MK SR bolo následne aktívnym členom pracovnej skupiny a preskúmavalo možnosti využitia finančných nástrojov v gescii rezortu kultúry (v rámci fondov EU), pričom sa aktívne a pravidelne zapájalo do činnosti pracovnej skupiny.

4.8. Zdravotníctvo

Strategický cieľ:

Zabezpečiť osobám so zdravotným postihnutím uplatnenie práva na dosiahnutie najlepšieho možného zdravia bez diskriminácie na základe zdravotného postihnutia. Prijímať všetky príslušné opatrenia, ktoré zabezpečia osobám so zdravotným postihnutím prístup k zdravotnej starostlivosti vrátane liečebnej rehabilitácie a ktoré zohľadňujú rodový aspekt.

4.8.1. Zaviesť Medzinárodnú klasifikáciu funkčnosti, dizability a zdravia do Programu implementácie elektronického zdravotníctva – eHealth pre potreby posudkového lekára a lekárov špecialistov.

Spôsob plnenia:

Pilotnými projektmi v rámci eHealthu pripraviť pre potreby posudkových lekárov a lekárov špecialistov možnosť elektronického prístupu do zdravotných záznamov a dosiahnuť široké nasadenie telemedicínskych služieb.

Časový harmonogram/termín (s)plnenia: 2017 a priebežne

Zodpovedný gestor: MZ SR

Spolupracujúce subjekty: MPSVR SR, MVO

Navrhovateľ: MZ SR

Odpočet plnenia za roky 2016 – 2017 – plní sa

Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky

Projekt eHealth prebieha v súčasnosti vo svojej prvej etape. Zavedenie Medzinárodnej klasifikácie funkčnosti, dizability a zdravia nie je ešte súčasťou prvej etapy a teda nebol implementovaný v období 2016 a 2017. Predpokladaný termín implementácie je počas druhej etapy projektu eHealth.

4.8.4. Program prevencie zdravotného postihnutia v dôsledku oneskoreného psychomotorického vývoja a podpora preventívnej práce detí s vrodeným zdravotným postihnutím.

Spôsob plnenia:

1. Dokončiť proces prípravy absentujúceho, legislatívou požadovaného štandardizovaného skriningového nástroja so slovenskými normami pre vyšetrenia psychomotorického vývinu detí pri 2.-11. preventívnej prehliadke, vykazovanými ako zdravotné výkony pod kódmi 950 a 953 – overenie v praxi finálnych verzií skriningov.

Spôsob plnenia:

2. Longitudinálne sledovať vybrané klinické skupiny detí s cieľom overiť reliabilitu a prediktívnu validitu pripravovanej metódy.

Spôsob plnenia:

3. Pripraviť štandardy k postupu včasnej identifikácie vývinových odchýlok od fyziologickej normy, s cieľom zjednotiť a zefektívniť tento proces, a uľahčiť prístup rizikových detí k včasným preventívnym a liečebno-terapeutickým intervenciám.

Spôsob plnenia:

4. Poznatkami získanými po štatistickom preskúmaní vzťahov medzi rizikovými anamnestickými a sociodemografickými faktormi a aktuálnym vývinovým stavom detí, ktoré boli získané v celoslovenskom výskume z januára-marca 2013 s cieľom identifikovať oblasti účinných preventívnych zásahov.

Spôsob plnenia:

5. Aktualizovať, doplniť a podporovať študijný program sústavného vzdelávania pre lekárov vo forme e-learningu pod názvom "Vyšetrenia psychomotorického vývinu vo všeobecnej starostlivosti o deti a dospelých", akreditovaného MZ SR pod č.Z25150-2012-0ZdV o metodický postup administrácie a vyhodnocovania pripravovaných skriningov pre preventívne prehliadky detí v ranom veku (do 3 rokov) s cieľom zvýšiť najmä praktické zručnosti lekárov pri včasnej identifikácii rizikových detí.

Spôsob plnenia:

6. Vytvoriť a vydať manuál v tlačenej podobe pripravovaných skriningov pre 2.-11. preventívnu prehliadku.

Spôsob plnenia:

7. Zabezpečiť celý postup, vrátane získania práv na preklad a štandardizáciu najvýznamnejšej a najpoužívanejšej metódy v zdravotníctve na celkové funkčné vývinové vyšetrenie detí raného veku – Bayley škála-III, s cieľom získať celosvetovo používanú metodiku umožňujúcu výsledky vyšetrení porovnávať s medzinárodnými štúdiami a doplniť klasifikáciu zdravotného stavu detí so zdravotným postihnutím o vyšetrenie funkčnosti a spôsobilosti, t.j. ako dieťa zodpovedá bežným požiadavkám na schopnosti, zručnosti, aktivity očakávané od vrstovníkov.

Časový harmonogram/termín (s)plnenia: 2014 – 2017

Zodpovedný gestor: MZ SR

Spolupracujúce subjekty: DFNSP Bratislava, MŠVVŠ SR, FF UK
Navrhovateľ: MZ SR

Odpočet plnenia za roky 2016 – 2017 – plní sa

Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky

So zámerom validovať vlastnosti skrínigového nástroja s kriteriálnymi normami podľa medzinárodných štandardov tvorby skrínigových metód (s využitím aj Bayley škála-III) a vypracovať štandardizovanú metodiku vyšetrenia funkčného vývinu psychomotoriky na včasné odhalenie rizík vývinu slovenskej populácie detí, ktorá bude realizovaná pediatrom v spolupráci s rodičmi v rámci preventívnych prehliadok, uvoľnilo MZ SR účelovú dotáciu vo výške 34 865 eur. Skrínigový nástroj bol finalizovaný v štvrtom kvartáli roku 2016. Vzdelávanie pediatrov formou e-learningu je aktuálne dostupné na webovej stránke s názvom „E-learning na FEI STU“.

S cieľom poskytnúť pediatrom relevantný, odborne schválený skrínigový nástroj včasnej identifikácie oneskoreného alebo rizikového vývinu dieťaťa a umožniť včasnú a primeranú korekciu funkčnosti, bolo v roku 2017 zo strany MZ SR a špecialistov prístupné ku kreovaniu východísk pre využité vypracovaného skrínigového nástroja psychomotorického vývinu dieťaťa v praxi, v rámci poskytovania ambulantnej zdravotnej starostlivosti pre deti a dorast. Implementácia sa plánuje návrhom „Štandardné preventívne, diagnostické a terapeutické postupy v špecializačnom odbore pediatria“.

Následná dlhodobá starostlivosť o deti a rodiny detí so zdravotným postihnutím je súčasťou konceptu pripravovaného legislatívneho návrhu Zákona o dlhodobej starostlivosti.

Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky

MŠVVŠ SR v roku 2017 vyhlásilo výzvu na podporu financovania rozvojových projektov zameraných na podporné opatrenia pre skvalitňovanie pedagogicko-psychologického a špeciálnopedagogického poradenstva na rok 2017 s názvom „Psychologické a špeciálnopedagogické poradenstvo 2017“. Jej súčasťou boli z celkových štyroch hlavných cieľov tri zamerané na podporu rozvíjania raného poradenstva v CŠPP rezortu školstva. Ministrom školstva bolo dňa 22.8.2017 pod č. 2017/6996-54:10G0 schválených 12 rozvojových projektov, z ktorých štyri rozvojové projekty, zamerané na rozvíjanie a skvalitňovanie raného poradenstva, boli podporené sumou vo výške 16 097 eur.

MŠVVŠ SR podporilo oblasť poskytovania raného poradenstva vydaním súhlasu pre pôsobnosť súkromného CŠPP v Rožňave, ako zdrojového centra s nadregionálnou pôsobnosťou, špecializovaného aj na oblasť raného poradenstva pre deti s narušenou komunikačnou schopnosťou a pre pôsobnosť CŠPP pri Spojenej škole internátnej Námestovo, ako zdrojového centra s nadregionálnou pôsobnosťou, špecializovaného na rané poradenstvo pre deti s viacnásobným postihnutím.

4.8.5. Navrhnuť konštituovanie poradní pri Detských fakultných nemocniciach s poliklinikou v Bratislave, Banskej Bystrici a Košiciach s pracovným názvom „Raná intervencia a poradenstvo pre deti do 3 rokov so zdravotným postihnutím“.

Spôsob plnenia:

Rozpracovať a priebežne plniť Národný program starostlivosti o deti a dorast v Slovenskej republike.

Časový harmonogram/termín (s)plnenia: 2020

Zodpovedný gestor: MZ SR

Spolupracujúce subjekty: DFNSP Bratislava, DFNSP Banská Bystrica, DFNSP Košice

Navrhovateľ: ZPMP v SR

Odpočet plnenia za roky 2016 – 2017 – plní sa**Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky**

V súčasnosti sa systematické sledovanie rizikových a chorých detí z antenatálnych a perinatálnych príčin do ukončeného korigovaného 3. roku života vykonáva formou pediatrickej ambulantnej starostlivosti, poskytovanej v nemocniciach, v ktorých sa poskytuje ústavná zdravotná starostlivosť najmenej v jednom pediatrickom odbore, podľa Prílohy č. 3 zákona o poskytovateľoch zdravotnej starostlivosti, zdravotníckych pracovníkoch, stavovských organizáciách v zdravotníctve, pôvodne „Ambulancie pre deti s perinatálnou patológiou a rizikom“. Sledované sú deti s predkoncepčnými rizikami, s rizikom a patologickým stavom plodu v priebehu gravidity a pôrodu, rizikovými a patologickými stavmi v novorodeneckom veku. Uvedené deti predstavujú skupinu cca 10% všetkých živonarodených novorodencov. Dlhodobé zdravotné následky sa v tejto skupine detí v porovnaní s ostatnou populáciou vyskytujú 10-krát častejšie. S rozvíjajúcim sa fertilizačným programom, s pokrokom perinatológie a intenzívno-resuscitačnej starostlivosti v neonatológii stúpa počet prežívajúcich rizikových a kriticky chorých novorodencov, a to hlavne nedonosených detí s extrémne nízkou pôrodnou hmotnosťou (pod 1000 g). Uvedené ambulancie sú organickou súčasťou novorodeneckých pracovísk s resuscitačnou starostlivosťou a perinatologických centier. Sú zodpovedné aj za dlhodobé sledovanie uvedených detí a vyhodnocovanie ich morbiditu a mortality vo svojom spádovom území. Cieľom ich práce je včasné odhalenie všetkých porúch vývinu s následnou komplexnou liečbou vrátane rehabilitácie a readaptácie ohrozených, či porušených funkcií.

Účelom je minimalizácia až eliminácia dlhodobej poruchy vývinu psychomotorického, neuropsychického a senzorického postihnutia, hematologických, metabolických (poruchy výživy, hyperbilirubinémie, osteopénie a i.) a ortopedických abnormalít, ako aj niektorých vrodených vývojových chýb u detí. Centralizácia komplexnej starostlivosti o špecifickú subpopuláciu symptomatických rizikových detí a detí s perinatálnym rizikom alebo ochorením dáva predpoklady na získavanie spätných informácií, ktoré vplývajú na ďalšie preventívne, diagnostické a terapeutické rozhodovanie perinatológov a neonatológov.

4.8.6. *Uľahčiť prístup osôb so zdravotným postihnutím ku kvalitným a cenovo dostupným pomôckam na mobilitu.

Spôsob plnenia:

Upraviť pravidlá poskytovania pomôcok tak, aby boli poskytované ako plne funkčné a prispôsobené požiadavkám vyplývajúcim z veľmi ťažkého zdravotného postihnutia a

zároveň, aby boli poskytované s rovnakým doplatkom, ako pre poistencov, ktorým plne vyhovuje základný funkčný typ pomôcky.

Časový harmonogram/termín (s)plnenia: 2019

Zodpovedný gestor: MZ SR

Spolupracujúce subjekty: MVO

Navrhovateľ: MVO

4.9. Habilitácia a rehabilitácia

Strategický cieľ:

Prijať účinné a primerané opatrenia, aby umožnili osobám so zdravotným postihnutím dosiahnuť a udržať si maximálnu možnú samostatnosť, uplatniť v plnej miere telesné, duševné, sociálne a profesijné schopnosti a dosiahnuť plné začlenenie a zapojenie do všetkých oblastí života.

4.9.1. Zabezpečiť poskytovanie habilitačných a sociálno -rehabilitačných služieb.

Spôsob plnenia:

Podporovať a rozširovať komplexné habilitačné a rehabilitačné služby a programy pre osoby so zdravotným postihnutím s cieľom dosiahnuť a udržať individuálne schopnosti pre samostatnosť a zapojenie sa do všetkých oblastí života.

Časový harmonogram/termín (s)plnenia: priebežne

Zodpovedný gestor: MPSVR SR, MŠVVŠ SR

Spolupracujúce subjekty: UMS, ZMOS, ESF

Navrhovateľ: UMS

Odpočet plnenia za roky 2016 – 2017 – plní sa

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky

V novele zákona o sociálnych službách sa ustanovila povinnosť VÚC poskytovať finančný príspevok na prevádzku služby včasná intervencia pre deti so zdravotným postihnutím a podpora samostatného bývania, ak o poskytovanie požiadava neverejného poskytovateľa tejto SS a poskytovateľ neposkytuje SS s cieľom dosiahnuť zisk.

Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky

Zákomom č. 354/2016 Z. z. sa s účinnosťou od 1. januára 2017 doplnil odsek 5 do § 26 zákona o športe, ktorý umožňuje Slovenskému paralympijskému výboru poskytovať vzdelávanie športovými odborníkmi pre šport osôb so zdravotným postihnutím. V nadväznosti na to sa doplnila definícia trénera uvedená v § 83 ods. 1 zákona o športe tak, aby sa za tohto športového odborníka považovala aj osoba, pod ktorej vedením športovec vykonáva šport. Tým sa umožní zrovnoprávnenie športu osôb so zdravotným postihnutím s ostatnými druhmi športov. Išlo o vládny návrh zákona.

Rozvíjanie zručností žiakov boli realizované v rámci predmetov napr. domáce práce a údržba domácnosti, príprava jedál, zdravotná výchova, rodinná výchova a pod. Rehabilitačné služby poskytovali aj CŠPP prostredníctvom fyzioterapeuta. Špeciálne školy uskutočňovali akcie so zameraním zapojiť i intaktných žiakov (napr. výtvarné súťaže Tvorba nepoznaných detí, Ochránárik, tanečná súťaž Tanec bez hraníc).

CŠPP poskytujú pravidelné intervenčné stretnutia zamerané na prekonávanie sociálnych, komunikačných a edukačných bariér podmienených zdravotným postihnutím. Zároveň poskytujú poradenské služby zákonným zástupcom a učiteľom detí a žiakov so zdravotným postihnutím. CŠPP poskytujú aj sociálne služby klientom, spolupracujú s UPSVaR a centrami SS. Pre žiakov škôl, ktorí sú zároveň klientmi CŠPP poskytuje masérské služby vykonávané zdravotníckym pracovníkom. Využívajú a sponzorsky zabezpečujú pravidelné vstupy napr. do Thermal parku na Zemplínskej Šírave, hipoterpiu. Zabezpečujú pravidelné návštevy filmových a divadelných predstavení v meste, zúčastňujú sa aktuálnych kultúrnospoločenských a športových podujatí, výletov a exkurzií. Služby poskytujú deťom od raného veku.

4.10. Zamestnávanie

Strategický cieľ:

Napomáhať prostredníctvom aktívnych opatrení trhu práce, najmä zvyšovaním dostupnosti a kvality informačných a odborných poradenských služieb, začleňovaniu osôb so zdravotným postihnutím na trh práce. Osobitne podporovať zamestnávanie osôb so zdravotným postihnutím na otvorenom trhu práce a motivovať zamestnávateľov k zamestnávaniu osôb so zdravotným postihnutím.

4.10.1. Podporiť zamestnávanie osôb so zdravotným postihnutím a sprostredkovať zamestnávanie, odborné poradenské služby poskytované úradmi práce, sociálnych vecí a rodiny, resp. inými špecializovanými inštitúciami.

Spôsob plnenia:

Zvýšenie zamestnanosti a zamestnateľnosti modernizáciou tradičných a podporou nových nástrojov a metód sprostredkovania zamestnania, informačno-poradenských a odborných poradenských služieb a podpora 3-zónového systému služieb zamestnanosti, aktívne podporovať informovanosť o zamestnávaní a sprostredkovaní zamestnania.

Časový harmonogram/termín (s)plnenia: 2014 a *priebežne*

Zodpovedný gestor: MPSVR SR

Spoluzodpovedný gestor: UPSVAR

Spolupracujúci subjekt: úrady práce, sociálnych vecí a rodiny

Navrhovateľ: MPSVR SR

Odpočet plnenia za roky 2016 – 2017 – plní sa

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky

Plnenie úlohy je zabezpečované informačno-poradenskými službami a odbornými poradenskými službami poskytovanými UPSVaR v súlade so zákonom o službách zamestnanosti, ako aj poskytovaním služieb osobám so zdravotným postihnutím na uľahčenie získania zamestnania alebo udržanie zamestnania a zamestnávateľom na uľahčenie získania zamestnanca z radov osôb so zdravotným postihnutím agentúrami podporovaného zamestnávania.

Evidovaní uchádzači o zamestnanie so zdravotným postihnutím (ďalej len „UoZ so ZP“) - ku koncu roka 2017 ich bolo v evidencii na UPSVaR celkom 6 743 čo bolo 3,42 % - majú počas doby evidencie poskytované zamestnancami UPSVaR komplexné informačno-poradenské a odborné poradenské služby. Títo klienti sú zapájaní do všetkých aktivít, vrátane realizovaných výberových konaní a projektov. Okrem toho v priebehu roka 2017 boli UoZ so ZP vydávané aj individuálne odporúčanky do zamestnania na nahlásené voľné pracovné miesta, ktoré boli vhodné aj pre osoby so zdravotným postihnutím. V rámci individuálnych stretnutí bolo UoZ so ZP poskytnutých 78 968 informačno-poradenských služieb v oblasti služieb zamestnanosti, prípadne v oblasti sociálnych vecí, v oblasti zmeny zamestnania. Informačno-poradenské služby sú poskytované aj opakovane a priemerne mesačne sa v priebehu roka poskytujú cca 2 168 UoZ so ZP. Skupinových aktivít v rámci informačno-poradenských služieb bolo poskytnutých v roku 2017 celkom 10 441, ktorých sa priemerne mesačne zúčastňovalo 68 UoZ so ZP. Boli zamerané na informácie ohľadne realizovaných aktivít, prezentácie jednotlivých národných projektov, prípadne spôsobu uchádzania sa o pracovné mieste, o možnostiach získania príspevku na začatie podnikania pre osoby so zdravotným postihnutím a pod. UPSVaR sa podieľajú na obsadzovaní voľných pracovných miest v úzkej spolupráci so zamestnávateľmi, ktorí pracovné miesta obsadzujú individuálne, alebo prostredníctvom realizácie výberových konaní. V rámci realizovaných výberových konaní sa zúčastnilo okrem iných UoZ aj 1 399 UoZ so ZP. Z uvedeného počtu sa prostredníctvom výberových konaní podarilo umiestniť 194 UoZ so ZP, čo je 13,87% z počtu tých, ktorí sa výberových konaní zúčastnili. Individuálne bolo týmto osobám odporučených celkom 4 166 ponúk pracovných príležitostí.

Zmenil sa spôsob práce s UoZ. V roku 2015 vznikli na UPSVaR nové oddelenia služieb pre občana, ktoré poskytujú cielenejšie služby prostredníctvom individuálnejšieho prístupu ku klientom. Cieľom bolo zmodernizovať prácu s klientom tak, aby boli služby poskytované na jednom mieste komplexne, flexibilne, diferencovane podľa potrieb klienta v regióne, kde žije a ktorý poznajú. Rozhodujúce sú rovnaké podmienky pre všetkých klientov a predovšetkým adresnosť poskytovaných služieb. Klient vybaví všetko na jednom mieste, t. j. zamestnanec riadeným rozhovorom zistí všetky dostupné informácie ohľadne jeho životnej situácie, čo vyústi do podania konkrétnych žiadostí podľa potreby klienta. Klientovi sa od jeho príchodu venuje jeden zamestnanec, ktorý mu poskytuje komplexne informácie o podmienkach a možnostiach evidencie, o možnostiach využitia príspevkov v rámci aktívnych opatrení na trhu práce, o voľných pracovných miestach, o realizácii výberových konaní, o podmienkach poskytnutia pomoci v hmotnej núdzi, podmienkach poskytnutia štátnych dávok a pod.

Okrem toho bol zavedený vyvolávací systém, ktorý umožňuje kvalitný time manažment práce s klientom. Na každom pracovisku boli zriadené tzv. recepcie, ktoré slúžia klientom pre bežné administratívne úkony, preberanie žiadostí, odovzdávanie dokladov a pod.

4.10.2. Podporiť rozvoj kariérneho poradenstva pre osoby so zdravotným postihnutím.

Spôsob plnenia:

Zabezpečiť medzirezortnú spoluprácu pri zvyšovaní zamestnanosti osôb so zdravotným postihnutím. Finančné, personálne a materiálno-technické zabezpečenie poradenstva pre osoby so zdravotným postihnutím, príp. aj ich zákonných zástupcov, v oblasti voľby povolania a prípravy na povolanie vo všetkých fázach.

Časový harmonogram/termín (s)plnenia: 2014 a priebežne

Zodpovedný gestor: MŠVVŠ SR

Spoluzodpovedný gestor: MPSVR SR

Navrhovateľ: MPSVR SR a MŠVVŠ SR

Odpočet plnenia za roky 2016 – 2017 – plní sa

Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky

MŠVVŠ SR vytvorilo pracovnú skupinu pre systémové zmeny pedagogicko-psychologického a špeciálno-pedagogického poradenstva. Pracovná skupina sa okrem iného zameriava aj na posilnenie oblasti výchovného a kariérového poradenstva.

Zámerom je výraznejšie zníženie úväzku výchovnému poradcovi, vytvorenie kariérovej pozície koordinátora kariérového poradenstva ako zamestnanca centra pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie (ďalej len „CPPPaP“) a ČŠPP a novej kategórie odborného zamestnanca – regionálneho kariérového poradcu v rámci kraja na obligatórnej pozícii zamestnanca krajského CPPPaP, a to legislatívnou úpravou školského zákona, zákona o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch, Nariadenia vlády.

4.10.3. Kontrolovať úroveň ochrany zdravia na pracoviskách, kde sú zamestnané osoby so zdravotným postihnutím.

Spôsob plnenia:

V rámci štátneho zdravotného dozoru vykonať kontrolu pracovných podmienok, pracovného prostredia a spôsobu práce zamestnancov chránených dielní a chránených pracovísk. Zistenia uplatniť pri usmernení zamestnávateľa na prijatie preventívnych, ochranných opatrení.

Časový harmonogram/termín (s)plnenia: 2014 a priebežne

Zodpovedný gestor: MZ SR

Spolupracujúce subjekty: ÚVZ SR, RÚVZ SR

Navrhovateľ: MZ SR

Odpočet plnenia za roky 2016 – 2017 – plní sa

Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky

Regionálne úrady verejného zdravotníctva v SR v rámci štátneho zdravotného dozoru vykonávajú aj kontrolu pracovných podmienok, pracovného prostredia a spôsobu práce zamestnancov chránených dielní a chránených pracovísk s použitím

kontrolných listov informovanosti zamestnancov o zdravotných rizikách pri práci, doplnenú o údaje o zamestnancoch na chránených pracoviskách z hľadiska ich zdravotných obmedzení; na uplatnenie potrebných úprav pracovných podmienok a pri zistení nedostatkov nariaďujú opatrenia.

Východiskom štátneho zdravotného dozoru je dodržiavanie požiadaviek nariadenia vlády SR o minimálnych bezpečnostných a zdravotných požiadavkách na pracovisko aplikované vo vzťahu k zdravotnému obmedzeniu zamestnancov so zdravotným postihnutím, ako aj na dodržiavanie pracovných podmienok a pracovného režimu určených rozhodnutím orgánu verejného zdravotníctva o uvedení priestorov pracoviska do prevádzky. Štátny zdravotný dozor sa ďalej zameriava na zabezpečenie ochrany zdravia zamestnancov so zdravotným postihnutím na pracoviskách v súvislosti s osobitným režimom práce (skrátenej pracovný čas, nočná práca, práca na zmeny) a na zabezpečovanie zdravotného dohľadu na chránených pracoviskách vrátane lekárske preventívnych prehliadok vo vzťahu k práci.

V r. 2016 bolo v chránených dielňach a na chránených pracoviskách vykonaných 1 161 kontrol na 1 101 kontrolovaných chránených pracoviskách u zamestnávateľov a boli preverené pracovné podmienky u 2 185 zamestnancov a v r. 2017 bolo vykonaných 1 180 kontrol na 1 069 kontrolovaných chránených pracoviskách u zamestnávateľov a boli preverené pracovné podmienky u 2 296 zamestnancov.

Pri výkone štátneho zdravotného dozoru bolo zistené, že zamestnávatelia chránených dielní a chránených pracovísk prispôbovali pracovné podmienky charakteru zdravotného postihnutia zamestnancov. Pre zamestnancov vytvorili vhodné pracovné podmienky zodpovedajúce ich zdravotnému stavu a dodržiavali osobitný režim práce. Pred zaradením na výkon pracovnej činnosti bola u zamestnancov v rámci lekárskej preventívnej prehliadky vo vzťahu k práci posúdená zdravotná spôsobilosť na výkon ich konkrétnej činnosti. Na overenie úrovne informovanosti o faktoroch pracovného prostredia zamestnanci vyplnili kontrolné listy. Zamestnanci chránených dielní a chránených pracovísk vykonávali činnosti bez fyzickej záťaže a priamej expozície rizikovým faktorom pracovného prostredia, najčastejšie práce výrobného charakteru (napr. výroba kancelárskych potrieb, sviečok, drobných reklamných, darčkových a dekoratívnych predmetov, keramiky, pomocné práce v cukrárskej a pekárskej výrobe), práce v oblasti služieb a obchodu (napr. masérské služby, kadernícke a kozmetické služby, šitie pracovných odevov, maloobchodný predaj, strážna služba) a administratívne práce (ekonomické a účtovnícke služby, IT služby, ochrana objektov prostredníctvom monitorovacieho systému). Z vykonaných kontrol vyplynulo, že počty osôb so zdravotným postihnutím sa na pracoviskách menia a od vydania súhlasného stanoviska na uvedenie priestorov do prevádzky sa chránené pracoviská alebo dielne väčšinou do 2 rokov zrušia.

Pri výkone štátneho zdravotného dozoru regionálne úrady verejného zdravotníctva v SR zistili nedostatky u niekoľkých zamestnávateľov v 2 krajoch v r. 2016 (Žilinský a Košický kraj) a v 4 krajoch v r. 2017 (Trenčiansky, Žilinský, Prešovský a Košický kraj). Na základe zistených nedostatkov v zmysle platnej legislatívy uložili zamestnávateľom opatrenia (zabezpečiť zdravotný dohľad, kategorizovať práce, zabezpečiť výkon lekárske preventívnych prehliadok vo vzťahu k práci, predložiť protokoly z kvalitatívneho a kvantitatívneho zisťovania zdraviu škodlivých faktorov

práce a pracovného prostredia, zabezpečiť oddychové miestnosti pre zamestnancov a zariadenia na osobnú hygienu). Iné zistené nedostatky boli v stanovenom termíne odstránené.

Regionálne úrady verejného zdravotníctva v SR budú aj v nasledujúcom období zameriavať štátny zdravotný dozor na úroveň ochrany zdravia na chránených pracoviskách.

Spolu	Počet nových posúdení		Počet kontrolovaných CHP	Počet kontrol	Počet zamestnancov so ZP na kontrolovaných CHP v danom roku (spolu)
	rozhodnutí	stanovísk			
2016	640	437	1 101	1 161	2 185
2017	517	468	1 069	1 180	2 296

4.10.4. Implementovať novelizované nástroje podpory a pomoci určené pre osoby so zdravotným postihnutím, osobitne s dôrazom na zamestnávanie na otvorenom trhu práce.

Spôsob plnenia:

Vypracovať návrh postupu na realizáciu plnenia odporúčania Výboru OSN pre práva osôb so zdravotným postihnutím vrátane vytvorenia Akčného plánu, ktorým sa zintenzívni úsilie o prechod od chránených dielní k otvorenému trhu práce pre všetkých.

Časový harmonogram/termín (s)plnenia: 2018 - 2019

Zodpovedný gestor: MPSVR SR

Spoluzodpovedný gestor: IVPR, UPSVAR

Spolupracujúci subjekt: úrady práce, sociálnych vecí a rodiny

Navrhovateľ: MPSVR SR

Odpočet plnenia za roky 2016 – 2017 – plní sa

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky

MPSVR SR v roku 2016 zadalo na rok 2017 IVPR výskumnú úlohu „Akčný plán prechodu z chránených dielní k zamestnávaniu osôb so zdravotným postihnutím na otvorenom trhu práce“ (ďalej len „návrh APOZP“). Za účelom prípravy návrhu APOZP a zvýšenia legitimity bola v apríli 2017 MPSVR SR zriadená expertná pracovná skupina, ktorú tvorili riešiteľky IVPR, zástupcovia MPSVR SR, UPSVR a vybraných UPSVaR, agentúr podporovaného zamestnávania, zástupcovia zamestnávateľov, regionálnej aj miestne samosprávy, organizácii osôb so zdravotným postihnutím a nezávislých odborných iniciatív angažujúcich sa v tejto oblasti. Činnosť pracovnej skupiny riadil a konečné znenie návrhu APOZP pripravil riešiteľský tím IVPR, ktorý návrh APOZP v decembri 2017 predložil MPSVR SR ako východisko pre proces

ďalšieho rozpracovávaní navrhnutých zmien a opatrení uvádzaných v návrhu APOZP.

Aktívne opatrenia na trhu práce (ďalej len „AOTP“) zamerané na podporu zamestnávania občanov so zdravotným postihnutím sa realizujú v súlade so zákonom o službách zamestnanosti. Priebežná implementácia je zabezpečovaná v rámci OPLZ na programové obdobie 2014 – 2020, Prioritná os 3 Zamestnanosť, Investičná priorita 3.1 Prístup uchádzačov o zamestnanie a neaktívnych osôb k zamestnaniu vrátane dlhodobo nezamestnaných a osôb, ktoré sú vzdialené od trhu práce, ako aj miestne iniciatívy v oblasti zamestnávania a podpora mobility pracovnej sily, Špecifický cieľ 3.1.1 Zvýšiť zamestnanosť, zamestnateľnosť a znížiť nezamestnanosť s osobitným dôrazom na dlhodobo nezamestnaných, nízko kvalifikovaných starších a zdravotne postihnuté osoby - programy na podporu zamestnanosti občanov so zdravotným postihnutím vrátane podporovaného zamestnávania.

Cieľom opatrenia je implementovať, t. j. realizovať novelizované AOTP určené pre osoby so zdravotným postihnutím. V zmysle uvedeného sa v súlade so zákonom o službách zamestnanosti a národným projektom Podpora zamestnávania občanov so zdravotným postihnutím - 2 (kód ITMS2014+: 312031J413) realizujú AOTP podľa § 55, § 56a, § 59 až § 60 zákona o službách zamestnanosti, ktorý je financovaný prostredníctvom OPLZ na programové obdobie 2014 - 2020. Prehľad plnenia za AOTP (§§ 55, 56a, 59 a 60) prikladáme v tabuľke pod textom*.

Okrem toho sa aj prostredníctvom § 54 realizujú osobitné projekty – novelizované nástroje podpory a pomoci pre znevýhodnené skupiny na trhu práce, ku ktorým patria aj osoby so zdravotným postihnutím. Tieto projekty sú určené na podporu zamestnávania najmä znevýhodnených skupín na trhu práce, vrátane osôb so zdravotným postihnutím a ich prostredníctvom sa podporuje uplatnenie týchto skupín na otvorený trh práce (napr. národné projekty „Šanca na zamestnanie“, „Chceme byť aktívni na trhu práce (50+)“, „Cesta z kruhu nezamestnanosti“, „Cesta na trh práce“, „Reštart – Príležitosť pre dlhodobo nezamestnaných vrátiť sa na trh práce“).

AOTP §§ zákona č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti	Počet podpor ených miest za rok 2016	Počet zarad ených klient ov za rok 2016	Čerpanie finančnýc h prostried kov za rok 2016 (v eur)	Počet podporený ch miest za rok 2017	Počet zaradených klientov za rok 2017	Čerpanie finančných prostriedkov za rok 2017 (v eur)
§ 56 - Príspevok na zriadenie chránenej dielne alebo chráneného pracoviska	237	368	1 300 891	155	242	607 551
§ 56a - Príspevok na	28	28	39 544	21	21	31 180

udržanie občana so zdravotným postihnutím v zamestnaní -						
§ 59 - Príspevok na činnosť pracovného asistenta	887	990	4 203 440	721	1 077	4 916 625
§ 60 - Príspevok na úhradu prevádzkových nákladov chránenej dielne /chráneného pracoviska a na úhradu nákladov na dopravu zamestnanco v	-	7 813	26 623 569	-	9 763	28 467 161

V októbri 2017 vyhlásila Implementačná agentúra MPSVR SR uzavretú výzvu na predkladanie dopytovo-orientovaných projektov zameraných na zvýšenie účasti najviac znevýhodnených a ohrozených osôb v spoločnosti, vrátane trhu práce (špecifický cieľ 4.1.1), v celkovej alokácii 15 000 000 eur s názvom „Zefektívnenie súčasných a zavedenie nových nástrojov za účelom zvýšenia aktivity ľudí ohrozených chudobou a sociálnym vylúčením“. Účelom výzvy bolo poskytnúť priestor na identifikáciu a pilotné odskúšanie inovatívnych nástrojov, premeniť nápady na inovačné riešenia, a to s cieľom zvýšenia miery sociálneho začlenenia ľudí ohrozených chudobou a sociálnym vylúčením. Uvedeným sa vytvoril značný priestor pre zapojenie sa rôznych zainteresovaných strán do predkladania inovatívnych návrhov aj v rámci oblasti rozvoja životných podmienok osôb so zdravotným postihnutím. Je predpoklad, že uvedená výzva zameraná na sociálne inovácie bude vyhlásená aj v roku 2018.

4.10.5. Zabezpečovať podmienky na podporu samostatnej zárobkovej činnosti osôb so zdravotným postihnutím.

Spôsob plnenia:

Podporiť osoby so zdravotným postihnutím formou poskytovania príspevkov na samostatnú zárobkovú činnosť.

Časový harmonogram/termín (s)plnenia: priebežne

Zodpovedný gestor: MPSVR SR

Spoluzodpovedný gestor: UPSVAR

Spolupracujúci subjekt: úrady práce, sociálnych vecí a rodiny
Navrhovateľ: MPSVR SR

Odpočet plnenia za roky 2016 – 2017 – plní sa

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky

Podmienky na podporu samostatnej zárobkovej činnosti osôb so zdravotným postihnutím sú zabezpečované v rámci AOTP prostredníctvom poskytovania príspevku občanovi so zdravotným postihnutím na samostatnú zárobkovú činnosť v súlade s § 57 zákona o službách zamestnanosti.

Príspevok môže UPSVaR poskytnúť občanovi so zdravotným postihnutím, ktorý je uchádzačom o zamestnanie na čiastočnú úhradu nákladov súvisiacich s prevádzkovaním samostatnej zárobkovej činnosti na chránenom pracovisku, ak bol vedený v evidencii uchádzačov o zamestnanie najmenej 3 mesiace, alebo bol vedený v evidencii uchádzačov o zamestnanie 12 mesiacov v prípade, ak v období 6 mesiacov pred zaradením do evidencie uchádzačov o zamestnanie pozastavil, prerušil alebo skončil prevádzkovanie samostatnej zárobkovej činnosti. Podmienkou je, že občan so zdravotným postihnutím je povinný samostatnú zárobkovú činnosť prevádzkovať na chránenom pracovisku nepretržite najmenej 2 roky.

Príspevok sa poskytuje UoZ so ZP, ktorí budú prevádzkovať živnosť podľa živnostenského zákona alebo vykonávať poľnohospodársku výrobu vrátane hospodárenia v lesoch a na vodných plochách podľa zákona o súkromnom podnikaní občanov. Výška príspevku sa odvíja od zákonom o službách zamestnanosti definovaného násobku celkovej ceny práce a od priemernej miery evidovanej nezamestnanosti v príslušnom okrese.

Prostredníctvom tohto AOTP bolo v roku 2016 podporené vytvorenie 75 pracovných miest samozamestnanie osôb so zdravotným postihnutím v celkovej výške 385 398 eur.

Uvedené opatrenie sa realizuje v súlade so zákonom o službách zamestnanosti a financuje sa z národného projektu NP Podpora zamestnávania občanov so zdravotným postihnutím – 2 (kód ITMS2014+: 312031J413), ktorý je realizovaný zo zdrojov ESF v rámci OP L'Z na programové obdobie 2014 - 2020.

Prostredníctvom tohto opatrenia bolo v roku 2017 podporené vytvorenie 77 pracovných miest na samozamestnanie OZP, čo je o 2 pracovné miesta viac ako v roku 2016, pričom v čerpaní finančných prostriedkov v roku 2017 došlo oproti roku 2016 k nárastu o 7 756 Eur.

4.10.6. Zavádzať v rámci školskej prípravy žiakov a študentov so zdravotným postihnutím inovatívne podporné programy a opatrenia zamerané na požiadavky budúceho sveta práce (osobitne formou praxe a tréningov realizovaných predovšetkým na otvorenom trhu práce), s cieľom zvýšiť ich celkovú zamestnateľnosť.

Spôsob plnenia:

V štátnych vzdelávacích programoch na jednotlivých stupňoch vzdelávania zavedene inovatívne podporné programy a opatrenia zamerané na získanie pracovných zručností žiakov a študentov so zdravotným postihnutím.

Časový harmonogram/termín (s)plnenia: priebežne

Zodpovedný gestor: MŠVVŠ SR

Spoluzodpovedný gestor: MPSVR SR

Navrhovateľ: IVPR

Odpočet plnenia za roky 2016 – 2017 – plní sa**Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky**

S ponukou možností vzdelávania žiakov so zdravotným postihnutím na SŠ boli žiaci so zdravotným postihnutím oboznamovaní prostredníctvom účasti na žiackych exkurziách a Dni otvorených dverí stredných škôl.

Žiaci špeciálnych stredných škôl vykonávali odborný výcvik aj v bežných prevádzkach. Priamo do praktického vyučovania bol zaradovaný tréning sociálnych zručností a žiaci sa zúčastnili akcie Profesia Day. Niektoré školy zamestnali sociálnych pedagógov na plný úväzok, ktorí poskytujú poradenskú pomoc pri zvládaní sociálno-patologických javov žiakov, pri ich sociálnej integrácii, podpore študijno-profesijných záujmov, primeraných vzdelanostných aspiráciách a efektívnej príprave žiakov na vstup na trh práce.

Žiaci so zdravotným postihnutím boli zapájaní do odborných a praktických výcvikov formou praxe, v závislosti od jednotlivých odborov, odbornej praxe a odborného výcviku v zmluvných podnikoch a praxe aj v rámci výcvikových stredísk priamo v školách.

Školy sa zapájali do súťaže Veľtrh cvičných firiem a do rôznych akcií s cieľom zvýšiť zamestnateľnosť žiakov so zdravotným postihnutím napr.: exkurzie do výrobných podnikov, besedy, konzultácie s pracovníkmi UPSVaR a zúčastňovanie sa na propagačných akciách vysokých škôl.

4.10.7. *Vytvoriť a zaviesť špecifické programy podpory z prechodu zo škôl na trh práce osôb so zdravotným postihnutím.**Spôsob plnenia:**

Vytvorenie a realizovanie špecifických programov pre podporu osôb so zdravotným postihnutím po skončení štúdia z prechodu zo škôl na trh práce.

Časový harmonogram/termín (s)plnenia: splnené

Zodpovedný gestor: MPSVR SR

Spoluzodpovedný gestor: MŠVVŠ SR, UPSVAR

Spolupracujúci subjekt: úrady práce, sociálnych vecí a rodiny, IVPR

Navrhovateľ: IVPR

Odpočet plnenia za roky 2016 – 2017 – splnené**Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky**

Prostredníctvom OPLZ, Prioritnej osi 2 Iniciatíva na podporu zamestnanosti mladých ľudí pripravilo MPSVR SR výzvu „Podpora vstupu vybraných skupín mladých ľudí na trh práce“. Jedným z cieľov výzvy bola aj podpora zamestnávania mladých ľudí so zdravotným postihnutím vo veku do 29 rokov. Podpora bola realizovaná formou vypracovania individuálneho kariérneho plánu. Na jeho základe sa zvolili vhodné aktivity potrebné pre uľahčenie vstupu mladého človeka z cieľovej skupiny na trh práce. Išlo o možnosť poskytnutia vzdelávania, prípravy mladého človeka na vstup na trh práce a poradenstvo, sprostredkovanie zamestnania, vyhľadávanie potenciálnych zamestnávateľov, sprevádzanie v zamestnaní s cieľom udržania zamestnania, a pod.

Predmetná výzva s alokáciou 12 015 000 eur bola vyhlásená dňa 30.12.2016 a uzavretá dňa 26.7.2017. V priebehu 3 kôl výzvy boli doručené 4 žiadosti o schválenie nenávratného finančného príspevku, z tohto počtu boli schválené 2 žiadosti vo výške 269 260,63 eur.

Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky

Pri sociálnej integrácii a efektívnej príprave žiakov so zdravotným postihnutím na vstup na trh práce využívali poradenstvo poskytované CPPPPaP a CŠPP. Realizované boli individuálne konzultácie so žiakmi so zdravotným postihnutím a s ich zákonnými zástupcami o možnostiach ich ďalšieho vzdelávania už pri voľbe školy, a to aj s ohľadom na ich zdravotné postihnutie a budúce pracovné uplatnenie vychádzajúc aj z možností okolitého pracovného trhu

Žiakom so zdravotným postihnutím sa ponúkajú možnosti ďalšieho vzdelávania – odborné učilišťa, praktické školy a pre žiakov s intaktným intelektom vhodné typy stredných škôl.

Odborní zamestnanci CŠPP pomáhali zostavovať individuálny vzdelávací program pre žiakov vzdelávaných v školskej integrácii na jednotlivých školách. Špecifické programy podpory k prechodu škôl na trh práce CŠPP nevytvárali, ale zúčastňovali sa na burzách práce organizovaných UPSVaR.

4.11. Účasť na politickom a verejnom živote

Strategický cieľ:

Umožniť osobám so zdravotným postihnutím podieľať sa účinne a plne na politickom a verejnom živote na rovnakom základe s ostatnými, a to priamo alebo prostredníctvom slobodne zvolených zástupcov vrátane práva a možnosti osôb so zdravotným postihnutím voliť a byť zvolený.

4.11.1. *Vykonávať poradenskú a metodickú činnosť pri zriaďovaní mimovládnych neziskových organizácií zvlášť občianskych združení, nadácií, organizácií s medzinárodným prvkom ako i neziskových organizácií poskytujúcich všeobecne prospešné služby, neinvestičných fondov, združení obcí, záujmových združení právnických osôb a spoločenstiev vlastníkov bytov a nebytových priestorov.

Spôsob plnenia:

Osobné konzultácie, písomné konzultácie, elektronická komunikácia so štatutárnymi zástupcami mimovládnych neziskových organizácií.

Časový harmonogram/termín (s)plnenia: *splnené*

Zodpovedný gestor: MV SR

Spolupracujúce subjekty: Odbor všeobecnej vnútornej správy, oddelenie vnútorných vecí a vojnových memoárov v spolupráci s okresnými úradmi v sídle kraja

Navrhovateľ: MV SR, UMS

Odpočet plnenia za roky 2016 – 2017 – splnené**Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky**

Príslušné pracoviská MV SR, ako aj okresné úrady v sídle kraja, priebežne vykonávajú poradenskú a metodickú činnosť v súvislosti s všetkými právnymi formami mimovládnych neziskových organizácií, pričom najčastejšie ide o občianske združenia, neziskové organizácie poskytujúce všeobecne prospešné služby, odborové organizácie a nadácie. Predmetná činnosť sa vykonáva písomne, telefonicky, ale aj osobne s občanmi v priestoroch úradu. Poradenská činnosť sa najčastejšie týka výberu vhodnej právnej formy, postupu pri založení a vzniku, zmeny zakladateľského dokumentu a postupu pri likvidácii a zániku mimovládnych neziskových organizácií.

Na internetovej stránke MV SR sú zverejnené aj pokyny a vzory tlačív a návrhov. MV SR sa pravidelne zúčastňuje konferencií a workshopov, organizovaných predovšetkým Úradom splnomocnenca vlády pre rozvoj občianskej spoločnosti, kde zástupcovia MV SR prichádzajú do kontaktu so zástupcami tretieho sektora.

Pri právnej forme neziskovej organizácie poskytujúcej všeobecne prospešné služby, neinvestičného fondu, združenia obcí, záujmového združenia právnických osôb a spoločenstva vlastníkov bytov a nebytových priestorov, ktorých registrovým úradom je okresný úrad v sídle kraja, MV SR vykonáva metodickú činnosť smerom k okresným úradom v sídle kraja, ktoré následne písomne alebo elektronickej komunikujú so štatutárnymi zástupcami. Pri právnej forme občianskeho združenia a nadácie MV SR písomne alebo elektronickej komunikuje so štatutárnymi zástupcami mimovládnych neziskových organizácií.

4.11.2. Zabezpečiť, aby volebné postupy, zariadenia, priestory a materiály, vrátane elektronických volieb, boli vhodné, prístupné a ľahko zrozumiteľné a použiteľné osobami so zdravotným postihnutím.

Spôsob plnenia:

1. Umožňovať osobám so zdravotným postihnutím hlasovať v tajnom hlasovaní vo voľbách a vo verejných referendách.

Časový harmonogram/termín (s)plnenia: priebežne

Zodpovedný gestor: MV SR

Navrhovateľ: NROZPvSR

Spôsob plnenia:

2. Odporúčať politickým stranám a nezávislým kandidátom registrovaných vo voľbách zabezpečiť prístupnosť svojich webových sídiel a zverejňovať na svojich webových sídlach volebné programy, informácie a dokumenty v prístupných formátoch.

Časový harmonogram/termín (s)plnenia: priebežne

Zodpovedný gestor: MV SR

Navrhovateľ: NROZPvSR

Spôsob plnenia:

3. Odporúčiť RTVS sprístupňovať volebné vystúpenia a diskusie občanom so sluchovým postihnutím prostredníctvom skrytých alebo otvorených tituliek alebo prekladom do posunkovej reči a občanom so zrakovým postihnutím prostredníctvom hlasového komentovania, vizuálnych prezentácií a programov.

Časový harmonogram/termín (s)plnenia: priebežne

Zodpovedný gestor: rada RTVS

Navrhovateľ: NROZPvSR

1. Odpočet plnenia za roky 2016 – 2017 – plní sa

Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky

Na osoby so zdravotným postihnutím sa podľa volebného zákona pri výkone práva voliť vzťahujú všetky zásady volebného práva – všeobecnosť, rovnosť, priamosť a tajnosť hlasovania. Volebný zákon zabezpečuje osobám so zdravotným postihnutím možnosť asistencie iného voliča pri úprave hlasovacieho lístka a pri vložení obálky s hlasovacím lístkom do schránky na to určenej. Osoby so zdravotným postihnutím sa nemusia za účelom výkonu volebného práva dostaviť do volebnej miestnosti, ale môžu hlasovať prostredníctvom hlasovacieho preukazu do prenosnej volebnej schránky priamo v domácnosti, v zdravotníckom zariadení sociálnej starostlivosti.

Významné je ustanovenie, ktoré zaväzuje starostov obcí pri určovaní volebných miestností prihliadať špeciálne na túto skupinu voličov a volebné miestnosti určovať tak, aby boli prístupné aj zdravotne postihnutým voličom.

Vo voľbách do NR SR a vo voľbách do Európskeho parlamentu zabezpečilo MV SR pre zrakovo postihnuté osoby osobitné zoznamy kandidátov a zvukové nosiče takýchto kandidátov.

Zákon o volebnej kampani v rámci úpravy financovania volebnej kampane vedenej politickými stranami, kandidátmi na funkciu prezident a nezávislými kandidátmi vo voľbách do orgánov samosprávnych krajov a vo voľbách do orgánov samosprávy obcí zaviedol inštitút tzv. osobitných účtov. Ide o produkt, ktorý poskytujú banky a je určený na to, aby zriaďovateľ účtu umožnil komukoľvek (verejnosti) oboznámiť sa s obsahom tohto účtu. Zásadným pravidlom je skutočnosť, že volebnú kampaň je možné financovať len z takéhoto účtu. Uvedené pravidlá prispievajú k efektívnejšiemu výkonu kontroly a najmä umožnia voličom vytvoriť si názor na kandidujúce subjekty nielen z pohľadu ich volebných programov, ale aj z pohľadu ich financovania, teda podpory od iných súkromných osôb. Údaje vedené na osobnom účte musia byť bezplatne, diaľkovo a nepretržite prístupné tretím osobám a musia zobrazovať prehľad platobných transakcií.

Podľa zákona vo volebnej kampani sú politické strany povinné zverejňovať na svojom webovom sídle záverečnú správu o nákladoch na volebnú kampaň. Na

regionálnej úrovni sa určuje okruh nezávislých kandidátov, ktorí sú povinní zriadiť si webové sídlo, na ktorom zverejnia správu o prostriedkoch, ktoré vynaložili na svoju volebnú kampaň. Formáty v akých majú byť jednotlivé informácie zverejňované zákon o volebnej kampani neupravuje, ale aj tu platí, že by to mal byť formát, ktorý umožní jeho zrozumiteľnosť čo najširšiemu okruhu používateľov webového sídla.

2. Odpočet plnenia za roky 2016 – 2017 – plní sa

Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky

MV SR uverejnilo na svojom webovom sídle trvalé odporúčanie politickým stranám a nezávislým kandidátom registrovaných vo voľbách zabezpečiť prístupnosť svojich webových sídiel a zverejňovať na svojich webových sídlach volebné programy, informácie a dokumenty v prístupných formátoch.

3. Odpočet plnenia za roky 2016 – 2017 – plní sa

Rozhlas a televízia Slovenska

Všetky volebné diskusie, ktoré RTVS vysielala na základe zákonných povinností boli opatrené skrytými titulkami a rovnako boli opatrené audiokomentárom, respektíve boli vo forme ľahko zrozumiteľnej pre osoby so zdravotným postihnutím.

4.11.3. Zaviesť mechanizmus systematického financovania strešných mimovládnych organizácií, ktoré vystupujú ako partneri vlády a iných organizácií pri tvorbe relevantných politík.

Spôsob plnenia:

Zavedenie finančného mechanizmu.

Časový harmonogram/termín (s)plnenia: 2019

Zodpovedný gestor: Úrad splnomocnenca vlády SR pre rozvoj občianskej spoločnosti

Spolupracujúce subjekty: MDV SR, MF SR, MPRV SR, MH SR, MO SR, MV SR, MŽP SR, MŠVVŠ SR, MZ SR, MK SR, MZVAEZ SR, MS SR, MPSVR SR

Navrhovateľ: IVPR

Odpočet plnenia za roky 2016 – 2017 – čiastočne sa plní

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky

Výbor pre osoby so zdravotným postihnutím začiatkom roku 2017 nominoval zástupcov do pracovnej skupiny zo strany členov komory Výboru pre osoby so zdravotným postihnutím za mimovládne organizácie (zástupcu Národnej rady občanov so zdravotným postihnutím v SR, Organizácie muskulárnych dystrofikov v Slovenskej republike, Únie nevidiacich a slabozrakých Slovenska Myslím- centrum kultúry Nepočujúcich, Združenia na pomoc ľuďom s mentálnym postihnutím v SR a Asociácie na ochranu práv pacientov SR). Taktiež boli nominovaní zástupcovia za Ministerstvo vnútra SR, z Úradu splnomocnenca vlády SR pre rozvoj občianskej spoločnosti

Dňa 8.11.2017 sa uskutočnilo stretnutie zástupcov MPSVR a MV SR, kde zástupca MV SR informoval o tom, že v rámci plnenia Akčného plánu Koncepcie

rozvoja občianskej spoločnosti zriadil na svojom úrade tematické pracovné skupiny zaoberajúce sa komplexnou reformou financovania aktivít mimovládnych neziskových organizácií.

Následne sa 11.12.2017 uskutočnilo druhé stretnutie za účasti všetkých členov pracovnej skupiny. Predmetom diskusie boli doterajšie skúsenosti mimovládnych organizácií s financovaním svojich organizácií. Zároveň sa diskutovalo o účele finančnej podpory, o podmienkach, predmete poskytnutia finančnej podpory ako aj o udržateľnosti poskytnutej finančnej podpory.

Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky

MZ SR aktualizovalo Národný program duševného zdravia a Plán realizácie úloh Národného programu duševného zdravia na roky 2017 – 2018“ (nadväzuje na vládou schválené ideové materiály Národného programu rozvoja životných podmienok).

Na základe vyhlásenia verejnej výzvy v roku 2017 uvoľnilo MZ SR dotáciu v sume 98 331 eur na realizáciu 5 projektov v oblasti zvyšovania povedomia o prevencii a o ochrane duševného zdravia jednotlivcov a rodín, vytvárania vzťahovej väzby v ranom detstve, prevencii demencie, suicídií a destigmatizácie formou vzdelávacích programov, kampaní, iniciatív a aktivít určených pre laickú verejnosť.

Pripravuje Národný onkologický program, Národný infektologický plán, Národný program Slovensko proti demencii.

4.11.4. Dôsledne konzultovať s reprezentatívnymi organizáciami osôb so zdravotným postihnutím pri vytváraní a uplatňovaní zákonodarstva a politiky zameraných na vykonávanie Dohovoru a pri rozhodovaní o otázkach týkajúcich sa osôb so zdravotným postihnutím a vytvárať podmienky pre kvalifikovanú účasť organizácií osôb so zdravotným postihnutím na tomto procese.

Spôsob plnenia:

Prizývať organizácie osôb so zdravotným postihnutím ku konzultáciám, týkajúcim sa prípravy, tvorby a implementácie právnych predpisov priamo súvisiacich s osobami so zdravotným postihnutím, ako aj potenciálne ovplyvňujúcich ich účasť na živote spoločnosti. V rámci prípravy návrhov právnych predpisov prizývať reprezentatívne organizácie osôb so zdravotným postihnutím, ktoré predložili zásadné pripomienky k návrhom všeobecne záväzných právnych predpisov, na rozporové konania.

Časový harmonogram/termín (s)plnenia: priebežne

Zodpovedný gestor: MS SR, MF SR, MDV SR, MH SR, MO SR, MPRV SR, MPSVR SR, MK SR, MŠVVŠ SR, MV SR, MZVAEZ SR, MZ SR, MŽP SR

Spolupracujúce subjekty: ostatné ústredné orgány štátnej správy

Navrhovateľ: NROZPVSR

Odpočet plnenia za roky 2016 – 2017 – plní sa

Úrad vlády Slovenskej republiky

ÚV SR je gestorom právnych predpisov na základe kompetencií podľa zákona o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy. Nejde však o

predpisy týkajúce sa osôb so zdravotným postihnutím. Ak však k návrhu právneho predpisu v gescii ÚV SR v rámci medzirezortného pripomienkového konania organizácia osôb so zdravotným postihnutím uplatní pripomienky zásadného charakteru, ÚV SR ako gestor takúto organizáciu pozve na rozporové konanie za účelom prerokovania ňou vznesených zásadných pripomienok.

Napr. zákon o štátnej službe - v rámci legislatívneho procesu tvorby daného zákona nepredložili organizácie osôb so zdravotným postihnutím žiadne zásadné pripomienky. V zmysle § 171 zákona o štátnej službe platí na úpravu podmienok vykonávania štátnej služby štátnymi zamestnancami (dovolenka, pracovný čas a pod.) delegovaná pôsobnosť Zákonníka práce – táto oblasť nie je prioritnou oblasťou úpravy štátnozamestnaneckých vzťahov podľa zákona o štátnej službe – z toho dôvodu neboli organizácie osôb so zdravotným postihnutím prizývané k procesu tvorby nového zákona.

Úrad podpredsedu vlády SR pre investície a informatizáciu

Dotknuté organizácie (najmä Únia nevidiacich a slabozrakých Slovenska) sa priamo zúčastňuje na tvorbe štandardov pre informačné systémy verejnej správy prostredníctvom pracovných zoskupení v gescii ÚPPVII a ÚPPVII presadzoval princípy zahrnutia osobitných podmienok prístupnosti najmä pre osoby s rôznymi typmi zdravotného postihnutia aj do novely zákona o slobodnom prístupe k informáciám.

Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky

MH SR ani v roku 2016 a 2017 v rámci svojej pôsobnosti nevidovalo žiadne konkrétne dokumenty upravujúce explicitne opatrenia vyplývajúce z dohovoru.

Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky

MŽP SR pripravuje množstvo právnych predpisov, ovplyvňujúcich kvalitu života v širšom zmysle všetkých obyvateľov SR a teda aj osôb so zdravotným postihnutím. Nejde však o predpisy, ktoré by primárne riešili vykonávanie dohovoru a pri rozhodovaní o otázkach týkajúcich sa osôb so zdravotným postihnutím.

Medzirezortné pripomienkové konanie o návrhoch MŽP SR je otvorené komukoľvek, kto podá pripomienky. V prípade, ak podá k návrhu právneho predpisu pripravovaného MŽP SR organizácia osôb so zdravotným postihnutím, alebo organizácia zaoberajúca sa právami zdravotne postihnutých osôb, týmito pripomienkami sa MŽP SR bude zaoberať a v prípade zásadných pripomienok prizve danú organizáciu na rokovanie o právnom predpise. Záujmom MŽP SR ostáva aktívna spolupráca s osobami a organizáciami zdravotne postihnutých osôb tak, aby v maximálnej možnej miere boli splnené ich požiadavky aj v predpisoch environmentálneho práva.

Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky

Znenie vecného zámeru reformy opatrovníctva dospelých a seniorov sa tvorilo v rámci pracovnej skupiny, ktorú v júni 2017 kreovala podpredsedníčka vlády SR a ministerka spravodlivosti SR. Pracovná skupina mala viac ako 40 stálych a ad hoc členov a členiek. Bola zložená multidisciplinárne a nadrezortne. Okrem zástupcov jednotlivých sekcií MS SR, MPSVR SR, MZ SR, MV SR v nej boli zástupcovia mimovládnych organizácií, ktoré poskytujú pomoc seniorom a osobám so zdravotným postihnutím, komisárka pre osoby so zdravotným postihnutím, verejná ochrankyňa práv, súdni znalci, právnici, poručenský sudcovia, notári, advokáti, psychiatri,

neuroológovia, psychológovia, verejní opatrovníci, poskytovatelia zdravotnej starostlivosti a sociálnych služieb, správcovia konkurznej podstaty.

V skupine boli zastúpení aj zahraniční experti z Českej republiky, ktorí participovali na príprave nového Občianskeho zákonníka(zákon č. 89/2012 Sb. Občianský zákonník), ktorý vo všeobecnej časti upravuje osobitne opatrovnícke právo.

Ministerstvo financií Slovenskej republiky

V súvislosti s prípravou návrhov právnych predpisov využíva MF SR portál Slov-Lex, kde je zabezpečené jednoduché vyhľadávanie a zobrazenie legislatívnych procesov, ktoré sa nachádzajú v štádiu medzirezortného pripomienkového konania, a ku ktorým môže podať svoje pripomienky verejnosť a teda aj reprezentatívne organizácie osôb so zdravotným postihnutím. V prípade, ak sú vznesené zásadné pripomienky, uskutočňuje sa rokovanie k jednotlivým návrhom.

Ministerstvo dopravy a výstavby Slovenskej republiky

Na príprave a prerokovaní legislatívnych predpisov MDV SR spolupracuje s Národnou radou občanov so zdravotným postihnutím v SR a o.z. SocioFórum.

V súvislosti s prípravou nových návrhov právnych predpisov o územnom plánovaní a o výstavbe MDV SR pripravuje úplne nové znenie „Návrhu zákona o územnom plánovaní, a „Návrhu zákona o výstavbe“.

MDV SR počas implementácie nariadenia sprostredkovalo stretnutie dotknutých organizácií zdravotne a psychicky postihnutých osôb so zástupcami medzinárodných letísk SR a zástupcami slovenských leteckých spoločností, na ktorom naviazali priamu spoluprácu. V súčasnosti prebieha spolupráca na dvojstrannej úrovni. Letiská, ani leteckí dopravcovia nedostávajú žiadnu kompenzáciu za poskytovanie služieb zdravotne postihnutým osobám a osobám so zníženou pohyblivosťou.

Dodržiavanie ustanovení nariadením¹⁹ je v gescii MH SR, ktoré rieši aj sťažnosti a reklamácie na plnenie záväzkov z nariadenia prostredníctvom SOI. Nariadenie špecifikuje rozsah opatrení, ktoré sa týkajú vyškolenia a výcviku personálu, zabezpečenia zariadení, ktoré upozorňujú na príchod/odchod zdravotne postihnutej osoby na letisko, zabezpečenia informačného systému na komunikáciu medzi letiskom, leteckými spoločnosťami a cestujúcimi, zabezpečenia informačných materiálov pre cestujúcich v takej forme, aby boli prístupné osobám s rôznym zdravotným postihnutím.

Ministerstvo obrany Slovenskej republiky

MO SR vo svojej pôsobnosti nepripravovalo ani neimplementovalo žiadne právne predpisy priamo sa týkajúce osôb so zdravotným postihnutím.

Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky

V rámci medzirezortného pripomienkového konania sa ku každému návrhu právneho predpisu môže vyjadrovať i verejnosť a organizácie, vrátane organizácií osôb so zdravotným postihnutím.

Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky

Konzultácie s reprezentatívnymi organizáciami osôb so zdravotným postihnutím sa realizujú aj pri príprave výzvy a informácie (nastavenie priorít a kritérií) k Dotačnému

programu Kultúra znevýhodnených skupín, (Únia nevidiacich a slabozrakých Slovenska, Združenie na pomoc ľuďom s mentálnym postihnutím v SR, Slovenský zväz telesne postihnutých), ako aj k naliehavým otázkam agendy, ktorá vzniká v súvislosti s kultúrnymi potrebami osôb so sluchovým postihnutím - sprístupňovanie kultúrnych formátov, používanie slovenského posunkového jazyka apod. (Trnavská asociácia pre sluchovo postihnutých, OZ Myslím – 2 stretnutia a 2 konzultácie).

Sekcia médií, audiovizie a autorského práva dlhodobo priebežne konzultuje návrhy právnych predpisov, ktoré sa týkajú osôb so zdravotným postihnutím, so zástupcami ich organizácií, a to vo fáze prípravy legislatívneho návrhu. Organizácie osôb so zdravotným postihnutím, konkrétne organizácie nevidiacich a slabozrakých (napr. Únia nevidiacich a slabozrakých Slovenska, Občianske združenie Infoblind), ako aj ďalšie zainteresované inštitúcie (napr. Centrum podpory študentov so špecifickými potrebami Univerzity Komenského v BA, zástupcovia knižníc apod.), ktoré zabezpečujú potreby týchto osôb, sú prizývané na zasadnutia pracovných skupín k plánovanej novelizácii Autorského zákona, ktorou sa do Autorského zákona transponujú [ustanovenia smernice](#). Prostredníctvom konzultácií sa uvedené organizácie a inštitúcie priamo podieľajú na príprave a tvorbe textového znenia novely Autorského zákona.

Smernica, rovnako ako aj priamo aplikovateľné a [záväzné nariadenie](#), boli prijaté na zosúladenie právneho rámca EÚ s ustanoveniami Marakéšskej zmluvy. Lehota na transpozíciu smernice do právneho poriadku SR uplynie 11.10.2018.

Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky

Národná rada SR schválila zákon, ktorým sa s účinnosťou od 1. septembra 2017 mení a dopĺňa zákon o posunkovej reči nepočujúcich osôb. Novelou zákona sa zavádza slovenský posunkový jazyk ako základný dorozumievací prostriedok komunity nepočujúcich na Slovensku a jeho charakteristika. Rovnako sa zavádza pojem posunková slovenčina ako špecificky vymedzená forma komunikácia. V nadväznosti na to sa novelizoval školský zákon tak, aby zohľadňoval uvedenú zmenu. V § 12 ods. 4 školského zákona sa nepočujúcim deťom a žiakom zaručuje aj právo na výchovu a vzdelávanie primárne v slovenskom posunkovom jazyku.

V zmenenom a doplnenom § 144 ods. 3 sa v súlade s § 13 školského zákona upravujúceho učebnice, učebné texty a pracovné zošity sa zaručuje dieťaťu alebo žiakovi so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, teda aj nepočujúcemu dieťaťu alebo žiakovi právo používať pri výchove a vzdelávaní nielen špeciálne učebnice, ale aj špeciálne učebné texty a špeciálne pracovné zošity. Nepočujúcim deťom a žiakom sa zabezpečuje právo na vzdelávanie v slovenskom posunkovom jazyku ako ich prirodzenej komunikačnej forme. Uvedený schválený poslancový návrh zákona bol vypracovaný v spolupráci s MŠVVŠ SR. Zástupcovia predkladateľa a MŠVVŠ SR konzultovali návrh zákona na pracovných stretnutiach so zástupcami nepočujúcich a s odborníkmi z oblasti špeciálnej pedagogiky z ŠPÚ a UKF v Nitre.

Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky

MV SR pripravil novelizáciu zákona o elektronických komunikáciách v spolupráci s MDV SR, a zákona o integrovanom záchrannom systéme, ktorá sa týkala zavedenia krátkej textovej správy SMS do systému núdzovej komunikácie pre osoby so suchovým postihnutím. Pri tejto činnosti úzko spolupracoval so zástupcami organizácií osôb so sluchovým postihnutím.

Propagačné akcie zamerané na oboznámenie občanov s touto možnosťou komunikácie a výcvik operátorov tiesňovej linky pripravoval v úzkej spolupráci s reprezentatívnymi organizáciami osôb so sluchovým postihnutím.

Príprava zákonov uvedených v odpočte, komunikačná kampaň počas Európskeho a Národného Dňa 112 - ky, informácie na webovom sídle MV SR.

Ministerstvo zahraničných vecí a európskych záležitostí Slovenskej republiky

V rámci medzirezortného pripomienkového konania sa ku každému materiálu predkladaného MZVaEZ SR môže vyjadrovať i verejnosť a organizácie, vrátane organizácií zastupujúcich osoby so zdravotným postihnutím. Ak počas medzirezortného pripomienkového konania predložia osoby so zdravotným postihnutím zásadné pripomienky sú prizývané na rozporové konania.

Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky

MZ SR aktívne spolupracuje s reprezentatívnymi organizáciami osôb so zdravotným postihnutím pri vytváraní a uplatňovaní zákonodarstva a politík zameraných na vykonávanie dohovoru a pri rozhodovaní o otázkach týkajúcich sa osôb so zdravotným postihnutím a vytvára podmienky pre kvalifikovanú účasť organizácií osôb so zdravotným postihnutím na tomto procese.

MZ SR aktívne spolupracuje i s patientskymi organizáciami. Zástupcovia organizácií môžu kedykoľvek požiadať napr. o účasť na rokovaní kategorizačných komisií MZ SR a podávať podnety ohľadom zdravotných pomôcok a špeciálneho zdravotného materiálu.

V roku 2017 bola na podnet Organizácie muskulárnych distrofikov v SR zaradená do zoznamu kategorizovaných zdravotníckych pomôcok zdravotnícka pomôcka na uľahčenie dýchania. Boli vykonané aj zmeny pre lepšiu dostupnosť a väčšiu transparentnosť zdravotníckych pomôcok.

Na podnet Asociácie polio SR boli vykonané zmeny v indikačnom zozname pre kúpeľnú starostlivosť, zákona o rozsahu zdravotnej starostlivosti uhrádzanej na základe verejného zdravotného poistenia, v prospech zdravotne postihnutých osôb.

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky

MPSVR SR dlhodobo aktívne spolupracuje s mimovládnyimi organizáciami podľa čl. 4 ods. 3 dohovoru a zástupcovia mimovládnych organizácií sú členmi rôznych pracovných skupín (napr.: pre vytvorenie autority pre Braillovo písmo, pre systematické financovanie strešných organizácií, pri torbe Správy o plnení opatrení vyplývajúcich z Národného programu rozvoja životných podmienok osôb so zdravotným postihnutím na roky 2014 – 2020 a návrh na jeho aktualizáciu, pre včasnú intervenciu, pre novelizáciu zákona o sociálnych službách...).

Ako príklady dobrej praxe uvádzame novelu zákona o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ŤZP, kde už v štádiu prípravy novely zákona spolupracovalo MPSVR SR s osobami so zdravotným postihnutím, prostredníctvom ich reprezentatívnych organizácií. Návrh zákona bol predložený aj do legislatívneho procesu, kde mala možnosť sa k nemu vyjadriť (prostredníctvom portálu slov-lex) aj verejnosť. Zákon nadobudol účinnosť dňom 1.1.2017.

V prospech FO s ŤZP upravila novela zákona aj podmienky poskytovania niektorých peňažných príspevkov na kompenzáciu. Najvýznamnejšie zmeny: úprava podmienok poskytovania peňažného príspevku na opatrovanie (zvýšenie z 220,52 eur na 247,62 eur a zvýšenie zostatku príjmu z 1,4 na 1,7 násobok sumy životného minima), rozšírila sa výnimka zo započítavania príjmu a majetku nadobudnutého formou darovania, upravil sa aj zákon o sociálnom poistení, v ktorom sa odstránila hranica 12 rokov na účely platenia poisťného štátom na dôchodkové poistenie, novelizovali sa aj právne predpisy upravujúce niektoré podmienky držania psov so špeciálnym výcvikom.

Úrad komisára pre osoby so zdravotným postihnutím

Úrad komisára pre osoby so zdravotným postihnutím aktívne spolupracuje s osobami so zdravotným postihnutím a so zástupcami organizácií osôb so zdravotným postihnutím, avšak konštatuje nespokojnosť s dodržiavaním uvedeného opatrenia zo strany niektorých ministerstiev.

MDV SR vytvorilo odbornou-legislatívnu pracovnú skupinu na prípravu návrhu nového zákona o územnom plánovaní a návrhu zákona o výstavbe. Do odbornou-legislatívnej pracovnej skupiny však prizvalo iba jedného zástupcu Národnej rady občanov so zdravotným postihnutím. Aj napriek žiadosti o prijatie do odbornou-legislatívnej pracovnej skupiny MDV SR nezačlenilo zástupcu Úradu komisára pre osoby so zdravotným postihnutím do pracovnej skupiny. Problematika bezbariérovosti je jednou z kľúčových oblastí činnosti komisárky pre osoby so zdravotným postihnutím. Preto považuje za potrebné, a aj spoločensky a právne významné zúčastňovať sa stretnutí a pracovať v odbornou-legislatívnej pracovnej skupine pri príprave návrhu zákona o územnom plánovaní a návrhu zákona o výstavbe. Odbornou-legislatívnu pracovnú skupinu je potrebné rozšíriť o ďalších členov zastupujúcich organizácie osôb so zdravotným postihnutím (napr. osoby s telesným alebo zrakovým postihnutím).

V rámci plnenia tohto opatrenia uviedza ako príklad dobrej praxe postup mesta Levice – primátor v stavebných konaniach spolupracuje s bezbariérovou komisiou zloženou z osôb so zdravotným postihnutím.

4.12. Účasť na kultúrnom živote, rekreácii, záujmových aktivitách a športe

Strategický cieľ

Vytvárať osobám so zdravotným postihnutím podmienky pre účasť na rovnakom základe s ostatnými na kultúrnom živote, na rozvoj a využívanie svojho tvorivého, umeleckého a intelektuálneho potenciálu nielen na svoj vlastný prospech, ale aj na obohatenie celej spoločnosti. Podporiť osobitnú kultúru a jazykovú identitu vrátane používania posunkového jazyka a kultúry nepočujúcich osôb. Vráťane účasti na rekreačných a turistických a športových činnostiach osôb so zdravotným postihnutím.

4.12.1. Vytvárať podmienky na zviditeľňovanie a prezentáciu špecifickej kultúry osôb so zdravotným postihnutím.

Spôsob plnenia:

1. Podporovať prístup osôb so zdravotným postihnutím k aktívnej kultúre s cieľom rozvíjať ich talent a tvorivosť.
2. Podporovať oblasť kultúry osôb so zdravotným postihnutím s cieľom zabezpečiť informácie o kultúre a umení pre osoby so zdravotným postihnutím, ako aj zvyšovanie informovanosti majority o živote a kultúre osôb so zdravotným postihnutím.
3. Podporovať kultúrne aktivity osôb so zdravotným postihnutím a pre osoby so zdravotným postihnutím v oblasti živej kultúry (festivaly, súťažné prehliadky, tvorivé dielne a pod.).
4. Podporovať publikačnú činnosť pre osoby so zdravotným postihnutím (vydávanie periodickej a neperiodickej tlače, čiastkové webové stránky, CD a DVD).
5. Podporovať neformálne vzdelávacie aktivity v oblasti kultúry pre osoby so zdravotným postihnutím.

Časový harmonogram/termín (s)plnenia: priebežne

Zodpovedný gestor: MK SR

Navrhovateľ: MK SR

Odpočet plnenia za roky 2016 – 2017 – plní sa**Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky**

V dotačnom programe Kultúra znevýhodnených skupín obyvateľstva MK SR podporilo v roku 2016 celkom 123 projektov – z toho 76 projektov pre osoby so zdravotným postihnutím vo výške 259 900 eur (celkový objem finančných prostriedkov v roku 2016 bol 375 300 eur). V roku 2017 bolo podporených celkom 177 projektov z toho 89 projektov pre ľudí so zdravotným postihnutím v celkovej výške 520 200 eur (celkový objem finančných prostriedkov v roku 2017 bol 980 000 eur)

V špeciálnom podprograme určenom len pre osoby so zdravotným postihnutím - podprogram 6. 4. neformálne vzdelávanie v oblasti kultúry ľudí so zdravotným postihnutím v zmysle dohovoru - bolo v roku 2016 podporených 21 projektov v objeme 70 900 eur, v roku 2017 išlo o 34 podporených projektov v celkovej sume 172 000 eur (typy aktivít: neformálno-vzdelávacie aktivity v oblasti sprístupňovania kultúrnych formátov ľuďom so zdravotným postihnutím napr. QR kódy, digitálne objekty, semináre, konferencie, tvorivé dielne a pod).

Podpora kultúry osôb so zdravotným postihnutím z celkového objemu finančných prostriedkov na rok 2016 a 2017 podľa jednotlivých typov zdravotného postihnutia (počet projektov/suma)

- ľudia so zrakovým postihnutím - v roku 2016 išlo o 9 projektov v celkovej výške 39 300 eur ; v roku 2017 išlo o 20 projektov v sume 124 600 eur;
- ľudia so sluchovým postihnutím: v roku 2016 išlo o 13 projektov v celkovej sume 40 300 eur; v roku 2017 išlo o 16 projektov v sume 98 700 eur;
- ľudia s mentálnym postihnutím: v roku 2016 išlo o 12 projektov v celkovej výške 47 300 eur; v roku 2017 išlo o 17 projektov v sume 108 900 eur;
- ľudia s telesným postihnutím: v roku 2016 išlo o 6 projektov v celkovej výške 18 000 eur; v roku 2017 išlo o 11 projektov v sume 91 300 eur;
- ľudia s psychickými ochoreniami: v roku 2016 išlo o 6 projektov v celkovej výške 16 000 eur; v roku 2017 išlo o 5 projektov v sume 20 700 eur.

Podpora periodickej tlače - rok 2016: 7 projektov v celkovej sume 20 300 eur; rok 2017: 8 projektov v celkovej sume 48 100 eur.

Podpora neperiodickej tlače - rok 2016: 6/15 900 eur; rok 2017: 8 projektov v celkovej sume 27 100 eur.

Počet podporených projektov pre Deti a mládež so zdravotným postihnutím: v roku 2016 išlo o 37 projektov v celkovej výške 99 000 eur; v roku 2017 išlo o 29 projektov v sume 112 000 eur (viaceré projekty mali inkluzívny charakter – zahŕňali viacero typov zdravotného postihnutia a boli realizované aj s ďalšími cieľovými skupinami napr. deťmi z MRK, detských domovov a pod.).

4.12.2. Zvyšovať dostupnosť kníh a časopisov pre osoby so zrakovým postihnutím prostredníctvom aktivít Slovenskej knižnice pre nevidiacich Mateja Hrebendu v Levoči.

Spôsob plnenia:

Zabezpečiť dostupnosť kníh a časopisov ako aj kultúrnych aktivít vo formátoch prístupných osobám so zrakovým postihnutím a rozvíjať aktivity v rámci digitálnej knižnice.

Časový harmonogram/termín (s)plnenia: priebežne

Zodpovedný gestor: MK S

Spolupracujúce subjekty: Slovenská knižnica pre nevidiacich Mateja Hrebendu v Levoči

Navrhovateľ: MK SR

Odpočet plnenia za roky 2016 – 2017 – plní sa

Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky

SKN poskytuje knižnično-informačné služby nevidiacim, slabozrakým a inak zdravotne postihnutým v rozsahu odôvodnenom ich zdravotným postihnutím s cieľom zabezpečiť ich kultúrne, informačné, vedecko-výskumné a vzdelávacie potreby.

V Braillovom písme sú vydávané publikácie z oblasti krásnej a odbornej literatúry, periodiká, hudobniny, letáky, kalendáre, učebnice pre základné školy, jazykové učebnice a pod. Braillovská tlač je zabezpečovaná na moderných veľkokapacitných tlačiarnach (ročná produkcia kníh v Braillovom písme je približne 150 titulov).

Vo zvukovom zázname sú spracovávané knižné tituly z bežnej vydavateľskej produkcie, časopisy a odborná literatúra (ročná produkcia pohybuje okolo 170 titulov). Reliéfna grafika je zameraná na ilustrácie kníh a učebníc, ako aj na výrobu samostatných obrazových publikácií, nástenných kalendárov a pohľadníc. Knižnica vydáva 17 titulov časopisov, ktoré sú obsahovo i formálne vyprofilované a vychádzajú v rôznej periodicite (od dvojtýždenníka po štvrťročník), v šiestich alternatívnych formátoch (napr. Vierka – pre ženy, Dotyky – pre masérovo, Akord – pre učiteľov hudby a pod.). Prílohu niektorých časopisov tvoria napr. krížovky, štvorsmerovky, kvízy, recepty na varenie a pečenie atď. Knižničný fond obsahuje 6 662 titulov zvukových kníh a 3 209 titulov kníh v Braillovom písme. Využíva ho 2 000 používateľov zo Slovenska, ale aj zahraničia. V pravidelných intervaloch SKN poskytuje zvukové knihy

vo forme putovných súborov 29 verejným knižniciam, v ktorých sú zriadené oddelenia pre zdravotne postihnutých

V záujme umožnenia vzdialeného prístupu k informačným zdrojom a databázam knižnica sprístupňuje zvukové knihy a časopisy aj v digitálnej forme prostredníctvom svojho webového sídla. Digitálna knižnica obsahuje 6 199 zvukových kníh a zvukových časopisov a archív slepeckých časopisov v textovej forme s plnotextovým vyhľadávaním s 12 023 článkami.

K zviditeľňovaniu knižnice prispela celoslovenská odborná konferencia Hrebenda putujúci k dnešku, venovaná 220. výročiu narodenia nevidiaceho širiteľa knižnej kultúry na Slovensku (29.3.2017).

SKN vydáva 6 druhov kalendárov: stolový kombinovaný (sútlač braillo a čiernotlač), stolový čiernotlačový, veľký braillovský, jednolistový, cirkevný, nástenný reliéfny.

SKN pripravila haptickú výstavu z cyklu Fragmenty prírody na tému Naše vtáctvo a Čo ukrýva jaskyňa? - obe výstavy boli obohatené o zvukové nahrávky so zvukmi vybraných zástupcov živočíšnej ríše.

SKN realizuje množstvo objednávok z externého prostredia: učebnice, časopisy, popisky, reliéfne tabule, volebné materiály, cvičebnice tyflografiky, veľkoplošné orientačné tabule, frézovanie 3D orientačných plánov, reliéfne predlohy Lormovej abecedy. Ide o podujatia ako napr.: sprievodný text výstavy Symfónia pre 5 zmyslov v Braillovom písme pre Stredoslovenskú galériu v Banskej Bystrici, časopisy: Naše ráno (pre 1. stupeň ZŠ) a Za svetlom (pre 2. stupeň ZŠ), Dúha, Dúhovka, Šlabikár pre neskoršie oslepnutých, Rozprávky spod slovanskej lipy v Braillovom písme obriadkovou tlačou, tlač reliéfnych portrétov osobnosti slepeckého hnutia apod. V knižnici aktívne pracuje celoslovenský literárny klub osôb so zrakovým postihnutím (2 výjazdové Klubovanie na cestách vo verejných knižniciach SR a 2 trojdňové literárne tábory Klubovanie na Čingove).

Pri príležitosti 500. výročia ukončenia hlavného oltára v Chráme sv. Jakuba v Levoči SKN v roku 2017 vydala knihu Majster Pavol z Levoče. Kniha obsahuje farebné fotografie a reliéfne obrázky pre nevidiacich a je vytlačená v sútlaci čiernotlač a Braillovo písmo. Kniha je súčasťou výstavy Majster Pavol z Levoče. Ruky a zlato v službe ducha, ktorá je sprístupnená na Bratislavskom hrade (6.12.2017 do 18.3.2018). Kniha je inštalovaná v rámci výstavy v tzv. interaktívnej línii určenej osobám so zrakovým postihnutím a návštevníci v nej nájdu okrem samotnej knihy aj matrice, z ktorých sa vyrábali reliéfne obrázky, odliatky sôch a tiež vyrezanú drevenú siluetu levočského oltára.

SKN začiatkom roka 2017 sprístupnila Digitálnu fonotéku pre nevidiacich. Projekt, ktorý realizovali v spolupráci so Štátnou vedeckou knižnicou v Košiciach, umožňuje nevidiacim a inak zdravotne postihnutým používateľom vyhľadávať a počúvať 4 677 digitalizovaných platní. (predstavené na medzinárodnom sympóziu INFOS 2017 v časti Inovatívne projekty pamäťových a fondových inštitúcií a na medzinárodnej konferencii o profesionálnych informačných zdrojoch INFORUM 2017). Na medzinárodnom kongrese ITAPA 2017 bol projekt ocenený ako jeden z najlepších projektov v oblasti digitalizácie spoločnosti.

V spolupráci s Rozhlasom a televíziou Slovenska (od 1.8.2017) sprístupnila knižnica novú bezbariérovú službu Dokorán, ktorá umožňuje sledovať audiovizuálne diela v špeciálnej úprave pre zrakovo postihnutých. V archíve nájdú osoby so zrakovým postihnutím výber tých najlepších filmov, seriálov, dokumentárnej tvorby, rozprávok či archívnych pokladov z produkcie RTVS. V archíve sa zatiaľ nachádza cca 200 televíznych diel. Prístup na web dokoran.rtvsk je možné získať výhradne prostredníctvom prístupového kódu, ktorý osobám so zrakovým postihnutím na požiadanie poskytuje SKN.

SKN v roku 2017 realizovala redizajn [webovej stránky](#), ktorý spĺňa všetky povinné štandardy prístupnosti webových stránok.

Vzdelávacie a lektorské aktivity SKN: Múzeum pre všetkých – medzinárodná konferencia venovaná debarierizácii múzeí pre znevýhodnené skupiny obyvateľstva, Ľubovnianske múzeum – hrad v Starej Ľubovni (24. - 26.5.2016); konferencia Sprístupňovanie kultúry nevidiacim a slabozrakým osobám – Kultúrne aktivity ľudí so zrakovým postihnutím, Poprad (3. – 5.11.2016); celoslovenská konferencia Hrebenda putujúci k dnešku, SKN (29.3.2017).

4.12.3. Podporovať iniciatívy zamerané na sprístupňovanie audiovizuálnych diel, divadelných predstavení, výtvarných expozícií pre osoby so zrakovým a sluchovým postihnutím.

Spôsob plnenia:

Rozširovať zbierkové fondy inštitúcií v zriaďovateľskej pôsobnosti MK SR o komentované filmy pre nevidiacich a titulkované filmy pre nepočujúcich s cieľom priblížiť nevidiacim neverbálne a nepočujúcim auditívne prejavy potrebné pre porozumenie audiovizuálneho diela (audiokomentáre, titulkovanie filmových predstavení a pod.). Sprístupňovať divadelné predstavenia (titulkovanie dramatických predstavení) Prostredníctvom dotačného systému MK SR napomáhať sprístupňovanie expozícií s cieľom odbúrať bariéry týkajúce sa obrazovej, zvukovej respektíve hmatovej nedostupnosti umenia.

Časový harmonogram/termín (s)plnenia: priebežne

Zodpovedný gestor: MK SR

Spolupracujúce subjekty: organizácie v zriaďovateľskej pôsobnosti MK SR, VÚC

Navrhovateľ: MK SR

Odpočet plnenia za roky 2016 – 2017 – plní sa

Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky

1. Sprístupňovanie audiovizuálnych diel

Slovenský filmový ústav (ďalej len „SFÚ“) realizuje dlhodobu v kine Lumière aktivity: aktívne uvádzanie filmov s titulkami, nepravidelné projekcie filmov s hlasovým komentovaním pre nevidiacich. SFÚ zároveň pracuje na príprave projektu pravidelných projekcií filmov pre nevidiacich a pre osoby so sluchovým postihnutím. DVD nosiče sprevádzané hlasovým komentovaním pre nevidiacich SFÚ vydáva od roku 2008 a doposiaľ, v spolupráci s vydavateľstvom Petit Press, a. s., vydal celkom

16 titulov (napr: Jánošík, Majster kat, Kapitán Dabač, Živý bič, Dáždnik svätého Petra, Vlčie diery, Tisícročná včela, Štvorylka, Zmluva s diablom a ďalšie).

Aj na nosičoch vydaných SFÚ pred týmto rokom boli filmy sprevádzané slovenskými titulkami, ktoré okrem iného umožňovali sledovanie príslušných diel aj užívateľom s postihnutím sluchu (ide o všetky doteraz vydané DVD nosiče SFÚ, počínajúc DVD s filmom Obrazy starého sveta vydaným v roku 2002). Kino Lumière premietalo slovenskú rozprávku Sedem zhavranelých bratov aj vo formáte s hlasovým komentovaním pre nevidiacich. Sprístupňovanie audiovizuálnych diel pre osoby so zdravotným postihnutím realizuje aj svojou cenovou politikou, konkrétne zľavneným vstupným na filmové predstavenia. Na rok 2018 pripravuje SFÚ projekt senzoricke upravovaných predstavení v kine Lumière pre deti s poruchou autistického spektra.

2. Sprístupňovanie divadelných predstavení

SND poskytlo svoje priestory Únii nevidiacich a slabozrakých Slovenska na inštaláciu výstavy „Cesta svetla“ (28.11.2016 - 9.1.2017) a 6. ročník charitatívneho tanečného galapredstavenia na podporu Národného onkologického ústavu pod názvom „Umenie pre život“ (27.10.2017). SND na požiadanie zabezpečuje tiež titulky pre nepočujúcich.

Divadelný ústav Štúdio 12 realizuje projekt „Periférne videnie“ - platforma na prezentáciu umeleckej činnosti marginalizovaných skupín rôzneho zamerania, ako sú bezdomovci, osoby s telesným, zrakovým, sluchovým postihnutím, národnostné menšiny atď.. Ide o Divadlo Tiché iskry - divadlo hercov so sluchovým postihnutím (4 podujatia), a Zrakáč - divadlo hercov so zrakovým postihnutím (2 podujatia).

Slovenská filharmónia realizovala koncert nepočujúcej perkusionistky Evelyn Glennie (2 koncerty), projekt „Hudobná akadémia“ (pre deti so zdravotným postihnutím – základné a SŠ) a podporuje činnosť chránených dielní; projekt „Koncert bez bariér“ (pre členov občianskych združení združujúcich osoby so zdravotným postihnutím).

Štátny komorný orchester Žilina realizuje cyklus „Matiné pre deti a rodičov“ (5 podujatí); spolupráca na Jašidieli a letnom tábore pre deti so zdravotným postihnutím. S účasťou detí so zdravotným postihnutím v roku 2016 realizovali 64 podujatí, v roku 2017 to bolo 65 podujatí.

Štátna opera v Košiciach intenzívne spolupracuje s tretím sektorom (napr. OZ Viktory, Liga proti rakovine – 4 podujatia). Hudobné centrum poskytuje pre osoby so zdravotným postihnutím 50% zľavy v rámci festivalu Allegretto (Stredoeurópsky festival koncertného umenia) v Žiline, festivalu Melos-Étos (festival súčasnej hudby) a na výchovných koncertoch po celom Slovensku. Hudobné centrum ako člen Medzinárodnej organizácie hudobných knižníc (IAML) spolupracuje so SKN, kde pravidelne realizuje výchovné koncerty pre nevidiacich.

BIBIANA, medzinárodný dom umenia pre deti realizuje dlhoročnú spoluprácu s Medzinárodným výborom pre tvorbu osôb so zdravotným postihnutím UNESCO, ktorý je súčasťou IBBY (Medzinárodná únia pre detskú knihu UNESCO), kde BIBIANA pravidelne posielala nové slovenské tituly. V roku 2016 realizovali napr.: tvorivé arteterapeutické interaktívne výstavy: Slovom a farbou bez hraníc (farebné variácie pre všetky deti), Živé mesto (útroby a zákulisia mesta pre deti), Umenie záhrady

(výstava priblížila deťom vznik prvých záhrad – aj skutočnú záhradu na nádvorí BIBIANY s vysadenými rastlinami, drevenými chodníkmi), Kuk na zvuk – výstava v spolupráci s OZ KIWANIS (ide o pomaľované bábiky od významných tuzemských a zahraničných umelcov, ktoré sa následne dražia na charitatívne účely napr. pre Detské kardiocentrum na Kramároch, Detské rehabilitačné centrum, ale aj na zariadenie vstupnej haly pre detskú chirurgiu na Kramároch). BIBIANA tiež poskytla kolekciu reprodukcí ilustrácií, ktorá skrášľuje a zútulňuje deťom pobyt v nemocnici; Okohra - výstava o tom, čo oko nevidí a v priestore sa nachádza, Emócie - výstava, ktorá priblížila deťom emocionálny i racionálny spôsob myslenia cez umenie. V roku 2018 otvorí BIBIANA výstavu Book handicap – knihy o a pre hendikepované deti.

3. Sprístupňovanie výtvarných expozícií

K sprístupňovaniu kultúry pre osoby so zdravotným postihnutím prispeli: Stratégia rozvoja múzeí a galérií v Slovenskej republike do roku 2018, ktorá definuje prioritné smerovanie realizácie štátnej kultúrnej politiky v oblasti múzeí a galérií do roku 2018; Stratégie rozvoja kultúry na roky 2014 – 2020, a tiež Akčný plán na roky 2015 – 2017 k Stratégii rozvoja kultúry 2014 – 2020.

V roku 2016 - 2017 pokračovali 4 rezortné inštitúcie v poskytovaní bezplatného vstupu do kultúrnych inštitúcií každú prvú nedeľu: Slovenská národná galéria, Slovenské národné múzeum, Múzeum Slovenského národného povstania a Slovenské technické múzeum (spolu 37 kultúrnych objektov v správe týchto inštitúcií). V rámci Slovenského národného múzea sú podporované chránené dielne (cez predaj vlastných výrobkov v rámci múzea).

Slovenské národné múzeum (ďalej len „SNM“) -Historické múzeum má k dispozícii hmatom dostupnú výstavu – Príbeh Bratislavského hradu a pamiatky svetového kultúrneho dedičstva. Múzeum disponuje modelmi Bratislavského hradu a vybraných architektur hradného areálu, ktoré sú doplnkom pri sprevádzaní nevidiacich. Nevidiacim návštevníkom je zároveň umožnené „hmatom prečítať“ zachované gotické fragmenty hradného paláca. Múzeum má vybudované hmatové línie pre nevidiacich s kópiami vybraných exponátov v mierke 1:1 alebo vo zväčšenej mierke; múzeum má popisky hmatovej línie sa riadia pravidlami jasnej tlače a sú realizované aj v Braillovom písme.

V roku 2017 pri príležitosti 300. výročia narodenia Márie Terézie pripravilo múzeum výstavu výtvarných prác žiakov s mentálnym postihnutím. Témou bola Mária Terézia a jej doba, pričom žiaci sa sústredili predovšetkým na portrétnu tvorbu. SNM-Archeologické múzeum má k dispozícii expozíciu Najstaršie dejiny Slovenska pre zrakovo postihnutých návštevníkov (hmatové línie a 3D exponáty). SNM – Múzeum bábkarských kultúr a hračiek v Modrom Kameni realizuje rôzne interaktívne podujatia pre osoby so zdravotným a mentálnym postihnutím (z Domova sociálnych služieb z Veľkého Krtíša). SNM – Múzeum Bojnice sa každoročne zapája do kampane „Rozsvieť modrú“ v rámci Svetového dňa povedomia o autizme (2. apríl) nasvietením vstupnej brány zámku modrou farbou, nosením modrej stužky, ako aj osvetou medzi návštevníkmi múzea. V rámci Svetového dňa povedomia o autizme v spolupráci so Spojenou školou internátnou v Prievidzi pripravili výstavu detských prác Svet očami autistických detí. SNM-Múzeum kultúry Maďarov na Slovensku zabezpečuje v kaštieli Imre Madácha dostupnosť obsahovej časti expozície pre zrakovo postihnutých pomocou audioguidov. SNM – Múzeá v Martine každoročne v priestoroch

Etnografického múzea realizujú výstavu prác detí s mentálnym postihnutím pod názvom Umenie v nás. SNM – Spišské múzeum pravidelne organizuje pre Združenú školu internátnu Jána Vojaššáka v Levoči charitatívne podujatie Museum Charity Night, z ktorého výťažok ide pre nevidiacich žiakov tejto školy. SNM – Múzeum Bojnice disponuje maketou Bojnického zámku zhotovenej v mierke 1:100 s popiskami v Braillovom písme označujúcich jednotlivé časti objektu. SNM – Múzeum kultúry karpatských Nemcov pre zrakovo postihnutých vydalo (ako súčasť publikácie Nárečie Spiša) audio CD. SNM – Spišské múzeum približuje expozíciu Spišský hrad formou audiosprievodcu a mobilnej aplikácie v piatich jazykoch, ktorú môžu využívať práve osoby so zrakovým a sluchovým postihnutím. Realizovalo výstavu SARRO – čaro a farby Brazílie (20.4. – 28.5.2017), kde bolo v umeleckých dielach zakomponované Braillovo písmo a vysvetľujúca legenda pre nevidiacich. Výstava bola opäť pripravená pre nevidiacich a doplnená audionahrávkami. Výstava Betlehem 1.9.1.4. bola doplnená reliéfnymi zobrazeniami Betlehemov, popismi v Braillovom písme a audionahrávkou sprevádzajúcou po výstave.

Slovenská národná galéria poskytuje audiosprievodcu (voľne dostupnú aplikáciu) pre svoju expozíciu v Strážkach – Soundwalk Strážky a spolupracuje s DSS Hrabiny na cykle programov Maľovanie podľa čísel - arteterapeutická tvorba maľovania podľa čísel.

Múzeum holokaustu v Seredi poskytuje odborný výklad po svojej stálej expozícii v posunkovej reči (2017). V spolupráci s Trnavskou asociáciou nepočujúcich bol vytvorený videosprievodca resp. aplikácia, ktorá funguje pomocou technológie QR kódov. Kódy sú v súčasnosti rozmiestnené v dvoch stálych expozíciách múzea. Nepočujúci návštevníci si nasnímajú QR kódy pomocou smartfónov alebo tabletov (tablety sú k dispozícii k zapožičaniu v múzeu) a následne sa im spustí video, v ktorom sa im poskytnú informácie o vystavenom predmete alebo historickej udalosti. Vstup pre nepočujúcich a ďalších ľudí so zdravotným postihnutím je bezplatný.

Banskobystrický samosprávny kraj

Divadlo štúdio tanca v Banskej Bystrici organizovalo pohybové workshopy pre klientov DSS Prameň.

V Pohronskom múzeu v Novej Bani sú častými návštevníkmi deti zo Špeciálnej školy a klienti DSS Hrabiny, pričom osobám so sluchovým postihnutím slúžia predovšetkým písané texty, sprievodca po expozíciách, v prípade výstav sa venuje pozornosť čitateľnosti a dostatočnej veľkosti a typu písma vhodného pre slabozrakých.

Novohradské múzeum a galéria v Lučenci každoročne sprístupňuje výtvarné diela vytvorené v priebehu jednotlivých ročníkov Medzinárodného keramického sympózia Lučenec – Kalinovo aj pre osoby so zrakovým postihnutím, ktorí môžu diela vnímať dotykom. Každá výstava je doplnená textovými panelmi, ktoré podávajú dostatok informácií aj pre osoby so sluchovým postihnutím, pre osoby so zrakovým postihnutím je k dispozícii lektor.

Stredoslovenské múzeum v Banskej Bystrici v Tihányiovskom kaštieli sprístupnilo v apríli 2017 stálu expozíciu „Príroda stredného Slovenska“ osobám so zdravotným postihnutím, so zameraním na zrakovo postihnutých, kde sa mohli započúvať do zvukov zvierat, prírody. Tieto aktivity boli realizované v rámci

projektového zámeru Inteligentná edukačná zóna v múzeu – 1. etapa, Fondu na podporu umenia.

Stredoslovenská galéria sa programovo venuje osobám so zdravotným postihnutím prostredníctvom sprievodných programov, konkrétne tvorivých dielní spojených s lektorátmi k aktuálnym výstavám, ktoré pre danú skupinu návštevníkov nie sú spolplatňované. V roku 2016 takto Stredoslovenskú galériu navštívilo spolu 304 zdravotne postihnutých návštevníkov, v roku 2017 ich bolo 305.

Krajská hviezdáreň a planetárium Maximiliána Hella na začiatku roka 2016 dokončili projekt "Zábery z vesmíru" realizovaný v spolupráci s neziskovou organizáciou Vstúpte, zameraný na kurzy základov astrofotografie pre osoby s ľahkým mentálnym postihnutím, ktorý bol zakončený malou vernisážou fotografií. V roku 2017 pripravili a uviedli titulky do filmu Hrozba z nebies z ich produkcie, ktorý je určený pre sluchovo postihnutých. V súčasnosti pripravujú do tohto formátu ďalší film. Po spustení novej webovej stránky hviezdárne budú tieto filmy označené príslušným symbolom. Pravidelnými návštevníkmi hviezdárne sú žiaci s čiastočným sluchovým postihnutím zo ZŠ internátnej V. Gaňu v Kremnici, pri ktorých návšteve sa upravuje v spolupráci s pedagogickým dozorom hlasitosť audiovizuálnej produkcie, aby vyhovovala požiadavkám návštevníkov. V pobočke hviezdárne v Banskej Bystrici v rámci série návštev materských škôl prezentovali v jednom prípade program aj pre slabozrakých, kde sa pri výklade vo zvýšenej miere sústredili na hmatové a sluchové vnímanie detí.

Podpolianske osvetové stredisko vo Zvolene realizovalo výstavy výtvarnej tvorby autora so zdravotným postihnutím a pripravilo výstavu výtvarných diel v Ústave sociálnych služieb vo Zvolene.

Novohradské osvetové stredisko v Lučenci príležitostne spolupracuje so Špeciálnou ZŠ v Lučenci a ZŠ pre žiakov s NKS internátne v Lučenci, prevažne v rámci tvorivých dielní. Remeselné dielne pre žiakov Špeciálnej ZŠ vo Zvolene a Krupine organizovalo aj Podpolianske osvetové stredisko vo Zvolene a kurzy ľudových remesiel pre klientov Domovov sociálnych služieb realizovalo aj Stredoslovenské osvetové stredisko v Banskej Bystrici.

Organizácie v zriaďovateľskej pôsobnosti BBSK poskytujú osobám so zdravotným postihnutím zľavu na vstupnom.

Bratislavský samosprávny kraj

Malokarpatská knižnica v Pezinku poskytovala osobám so zrakovým postihnutím možnosť výpožičky audiokníh, tiež umožnila používateľom so zrakovým postihnutím zdigitalizovať tlačené publikácie, aby ich mohli používať v elektronickej forme. Umožnila na základe požiadavky sprostredkovanie výpožičiek audiokníh a kníh v Braillovom písme z fondu SKN.

Bratislavské bábkové divadlo zmenilo hrací priestor, kde zohrával rolu aj bezbariérový prístup v novom priestore na Škultetyho 5. Prevádzka divadla je chránené pracovisko, kde sú zamestnávané dve pracovníčky so zmenenou pracovnou schopnosťou.

Divadlo ASTORKA Korzo '90 sprístupňuje divadelné predstavenia osobám so zrakovým, sluchovým a telesným postihnutím organizovaním hromadných návštev prostredníctvom organizácií združujúcich týchto občanov: Únie nevidiacich a slabozrakých Slovenska, BA, Združenia zdravotne postihnutých občanov, BA, Strednej odbornej školy pre žiakov s telesným postihnutím, BA. Za roky 2016 a 2017 navštívilo Divadlo ASTORKA Korzo '90 približne 300 osôb so zdravotným postihnutím a divadlo poskytuje týmto osobám minimálne 50 % zľavu na vstupnom.

Malokarpatské múzeum Pezinok poskytuje možnosť prehliadky oboch stálych expozícií slabozrakým a nevidiacim občanom, časť zbierkových predmetov je vystavených mimo vitrín a je možné sa ich dotýkať. Rovnako aj popisky pod exponátmi sú v braillovom písme. Múzeum sprístupňuje expozície aj sluchovo postihnutým osobám. Audio - sprievodcovia umožňujú výklad textu prostredníctvom video sekvencií v posunkovej reči.

Divadlo Aréna malo dlhodobo vo svojej ponuke príležitostné predstavenia s využitím titulkovacieho zariadenia pre osoby so sluchovým postihnutím. Disponuje titulkami a možnosťou ich zobrazenia na titulkovacom zariadení pre nasledovné divadelné predstavenia: „Boh masakra“, „Perfect Days“, „Closer“, „November“ a „Holokaust“. Použitie titulkovacieho zariadenia je realizované na základe požiadavky návštevníkov predstavenia. Vzhľadom k diváckemu nezáujmu predstavenie pre sluchovo postihnutých prestalo divadlo uvádzať, no v prípade záujmu ich vie opäť zaradiť do ponuky. Divadlo tiež dlhodobo spolupracuje s Nadáciou Vlada Kulíška pri organizovaní podujatia „Počuť srdcom“. Doterajšie ročníky podujatia dokázali životaschopnosť projektu, pretože stiera bariéry medzi počujúcimi a nepočujúcimi, medzi deťmi aj dospelými. Výťažok z neho je venovaný na pomoc pri výchove a vzdelávaní sluchovo postihnutých detí na celom Slovensku. Koncert bol spojený s festivalom záujmovo umeleckej činnosti sluchovo postihnutých detí.

Košický samosprávny kraj

V Divadle Thália sú pri predstaveniach zabezpečené titulky aj simultánny preklad pre nepočujúcich a nevidiacich divákov.

Ďalšie takéto iniciatívy sú priebežne zavádzané v nových expozíciách rekonštruovaných zariadení, podľa finančných možností kraja.

Kultúrne centrum Údolia Bodvy a Rudohoria prezentuje aj tvorbu zdravotne postihnutých osôb pravidelne ako účastníkov výstav a súťažiach. Spolupracuje s osobitnou školou, špeciálnymi školami, so žiakmi s detských domovov a nultých ročníkov, kde sú deti s rôznym druhom zdravotného postihnutia v rátane mentálneho. Výtvarné súťaže, tvorivé dielne, s výkladom vo hvezdárni sú prispôbené ich druhu postihnutia.

23 kultúrnych organizácií (knižnice, divadlá, múzeá, galérie, hvezdáreň, kultúrno-osvetové zariadenia) v zriaďovateľskej pôsobnosti KSK vykonávajú svoje aktivity pre všetky cieľovej skupiny.

Nitriansky samosprávny kraj

Staré divadlo Karola Spišáka v Nitre, Jókaiho divadlo v Komárne a Divadlo Andreja Bagara v Nitre organizujú predstavenia, ktoré navštevujú aj deti s mentálnym postihnutím zo špeciálnych škôl. Tieto návštevy poskytuje divadlo zadarmo.

Múzeá v zriaďovateľskej pôsobnosti NSK dlhodobo zaraďujú do svojich aktivít kultúrno-vzdelávacie podujatia a náučno – kreatívne projekty určené pre mentálne a inak zdravotne postihnutých návštevníkov.

V činnosti Tribečského múzea v Topoľčanoch v roku 2017 (október – december) vďaka finančnej podpore z MK SR múzeum uskutočnilo projekt pod názvom „Dvere múzea dokorán – interaktívne aktivity pre dospelých so zdravotným postihnutím“. Projektové aktivity boli určené klientom ZSS „V KAŠTIELI“ Horné Obdokovce. Zdravotne postihnutým osobám sa uľahčil prístup ku kultúrnym, historickým a prírodným hodnotám topoľčianskeho regiónu, realizáciou rôznych tvorivých aktivít sa prispelo k rozvoju ich duševným či manuálnych zručností. V termíne 23.11.2017 – 5.1 2018 bola z výtvarných prác účastníkov projektu v múzeu nainštalovaná výstava „Múzeum našimi očami“, ktorá má následné pokračovanie inštalácie v priestoroch ZSS v Horných Obdokovciach.

Múzeum Jána Thaina v Nových Zámkoch organizuje podujatia a aktivity pre zdravotne postihnuté osoby formou tvorivých dielní spojených s prehliadkou múzea pre žiakov Špeciálnych základných škôl (Nové Zámky, Želiezovce), pre deti z Detského domova v Dedine mládeže, spolupracuje s DSS Nové Zámky v rámci komentovaných prehliadok múzea ako aj a s kresťanským centrom Kompas. Zaujímavým a lákavým podujatím je tiež spolupráca múzea so spolkom Ruže sv. Alžbety na realizácii „Rozprávkového lesa“ vo Veľkých Lovciach, kde v rámci jedného popoludnia majú možnosť stretnúť sa deti i dospelí s podobným zdravotným postihnutím.

Ponitrianske múzeum v Nitre v spolupráci so Združením na pomoc s mentálnym postihnutím v Nitre i SR organizujeme výstavu „Dobrý deň, Nitra!“. Ide o krajskú prehliadku výtvarnej tvorby a ručných prác mentálne a telesne postihnutých občanov. Prvé ročníky boli zamerané na rozvoj art terapie v jednotlivých školských a SS. V roku 2017 malo podujatie 456 účastníkov. Múzeum pripravilo tiež výstavu „Môj svet“ – išlo o výstavu výtvarnej tvorby autistického výtvarníka Františka Tótha. V rámci tvorivých dielní - v pobočke múzea v Zlatých Moravciach - sa na podujatiach venovaných kalendárnemu zvykosloviu, ktoré sú určené hlavne pre školskú mládež, zúčastňujú aj deti s mentálnym postihnutím. Podobne akcia pod názvom „Fašiangová veselica“ bola ukážkou netradičného hudobného nástroja spojená s prednáškou o ňom. Na podujatí sa zúčastnilo 185 návštevníkov, z toho 15 bolo s mentálnym postihnutím. Kultúrno-vzdelávacie program s tvorivou dielňou s názvom „Slivkobranie v múzeu“ (3. ročník) bol interaktívny program s účasťou 187 návštevníkov, z toho 25 detí s mentálnym postihnutím. „Deň krivých zrkadiel“ bola opäť tvorivá dielňa pre ľudí s mentálnym postihnutím z NSK. Klienti zo špeciálnych škôl a SS pripravujú na tento deň svoje výrobky, ktoré v priestore pred Ponitrianskym múzeum predávajú okoloidúcim. Zároveň si pripravujú rôzne spevácke a dramatické vystúpenia ako ukážku svojich schopností. Počet účastníkov v roku 2017 bol 60.

Prešovský samosprávny kraj

Šarišská galéria v Prešove poskytuje osobám so zdravotným postihnutím zľavnené vstupné. V pravidelných intervaloch realizuje výstavy osôb so zdravotným postihnutím, čím smeruje k odstraňovaniu spoločenských bariér a predsudkov.

Krajské múzeum – Prešov-Hanušovce disponujú infokioskom o archeoparku, kde je hlasový sprievodca kombinovaný s vizuálnym, čo je využiteľné pre uvedené

skupiny návštevníkov. Pre zrakovo postihnutých je vynikajúcou expozíciou archeopark, keďže táto expozícia je založená na možnostiach všetkého sa dotknúť.

Vihorlatské múzeum (Humenné) poskytuje lektorský sprievod pre slabozrakých.

Ľubovnianske múzeum (Stará Ľubovňa) pre nevidiacich návštevníkov má vodiacu slepeckú líniu, možnosť haptickej obhliadky vybraných exponátov, trojrozmerné makety domčekov a sprievodné texty v Braillovom písme, bezplatne zapožičateľné zariadenia na čítanie QR codov. Pre nepočujúcich návštevníkov múzeum vytvorilo virtuálneho sprievodcu v posunkovej reči voľne stiahnuteľného pomocou načítania QR codov, ktoré po nasnímaní smartfónom alebo tabletom otvoria youtube stránku, kde v znakovkej reči mladí ľudia popisujú jednotlivé expozície v skanzene. Múzeum počas letnej turistickej sezóny realizuje projekt AVES terapie, t.j. projekt za pomoci prezentácie dravých vtákov vykonáva psychohygienu a zároveň vzdeláva návštevníkov.

V múzeu Kežmarok lektorky podávajú výklad v každej miestnosti, takže múzeum vo všetkých objektoch môžu navštíviť aj slabozrakí. Nepočujúci návštevníci si majú možnosť prečítať sprievodné texty pri expozíciách.

Podtatranské múzeum (Poprad) poskytuje osobitné služby pre handicapovaných návštevníkov a to zľavnené vstupné pre držiteľov preukazu ZŤP a ich sprievod.

Múzeum moderného umenia Andyho Warholu (Medzilaborce) sú nainštalované pre nepočujúcich v expozícii, na vstupenkách a na hlavnom vchode múzea QR cody a NFC čipy, pod ktorými sú uložené aktuálne informácie o dianí v Múzeu moderného umenia Andyho Warholu, vstupné, otváracie hodiny, informácie o múzeu, v expozíciách je pod nimi uložená komentovaná prehliadka expozície v rôznych jazykoch.

Návštevníci s preukazom ZŤP majú zvýhodnené vstupné a asistent ZŤP má vstup zdarma.

Trenčiansky samosprávny kraj

Nevidiaci a slabozrakí s preukazom ZŤP majú možnosť výpožičiek zvukových kníh bezplatne, zdravotne ťažko postihnutým občanom poskytujú knižnično-informačné služby bezplatne, nevidiacim a slabozrakým občanom poskytujú audio knihy vo formáte MP3, knižnice TSK majú v roku 2017 vo svojich fondoch 519 titulov z diel našich aj svetových autorov, komentované filmy a periodiká v Braillovom písme.

Verejná knižnica M. Rešetku v Trenčíne zorganizovala prednášku „Novinky vo svete zvukových kníh“, o službách pre nevidiacich a slabozrakých v trenčianskej knižnici, spolupracovala pri organizovaní celoštátnej súťaže v čítaní a písaní Braillovho písma.

Považská knižnica v Považskej Bystrici dlhodobo spolupracuje so SKN.

Trnavský samosprávny kraj

Divadlo Jána Palárika v Trnave sprístupňuje divadelné predstavenia pre osoby so sluchovým postihnutím prostredníctvom využívania indukčných slučiek.

Trnavská asociácia sluchovo postihnutých každoročne realizuje v spolupráci s múzeami v zriaďovateľskej pôsobnosti TTSK projekt, prostredníctvom ktorého sú sprístupnené vybrané expozície múzeí osobám so sluchovým postihnutím. Do projektu sa zapojilo Západoslovenské múzeum v Trnave, Vlastivedné múzeum v Hlohovci, Vlastivedné múzeum v Galante, Balneologické múzeum v Piešťanoch a Záhorské múzeum v Skalici.

V Knižnici Juraja Fándlyho je zriadené oddelenie pre osoby so zrakovým postihnutím, v ktorom sú k dispozícii zvukové knihy na kazetách a pásoch, nahrávky na CD a čiernotlačové časopisy so zväčšeným typom písma. V hudobnom oddelení využívajú osoby so zrakovým postihnutím zvukové dokumenty a verejný internet s hlasovým výstupom. Knižničné služby sa poskytujú formou osobných výpožičiek alebo poštových zásielok. Poštová služba je pre zdravotne postihnutých bezplatná a knižničný fond sa aktualizuje v spolupráci so SKN. Knižnica každoročne organizuje pri príležitosti „Dňa bielej palice“ stretnutie s nevidiacim knihovníkom Júliusom Bartekom v rámci cyklu Žijú medzi nami. Oddelenie pre osoby so zrakovým postihnutím má štatút chráneného pracoviska, funkciu knihovníka vykonáva osoba so zrakovým postihnutím. Galantská knižnica zabezpečuje súbory zvukových kníh pre osoby so zrakovým postihnutím zo Slovenskej knižnice pre nevidiacich.

Žilinský samosprávny kraj

Knižničný fond Oravskej knižnice A. Habovštiaka v Dolnom Kubíne obsahuje 14 kníh vhodných pre používateľov so sluchovým a zrakovým postihnutím.

Krajská knižnica v Žiline sprístupňovala svoj fond audiokníh prioritne pre zrakovo postihnutých používateľov, ako aj pre osoby s iným zdravotným postihnutím. Zároveň bola kontaktným miestom pre SKN a zabezpečovala zvukové knihy pre znevýhodnených používateľov aj z elektronického katalógu a z DVD fondu tejto špecializovanej knižnice. V roku 2016 knižnica požičala touto formou 674 kníh a v roku 2017 1007 kníh.

Od roku 2016 začala knižnica organizovať premietanie filmov s audiokomentárom a videokonferenciou pre zrakovo a sluchovo znevýhodnených v spolupráci s Trnka n.o.

Tradične je v literárno-výtvarnej súťaži „Tvoríme vlastnú knihu“ zaradená kategória znevýhodnených detí a mládeže, obdobne v súťaži ku Dňu ľudovej rozprávky kategória znevýhodnených detí. V roku 2016 a 2017 sa konali obidva ročníky súťaže.

Liptovská galéria Petra Michala Bohúňa v Liptovskom Mikuláši podporuje aj činnosti iných kultúrnych inštitúcií v súvislosti s osobami so zdravotným postihnutím a v roku 2017 poskytla Východoslovenskej galérii v Košiciach na haptickú výstavu pre nevidiacich dielo Márie Spoločníkovej Sv. Barbora, Sv. Katarína pri príležitosti životného jubilea a pri príležitosti roku Majstra Pavla z Levoče 18.5.- 3.9.2017.

Kysucká knižnica v Čadci sprístupnila v roku 2017 spolu 32 výstav, ktoré si mohli pozrieť i zdravotne postihnutí používatelia a návštevníci knižnice. Pre zdravotne postihnuté deti boli osobitne zorganizované dve výtvarné súťaže so slávnostnými vernisážami výstav výtvarných prác detí: „Ilustrujem svoju obľúbenú knihu“ a „Nakresli si betlehem“.

Považské múzeum v Žiline individuálne prispôbilo prehliadky hradu (napr. sprístupnenie viacerých exponátov pre zrakovo postihnutých, popisky pre sluchovo postihnutých, virtuálna prehliadka hradu).

Liptovská knižnica Gašpara Fejérpaaky-Belopotočského v Liptovskom Mikuláši sluchovo a zrakovo postihnutým osobám umožňuje bezplatnú registráciu členstva v knižnici, požičiavanie audio kníh.

Turčianska knižnica v Martine spolupracuje so SKN a zabezpečuje od nich požičiavanie zvukových kníh zrakovo postihnutým používateľom.

Pre zrakovo postihnutých návštevníkov Kysuckej galérie v Oščadnici je zaujímavá expozícia sôch v parku kaštieľa, ktoré sú všetky vytvorené z pevných a trvácnych materiálov a preto je možné sa ich dotýkať.

4.12.4. Zabezpečiť možnosti zmysluplného trávenia voľného času pre osoby so zdravotným postihnutím.

Spôsob plnenia:

Podporiť mimoškolské a voľno časové aktivity prístupné aj pre osoby so zdravotným postihnutím.

Časový harmonogram/termín (s)plnenia: 2014 a priebežne

Zodpovedný gestor: MŠVVŠ SR

Spolupracujúce subjekty: CVČ, obce, MV

Navrhovateľ: MŠVVŠ SR

Odpočet plnenia za roky 2016 – 2017 – plní sa

Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky

Poskytovanie finančných dotácií v grantovom programe v rámci Programov pre mládež 2014-2020 (programy finančnej podpory aktivít detí a mládeže).

Program „PODPORA mládežníckych organizácií“ - dotácia je prioritne poskytnutá na aktivity podporujúce mládež s nedostatkom príležitostí, t.j. mladých ľudí, ktorí sú znevýhodnení zo vzdelanostných, sociálnych, fyzických, psychologických, hospodárskych, kultúrnych dôvodov alebo preto, že bývajú v odľahlých oblastiach.

Centrá voľného času ako výchovno-vzdelávacie zariadenia pre deti, mládež a dospelých s celoročnou prevádzkou aj v roku 2016-2017, zabezpečovali výchovno-vzdelávaciu, záujmovú, klubovú a rekreačnú činnosť detí, mládeže a dospelých vo veku predškolskom až do 30 rokov. Účastníkmi pravidelnej záujmovej činnosti boli aj deti a mládež so zdravotným postihnutím.

Novelou zákona o športe sa umožnilo Slovenskému paralympijskému výboru poskytovať vzdelávanie športovým odborníkom pre šport osôb so zdravotným postihnutím.

Na úrovni škôl sa realizovali mimoškolské a voľnočasové aktivity pre žiakov so zdravotným postihnutím v školskom klube detí: krúžky, mimoškolská činnosť, vianočné trhy -predaj výrobkov žiakov škôl ako aj spoločné celodenné výlety žiakov s rodičmi.

Od roku 2014, vrátane r. 2016-2017 sú každoročne finančne podporované projekty na národnej, regionálnej a miestnej úrovni zamerané na podporu osôb so zdravotným postihnutím, či už priamo prostredníctvom voľnočasových aktivít alebo na podporu skvalitňovania práce s mládežou pre tieto špecifické skupiny mladých ľudí.

Grantový program Európskej komisie Erasmus + (riadený národnou autoritou - MŠVVŠ SR a implementovaný Národnou agentúrou v PRO IUVENTA), sa v oblasti mládeže usiluje presadiť konkrétne ciele ako zlepšiť úroveň kľúčových kompetencií a zručností mladých ľudí vrátane mladých ľudí s nedostatkom príležitostí a podporiť ich účasť na demokratickom živote v Európe, aktívne občianstvo, medzikultúrny dialóg, sociálne začlenenie a solidaritu, najmä prostredníctvom silnejšieho prepojenia medzi oblasťou mládeže a trhom práce. Osobitne sa program zameriava na tých mladých ľudí (s nedostatkom príležitostí), ktorí nemajú toľko príležitostí zúčastňovať sa rôznych zážitkových a vzdelávacích aktivít z dôvodu napr. zdravotného postihnutia, horších sociálnych alebo ekonomických podmienok a pod. Za rok 2016 bol zaznamenaný nárast účastníkov projektov zameraných na mobilitu mladých ľudí a pracovníkov s mládežou, so špeciálnymi potrebami o 41,4 % a nárast počtu účastníkov s nedostatkom príležitostí o 23,1 %. Z celkového počtu účastníkov projektov v Kľúčovej akcii 1 (KA1) 3 179 tak bolo 1 017 (32 %) účastníkov s nedostatkom príležitostí.

Vzdelávacie aktivity v oblasti podpory inklúzie – v roku 2016 IUVENTA organizovala dve hosťujúce aktivity na tému inklúzie: „All Inclusive“ (február 2016) a „On Track“ (máj 2016).

V roku 2017 školenie All 4 Inclusion sa zameralo na propagáciu programu EÚ s cieľom podporiť účasť znevýhodnených účastníkov na projektoch Európskej dobrovoľníckej služby. Cieľom je urobiť program Erasmus + inkluzívnejším a prístupnejším pre mladých ľudí s nedostatkom príležitostí. Školenie má dve časti. Prvá časť bola realizovaná 9. -13.10.2017. Druhá časť bude realizovaná v januári 2018.

Ciele školenia sú napr.: získať vedomosti o tom, ako sa začleniť do projektov Erasmus + a objaviť rôzne možnosti inkluzívnej mládežníckej práce v rámci programu Erasmus + (výmena európskych dobrovoľníckych služieb a mládeže), poskytnúť pracovníkom s mládežou lepšie pochopenie ľudí s nedostatkom príležitostí (kľúčové pojmy v oblasti začleňovania) a iné.

4.12.6. Vytvárať podmienky na prístup osobám so zdravotným postihnutím k službám poskytovaným verejnosti v oblasti rekreačných, turistických, záujmových a športových aktivít.

Spôsob plnenia:

V súlade so Stratégiou rozvoja cestovného ruchu do roku 2020 a v rámci Národného systému kvality služieb cestovného ruchu zohľadňovať potreby osôb so zdravotným postihnutím v zariadeniach cestovného ruchu.

Časový harmonogram/termín (s)plnenia: 2015 a priebežne

Zodpovedný gestor: MDV SR

Spolupracujúce subjekty: MH SR, MŽP SR, MPRV SR, ZMOS, Unia miest – Slovenska, SOI
Navrhovateľ: NROZPvSR

Odpočet plnenia za roky 2016 – 2017 – plní sa

Ministerstvo dopravy a výstavby Slovenskej republiky

V súlade so Stratégiou rozvoja cestovného ruchu do roku 2020 a v rámci Národného systému kvality služieb cestovného ruchu sa zohľadňujú potreby osôb so zdravotným postihnutím v zariadeniach cestovného ruchu.

Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky

Jednou z hlavných úloh bolo v súlade so Stratégiou rozvoja cestovného ruchu do roku 2020 a v rámci Národného systému kvality služieb cestovného ruchu zohľadňovanie potrieb osôb so zdravotným postihnutím v zariadeniach cestovného ruchu. Na plnení tejto úlohy v roku 2017 sa SOI podieľala v rámci kontrolnej akcie, zameranej na úroveň a vybavenosť ubytovacích zariadení. SOI uskutočnila kontrolnú akciu v 277 ubytovacích zariadeniach, pričom jednou z kontrolovaných skutočností bola aj vybavenosť ubytovacích zariadení z hľadiska zabezpečenia bezbariérového prístupu osôb s obmedzenou schopnosťou pohybu a orientácie do ubytovacích zariadení a vybavenie týchto zariadení výťahmi. V rámci kontrolnej akcie bolo zistené, že z 277 prekontrolovaných ubytovacích zariadení nemalo zabezpečený bezbariérový prístup do zariadenia 96 prevádzkových jednotiek, čo predstavuje 34,7%.

Oproti predchádzajúcim rokom ide o mierne zvýšenie počtu zistených nedostatkov (v roku 2010 nebolo bezbariérovo zabezpečených 47,7% ubytovacích zariadení, v roku 2011 nebolo bezbariérovo zabezpečených 45,6 % ubytovacích zariadení, v roku 2012 nebolo bezbariérovo zabezpečených 43,1% ubytovacích zariadení, v roku 2014 nebolo bezbariérovo zabezpečených 24,7% ubytovacích zariadení, v roku 2015 nebolo bezbariérovo zabezpečených 32,6 % ubytovacích zariadení a v roku 2016 nebolo bezbariérovo zabezpečených 32,9% ubytovacích zariadení).

Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky

MŽP SR vytvára prostredníctvom svojich priamo riadených organizácií prístup osobám so zdravotným postihnutím v ZOO Bojnice, ktorá má komplet bezbariérové zabezpečenie po celej prehliadkovej trase v ZOO a taktiež v ZOO škole nachádzajúcej sa v budove areálu ZOO Bojnice. Informačné tabule sú taktiež v braillovom písme. Programy sa zabezpečujú aj pre hluchonemých návštevníkov.

Slovenská agentúra životného prostredia zabezpečuje programy a prednášky pre osoby so zdravotným postihnutím aj priamo v nemocničnej škole v Banskej Bystrici. Slovenské múzeum ochrany prírody a jaskyniarstva v Liptovskom Mikuláši má zrekonštruovanú bezbariérovú budovu. Štátna ochrana prírody má vybudované niektoré náučné chodníky a prispôsobené tak aby ich mohli využívať aj osoby so zdravotným postihnutím. Slovenská správa jaskýň poskytuje zdravotne postihnutým osobám ozdravné pobyty v priestoroch jaskýň – tzv: speleoterapiu.

4.12.7. Rozšíriť ponuku dokumentov v prístupných formátoch prostredníctvom zlepšenia ich dostupnosti na medzinárodnej úrovni.

Spôsob plnenia:

1. Ratifikácia Marakéšskej zmluvy Slovenskou republikou za predpokladu, že bude umožnené členským štátom EÚ ratifikovať Marakéšsku zmluvu aj jednotlivo (t.j. bude povolená tzv. zmiešaná kompetencia EÚ a jej ČS na ratifikáciu zmluvy.

ALT.

2. Transpozícia príslušnej legislatívy EÚ k Marakéšskej zmluve (po jej schválení na úrovni EÚ) do právneho poriadku SR.

Časový harmonogram/termín (s)plnenia: pravdepodobne 2019 (v závislosti od trvania legislatívneho procesu na úrovni EÚ - návrhov na implementáciu Marakéšskej zmluvy do právneho rámca EÚ, ako aj od následného možného legislatívneho procesu v SR).

Zodpovedný gestor: MK SR

Spolupracujúce subjekty: MZVEZ SR

Navrhovateľ: NROZPVSR

Odpočet plnenia za roky 2016 – 2017 – plní sa

Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky

Na základe stanoviska Súdneho dvora EÚ A-3/15 zo dňa 14.2.2017 bola potvrdená výlučná kompetencia EÚ na uzavretie (ratifikáciu) Marakéšskej zmluvy. Z toho dôvodu EÚ ratifikuje zmluvu vo svojom mene za všetky štáty EÚ. Návrh na uzavretie (ratifikáciu) Marakéšskej zmluvy v súčasnosti čaká na schválenie EP a následne by v priebehu roka 2018 (avšak pravdepodobne až po uplynutí transpozíčnej lehoty smernice a po nadobudnutí platnosti nariadenia) malo dôjsť k uloženiu ratifikačných listín vo Svetovej organizácii duševného vlastníctva (WIPO).

Na úrovni EÚ boli na účel harmonizácie ustanovení Marakéšskej zmluvy s právnym rámcom EÚ prijaté dva legislatívne návrhy – smernica a nariadenie. Smernica, ako aj nariadenie, boli zverejnené v Úradnom vestníku EÚ 20.9.2017. Lehota na transpozíciu smernice do právneho poriadku SR uplynie 11.10.2018. Nariadenie sa uplatňuje od 12.10.2018. Ustanovenia smernice budú prebraté do Autorského zákona. Aj s ohľadom na nariadenie možno predpokladať určité technické úpravy Autorského zákona. Koncom novembra 2017 sa uskutočnilo prvé rokovanie neformálnej pracovnej skupiny k príprave návrhu zákona, ktorým sa bude dopĺňať Autorský zákon a ktorý bude zahŕňať aj transpozíciu smernice.

4.12.8. Zabezpečiť podmienky na šport detí a mládeže so zdravotným postihnutím.

Spôsob plnenia:

Podporovať projekty a programy špeciálnych pohybových aktivít určené pre deti a mládež so zdravotným postihnutím v spolupráci so Slovenským paralympijským výborom a inými uznanými národnými športovými organizáciami pre deaflympijský šport a šport špeciálnych olympiád.

Časový harmonogram/termín (s)plnenia: priebežne

Zodpovedný gestor: MŠVVŠ SR

Navrhovateľ: Občianske združenie Myslím –centrum kultúry Nepočujúcich, o.z.

Odpočet plnenia za roky 2016 – 2017 – plní sa

Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky

MŠVVŠ SR poskytuje podľa zákona č. 440/2015 Z. z. o športe a o zmene a doplnení niektorých zákonov finančné prostriedky národným športovým zväzom a národným športovým organizáciám, ktoré môžu použiť tieto finančné prostriedky aj na zabezpečenie plnenia uvedeného opatrenia.

Slovenský paralympijský výbor, Slovenský zväz telesne postihnutých športovcov a Deaflympijský výbor Slovenska, ktoré sú subjekty zabezpečujúce šport osôb so zdravotným znevýhodnením, plnia priebežne uvedenú úlohu v rámci svojej pôsobnosti.

4.13. Ženy so zdravotným postihnutím

Strategický cieľ:

Prijať opatrenia, ktoré zabezpečia ženám so zdravotným postihnutím plné a rovnaké využívanie všetkých ľudských práv a základných slobôd.

4.13.1. Zabezpečiť dostupnosť poradenských služieb pre zdravotne postihnuté ženy a ich deti, ktoré sú ohrozené domácim alebo rodovo podmieneným násilím.

Spôsob plnenia:

Zabezpečiť bezbariérovosť poskytovaných poradenských služieb pre obeť domáceho násillia vrátane dostupnosti informácií o týchto službách pre ženy a deti so zdravotným postihnutím.

Časový harmonogram/termín (s)plnenia: priebežne

Zodpovedný gestor: MPSVR SR

Navrhovateľ: MPSVR SR

Odpočet plnenia za roky 2016 – 2017 – plní sa

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky

V roku 2017 pokračovalo plnenie vládou SR schválených strategických materiálov. Predovšetkým Celoštátnej stratégie rodovej rovnosti a Akčného plánu rodovej rovnosti na roky 2014 – 2019, v ktorých boli identifikované hlavné oblasti rodových nerovností: Ekonomická oblasť a trh práce, Participácia v rozhodovaní, Vzdelávanie, veda, výskum, Dôstojnosť a telesná integrita, Inštitucionálne a legislatívne zabezpečenie rodovej rovnosti, Medzinárodná spolupráca a rozvojová pomoc

V roku 2017 pokračovalo plnenie nového Národného akčného plánu na prevenciu a elimináciu násillia na ženách na roky 2014 – 2019. Jednou z úloh je

zriadenie a fungovanie Koordinačno – metodického centra (ďalej len „KMC“). KMC bolo vytvorené v rámci preddefinovaného projektu programu Domáce násilie, ktorý je podporený Finančným mechanizmom EHP a Nórskym finančným mechanizmom. Správcom programu je Úrad vlády SR, odbor riadenia a implementácie Finančného mechanizmu EHP a Nórskeho finančného mechanizmu. Expertný tím KMC je zodpovedný za odbornú koordináciu a supervíziu systémovej prevencie a intervencie a poskytovania služieb v oblasti násilia páchaného na ženách a domáceho násilia. Odborná koordinácia aktivít je zabezpečovaná prostredníctvom metodických usmernení pre poskytovanie služieb v oblasti primárnej prevencie, vytváraním podmienok multiinštitucionálnej spolupráce pomáhajúcich profesií a zabezpečením systému ich vzdelávania, ako aj uskutočňovanie výskumov a monitoringu násiliach na ženách a domáceho násilia. V rámci KMC funguje národná bezplatná nonstop linka pre ženy zažívajúce násilie: 0800 212 212. Národná linka je zároveň miestom prvého kontaktu, kde sú ženám poskytnuté všetky dôležité informácie o násilí páchanom na ženách, poradkyne odpovedajú taktiež na základné otázky týkajúce sa právnej pomoci a asistujú ženám pri hľadaní ďalšej pomoci v regióne. Pri akútnom ohrození, alebo v istých presne vymedzených situáciách, poradkyne so súhlasom ženy kontaktujú políciu, záchrannú zdravotnú službu alebo inú inštitúciu, ktorá im môže pomôcť.

MPSVR SR naďalej prevádzkuje [internetovú stránku](#) spĺňajúcu podmienky webových stránok pre zrakovo postihnuté osoby, ktorá bola zriadená v roku 2015. Zoznam kontaktov pomoci v jednotlivých okresoch SR, ktorý sa na predmetnej stránke nachádza, je pravidelne aktualizovaný na základe dostupných informácií Národného koordinačného strediska, ako aj miestnych koordinátorov ochrany detí pred násilím, ktorí pôsobia v rámci Národného projektu Podpora ochrany detí pred násilím.

4.13.2. Implementovať programy zamerané na zvýšenie participácie žien so ZP na trhu práce.

Spôsob plnenia:

Pri projektoch zameraných na zamestnanosť osôb so zdravotným postihnutím venovať pozornosť dodržiavaniu rodovej rovnosti a rovnakej participácie žien v nich.

Časový harmonogram/termín (s)plnenia: priebežne

Zodpovedný gestor: MPSVR SR

Navrhovateľ: MPSVR SR

Odpočet plnenia za roky 2016 – 2017 – plní sa

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky

Implementuje sa projekt súťaže „Zamestnávateľ ústretový k rodine, rodovej rovnosti a rovnosti príležitostí“ a členkou Komisie na vyhodnotenie súťaže je predsedníčka Výkonnej rady Asociácia zamestnávateľov občanov so zdravotným postihnutím v SR. V rámci kritérií súťaže sa dbá aj na podmienky, ktoré pripravujú zamestnávateľia na zabezpečenie nediskriminácie osôb so zdravotným postihnutím pri uplatňovaní práva na prácu a na podporu vymožitelnosť práv súvisiacich so zamestnávaním osôb so zdravotným postihnutím garantovaných legislatívou SR, ako aj na zabezpečenie prístupu k zamestnaniu vo verejnom a súkromnom sektore, podporu zamestnávania občanov so zdravotným postihnutím na otvorenom trhu práce, v chránených dielňach a na chránených pracoviskách, vrátane vytvárania podmienok

pre prácu doma. Napr. v roku 2014 bola ocenená chránená dielňa Wellnea s.r.o., Senec s „podnikovou“ škôlkou a jasľami, ktorá zamestnávala 8 viacnásobne znevýhodnených žien (so zdravotným postihnutím, absolventky bez praxe, ženy v pred dôchodkovom veku).

Plnili sa úlohy Akčného plánu rodovej rovnosti na roky 2014 – 2019, ktorý formuloval úlohy s ohľadom na operačné ciele stratégie a konkrétne kroky a aktérov zodpovedných za ich plnenie, čo je relevantné aj k otázkam osôb so zdravotným postihnutím.

Napr. cieľ č. 1 Posilňovanie ekonomickej nezávislosti žien odstraňovaním rodových rozdielov na trhu práce definuje úlohu č. 7 Podporovať právne uvedenie a uplatňovanie pracovného práva, najmä Zákonníka práce a ADZ v praxi, najmä vo vzťahu k postaveniu žien na pracoviskách. Monitorovať problematiku obťažovania na pracoviskách a odstraňovať prejavy diskriminácie a sexizmu v pracovno-právnych vzťahoch, ďalej úloha č. 13 Osobitnú pozornosť pri zavádzaní AOTP a sociálnej politiky venovať znevýhodneným skupinám žien, ako aj úloha č. 15 Pri prijímaní opatrení pracovnej a sociálnej politiky využívať dočasné vyrovnávacie opatrenia v zmysle ADZ.

4.14. Deti so zdravotným postihnutím

Strategický cieľ:

Zabezpečiť deťom so zdravotným postihnutím na rovnakom základe s ostatnými deťmi právo slobodne vyjadrovať svoje názory vo všetkých záležitostiach, ktoré sa ich dotýkajú, pričom sa ich názorom musí venovať náležitá pozornosť, zodpovedajúca ich veku a zrelosti, a v záujme uplatňovania tohto práva im poskytnúť pomoc primeranú ich veku a zdravotnému postihnutiu.

Zabezpečovať včasnú diagnostiku a terapiu u detí so zdravotným postihnutím s cieľom vytvárať rovnaké príležitosti a integráciu detí so zdravotným postihnutím. V špecializovaných skupinách detského domova poskytovať starostlivosť len tým deťom, ktorých zdravotný stav vyžaduje neustály lekársky dohľad a upravené podmienky, ktoré nemožno zabezpečiť v bežnej samostatnej skupine, alebo v profesionálnej rodine.

4.14.1. Analyzovať posudzovanie zdravotného stavu detí s nariadenou ústavnou starostlivosťou v detských domovoch za účelom potreby ich zaradenia do špecializovanej samostatnej skupiny.

Spôsob plnenia:

Zisťovanie počtu vyjadrení, či zdravotný stav dieťaťa vyžaduje osobitnú starostlivosť v špecializovanej samostatnej skupine.

Časový harmonogram/termín (s)plnenia: každoročne k 31.12.

Zodpovedný gestor: MPSVR SR

Spolupracujúce subjekty: UPSVAR

Navrhovateľ: MPSVR SR

Odpočet plnenia za roky 2016 – 2017 – plní sa

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky

Ku dňu 31.12.2017 bolo v zriaďovateľskej pôsobnosti UPSVR 67 detských domovov, v ktorých bolo zriadených 80 špecializovaných samostatných skupín, z toho 61 špecializovaných samostatných skupín pre deti s postihnutím (celkový počet detí v samostatných špecializovaných skupinách 540).

Ku dňu 31.12.2017 bolo evidovaných 23 neštátnych detských domovov, v ktorých boli zriadené 3 samostatné špecializované skupiny pre deti s postihnutím (celkový počet detí 27).

UPSVR má spracovanú „Konceptiu zabezpečovania výkonu súdnych rozhodnutí v zariadeniach sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately detí na roky 2016 – 2020 Plán transformácie a deinštitucionalizácie náhradnej starostlivosti“ (ďalej len „Konceptia“). Konceptia obsahuje úlohy pre zabezpečenie optimálnej starostlivosti o deti vyžadujúce osobitnú starostlivosť výlučne pobytovou formou (duševné poruchy, mentálne postihnutie, telesné postihnutie, kombinácia postihnutí, poruchy správania, ktorým je nevyhnutné poskytnúť starostlivosť s režimovými prvkami). Pri navrhovaní zariadenia súdu, sa okrem iných skutočností, zohľadňuje aj špecializácia a profilácia odborného tímu tak, aby boli zohľadnené všetky potreby dieťaťa umiestneného v zariadení.

V záujme zlepšovania posudzovania a potrieb detí bola prehodnotená a upravená interná norma UPSVR „Usmernenie a odporúčaný postup pri posudzovaní zdravotného stavu dieťaťa na účely niektorých opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately“. Zmena internej normy je zameraná na zlepšenie posudzovanie zdravotného stavu maloletých detí umiestnených v detskom domove posudkovým lekárom, v záujme voľby zodpovedajúcej starostlivosti o dieťa v organizačných možnostiach detského domova.

Do Národnej rady SR bol v roku 2017 predložený vládny návrh novely zákona o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kurately²⁶. Súčasťou navrhovaných zmien a doplnení sú aj opatrenia na skvalitnenie odbornej práce s deťmi so zdravotným postihnutím, ktoré okrem iného utvárajú podmienky na zlepšenie personálneho a profesijného zabezpečenia starostlivosti (návrh novely je účinný od 1.4.2018).

4.14.2. Vytvárať podmienky na zvyšovanie kvalifikácie pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov detských domovov, ktorí vykonávajú starostlivosť o deti so zdravotným postihnutím.

Spôsob plnenia:

Vykázanie počtu vzdelávacích aktivít, ktorých sa zúčastnia pedagogickí zamestnanci a odborní zamestnanci detských domovov.

Časový harmonogram/termín (s)plnenia: každoročne k 31.12.

Zodpovedný gestor: MPSVR SR

Spolupracujúce subjekty: UPSVAR

Navrhovateľ: MPSVR SR

Odpočet plnenia za roky 2016 – 2017 – plní sa

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky

V roku 2017 sa pedagogickí a odborní zamestnanci detských domovov zúčastnili spolu 52 vzdelávacích aktivít. Vzdelávacích aktivít sa zúčastnilo 231 pedagogických zamestnancov a 200 odborných zamestnancov detských domovov, ktoré majú vytvorené špecializované samostatné skupiny pre deti so zdravotným postihnutím.

4.15. Rizikové situácie a núdzové humanitárne situácie

Strategický cieľ:

Prijať všetky nevyhnutné opatrenia na zabezpečenie ochrany a bezpečnosti osôb so zdravotným postihnutím v rizikových situáciách vrátane ozbrojených konfliktov, núdzových humanitárnych situácií a živelných pohrôm.

4.15.1. Vytvárať podmienky na zvyšovanie dostupnosti kurzov prvej pomoci a postupov v prípade núdzových situácií pre osoby so zdravotným postihnutím.

Spôsob plnenia:

Podporovať vzdelávacie a informačné podujatia o spôsoboch ochrany a poskytovania pomoci v núdzových situáciách osobám so zdravotným postihnutím a pre osoby so zdravotným postihnutím.

Časový harmonogram/termín (s)plnenia: priebežne.

Zodpovedný gestor: SČK

Spolupracujúce subjekty: MPSVR SR, MZ SR, MŠVVŠ SR, MO SR a MV SR

Navrhovateľ: IVPR SR

Odpočet plnenia za roky 2016 – 2017 – plní sa

Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky

V rokoch 2016 a 2017 boli ÚVZ SR, v rámci univerzálnych zdravotno-výchovných aktivít, realizované besedy, prednášky a boli poskytované informácie v printových médiách, v televíznom a rozhlasovom vysielaní, na internetových stránkach. V rámci regionálnych poradní zdravia je v oblasti zdravia realizovaná poradenská činnosť – osobná, telefonická, písomná/ elektronická.

Z rozpočtovej kapitoly MZ SR boli ročne pridelované finančné prostriedky v sume 700 000 eur pre Slovenský Červený kríž, ktorý v rámci svojich činnosti zabezpečuje školiteľov pre dobrovoľníkov SČK (absolventov 33 hodinových kurzov prvej pomoci) z radov organizácií združujúcich zdravotne postihnutých, ktorí sa následne starajú o zdravotne postihnutých v krízových situáciách.

Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky

Organizovanie a usporiadanie účelových cvičení (ochranu človeka a zdravia, prvá pomoc pri zraneniach a úrazoch, praktické nacvičovanie predlekárskej, pomoci,

transportu, poplachové smernice v kritických situáciách, používanie ochrannej masky, bezpečnosť na cestách, pri športovaní, plávaní –teoretická časť a praktické nacvičovanie prvej pomoci), účasť na súťažiach napr. Ochraniarik očami detí (súťaž vyhlásená MV SR), besedy so zdravotníckym personálom, exkurzie k hasičom, vedenie krúžkov mladých záchranárov, kurzy prvej pomoci v spolupráci s SČK a pod.

Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky

Jednotlivé zložky Integrovaného záchranného systému vo svojej kompetencii zabezpečujú informovanosť osôb so zdravotným postihnutím a ich poučenie o ochrane v krízových situáciách a v stave tiesne. Policajti a hasiči sú v rámci vzdelávania v postupoch poskytovania prvej pomoci upozorňovaní aj na špecifiká komunikácie s osobami so zdravotným postihnutím. Postupy v prípade vzniku mimoriadnych udalostí alebo stavu v tiesni v prípade zdravotne postihnutých občanov sú operatívne vytvárané a aktualizované priebežne, podľa nových informácií týkajúcich sa napr. aj komunity sluchovo postihnutých s dôrazom na množstvo organizácií, ktoré ich zastupujú a nemajú stanovený jednotný postup. Zdravotne postihnuté osoby sú informované o opatreniach na zabezpečenie ich ochrany a bezpečnosti, taktiež o možných ohrozeniach, vzniknutých mimoriadnych udalostí a správaní sa pri stave tiesne pravidelnými informačnými akciami pri príležitosti Európskeho Dňa 112-ky a Národného Dňa 112-ky, informáciami na stránke MV SR a okresných úradov, obcí a občianskych združení, venujúcich sa uvedenej komunite.

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky

V rokoch 2016 – 2017 sa na odbore krízového manažmentu a bezpečnosti MPSVR SR uskutočňovali v týždennom intervale nácviky činnosti pri riešení krízových situácií po aktivizácii centra sústredeného sociálneho zabezpečenia v špecifickom aplikačnom programe jednotného informačného systému hospodárskej mobilizácie, ktorých sa okrem iných zúčastňovali aj subjekty Rehabilitačné stredisko pre zrakovo postihnutých a Inštitút pre pracovnú rehabilitáciu občanov so zdravotným postihnutím s cieľom riešiť aktivity pre osoby so zdravotným postihnutím.

V rokoch 2016 a 2017 realizoval odbor krízového manažmentu a bezpečnosti jedenkrát ročne dvojstupňové cvičenie s UPSVR, UPSVaR, Sociálnou poisťovňou, Národným inšpektorátom práce a Slovenským Červeným krížom s cieľom riešiť okrem iného aj aktivity a program psychologickéj podpory a komplexné sociálne zabezpečenie pre osoby so zdravotným postihnutím, po krízovej situácii v rámci aktivizovaného centra sústredeného sociálneho zabezpečenia.

4.15.2. Zabezpečiť informovanosť, vzdelávanie zamestnancov pracujúcich v záchranných zložkách (Policajný zbor, Hasičský a záchranný zbor, ozbrojené sily Slovenskej republiky a iné) ako komunikovať a zachádzať s osobami so zdravotným postihnutím pri zabezpečení ochrany a bezpečnosti osôb so zdravotným postihnutím v rizikových situáciách.

Spôsob plnenia:

Podporovať vzdelávacie a informačné podujatia zamestnancom pracujúcich v záchranných zložkách o spôsoboch komunikácie a zaobchádzania s osobami so zdravotným postihnutím v núdzových situáciách.

Časový harmonogram/termín (s)plnenia: priebežne.

Zodpovedný gestor: MV SR
Spolupracujúce subjekty: MZ SR, MO SR
Navrhovateľ: NROZPvSR

Odpočet plnenia za roky 2016 – 2017 – plní sa

Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky

Dohovor je zverejnený na intranetovej stránke odboru dopravnej, poriadkovej a železničnej polície. Zákon o Policajnom zbore upravuje postup príslušníkov policajného zboru v prípade vykonávania zákroku voči osobám so zdravotným postihnutím.

Policajti sú informovaní ako komunikovať a zaobchádzať s osobami so zdravotným postihnutím pri zabezpečovaní ochrany a bezpečnosti osôb so zdravotným postihnutím v rizikových situáciách v rámci ich služobnej činnosti resp. na mesačných poradách riaditeľov. Nadriadení vedú policajtov k tomu, aby pristupovali ku každému na princípe rovnosti, aby rešpektovali zdravotný stav, resp. zdravotné postihnutie osôb, s ktorými prichádzajú do kontaktu pri výkone služobnej činnosti a aby dbali na česť, vážnosť a dôstojnosť všetkých osôb.

Na útvaroch policajného zaistenia pre cudzincov v Sečovciach a v Medveďove sú policajtom poskytované konkrétne informácie týkajúce sa individuálnych prípadov zaistených osôb, u ktorých je identifikované zdravotné postihnutie priamo zdravotníckym personálom (zdravotné sestry, lekár).

Stredné odborné školy policajného zboru majú vypracované viaceré ŠVP základnej policajnej prípravy pomaturitného kvalifikačného štúdia a špecializovanej policajnej prípravy pomaturitného zdokonaľovacieho štúdia.

V ŠVP sú v predmete právo zapracované témy „Dodržiavanie základných ľudských práv pri výkone policajnej praxe, predchádzanie všetkým formám diskriminácie, rasizmu, xenofóbie, antisemitizmu a ostatných prejavov intolerancie“. Rozoberajú sa charakteristiky a rozbery trestných činov proti slobode a ľudskej dôstojnosti, v ktorých sú uvedené aj chránené osoby. V priebehu výučby tematického celku Ústavné právo SR (vybrané otázky z ústavného práva SR) predmetu Základný policajný výcvik sú poslucháči v úvode štúdia oboznámení so základnými právami a slobodami občanov a s dodržiavaním zásady rovnakého zaobchádzania, ktoré spočíva v zákaze diskriminácie z dôvodu pohlavia, náboženského vyznania alebo viery, rasy, príslušnosti k národnosti alebo etnickej skupine, zdravotného postihnutia, veku, sexuálnej orientácie, manželského stavu a rodinného stavu, farby pleti, jazyka, politického alebo iného zmýšľania, národného alebo sociálneho pôvodu, majetku, rodu alebo iného postavenia alebo z dôvodu oznámenia kriminality alebo inej protispoločenskej činnosti.

O taktickom postupe policajta pri vykonávaní služobnej činnosti a služobných zákrokoch proti osobám so zdravotným postihnutím sú poslucháči oboznamovaní v tematickom celku „Služobné zákroky“ pri výučbe témy „Služobné zákroky proti tehotným ženám, osobám vysokého veku, osobám so zdravotným postihnutím alebo chorobou“ a „Služobné zákroky proti osobám duševne chorým“ s dôrazom na § 65 Osobitné obmedzenia podľa zákona o Policajnom zbore. S taktickým spôsobom

komunikácie pri výsluchoch s osobami so zdravotným postihnutím sú poslucháči oboznamovaní taktiež v predmete kriminalistika v tematickom celku „Kriminalistická taktika“ v téme „Zvláštnosti výsluchov maloletých, mladistvých, chorých, zranených, výsluch svedka, výsluch podozrivého, obvineného“. V predmete etika a psychológia policajnej práce sa frekventanti v tematickom celku „Psychológia výsluchu, sociálno-psychologický výcvik“ v téme „Výsluch ako kriminalisticko-psychologická metóda“ zaoberajú zvláštnosťami výsluchu maloletého, dospelého, starého, chorého a jedinca so zdravotným postihnutím a nadviazanie kontaktu s týmito osobami.

Opatrenie bolo realizované aj v rámci projektov spolufinancovaných z prostriedkov EÚ a v rámci pravidelnej odbornej prípravy zamestnancov odborov krízového riadenia okresných úradov v sídle kraja a zamestnancov a príslušníkov záchranných zložiek podieľajúcich sa na poskytovaní pomoci v tiesni.

Realizácia vzdelávania zamestnancov záchranných zložiek formou odborných prednášok, praktických výcvikov, tréningov a cvičení s cieľom na odovzdanie odborných informácií a poznatkov pre prax. Vzdelávanie je zamerané na spôsob krízovej komunikácie a poskytovanie včasnej intervencie s dôrazom na psychologickú prvú pomoc a podporu osôb so zdravotným postihnutím v tiesni a v núdzových situáciách.

Tematické cvičenia hasičov: Cvičenia realizované Krajskými riaditeľstvami Hasičského a záchranného zboru v Košiciach -4 x, v Trnave – 2x, v Žiline -4x, v Trenčíne – 4x, v Bratislave -1x, v Prešove -4x a v Nitre – 3x.

Riaditeľom krajských dopravných inšpektorátov krajských riaditeľstiev policajného zboru bol odoslaný odkaz na intranetové stránku, kde je zverejnený dohovor, aby oboznámili všetky útvary policajného zboru vo svojej pôsobnosti.

V rokoch 2015 - 2017 prešlo vzdelávaním v SOŠ PZ celkovo 3 996 príslušníkov policajného zboru.

V sledovanom období bol realizovaný projekt: „Národný program vzdelávania pre Integrovaný záchranný systém vo väzbe na podporu človeka v tiesni a úlohy v oblasti bezpečnostného systému štátu“, v rámci ktorého boli vykonávané aktivity aj na preškolenie a precvičenie príslušníkov záchranných zložiek na spôsob komunikácie so osobami so zdravotným postihnutím ktorým je poskytovaná pomoc v tiesni a počas mimoriadnej udalosti.

Bola realizovaná odborná príprava zamestnancov a príslušníkov záchranných zložiek, najmä HaZZ, Operačného strediska ZZS, poskytovateľov ZZS a PZ, ktorá taktiež obsahuje aktivity zamerané na efektívnu komunikáciu s osobami so sluchovým postihnutím.

Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky

MZ SR nariadením vlády o odbornej spôsobilosti na výkon zdravotníckeho povolania garantuje odbornú spôsobilosť na výkon špecializovaných pracovných činností v špecializačnom odbore urgentná medicína. Profesionálny záchranár uplatňuje v zložkách Integrovaného záchranného systému primerané vedomosti z vied, na ktorých sú založené činnosti zdravotníckeho záchranára, vedomosti v oblasti etiky, komunikácie a príslušných právnych predpisov.

4.16. Koordinácia a monitorovanie

Strategický cieľ:

V súlade s právnym a správnym systémom zachovať, posilniť, zriadiť alebo ustanoviť na vnútroštátnej úrovni systém zahrňujúci jeden prípadne viac nezávislých mechanizmov na presadzovanie, ochranu a monitorovanie dohovoru.

4.16.1. Zriadiť nezávislý mechanizmus na presadzovanie, ochranu a monitorovanie vykonávania Dohovoru OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím.

Spôsob plnenia:

Príprava zákona o verejnej ochrane osôb so zdravotným postihnutím. Vytvoriť podmienky pre aktívnu a systematickú účasť organizácií osôb so zdravotným postihnutím na monitorovaní plnenia dohovoru a realizácií činností súvisiacich s uplatňovaním práv deklarovanych v Dohovore.

Časový harmonogram/termín (s)plnenia: 2015 a priebežne

Zodpovedný gestor: MPSVR SR

Spoluzodpovední gestori: MS SR

Spolupracujúci subjekt: MZVAEZ SR, MVO

Navrhovateľ: MPSVR SR

Odpočet plnenia za roky 2016 – 2017 – čiastočne sa plní

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky

MPSVR SR v roku 2016 rozšírilo pracovnú skupinu k tvorbe Správy o plnení opatrení vyplývajúcich z Národného programu rozvoja životných podmienok osôb so zdravotným postihnutím na roky 2014 – 2020 a návrh na jeho aktualizáciu o zástupcu komisára pre osoby so zdravotným postihnutím, čím sa zefektívnilo monitorovanie a implementácia dohovoru v podmienkach SR.

Zástupcovia MPSVR SR sa aktívne podieľajú na riešení aktuálnych problémov v oblasti implementácii dohovoru, napr.: pri problematike stavby nových bytov, včasnej intervencie, reforma opatrovníckeho práva, dlhodobej starostlivosti, Braillovo písmo ako aj riešenie problémov asistentov učiteľov na školách.

4.17. Štatistika, zhromažďovanie údajov a výskum

Strategický cieľ:

Zhromažďovať informácie, vrátane štatistických a výskumných údajov, aby sa mohli formulovať a následne uplatňovať politiky a opatrenia prispievajúce k zlepšovaniu životných podmienok osôb so zdravotným postihnutím, ako aj opatrenia na vykonávanie Dohovoru a tohto programu. Informácie budú zhromažďované tak, aby bolo možné systematicky vyhodnocovať zmeny vo všetkých oblastiach života z pohľadu osôb so zdravotným postihnutím.

4.17.1. *Spracovať materiál obsahujúci Informácie o vývoji vybraných indikátorov sociálnej situácie osôb so zdravotným postihnutím.

Spôsob plnenia:

Publikovanie prehľadových štúdií.

Časový harmonogram/termín (s)plnenia: *splnené*

Zodpovedný gestor: ŠÚ SR

Spolupracujúce subjekty: MPSVR SR, Sociálna poisťovňa, UPSVAR, zdravotné poisťovne, IVPR

Navrhovateľ: IVPR

Odpočet plnenia za roky 2016 – 2017 – splnené

Inštitút pre výskum práce a rodiny

V roku 2016 bola vydaná výskumná štúdia „Vývoj sociálnej situácie osôb so zdravotným postihnutím a ich rodín – sekundárna výskumná analýza“ (autorky K. Repková, D. Kešelová, D. Ondrušová) Výskumná štúdia pojednáva o vývoji sociálnej situácie osôb so zdravotným postihnutím za ostatným cca 5 rokov v oblasti zdravia, sociálnej ochrany, vzdelávania a zamestnanosti. Výsledky štúdie boli prezentované na novembrovom zasadnutí Výboru pre osoby so zdravotným postihnutím. Ďalej boli publikované v časopise Fórum sociálnej politiky, č. 6/2017. Štúdia bola spracovaná v rámci Kontraktu MPSVR SR a IVPR na rok 2016. [Dostupná on-line.](#)

Štatistický úrad Slovenskej republiky

Spracoval prehľadovú štúdiu pod názvom „Vybrané indikátory sociálnej situácie osôb so zdravotným postihnutím“, ktorá je zverejnená v prístupnej forme [na webovom sídle ŠÚ SR.](#)

4.17.2. *Monitorovať využívanie finančných zdrojov zo štrukturálnych fondov pre potreby realizácie opatrení NPRŽPOZP.

Spôsob plnenia:

Publikovanie monitorovacích správ.

Časový harmonogram/termín (s)plnenia: raz ročne

Zodpovedný gestor: MPSVR SR (HP RMŽ a ND)

Spolupracujúce subjekty: ústredné orgány štátnej správy

Navrhovateľ: IVPR

Odpočet plnenia za roky 2016 – 2017 – plní sa

Ministerstvo dopravy a výstavby Slovenskej republiky

Plánované hodnoty ukazovateľov sú aktualizované podľa zmien Operačného programu Integrovaná infraštruktúra (ďalej len „OPII“) zvlášť s ohľadom na fokusáciu podpory jednotlivých projektov v rámci jednotlivých prioritných osí OPII.

V súlade s riadiacimi dokumentmi OPII budú presné hodnoty ukazovateľov za roky 2016 a 2017 k dispozícii k 30.4.2018 (plnenie horizontálnych princípov je súčasťou Výročnej správy).

HP nediskriminácia - je v rámci realizácie projektov OPII podporovaný budovaním a nákupom zariadení, objektov, vozidiel, ktoré významným spôsobom pozitívne ovplyvňujú prístup k dopravnej infraštruktúre, poskytujú potrebný objem informácií a uľahčujú prístup k výsledkom projektu aj osobám so zníženou pohyblivosťou a schopnosťou orientácie. V rámci dopravných projektov sa jedná o akustické a informačné zariadenia na staniciach a v dopravných prostriedkoch, nástupištia, podchody pre cestujúcich, bezbariérové prístupy v pridružených verejných priestoroch, osobitné značenie pre nevidiacich a nízkopodlažné nástupné priestory a nakladacie rampy v dopravných prostriedkoch.

4.17.3. Spracovať a implementovať metodiky na sledovanie uplatňovania princípu rovnosti príležitostí a skúseností osôb so zdravotným postihnutím s diskrimináciou v rozličných oblastiach života, osobitne v oblasti zamestnávania.

Spôsob plnenia:

Spracovanie a implementácia metodiky. Publikácia monitorovacích správ.

Časový harmonogram/termín (s)plnenia: raz za dva roky

Zodpovedný gestor: SNSĽSP

Spolupracujúce subjekty: VOP

Navrhovateľ: IVPR

Odpočet plnenia za roky 2016 – 2017 – plní sa

Slovenské národné stredisko pre ľudské práva

V roku 2016 SNSĽP poskytlo právnu pomoc 55 obetiam diskriminácie z dôvodu zdravotného postihnutia. V roku 2017 bola právna pomoc poskytnutá v 5 takýchto prípadoch. Aktuálne SNSĽP poskytuje právnu pomoc vo forme právneho zastúpenia v rámci 1 prípadu diskriminácie z dôvodu zdravotného postihnutia. V absolútnej väčšine prípadov išlo o diskrimináciu v oblasti pracovnoprávných vzťahov.

Správy o dodržiavaní ľudských práv sú zároveň jedným z hlavných výstupov SNSĽP, ktoré sú pravidelne zamerané na práva osôb so zdravotným postihnutím a proces implementácie dohovoru. V roku 2016 venovalo SNSĽP osobitnú pozornosť debarierizácii v rámci Okresného riaditeľstva PZ v Dolnom Kubíne a pošty v Košiciach. V rámci predmetnej správy SNSĽP poukázalo na vznik psychosociálnych porúch v dôsledku negatívnych faktorov prítomných v pracovnoprávných vzťahoch. V roku 2017 SNSĽP poukáže na vybrané oblasti ochrany práv osôb so zdravotným postihnutím, integráciu žiakov so zdravotným postihnutím vo vybraných SŠ a prístup osôb so zdravotným postihnutím k tiesňovému číslu 112.

SNSĽP na dennej báze realizuje extenzívny monitoring médií, v ktorom sa venuje aj témam práv osôb so zdravotným postihnutím, či diskriminácie z dôvodu zdravotného postihnutia (monitoring ľudských práv a zásady rovnakého zaobchádzania).

Aktivity, ktoré nepriamo ovplyvňujú plnenie úlohy:

V roku 2016 SNSLP dokončilo výskum v oblasti prijímania dočasných vyrovnávacích opatrení na úrovni územnej samosprávy. Do výskumu sa zapojilo celkom 1 198 miest, mestských častí, obcí a samosprávnych krajov spolu s 2938 respondentami (1266 vyplnilo). Výsledky výskumu sú zverejnené [na webovom sídle SNSLP](#).

Úrad komisára pre osoby so zdravotným postihnutím

Úrad komisára pre osoby so zdravotným postihnutím prešetruje podnety týkajúce sa diskriminácie z dôvodu zdravotného postihnutia a nerovného zaobchádzania. Vo väčšine prípadov ide o diskrimináciu v oblasti pracovnoprávných vzťahov a prístupnosti. V správach o činnosti poukazuje na stav dodržiavania práv osôb so zdravotným postihnutím a proces implementácie dohovoru.

4.17.4. *Navrhnuť a zaviesť systém vyhodnocovania počtu študentov uznaných za osoby so zdravotným postihnutím v rámci Centrálného registra študentov.

Spôsob plnenia:

Zverejňovanie v rámci CRŠ.

Časový harmonogram/termín (s)plnenia: úloha vypustená 2017

Zodpovedný gestor: MŠVVŠ SR

Spolupracujúce subjekty: úrady práce, sociálnych vecí a rodiny

Navrhovateľ: IVPR

Odpočet plnenia za roky 2016 – 2017 – vypustiť

Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky

Uvedené opatrenie je zabezpečované v zmysle § 73 ods. 4 zákona o vysokých školách, podľa ktorého sa v registri študentov zaznamenávajú aj údaje o špecifickej potrebe študenta podľa § 100 uvedeného zákona (podpora študentov a uchádzačov o štúdium so špecifickými potrebami). Na podporné služby podľa tohto ustanovenia má nárok študent, ktorý súhlasí s vyhodnotením svojich špecifických potrieb.

MŠVVŠ SR nemá zámer predmetné ustanovenie zákona č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách v najbližšej budúcnosti novelizovať a opatrenie žiada vypustiť.

4.17.5. Realizovať výskumy zamerané na otázky zdrojového a organizačného zabezpečenia inkluzívneho vzdelávania žiakov a študentov so zdravotným postihnutím.

Spôsob plnenia:

Riešenie výskumných projektov a zverejňovanie výskumných správ.

Časový harmonogram/termín (s)plnenia: priebežne

Zodpovedný gestor: MŠVVŠ SR

Spolupracujúce subjekty: MPSVR SR, VÚDPaP, ŠPÚ

Navrhovateľ: IVPR

Odpočet plnenia za roky 2016 – 2017 – plní sa

Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky

V rokoch 2016-2017 boli realizované nasledovné projekty zamerané na otázky zdrojového a organizačného zabezpečenia inkluzívneho vzdelávania žiakov a študentov so zdravotným postihnutím:

- Projekt Agentúry na podporu výskumu a vývoja s názvom Človek s hendikepom v literatúre pre deti a mládež rieši v období 1.7.2016 - 30.6.2020 Prešovská univerzita v Prešove, Pedagogická fakulta.
- V období 1.1.2014 - 31.12.2016 riešila Univerzita Komenského v Bratislave projekt Podpora inovácií a vytvárania inkluzívneho prostredia vo vysokoškolskom vzdelávaní študentov so zdravotným znevýhodnením - princípy, ciele, metódy, nástroje, podmienky.
- V období 1.1.2015 - 31.12.2016 riešila Univerzita Komenského v Bratislave projekt Pedagogika nepočujúcich, nedoslýchavých, ohluchlých, detí a žiakov s kochleárnym implantátom.
- Ústav výskumu sociálnej komunikácie Slovenskej akadémie vied, Univerzita Komenského v Bratislave, Pedagogická fakulta rieši v súčasnosti (1.1.2016 - 31.12.2019) projekt Psychologické determinanty aktivity a participácie detí a adolescentov so zdravotným postihnutím vzdelávaných v integrovanom/inkluzívnom prostredí.

4.17.6. *Realizovať výskumy zamerané na otázky podpory zamestnávania osôb so zdravotným postihnutím na otvorenom trhu práce.

Spôsob plnenia:

Riešenie výskumných projektov a zverejňovanie výskumných správ.

Časový harmonogram/termín (s)plnenia: *splnené*

Zodpovedný gestor: MPSVR SR

Spoluzodpovedný gestor: IVPR

Navrhovateľ: IVPR

Odpočet plnenia za roky 2016 – 2017 – splnené

Inštitút pre výskum práce a rodiny

MPSVR SR v roku 2016 zadalo na rok 2017 IVPR výskumnú úlohu „[Akčný plán prechodu z chránených dielní k zamestnávaniu osôb so zdravotným postihnutím na otvorenom trhu práce \(návrh\)](#)“.

IVPR vydalo dokument „Akčný plán prechodu z chránených dielní na zamestnávanie osôb so zdravotným postihnutím na otvorenom trhu práce – návrh“ (autorok: D. Ondrušová, D. Kešelová, K. Repková). Návrh bol spracovaný na základe odporúčania Výboru OSN pre práva osôb so zdravotným postihnutím k otázkam zamestnávania osôb so zdravotným postihnutím. Analyticko-koncepčné časti návrhu sú doplnené o opatrenia v oblasti legislatívnej, implementačnej a inej/nelegislatívnej. Pre účely spracovania dokumentu bola zriadená expertná pracovná skupina, v ktorej

boli zastúpení všetci kľúčoví aktéri k danej problematike. Štúdia bola spracovaná v rámci Kontraktu MPSVR SR a IVPR na rok 2017. [Dostupná on-line.](#)

Taktiež vydalo výskumnú štúdiu „Dlhodobá nezamestnanosť a znevýhodnené skupiny v aktívnych opatreniach na trhu práce“ (autorka: D. Kešelová). Výskumná štúdia analyzuje štatistické údaje UPSVR SR z hľadiska znevýhodnení vybraných cieľových skupín na trhu práce, vrátane osôb so zdravotným postihnutím a ich účasti v aktívnych opatreniach na trhu práce.

Úrad komisára pre osoby so zdravotným postihnutím

Úrad komisára pre osoby so zdravotným postihnutím realizoval koncom roka 2016 monitoring zameraný na zistenie reálneho výkonu podpory zamestnávania osôb so zdravotným postihnutím zo strany UPSVaR. Monitoring bol zameraný na úlohy UPSVaR súvisiace s povinnosťou podporovať osoby so zdravotným postihnutím pri hľadaní, získavaní a udržaní si pracovného miesta.

Zámerom monitoringu bolo tiež zisťovanie, ako sú UPSVaR vybavené z hľadiska bezbariérovosti a ako je zabezpečovaná pomoc osobám so zdravotným postihnutím v priestoroch úradov a tiež aké sú podmienky prístupnosti na tieto úrady (parkovanie, vstup do budovy a iné).

Monitoring sa tiež sústredil na zisťovanie údajov, z ktorých by bolo zrejmé, koľko osôb so zdravotným postihnutím je evidovaných na jednotlivých UPSVaR, ako aj na zisťovanie, koľko zamestnávateľov v územnom obvode úradu spĺňa povinnú kvótu zamestnaných osôb so zdravotným postihnutím. Okrem vyššie uvedených otázok sa monitoringom zisťovalo, koľko chránených dielní a chránených pracovísk je vytvorených v územných obvodoch jednotlivých UPSVaR, ako aj to, či UPSVaR informujú uchádzačov o zamestnanie so zdravotným postihnutím o týchto pracovných miestach. Do monitoringu bolo zapojených 46 UPSVaR.

Zhrnutie zistených údajov je zverejnené v Správe o činnosti komisárky pre osoby so zdravotným postihnutím za rok 2016. Zoznam úradov práce, sociálnych vecí a rodiny oslovených v monitoringu je uvedený v Prílohe č. 5 k správe.

4.17.7. Podporovať výskumy zamerané na vývoj a dostupnosť univerzálne dizajnovaných tovarov a služieb, rovnako na vývoj a dostupnosť asistenčných technológií.

Spôsob plnenia:

Riešenie výskumných projektov a zverejňovanie výskumných správ.

Časový harmonogram/termín (s)plnenia: priebežne

Zodpovedný gestor: MŠVVŠ SR

Navrhovateľ: IVPR

Odpočet plnenia za roky 2016 – 2017 – plní sa

Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky

- Projekt Inteligentná elektroinštalácia ako nástroj pre zvýšenie kvality života seniorov a zdravotne znevýhodnených riešila v období 1.1.2015 - 31.12.2016 Technická univerzita v Košiciach.

- Projekt Inteligentné senzorové systémy na báze organickej elektroniky pre monitorovanie zdravia a zvyšovanie úrovne prevencie a kvality života riešili v období 1.10.2013 - 30.9.2016 NanoDesign, s.r.o. a Slovenská technická univerzita v Bratislave, Fakulta elektrotechniky a informatiky.

Rozvoj medicínskej elektroniky predstavuje jednu z najprogresívnejších oblastí priemyslu s obrovským budúcim trhom v širokom spektre.

☐ Projekt Vertikálne rehabilitačné zariadenie dolných končatín umožňujúce priestorovú mobilitu pacienta riešili v termíne 1.1.2015 - 31.12.2017 Technická univerzita v Košiciach, Fakulta elektrotechniky a informatiky a Technická univerzita v Košiciach, Strojnícka fakulta.

☐ Projekt Virtuálno-reálné technológie v procese vzdelávania handicapovaných osôb riešila v období 1.1.2015 - 31.12.2017 Technická univerzita v Košiciach.

Zverejňovanie [odborných článkov](#) napr. [na portáli](#).

4.17.8. *Realizovať výskumy zamerané na otázky podpory nezávislého života osôb so zdravotným postihnutím, osobitne na otázky rezidenčnej starostlivosti, deinštitucionalizácie a osobnej asistencie.

Spôsob plnenia:

Riešenie výskumných projektov a zverejňovanie výskumných správ.

Časový harmonogram/termín (s)plnenia: *splnené*

Zodpovedný gestor: MPSVR SR

Navrhovateľ: IVPR

Odpočet plnenia za roky 2016 – 2017 – splnené

Inštitút pre výskum práce a rodiny

Rok 2016- v rámci Kontraktu medzi MPSVR SR a IVPR na rok 2016 boli zrealizované tieto výskumné práce:

1. vydanie odborného materiálu „[Hodnotenie podmienok kvality poskytovaných sociálnych služieb – metodické východiská \(návrh\)](#)“ (autorka: K. Repková, v spolupráci s expertnou pracovnou skupinou)
2. vydanie výskumnej štúdie „[Špecifikácia kritérií budovania minimálnej siete sociálnych služieb](#)“ (autorka K. Repková)
3. vydanie výskumnej štúdie „[Nákladovosť v sociálnych službách: Prieskum nákladov vo vybraných zariadeniach sociálnych služieb](#)“ (autori: R. Bednárík, M. Tumpach)
4. vydanie vedeckej monografie „[Kvalita v kontexte transformácie sociálnych služieb](#)“ (autorka: K. Repková)

Výskumné štúdie a odborné materiály súviseli s prípravou systému implementácie a hodnotenia podmienok kvality sociálnych služieb, rovnako s činnosťou pracovnej skupiny pre prípravu rozsiahlej novely zákona o sociálnych službách s účinnosťou od januára 2018.

Rok 2017- v rámci kontraktu medzi MPSVR SR a IVPR na rok 2017 boli zrealizované tieto výskumné práce:

5. vydanie odborného materiálu „[Návrh obsahových a organizačných aspektov vzdelávania pre účely hodnotenia podmienok kvality sociálnych služieb](#)“ (autorka K. Repková)

6. vydanie vedeckej publikácie „[Sociálne služby – podpora zmysluplnej každodennosti v ľudsko-právnej perspektíve](#)“ (autorka: K. Repková)

Vydané publikácie nadväzovali na výskumné a iné odborné-metodické práce IVPR k otázkam kvality sociálnych služieb od roku 2015. Od roku 2018 by mali prispieť k príprave a realizácii projektových iniciatív MPSVR SR k otázkam zavádzania systému kvality sociálnych služieb do praxe (z poskytovateľského i hodnotiteľského aspektu).

Úrad komisára pre osoby so zdravotným postihnutím

Úrad komisára pre osoby so zdravotným postihnutím začal koncom roku 2016 realizovať monitoring zameraný na ZSS s celoročnou pobytovou formou so zameraním na dodržiavanie práva na súkromie, práva na nezávislý spôsob života a začlenenie do spoločnosti, práva na osobnú slobodu a bezpečnosť, telesnú integritu, ľudskú dôstojnosť, práva na ochranu pred mučením alebo krutým, neľudským či ponižujúcim zaobchádzaním alebo trestaním a práva na rešpektovanie súkromia. Formou interaktívnych otázok distribuovaných cez portál bolo oslovených 274 subjektov (kontakty a emailové adresy boli získané zo stránky MPSVR SR). Do monitoringu sa zapojilo 160 subjektov. Žiaľ mnohé emailové adresy oslovených subjektov boli neaktuálne, a preto nebolo možné uvedený dotazník doručiť do všetkých zariadení.

Výber tohto druhu ZSS nebol náhodný. V SR stále pretrváva poskytovanie SS pre osoby so zdravotným postihnutím v ZSS s celoročnou pobytovou formou (domovy sociálnych služieb, zariadenia pre seniorov, špecializované zariadenia).

Napriek tomu, že SR má k dispozícii legislatívny rámec na vytváranie zariadení komunitného typu, ešte stále je zriadených veľa DSS s kapacitou, ktorá niekoľkonásobne prekračuje zákonom o sociálnych službách odporúčanú kapacitu 40 miest. V zariadeniach s veľkou kapacitou sa ťažšie vytvára priestor na dodržiavanie elementárnych požiadaviek na súkromie, intimitu pri úkonoch sebaobsluhy. Prijímatelia často žijú izolovane, v umelých a segregovaných podmienkach, bez možnosti zvoliť si kde a s kým chcú žiť, čo je v rozpore s požiadavkami dohovoru.

Cieľom monitoringu bolo tiež zistiť, či si súdom ustanovení opatrovníci prijímateľov plnia svoje povinnosti vyplývajúce z funkcie opatrovníka a či pristupujú k výkonu svojej funkcie zodpovedne. V DSS je veľa prijímateľov, ktorí sú zbavení spôsobilosti na právne úkony v plnom rozsahu. Často je za ich opatrovníkov ustanovovaný DSS alebo štatutárny zástupca DSS, kde dochádza ku kolízii záujmov tohto opatrovníka a riaditeľa DSS zároveň.

Zavedenie, plnenie a hodnotenie podmienok kvality poskytovanej SS je jedným zo základných nástrojov zvyšovania kvality života prijímateľov. Zbieranie odpovedí na položené otázky prebiehalo v priebehu prvého polroka roku 2017 a tiež boli vykonané

rozsiahle osobné návštevy. Spracované poznatky budú predložené v mimoriadnej správe.

4.18. Medzinárodná spolupráca

Strategický cieľ:

Medzinárodná spolupráca a jej presadzovanie na podporu národných snáh o realizáciu cieľov a prijať primerané a účinné opatrenia na medzištátnej úrovni a v prípade potreby v partnerskej spolupráci s príslušnými medzinárodnými a regionálnymi organizáciami a občianskou spoločnosťou, najmä s organizáciami osôb so zdravotným postihnutím. Potreba partnerskej spolupráce s príslušnými medzinárodnými a regionálnymi organizáciami a občianskou spoločnosťou, najmä s organizáciami osôb so zdravotným postihnutím.

4.18.1. Koordinácia implementačných správ zmluvných orgánov.

Spôsob plnenia:

MZVAEZ SR v rámci posudzovania implementačných správ k medzinárodným zmluvám v oblasti ľudských práv, ku ktorým sa neviaže jeho gestorstvo, plní koordinačnú funkciu pozostávajúcej z predkladania implementačných správ zmluvným orgánom prostredníctvom svojich stálych zastúpení, ako aj zabezpečenia logistických otázok pre členov delegácie zúčastňujúcich sa na posudzovaní.

Časový harmonogram/termín (s)plnenia: priebežne

Zodpovedný gestor: MZVAEZ SR

Navrhovateľ: MZVAEZ SR

Odpočet plnenia za roky 2016 – 2017 – plní sa

Ministerstvo zahraničných vecí a európskych záležitostí Slovenskej republiky

V rámci posudzovania implementačných správ k medzinárodným zmluvám v oblasti ľudských práv, ku ktorým sa neviaže jeho gestorstvo, plní koordinačnú funkciu pozostávajúcu v prevažnej miere z plnenia úloh vyplývajúcich z kontaktu s príslušným orgánom medzinárodnej organizácie.

Dňa 4.- 5. apríla 2016 sa v Ženeve počas 15. zasadnutia Výboru OSN pre práva osôb so zdravotným postihnutím konala obhajoba Východiskovej správy SR k Dohovoru OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím, ktorej sa zúčastnil aj zástupca MZVaEZ SR.

4.18.2. Medzinárodná spolupráca vrátane medzinárodných rozvojových programov bude začleňujúca a prístupná pre osoby so zdravotným postihnutím.

Spôsob plnenia:

1. Pri tvorbe plánovacích dokumentov rozvojovej spolupráce Slovenskej republiky v gescii MZVAEZ SR bude zohľadňovaný princíp nediskriminácie a prístupnosti z hľadiska osôb so zdravotným postihnutím.

Časový harmonogram/termín (s)plnenia: priebežne

Zodpovedný gestor: MZVAEZ SR

Navrhovateľ: NROZPvSR

Spôsob plnenia:

2. Pre uvedené využiť aj revíziu rozvojového konsenzu Európskej únie.

Časový harmonogram/termín (s)plnenia: priebežne

Zodpovedný gestor: MZVAEZ SR

Navrhovateľ: MZVAEZ SR

Odpočet plnenia za roky 2016 – 2017 – plní sa

Ministerstvo zahraničných vecí a európskych záležitostí Slovenskej republiky

MZVaEZ SR v sledovanom období pri realizácii medzinárodných rozvojových programov dodržiavalo princíp nediskriminácie a prístupnosti z hľadiska osôb so zdravotným postihnutím.

4.19. Publicita, monitoring a evaluácia plnenia programu

Strategický cieľ:

Zabezpečiť informovanosť o prijatí, obsahovej náplni a vyhodnocovaní programu, osobitne pre osoby so zdravotným postihnutím. Zabezpečiť sprístupnenie znenia programu a monitorovacích správ jeho plnenia v prístupných formátoch pre OZP. Pravidelne zhromažďovať údaje o plnení programu, ako aj pripraviť hodnotiace správy k plneniu programu.

4.19.1. Zabezpečiť pravidelné monitorovanie a vyhodnocovanie Národného programu rozvoja životných podmienok osôb so zdravotným postihnutím na roky 2014 - 2020, vrátane formátov prístupných pre OZP.

Spôsob plnenia:

Pravidelné monitorovacie a evaluačné správy.

Časový harmonogram/termín (s)plnenia: 2015, každé dva roky

Zodpovedný gestor: MPSVR SR

Navrhovateľ: IVPR

Odpočet plnenia za roky 2016 – 2017 – plní sa

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky

Na zasadnutiach Výboru pre osoby so zdravotným postihnutím sú v zmysle uznesenia výboru č. 37 zo dňa 28.1.2014 pravidelne prerokovávané plnenia časovo aktuálnych opatrení Národného programu.

Materiál „Správa o plnení opatrení vyplývajúcich z Národného programu rozvoja životných podmienok osôb so zdravotným postihnutím na roky 2014 – 2020 a návrh na jeho aktualizáciu“ bol vypracovaný v zmysle uznesenia č. 25 zo 15.1.2014, ktorým

bol schválený Národný program rozvoja životných podmienok osôb so zdravotným postihnutím na roky 2014 – 2020.

Dokument je prvou súhrnnou správou o plnení úloh vyplývajúcich z Národného programu, pričom dokumentuje plnenie úloh za obdobie rokov 2014 – 2015. Súčasne sú v ňom zapracované jednotlivé záverečné odporúčania Výboru OSN pre práva osôb so zdravotným postihnutím, ktoré boli Ministerstvu práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky zaslané na základe obhajoby Východiskovej správy Slovenskej republiky k Dohovoru OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím v apríli 2016.

Správa bola vypracovaná na základe podkladov, ktoré poskytli ministerstvá, ostatné ústredné orgány štátnej správy (Úrad vlády Slovenskej republiky, Štatistický úrad Slovenskej republiky, Úrad pre verejné obstarávanie, Úrad podpredsedu vlády Slovenskej republiky pre investície a informatizáciu), poradné orgány vlády SR (splnomocnenec vlády SR pre rómske komunity, splnomocnenec vlády SR pre rozvoj občianskej spoločnosti), orgány územnej samosprávy (prostredníctvom Únie miest Slovenska, Združenia miest a obcí Slovenska a VÚC) a Úrad komisára pre osoby so zdravotným postihnutím, Slovenské národné stredisko pre ľudské práva, Rada pre vysielanie a retransmisiu, Inštitút pre výskum práce a rodiny, Slovenský červený kríž, Rozhlas a televízia Slovenska. Do prípravy podkladov boli zapojené podľa čl. 4 ods. 3 Dohovoru OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím aj osoby so zdravotným postihnutím prostredníctvom svojich reprezentatívnych organizácií (Národná rada občanov so zdravotným postihnutím v SR, Združenie na pomoc ľuďom s mentálnym postihnutím v SR, Občianske združenie Myslím – centrum kultúry Nepočujúcich, o.z., Organizácia muskulárnych dystrofikov v SR, Občianske združenie Život s autizmom-LTK, Občianske združenie Otvorme dvere, otvorme srdcia, o.z.).

Predmetný materiál bol dňa 30.9.2016 (v zmysle úlohy B.3. uznesenia vlády Slovenskej republiky č. 25 z 15. januára 2014) predložený do vlády SR.

Materiál Správa o plnení opatrení vyplývajúcich z Národného programu rozvoja životných podmienok osôb so zdravotným postihnutím na roky 2014 – 2020 a návrh na jeho aktualizáciu bol schválený uznesením vlády SR č. 587 z 14.12.2016.

Splnené a vypustené opatrenia za roky 2014 - 2016

4.3.3. Vybudovať Integrované obslužné miesta, ktoré budú poskytovať asistované elektronické služby aj osobám so zdravotným postihnutím.

Spôsob plnenia:

V rámci Operačného programu Informatizácia spoločnosti je cieľom elektronizácia verejnej správy a rozvoj elektronických služieb na miestnej a regionálnej úrovni. Dňa 20. decembra 2012 bola podpísaná Zmluva o poskytnutí nenávratného finančného príspevku pre Národný projekt Integrované obslužné miesta. Národný projekt Integrované obslužné miesta rieši, okrem iného aj problematiku inkluzívneho e-Governmentu. Vybudovaním a rozvojom siete tzv. integrovaných obslužných miest, budú prostredníctvom pracovníka tohto centra a prostredníctvom Ústredného portálu verejnej správy asistovaným spôsobom poskytované elektronické služby verejnej správy na jednom mieste aj občanom bez ohľadu na ich možné zdravotné postihnutie, ktoré by im bránilo v ich využívaní.

Časový harmonogram/termín (s)plnenia: 2015

Zodpovedný gestor: ÚPPVII

Spoluzodpovedný gestor: MV SR

Spolupracujúce subjekty: ZMOS, Slovenská pošta

Navrhovateľ: MF SR

Odpočet plnenia za roky 2014 – 2015 – splnené

Ministerstvo financií Slovenskej republiky

MF SR ako Sprostredkovateľský orgán pod riadiacim orgánom pre OPIS vydalo písomné vyzvanie na národný projekt „Integrované obslužné miesta“ (ďalej len „IOM“). Dňa 31.7.2014 bola podpísaná Zmluva o dodávke komponentov komunikačných procesov a procesov správy dát pre eGov služby patriacich do kompetencie MF SR, s vysúťažným dodávateľom. V rámci uvedenej zmluvy boli realizované aktivity projektu s cieľom vybudovať IOM ako jeden zo základných prístupových komponentov architektúry eGovernmentu podľa [Národnej koncepcie informatizácie verejnej správy](#) a zároveň vybudovať sieť IOM pracovísk. V decembri 2015 sa konala záverečná konferencia projektu a boli ukončené hlavné a podporné aktivity projektu. V súčasnosti sa pripravuje tlačová konferencia projektu a do prevádzky je pripravených 1624 integrovaných obslužných miest občana.

Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky

V rámci projektu OPIS rieši softvérovú, hardvérovú stránku projektu a zároveň určuje označenie IOM a potrebnú publicitu. MV SR zabezpečilo v rámci štátneho rozpočtu 5 IOM v Bratislavskom kraji, ktoré nemohli byť financované z vyššie uvedeného projektu IOM. IOM budú zároveň poskytovať služby aj v rámci 973 matrík.

4.4.1. Odstrániť existujúce výkladové nejasnosti, ako aj problémy, ktoré sa vyskytujú v aplikačnej praxi, spružniť a zrýchliť súdne konania, odstrániť prietahy v konaniach o spôsobilosti na právne úkony.

Spôsob plnenia:

Rekodifikácia Občianskeho súdneho poriadku.

Časový harmonogram/termín (s)plnenia: 2015

Zodpovedný gestor: MS SR

Spolupracujúce subjekty: Komisia pre rekodifikáciu Občianskeho súdneho poriadku

Navrhovateľ: MS SR

Odpočet plnenia za roky 2014 – 2015 – splnené**Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky**

Národná rada Slovenskej republiky (ďalej len „NR SR“) schválila 21.5.2015 návrhy procesných kódexov, ktoré nadobudnú účinnosť dňom 1.6.2016 (Civilný sporový poriadok, Civilný mimosporový poriadok, Správny súdny poriadok). V konaní o spôsobilosti na právne úkony dôjde k posilneniu postavenia osoby, o spôsobilosti ktorej sa koná:

- Osoba, o ktorej spôsobilosti sa rozhoduje, má v tomto súdnom konaní plnú procesnú spôsobilosť, aj keď jej bola skorším rozhodnutím obmedzená.
- Na ochranu jej práv koná zákonný zástupca, prípadne procesný opatrovník a v prípade, ak sú ich procesné úkony v rozpore, posúdi súd, ktorý úkon je v záujme tejto osoby.
- Rozhodnutie v samotnej veci bude súd okrem zákonného zástupcu alebo procesného opatrovníka doručovať aj danej osobe, o ktorej spôsobilosti sa rozhoduje. Ak o to požiada, súd jej bude doručovať všetky písomnosti z tohto procesu. Pri rozhodovaní o spôsobilosti súd vždy vypočuje osobu, o ktorej spôsobilosti sa koná. Ak by bol však takýto „výsluch“ na ujmu jej zdravotného stavu, súd takúto osobu vzhľadom na inštitút vzhliadnutia slúži na to, aby sa súd reálne oboznámil s osobou, o ktorej spôsobilosti na právne úkony práve rozhoduje. Dokonca, ak takýto človek na tom trvá, vypočutie zo strany súdu je povinné.
- Osoba, o ktorej spôsobilosti sa koná, môže požiadať, aby sa zúčastňoval konania jej dôverník, ktorý nie je jej zástupcom.
- Konanie o obmedzení spôsobilosti na právne úkony je spojené s konaním o ustanovení opatrovníka
- Ak súd rozhodne o obmedzení spôsobilosti na právne úkony, vo výroku rozsudku vymedzí rozsah, v akom spôsobilosť osoby na právne úkony obmedzil, a ustanoví jej opatrovníka.

4.8.2. Zabezpečovať dispenzárnu starostlivosť a liečebnú starostlivosť vojnovým veteránom po návrate z výkonu štátnej služby mimo územia SR.**Spôsob plnenia:**

Poskytovať vyšetrenia a kontroly zdravotného stavu v zdravotníckych zariadeniach v zriaďovateľskej pôsobnosti Ministerstva obrany SR.

Časový harmonogram/termín (s)plnenia: úloha vypustená 2016

Zodpovedný gestor: MO SR

Navrhovateľ: MO SR

Odpočet plnenia za roky 2014 – 2015 – plní sa

Ministerstvo obrany Slovenskej republiky

V roku 2014 bola poskytnutá zdravotná starostlivosť v súvislosti s výkonom štátnej služby mimo územia SR 652 profesionálnym vojakom vo Vysokošpecializovanom ústave pre pľúcne choroby Nová Polianka.

V roku 2015 bola poskytnutá dispENZárna starostlivosť 10 príslušníkom misie a liečebná starostlivosť 141 príslušníkom misie.

Postavenie vojnového veterána je definované v § 1 zákona č. 463/2003 Z. z. o vojnových veteránoch a o doplnení zákona č. 328/2002 Z. z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Z uvedeného ustanovenia vyplýva, že postavenie vojnového veterána nie je rovnocenné s postavením osoby so zdravotným postihnutím. Z tohto pohľadu je problematika plnenia opatrení týkajúcich sa vojnových veteránov mimo problematiky osôb so zdravotným postihnutím, a preto navrhujeme vyššie uvedené opatrenia z Národného programu rozvoja životných podmienok osôb so zdravotným postihnutím na roky 2014 – 2020 vypustiť.

4.8.3. Zabezpečovať kúpeľnú starostlivosť vojnovým veteránom.

Spôsob plnenia:

Poskytovať kúpeľnú starostlivosť v prírodných liečebných kúpeľoch a kúpeľných liečebniach určených Vojenským úradom sociálneho zabezpečenia.

Časový harmonogram/termín (s)plnenia: úloha vypustená 2016

Zodpovedný gestor: MO SR

Spolupracujúce subjekty: Vojenský úrad sociálneho zabezpečenia

Navrhovateľ: MO SR

Odpočet plnenia za roky 2014 – 2015 – plní sa

Ministerstvo obrany Slovenskej republiky

V roku 2014 bola poskytnutá kúpeľná starostlivosť 65 vojnovým veteránom. V roku 2015 bola poskytnutá kúpeľná starostlivosť 21 vojnovým veteránom. Postavenie vojnového veterána je definované v § 1 zákona o vojnových veteránoch. Z uvedeného ustanovenia vyplýva, že postavenie vojnového veterána nie je rovnocenné s postavením osoby so zdravotným postihnutím. Z tohto pohľadu je problematika plnenia opatrení týkajúcich sa vojnových veteránov mimo problematiky osôb so zdravotným postihnutím, a preto navrhujeme vyššie uvedené opatrenia z Národného programu rozvoja životných podmienok osôb so zdravotným postihnutím na roky 2014 – 2020 vypustiť.

4.12.5. Zabezpečiť rekreačnú starostlivosť vojnovým veteránom.

Spôsob plnenia:

Rekreačná starostlivosť v akciových spoločnostiach s majetkovou účasťou štátu, ktorých je MO SR zakladateľom.

Časový harmonogram/termín (s)plnenia: úloha vypustená 2016

Zodpovedný gestor: MO SR
Navrhovateľ: MO SR

Odpočet plnenia za roky 2014 – 2015 – plní sa

Ministerstvo obrany Slovenskej republiky

V roku 2014 bola poskytnutá rekreačná starostlivosť 294 vojnovým veteránom.
V roku 2015 bola poskytnutá rekreačná starostlivosť 26 vojnovým veteránom.

Postavenie vojnového veterána je definované v § 1 zákona o vojnových veteránoch. Z uvedeného ustanovenia vyplýva, že postavenie vojnového veterána nie je rovnocenné s postavením osoby so zdravotným postihnutím.

Z tohto pohľadu je problematika plnenia opatrení týkajúcich sa vojnových veteránov mimo problematiky osôb so zdravotným postihnutím, a preto navrhujeme vyššie uvedené opatrenia z Národného programu rozvoja životných podmienok osôb so zdravotným postihnutím na roky 2014 – 2020 vypustiť.

Zoznam použitých skratiek (abecedne):

AOTP – Aktívne opatrenia na trhu práce
BBSK – Banskobystrický samosprávny kraj
BSK – Bratislavský samosprávny kraj
CaNS – Cirkvi a náboženské spoločnosti
CKO – Centrálny koordinačný orgán
CPPPaP – Centrum pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie
CŠPP – Centrum špeciálne – pedagogického poradenstva
DD a DSS – Domov dôchodcov a domov sociálnych služieb
DI – Deinštitucionalizácia
Dohovor – Dohovor OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím
DSS – Domov sociálnych služieb
EP – Európsky parlament
EÚ – Európska únia
FO s ŤZP – Fyzická osoba s ťažkým zdravotným postihnutím
HP - Horizontálne princípy
IDS – Integrovaný dopravný systém
IKT – Informačné a komunikačné technológie
IROP – Integrovaný regionálny operačný program
IS Slov – lex – Informačný systém Slov - lex
IVPR – Inštitút pre výskum práce a rodiny
KMC - Koordinačno – metodické centrum
KOZP – Komisar pre osoby so zdravotným postihnutím
KSK – Košický samosprávny kraj
MDV SR - Ministerstvo dopravy a výstavby Slovenskej republiky
MF SR - Ministerstvo financií Slovenskej republiky
MH SR - Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky
MK SR – Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky
MO SR - Ministerstvo obrany Slovenskej republiky
MPRV SR – Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky
MPSVR SR - Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky
MS SR - Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky
MŠVVŠ SR - Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky
MVO - Mimovládne organizácie
MV SR – Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky
MZ SR – Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky
MZVAEZ SR – Ministerstvo zahraničných vecí a európskych záležitostí Slovenskej republiky
MŽP SR - Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky
Národný akčný plán DI - Národný akčný plán prechodu z inštitucionálnej na komunitnú starostlivosť v systéme sociálnych služieb na roky 2016 – 2020
NOC – Národné osvetové centrum
NROZPvSR – Národná rada občanov so zdravotným postihnutím v SR
NR SR - Národná rada Slovenskej republiky
NSK – Nitriansky samosprávny kraj
OPII – Operačný program Integrovaná infraštruktúra
OPLZ- Operačný program Ľudské zdroje 2014 – 2020
PMÚ SR – Protimonopolný úrad Slovenskej republiky
PSK – Prešovský samosprávny kraj

PZ – Policajný zbor
Rada RTVS – Rada rozhlasu a televízie Slovenska
RO – Riadiaci orgán
RPVaR - Rada pre vysielanie a retransmisiu
RTVS – Rozhlas a televízia Slovenska
SAD – Slovenská autobusová doprava
SFÚ – Slovenský filmový ústav
SKN – Slovenská knižnica pre nevidiacich Mateja Hrebendu v Levoči
SNM – Slovenské národné múzeum
SNSLP - Slovenské národné stredisko pre ľudské práva
SOI – Slovenská obchodná inšpekcia
SS – Sociálne služby
SŠ – Stredná škola
ŠkVP – Školský vzdelávací program
ŠÚ SR - Štatistický úrad Slovenskej republiky
ŠVP -Štátny vzdelávací program
TSK – Trenčiansky samosprávny kraj
TTSK – Trnavský samosprávny kraj
UMS - Únia miest Slovenska
UoZ so ZP – Evidovaní uchádzači o zamestnanie
UPSVR – Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny
UPSVaR – Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny
ÚPPVII - Úrad podpredsedu vlády SR pre investície a informatizáciu
ÚSVROS - Úrad splnomocnenca vlády SR pre rozvoj občianskej spoločnosti
ÚVO - Úrad pre verejné obstarávanie
ÚV SR - Úrad vlády Slovenskej republiky
VÚC – Vyšší územný celok
ZPMP v SR - Združenia na pomoc ľuďom s mentálnym postihnutím v SR
ZSS – Zariadenie sociálnych služieb
žiadosť o NFP - žiadosť o nenávratný finančný príspevok
ŽSK – Žilinský samosprávny kraj